

Till statsrådet och chefen för Finansdepartementet

Genom beslut den 19 december 1996 (dir. 1996:103) bemyndigade regeringen chefen för Finansdepartementet att tillkalla en särskild utredare vars uppgift skulle vara att se över huvuddelen av den tullagstiftning som faller inom Finansdepartementets ansvarsområde.

Med stöd av detta bemyndigande tillkallades som särskild utredare f.d. regeringsrådet Bertil Voss från och med den 1 mars 1997.

Till experter förordnades från den 25 februari 1997 juristen Elvy Svennerståhl, Sveriges Industriförbund, vilken entledigades från den 31 maj 1997, från den 1 mars 1997 chefsjuristen Per Kjellsson, nuvarande kanslirådet Johan Montelius, tullrådet Ulf Rolander och Carin Lindunger, Svensk Handel, vilken entledigades från den 1 januari 1998, från den 3 mars 1997 hovrättsassessorn Hans Levén, från den 1 april 1997 professorn Hans-Heinrich Vogel, från den 1 juni 1997 Rune Henäng, Sveriges Industriförbund, vilken entledigades från den 1 juni 1998, från den 1 augusti 1997 Sören Sundberg, Sveriges Transportindustriförbund, vilken entledigades från den 1 januari 1998, från den 1 oktober 1997 Bo Svensson, Svensk Handel, från den 27 oktober 1997 Carl Ström, Sveriges Industriförbund, samt från den 1 januari 1998 Holger Gustavsson, Sveriges Transportindustriförbund.

Till sekreterare förordnades från och med den 1 maj 1997 kammarrättsassessorn Lena Gustafson.

Utredningen har antagit namnet Tullagsutredningen.

Den 1 oktober 1998 beslöt regeringen att utredningen skulle i delbetänkande lämna förslag till bl.a. nya bestämmelser om överklagande i tullagen (1994:1550). Utredningen har lämnat sådana förslag i delbetänkandet SOU 1998:127 Tullagens överklaganderegler m.m. vid en omorganisation av Tullverket.

Utredningen överlämnar härmed sitt betänkande SOU 1999:54 En ny tullag.

Utredningens uppdrag är härmed slutfört.

Stockholm i april 1999

Bertil Voss

/Lena Gustafson

Innehåll

<i>Förkortningar</i>	9
<i>Sammanfattning</i>	11
<i>Författningsförslag</i>	15
1. Förslag till tulllag	15
2. Förslag till tullförordning	53
3. Förslag till lag om ändring i lagen (1978:880) om betalnings- säkring för skatter, tullar och avgifter.....	67
4. Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	69
5. Förslag till lag om ändring i tullregisterlagen (1990:137)	72
6. Förslag till förordning om ändring i tullregister- förordningen (1990:179)	73
7. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import m.m.....	74
8. Förslag till lag om ändring i lagen (1997:484) om dröjsmålsavgift.	77
9. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1993:965) om frihandel i varuutbytet mellan Sverige och Färöarna.....	78
10. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1995:681) om växtskydd m.m.....	80
11. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1996:702) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot annat land inom Europeiska unionen.....	81
1 <i>Inledning</i>	83
1.1 Utredningsuppdraget.....	83
1.2 Utredningsarbetet.....	83
2 <i>Utgångspunkter för utredningens överväganden och förslag</i>	85
2.1 Bakgrund.....	85
2.2 Gällande författningar.....	86
2.3 Målsättning för en reform av tullagstiftningen	87
2.4 Tullagstiftningens struktur	89

2.5	Tillämpningsfrågor	91
3	<i>Innebörden av vissa begrepp</i>	93
3.1	Tullskyldig	93
3.1.1	Gällande rätt	93
3.1.2	Överväganden och förslag	95
3.2	Avgifter	96
3.2.1	Gällande rätt	96
3.2.2	Överväganden och förslag	98
4	<i>Tullbehandling av icke-gemenskapsvaror</i>	99
4.1	Förenklade förfaranden vid import	99
4.1.1	Gällande rätt	99
4.1.2	Överväganden och förslag	102
4.2	Betalningsanstånd och tullräkningar	105
4.2.1	Gällande rätt	105
4.2.2	Överväganden och förslag	106
4.3	Säkerheter	107
4.3.1	Överväganden	107
4.4	Uppbörd av tull och annan skatt	108
4.4.1	Gällande rätt	108
4.4.2	Överväganden och förslag	110
4.5	Skyldigheten att anmäla införsel från annat EU-land av icke-gemenskapsvaror	112
4.5.1	Gällande rätt	112
4.5.2	Överväganden och förslag	113
4.6	Förrättningsavgifterna	116
4.6.1	Gällande rätt	116
4.6.2	Överväganden	118
5	<i>Tullverkets kontrollverksamhet</i>	121
5.1	Gällande rätt	121
5.2	Överväganden och förslag	125
5.2.1	En inledande proportionalitetsbestämmelse	125
5.2.2	Tulltjänstemans rätt att bruka våld	127
5.2.3	Tulltjänstemans skyldighet att rapportera misstanke om brott	130
5.2.4	Betalningssäkringslagen	132
5.2.5	Revision	133
5.2.6	Kontrollen beträffande varumärkesintrång	134
6	<i>Sanktioner</i>	143
6.1	Tulltillägg och förseningsavgift	143
6.1.1	Överväganden	143

6.2	Dröjsmålsränta	146
6.2.1	Gällande rätt.....	146
6.2.2	Överväganden och förslag.....	147
6.3	Kompensationsränta	151
6.3.1	Överväganden.....	151
6.4	Förstöring av beslagtagna varor.....	152
6.4.1	Gällande rätt.....	152
6.4.2	Överväganden och förslag.....	153
7	<i>Överklagande</i>	155
7.1	Dröjsmålstalan.. ..	155
7.1.1	Överväganden och förslag.....	155
7.2	Beslut om revision.	157
7.2.1	Överväganden och förslag.....	157
8	<i>Övriga frågor</i>	159
8.1	Privatinförsel med fritidsbåt.....	159
8.2	Det lokala klareringsförfarandet.....	160
8.3	Möjlighet att visa upp varor för tullen hos importör eller speditör.....	162
9	<i>Kostnader</i>	163
10	<i>Författningskommentar</i>	165
1.	Förslaget till tulllag.....	165
2.	Förslaget till tullförordning.. ..	227
3.	Förslaget till lag om ändring i lagen om betalnings- säkring för skatter, tullar och avgifter.....	248
4.	Förslaget till lag om ändring i sekretesslagen.. ..	248
5.	Förslaget till lag om ändring i tullregisterlagen.. ..	248
6.	Förslaget till förordning om ändring i tullregisterförordningen.....	248
7.	Förslaget till lag om ändring i lagen om frihet från skatt vid import m.m.....	248
8.	Förslaget till lag om ändring i lagen om dröjsmålsavgift.....	249
9.	Förslaget till förordning om ändring i förordningen om frihandel i varuutbytet mellan Sverige och Färöarna.....	249
10.	Förslaget till förordning om ändring i förordningen om växtskydd m.m.....	249
11.	Förslaget till förordning om ändring i förordningen om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot annat land inom Europeiska unionen.. ..	249

Bilagor

1	Utredningens direktiv.....	251
2	Paragrafnyckel för tullagen.....	255
3	Paragrafnyckel för tullförordningen.....	259

Förkortningar

EGT	Europeiska gemenskapernas officiella tidning
Prop.	Regeringens proposition
SOU	Statens offentliga utredningar
TFS	Tullverkets författningssamling
TDS	Tulldatasystemet
Tullkodexen	Rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättande av en tullkodex för gemenskapen, EGT nr L 302, 19.10.1992, s. 1
Tillämpningskodexen	Kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen, EGT nr L 253, 11.10.1992, s. 1
Tvångsåtgärdslagen	lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet
Varumärkesintrångsförordningen	rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt ¹ , EGT nr L 341, 30/12/1994, s. 8.

¹ Förordningen har erhållit denna titel genom rådets förordning (EG) nr 241/99 av den 25 januari 1999 om ändring av förordning (EG) nr 3295/94 om åtgärder för att förhindra övergång till fri omsättning, export, återexport eller hänförande till ett suspensivt arrangemang av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor (EGT nr L 027, 02/02/1999, s. 1).

Sammanfattning

Tullagsutredningens uppdrag har varit att göra en allmän översyn av huvuddelen av den svenska tullagstiftning som faller inom Finansdepartementets ansvarsområde, dock inte lagen om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen. I uppdraget ingår att lämna förslag till de ändringar som kan visa sig behövliga från såväl sakliga som språkliga och redaktionella utgångspunkter.

Målsättning

Från sakliga utgångspunkter har vår målsättning varit att den svenska tullagstiftningen ges ett innehåll som underlättar en smidig hantering i tullförfarandet för såväl näringslivet som myndigheterna. Regelverket bör anpassas till de behov som i detta hänseende visat sig föreligga, givetvis under förutsättning att en sådan anpassning är förenlig med EG-rätten. Det bör vara ägnat att tillgodose rättssäkerhetens krav och samtidigt förhindra brottsligt förfarande och annat agerande till skada för samhället och dem som bedriver en seriös och lojal verksamhet inom utrikeshandeln.

Våra förslag syftar till att tullagen, med hänvisningar till EG-rätten, i möjligaste mån skall innehålla alla de materiella bestämmelser som den enskilde behöver känna till för att i tullavseende kunna utföra sin verksamhet på ett korrekt sätt. Det skulle bli lättare att överblicka den nationella tullagstiftningen, om samtliga dess centrala delar samlades i en lag. Så länge ansvaret för tullagstiftningen är delat mellan olika departement och med de begränsningar i övrigt som framgår av direktiven är detta dock inte möjligt. Vi har därför nödgats begränsa oss till att föreslå att bestämmelserna i lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. och lagen om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m. tas in i tullagen.

Under utredningsarbetet har det påtalats att tullförfarandet på särskilda punkter innebär onödiga kostnader och försvårar en smidig varuhantering. I den mån dessa problem kan åtgärdas genom ändringar i

tullagstiftningen lämnar vi förslag därom. En stor del av problemen hänger emellertid samman med EG-rättsakterna på tullområdet. Härvidlag har vi inte kompetens att föreslå några ändringar. Vi betonar dock det angelägna i att man från svensk sida fortsatt verkar för att dessa rättsakter utformas så att de inte blir till nackdel för det svenska näringslivets konkurrenskraft.

Kritik har också riktats mot Tullverkets tillämpning av tullagen och tullförordningen. Dessa frågor har diskuterats inom utredningen och lett till en uttalad vilja från näringslivets och Tullverkets representanter att finna samförståndslösningar på uppkommande tillämpningsproblem. Mot den bakgrunden anser vi att det finns anledning att räkna med att båda parterna kommer att finna det angeläget att tillämpningen av de EG-relaterade föreskrifterna sker på ett sätt som inte försämrar de seriösa företagens konkurrenskraft men samtidigt uppfyller behovet av ett effektivt kontrollsystem.

Tullbehandling av icke-gemenskapsvaror

Det kan i flera hänseenden ifrågasättas om de svenska bestämmelserna om förenklade förfaranden vid övergång till fri omsättning är förenliga med EG-rätten. Vi föreslår att bestämmelserna utformas så att det står klart att de endast är kompletterande bestämmelser till EG-rätten.

Enligt gällande tullag och tullförordning skall den som använder ett förenklat deklaraionsförfarande för övergång till fri omsättning, s.k. hemtagning, ge in en kompletterande deklaration senast nio dagar från den dag då varan frigjordes. För betalning av tullbeloppet kan tullmyndigheten medge anstånd till vissa importörer och exportörer. Betalning sker då enligt särskild tullräkning, som utfärdas en gång i veckan. Betalning skall ske senast på fredagen i fjärde veckan därefter. För att uppnå större flexibilitet i regleringen av dessa tidsramar, vilket är möjligt enligt EG-rätten så länge betalningsanståndet inte överskrider 30 dagar, föreslår vi att tidsramarna inte bestäms i tullagen och tullförordningen utan att bestämmelserna utformas så att Tullverket får meddela föreskrifter om inlämnande av kompletterande tulldeklaration samt om utfärdande av särskild tullräkning och tidsfrister för betalning av tull.

Den nuvarande bestämmelsen i 9 a § tullagen om anmälnings-skyldighet i vissa fall vid införsel från annat EU-land av icke-gemenskapsvaror är för närvarande inte förenlig med EG-rätten, men kan komma att bli det enligt ändringsförslag av kommissionen. Vi föreslår därför att en motsvarande bestämmelse inte nu tas in i tullagen.

En fråga som ingår i vårt uppdrag är om tullar, mervärdesskatt och avgifter i samband med import bör inordnas i eller samordnas med skattekontosystemet. Vi anser att frågan kräver en fördjupad analys som lämpligen bör göras i samarbete med de enheter inom Finansdepartementet och skatteförvaltningen som har ansvar för skattekontosystemet. Vi föreslår därför att frågan tas upp i ett annat sammanhang.

Tullverkets kontrollverksamhet

Våra förslag innebär i huvudsak följande.

En generell proportionalitetsbestämmelse som skall gälla alla beslut om kontrollåtgärder enligt tullagstiftningen införs, liksom en bestämmelse som anger ramarna för tulltjänstemans användande av våld eller tvång vid genomförande av kontrollåtgärd enligt tullagen samt en bestämmelse om tulltjänstemans skyldighet att rapportera misstanke om brott.

Tullverket får viss befogenhet att utfärda föreskrifter om verkställigheten av bestämmelserna om tullkontroll beträffande varumärkesintrång. Det införs också en bestämmelse av vilken framgår att ansvaret för kostnaderna för förstöring av varor som befunnits vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade åligger svaranden, men att sökanden ansvarar mot staten för kostnaderna om ersättning inte kan utsökas hos svaranden. Ansvarsbestämmelsen i tullagen utformas så att det framgår att den även omfattar brott mot förbudet att importera eller exportera varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor.

Sanktioner

Vi har inte behandlat frågan om ändringar behövs i reglerna om tulltillägg. Sådana överväganden bör anstå till dess de kan samordnas med den pågående översynen av skattetilläggsreglerna. Vi anser dock att tulltilläggsreglerna redan nu bör kunna tillämpas med beaktande av de särskilda förhållandena på tullområdet vad gäller deklareringsförfarandet.

Enligt gällande bestämmelser skall dröjsmålsavgift tas ut, om tull inte betalas inom föreskriven tid. Avgiften beräknas enligt lagen om dröjsmålsavgift och kan därför få orimliga konsekvenser, framför allt vid korta dröjsmål. Genom skattebetalningslagen har införts ett sanktionsystem vid dröjsmål som framstår som betydligt rimligare än dröjsmålsavgiften. Vi föreslår därför att sanktionen, som liksom i EG-rätten bör

benämnas dröjsmålsränta, anpassas till vad som gäller enligt skattebetalningslagen.

Som en komplettering till EG-rätten föreslås en rätt för Tullverket att förstöra beslagtagna varor som inte blivit förverkade, om värdet av varorna inte står i rimlig proportion till kostnaderna för förvaringen eller varorna löper risk att bli fördärvade eller minska väsentligt i värde.

Överklagande

I delbetänkandet SOU:1998:127 föreslog vi att bestämmelser om s.k. dröjsmålstalan skulle införas. Regeringen ansåg i prop. 1998/99:79 att behovet och utformningen av en rätt till dröjsmålstalan borde utredas närmare, innan regeringen tog ställning till en sådan bestämmelse. EG-rätten innehåller en bestämmelse som ger rätt att överklaga, om tullmyndigheten inte fattar beslut inom en tid som fastställs enligt gällande bestämmelser. Sådana bestämmelser finns inte för svensk del. Vid samtal med kommissionens generaldirektorat för tullfrågor framgick det att EG-rätten kräver att ett oskäligt fördröjande av tullmyndighets beslutsfattande skall kunna överklagas. Vi vidhåller därför att en tidsfrist för beslutsfattandet måste införas i tullagen men att den tas in inte som en överklaganderegulering utan i tullagens inledande kapitel.

I delbetänkandet behandlade vi också frågan om det gällande förbudet mot att överklaga tullmyndighets beslut att företa revision är förenligt med EG-rätten, men föreslog att förbudet skulle stå kvar till dess eventuella behov av ändringar i revisionsbestämmelserna övervägts. Efter samtalen med generaldirektoratet för tullfrågor har vi funnit att det mesta talar för att ett direkt förbud mot överklagande skulle kunna komma i konflikt med EG-rätten och föreslår därför att ett sådant förbud inte införs i tullagen. Detta kommer inte att påverka utformningen av revisionsbestämmelserna.

Författningsförslag

1 Förslag till tulllag (0000:0000)

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Bestämmelser om tull som skall tas ut vid import från eller export till tredje land finns i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättande av en tullkodex för gemenskapen¹ och i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen².

Andra EG-rättsakter i fråga om tull anges i 6 och 10 kap. denna lag.

2 § Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till rättsakterna enligt 1 §.

Lagen innehåller även vissa bestämmelser om förfarandet avseende skatt på varor som förs in i landet från sådan del av EG:s tullområde som ligger utanför EG:s skatteområde. Genom dessa bestämmelser genomförs delar av rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättnings-skatter. Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund³, senast ändrat genom rådets direktiv 98/80/EG⁴, samt rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattebelagda varor och om innehav, rörlighet och övervakning av sådana varor⁵, senast ändrat genom rådets direktiv 96/99/EG¹.

¹ EGT L 302, 19.10.1992, s. 1 (Celex 392R2913)

² EGT L 253, 11.10.1993, s. 1 (Celex 393R2454)

³ EGT L 145, 13.06.1977, s. 1 (Celex 377L0388)

⁴ EGT L 281, 17.10.1998, s. 31 (Celex 398L0080)

⁵ EGT L 76, 23.03.1992, s. 1 (Celex 392L0012)

Ytterligare kompletterande bestämmelser till förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93 finns i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. och lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.

3 § Vad som föreskrivs i denna lag om tull gäller även annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import, om inte annat uttryckligen anges.

4 § Vad som föreskrivs i tullagstiftningen om icke-gemenskapsvaror gäller i tillämpliga delar även gemenskapsvaror, för vilka begärs eller åtnjuts bidrag på grund av export eller på grund av annan åtgärd, som till följd av särskild föreskrift är att jämställa med export. Detsamma gäller varor, för vilka begärs befrielse från eller återbäring av skatt.

5 § I denna lag förstås med

tullagstiftning: EG:s tullbestämmelser samt svenska tullförfattningar,
det svenska tullområdet: Sveriges landområde och sjöterritorium samt luftrummet däröver,

EG:s tullområde: de områden som anges i artikel 3 i förordningen (EEG) nr 2913/92,

EG:s skatteområde: det område inom vilket gemenskapens bestämmelser om en viss skatt är tillämpliga,

tredje land: område som inte omfattas av EG:s tullområde,

tullförrättning: sådan klarering av fartyg och luftfartyg i kommersiell trafik direkt med tredje land och av kommersiellt gods, som verkställs av tulltjänsteman,

tullklarering: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som angetts till en godkänd tullbehandling,

förtullning: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som deklarerats för övergång till fri omsättning,

oförtullade varor: icke-gemenskapsvaror som är eller borde vara föremål för godkänd tullbehandling,

fartyg: transportmedel som är inrättat för färd på eller i vatten och svävare när den framförs över vatten, samt

fordon: transportmedel som är inrättat för färd på marken och inte löper på skenor samt svävare när den framförs över marken.

I övrigt har uttryck som används i denna lag den innebörd som anges i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

¹ EGT L 008, 11.01.1997, s. 12 (Celex 396L0099)

6 § Vid tillämpningen av artikel 6.2 andra stycket i förordningen (EEG) nr 2913/92 skall Tullverket fatta beslut inom sex månader från det att begäran om beslut gjordes.

2 kap. Införsel av varor m.m.

1 § I förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om

- införsel av varor till EG:s tullområde (artiklarna 37-39),
- uppvisande av varor för tullen (artiklarna 40-42),
- summarisk deklaration och lossning av varor som uppvisats för tullen (artiklarna 43-47),
- skyldighet att hänföra varor som uppvisats för tullen till en godkänd tullbehandling (artiklarna 48 och 49),
- tillfällig förvaring av varor (artiklarna 50-53) samt
- icke-gemenskapsvaror som befordrats enligt ett transiteringsförfarande (artiklarna 54 och 55).

Regeringen får meddela närmare föreskrifter till komplettering av dessa bestämmelser.

2 § Den som till Sverige för in eller låter föra in en vara från ett område som ligger inom EG:s tullområde, men utanför EG:s skatteområde och den som från Sverige för ut eller låter föra ut en vara till ett sådant område, skall anmäla detta till Tullverket.

En gemenskapsvara som förs in från ett område som avses i första stycket får förvaras i tillfälligt lager, hänföras till tullförfarandena uppläggning i tullager, aktiv förädling eller temporär import med fullständig befrielse från tull samt föras in i en frizon eller i ett frilager. En vara som skall föras ut till ett sådant område får hänföras till tullförfarandena export eller passiv förädling.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om anmälningskyldighet och tillämpning av förfaranden för godkänd tullbehandling av varor som avses i första och andra styckena.

3 § Bestämmelser om rätt att anlita ombud vid kontakter med Tullverket finns i artikel 5 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Regeringen får meddela föreskrifter om villkor och inskränkningar i fråga om användning av ombud.

4 § Tulldeklaration för en vara får avges genom någon som är anställd och kan anses ha en förtroendeställning hos deklaranten eller, om tulldeklaration avges genom ombud, hos ombudet.

5 § I fråga om varor som kommer in till det svenska tullområdet i postförsändelser skall postbefordringsföretag som regeringen bestämmer anses som deklarant och, i förekommande fall, gäldenär, om varorna inte deklarerats för övergång till fri omsättning eller hänförs till annan godkänd tullbehandling av någon annan.

Har försändelsen kommit adressaten till handa, skall dock denne anses som deklarant och, i förekommande fall, gäldenär vid tillämpning av regler om omprövning och bokföring i efterhand.

6 § Den, som enligt artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 är skyldig att förse en tullmyndighet med handlingar, skall bevara dessa i fem år eller den längre tid som för vissa uppgifter eller handlingar kan vara föreskriven i annan lag eller författning.

3 kap. Godkänd tullbehandling

1 § Bestämmelser om tulldeklarationer för varor som hänförs till ett tullförfarande finns i artiklarna 59-78 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som skall lämnas i en tulldeklaration eller anmälan till annan godkänd tullbehandling och om de platser där varor får deklarerats för övergång till fri omsättning eller anmälas till annan godkänd tullbehandling.

Övergång till fri omsättning

2 § I artikel 79 i förordningen (EEG) nr 2913/92 föreskrivs att övergång till fri omsättning skall ge icke-gemenskapsvaror tullstatus som gemenskapsvaror. Bestämmelser om övergång till fri omsättning finns i artiklarna 80-83 i förordningen och i artiklarna 254-267 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

3 § Enligt artikel 76 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 253-267 i förordningen (EEG) nr 2454/93 skall tullmyndigheterna tillåta följande förenklade förfaranden för övergång till fri omsättning, nämligen ofullständiga deklarerationer, förenklat deklarerationsförfarande och lokalt klareringsförfarande.

Regeringen meddelar föreskrifter om inlämnande av kompletterande tulldeklaration enligt artikel 76.2 i förordningen (EEG) nr 2913/92. Regeringen får också meddela de övriga föreskrifter som behövs till komplettering av de i första stycket angivna bestämmelserna.

Används ett förenklat förfarande, skall det tillämpas även på uttag av annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import.

Tillfälliga lager, tullager, transitering, frizoner m.m.

4 § Bestämmelser om tillfälliga lager finns i artiklarna 50-53 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 185-187 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Bestämmelser om tullager finns i artiklarna 98-113 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 503-548 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Bestämmelser om transitering finns i artiklarna 91-97 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 309-495 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Bestämmelser om frizoner och frilager finns i artiklarna 166-181 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 799-840 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får meddela föreskrifter till komplettering av dessa bestämmelser.

5 § Tillstånd att inrätta frizon eller frilager meddelas av regeringen.

6 § Den som befordrat en icke-gemenskapsvara som införs till det svenska tullområdet skall lägga upp varan på tillfälligt lager. Detta gäller dock inte, om varan deklarerats till ett tullförfarande eller anmäls till annan godkänd tullbehandling och inte heller om varan redan är underkastad ett tullförfarande.

Befordras varan på ett fordon som kommer till det svenska tullområdet med fartyg, skall den som svarar för vägtransporten lägga upp varan på tillfälligt lager, om fordonets förare medföljer fartyget.

Om den som befordrat varan inte fullgör sin skyldighet enligt första eller andra stycket, läggs varan upp på tillfälligt lager genom Tullverkets försorg. Den som inte fullgjort skyldigheten skall ersätta Tullverket dess kostnader för varans uppläggning och förvaring. Tullverket får bestämma att varan inte får tas ut från lagret förrän kostnaderna ersatts eller säkerhet ställts för dem.

7 § Tullverket får tillfälligt ta hand om en oförtullad vara, om det behövs för tullkontrollen. Varan får läggas upp på tillfälligt lager eller tullager. I sådant fall gäller 6 § tredje stycket.

Innehavaren av ett tillfälligt lager eller ett allmänt tullager är skyldig att ta emot oförtullade varor, om det kan ske utan avsevärd olägenhet.

8 § Om en vara, som förvaras på tillfälligt lager som innehas av Tullverket eller på tullager som inrättats av Tullverket, inte avhämtas i rätt tid, får den säljas. Om tull inte skall tas ut ur varan, gäller lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vad som i den lagen sägs om förvaring enligt avtal skall gälla i fråga om förvaringen på Tullverkets lager.

9 § Regeringen får meddela föreskrifter om anmälningsskyldighet i fråga om varor, inklusive transportmedel, som förs till eller från en frizon eller ett frilager.

10 § Bestämmelser om bedrivande av industriell eller kommersiell verksamhet och serviceverksamhet i en frizon eller ett frilager finns i artikel 172 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

11 § Tillfälliga lager, tullager, frizoner och frilager står under Tullverkets övervakning och kontroll enligt bestämmelserna i 5 kap.

Regeringen får meddela föreskrifter om redovisningsskyldighet i fråga om varor som förvaras på sådana platser.

12 § Den som i verksamhet vid tillfälligt lager, tullager, frizon eller frilager tar befattning med tulldeklarationer och andra handlingar som lämnats för tullbehandling av varor, får inte obehörigen röja eller utnyttja vad som i verksamheten upplysts om någon enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden. I det allmännas verksamhet gäller dock bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

13 § Oförtullade oljeprodukter får tillföras sådana märkämnerna som avses i 2 kap. 8 § lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Export

14 § Bestämmelser om export och annan utförsel av varor från EG:s tullområde finns i artiklarna 161 och 162 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt i artiklarna 279-289 och 788-798 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får meddela föreskrifter till komplettering av dessa bestämmelser.

Tulldatasystemet

15 § I artiklarna 4a och 4b i förordningen (EEG) nr 2454/93 finns bestämmelser om databehandling. Tullverket använder i verksamheten enligt tullagstiftningen ett system för automatisk databehandling (*tulldatasystemet*). Bestämmelser om register som ingår i systemet finns i tullregisterlagen (1990:137).

16 § Tulldeklaration får enligt artikel 61 i förordningen (EEG) nr 2913/92 upprättas med databehandlingsteknik. Närmare bestämmelser om tulldeklarationer som lämnas med hjälp av elektronisk databehandling finns i artiklarna 222-224 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Tullverket får ge tillstånd till att tulldeklarationer och andra handlingar och uppgifter som skall avges till Tullverket lämnas genom ett elektroniskt dokument till tulldatasystemet eller på annat sätt genom ett visst tekniskt förfarande.

Med ett elektroniskt dokument avses en upptagning vars innehåll och utställare kan verifieras genom ett visst tekniskt förfarande.

Regeringen får meddela föreskrifter om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

17 § Ett tillstånd enligt 16 § andra stycket får förenas med särskilda villkor om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

Tullverket får genom tulldatasystemet överföra elektroniska dokument och andra upptagningar till en uppgiftslämnare.

18 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna till en juridisk person att förmedla uppgifter i elektroniska dokument som avses i 16 och 17 §§ till och från tullregistret.

Den som tar del av uppgifter i förmedlingsverksamhet som avses i första stycket, får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han i verksamheten fått veta om enskilda ekonomiska eller personliga förhållanden. I det allmännas verksamhet tillämpas dock i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

19 § Ett elektroniskt dokument anses ha kommit in till Tullverket när det har blivit tillgängligt för verket för överföring till sådan form att det kan läsas.

Om uppgifter i ett elektroniskt dokument förmedlas genom en annan myndighet än Tullverket eller genom en juridisk person efter bemyndigande enligt 19 §, anses dokumentet dock ha kommit in till Tullverket när det togs emot och kan antas ha avskilts för verket hos förmedlaren.

20 § Om uppgifter har lämnats genom överföring av ett elektroniskt dokument till tulldatasystemet, skall Tullverket handlägga ärendet i sak först sedan tullklarering begärts under återopande av dokumentets tullidentifikationsnummer (*tullid*).

21 § Tullverkets beslut i ett ärende får meddelas genom ett elektroniskt dokument.

4 kap. Tulltaxering och betalning av tull m.m.

Tulltaxering

1 § Bestämmelser om uppkomst av tullskuld och uppbörd av tullskuld finns i artiklarna 201-221 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 859-876 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Med ledning av tulldeklaration eller motsvarande uppgifter fastställer Tullverket tull som skall betalas vid import från eller export till tredje land (*tulltaxering*).

Tulltaxering får ske genom automatisk databehandling.

2 § Finner deklaratant eller gäldenär att en uppgift som lämnats i en tulldeklaration är oriktig eller ofullständig, skall han utan dröjsmål anmäla detta hos Tullverket och rätta uppgiften, om förhållandet föranlett eller kan föranleda att tull undandras eller att en vara införs eller utförs i strid mot förbud eller villkor.

3 § Tullverket skall ompröva beslutet i en fråga som kan ha betydelse för tulltaxeringen, om deklaranten eller gäldenären begär det eller om det finns andra skäl.

Bestämmelserna i tullagstiftningen om omprövning av beslut om tull gäller även tulltaxeringsbeslut i övrigt och beslut enligt 11 § andra stycket samt beslut om tulltillägg och förseningsavgift. Att omprövning av sådana beslut skall ske om de överklagats framgår av 8 kap. 4 och 6 §§.

4 § Om en fråga som avses i 3 § har avgjorts genom beslut som vunnit laga kraft, får Tullverket inte pröva frågan.

5 § Tulltaxering och sådan omprövning som innefattar bokföring i efterhand får göras även efter utgången av annars föreskriven tid, om gäldenären samtyckt till att sådan tulltaxering sker.

Om gäldenären har åtalats för brott enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling, får tulltaxering och omprövning enligt första stycket göras även efter utgången av nämnda tid för den vara som åtalet avser. Beslut om det får dock inte meddelas senare än under kalenderåret efter det år då åtalet väcktes. Om gäldenären har avlidit, får beslutet inte meddelas senare än sex månader efter dödsfallet. Ogillas åtalet, skall Tullverket undanröja beslutet, om domen vinner laga kraft.

Andra stycket skall tillämpas också i fall då den som har företrätt en juridisk person åtalas för brott enligt lagen om straff för varusmuggling, om brottet avser tull som den juridiska personen haft att betala.

6 § Om tull inte kan beräknas tillförlitligt vid tulltaxering eller omprövning, fastställs vad som skall betalas efter skälig grund (*skönstulltaxering*).

Betalning av tull

7 § Bestämmelser om betalning av tullbeloppet finns i artiklarna 222-232 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Tull skall betalas till Tullverket inom tio dagar från den dag då gäldenären underrättas om kravet, om inte betalningsanstånd medgivits.

8 § Tullverket får medge betalningsanstånd för den som bedriver importverksamhet eller annan som importerar varor i större omfattning (*kreditimportör*). Kreditimportör betalar tull enligt särskild tullräkning. Motsvarande gäller den som bedriver exportverksamhet eller annan som exporterar varor i större omfattning.

Särskild tullräkning får utställas även på den som lämnat tulldeklaration som ombud för gäldenär, om ombudet gentemot Tullverket åtagit sig att fullgöra gäldenärens betalningsskyldighet.

Regeringen meddelar föreskrifter om utfärdande av särskild tullräkning och tidsfrister för betalning av tull.

Om ett ombud har tagit emot medel av gäldenärer för betalning av tullräkningar, skall ombudet hålla dessa medel skilda från andra tillgångar.

9 § Bestämmelser om säkerhet för att täcka tullskuld finns i artiklarna 189-200, 225 och 229 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt i artiklarna 857 och 858 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får föreskriva att säkerhet skall ställas för andra skatter än tull. Om säkerhet inte ställts, utgör varan säkerhet för tullen och skatten så länge den står under Tullverkets övervakning och kontroll.

10 § Regeringen får meddela de föreskrifter som behövs i övrigt till komplettering av reglerna om uppbörd i förordningen (EEG) nr 2913/92.

11 § Gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd, är skyldig att betala annan skatt än tull som skall tas ut för varan vid import eller export.

Den som lämnar anmälan eller borde lämna anmälan enligt 2 kap. 2 § är skyldig att betala annan skatt än tull som skall tas ut för varan på grund av införseln eller utförseln.

Skatt enligt denna paragraf skall fastställas och betalas i den ordning som gäller för tull, om inte annat föreskrivits.

Om det finns synnerliga skäl, får Tullverket medge nedsättning av eller befrielse från annan skatt än tull.

Återbetalning

12 § Bestämmelser om återbetalning och eftergift av tull finns i artiklarna 235-242 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 877-912 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Om annan skatt än tull, tulltillägg eller förseningsavgift har betalats med högre belopp än som rätteligen skall betalas, återbetalas överskjutande belopp. Motsvarande gäller när annan skatt än tull, tulltillägg eller förseningsavgift rätteligen inte skulle ha betalats. Belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) eller som medför rätt till återbetalning enligt 10 kap. 9-13 §§ samma lag återbetalas dock inte.

Vid återbetalning får avdrag göras för tull och annan skatt som förfallit till betalning och som skall betalas till Tullverket. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Regeringen får meddela de föreskrifter som behövs i övrigt till komplettering av reglerna om återbetalning eller eftergift av tull i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

Ränta

13 § Bestämmelserna om kompensationsränta i artikel 214.3 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 589, 590 och 709 i förordningen (EEG) nr 2454/93 samt bestämmelserna om kreditränta i artikel 229 i förordningen (EEG) nr 2913/92 tillämpas även på andra skatter än tull som skall tas ut för varor vid import.

14 § Ränta tas ut på andra skatter än tull som skall betalas

1. på grund av bokföring i efterhand enligt artikel 220 i förordningen (EEG) nr 2913/92,
2. enligt beslut vid omprövning av Tullverket eller enligt beslut av allmän förvaltningsdomstol eller
3. i fall som avses i artiklarna 202-204 i förordningen (EEG) nr 2913/92, när andra skatter än tull undandragits genom förfarandet.

Om utfärdande av särskild tullräkning fördröjs till följd av att den som tagit hand om en vara med tillämpning av ett förenklat förfarande inte lämnat kompletterande tulldeklaration inom föreskriven tid, tas ränta ut på andra skatter än tull som skall tas ut för varor vid import.

15 § Bestämmelserna om dröjsmålsränta i artikel 232 i förordningen (EEG) nr 2913/92 tillämpas även på annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import.

Dröjsmålsräntan skall beräknas på det sätt som anges i 19 kap. 8 § skattebetalningslagen (1997:483).

Dröjsmålsräntan är minst 100 kr. Om det ursprungligen obetalade beloppet är mindre än 100 kr, får dröjsmålsränta dock endast tas ut med motsvarande belopp.

16 § Ränta enligt 13 eller 14 § tas inte ut på belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

17 § Vad som föreskrivs i tullagstiftningen om tull tillämpas även i fråga om ränta som avses i 13-15 §§.

18 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Tullverket får besluta om befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala ränta på annan skatt än tull enligt 13 och 14 §§, om det finns synnerliga skäl.

19 § Ränta som avses i 14 § första stycket 1 eller 2 skall beräknas från utgången av den första månaden efter den då varan deklarerades för övergång till fri omsättning till och med den månad då beloppet skall betalas. Ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalat belopp, beräknas dock från utgången av den månad då beloppet återbetalades.

Ränta enligt 14 § första stycket 3 skall beräknas från utgången av den månad då varan infördes eller det olovliga förfarandet ägde rum till och med den månad då beloppet skall betalas.

Ränta enligt 14 § andra stycket tas ut för den tid fördröjningen omfattar.

Beträffande ränta enligt 14 § första stycket 2 skall de räntesatser som anges i 19 kap. 7 § skattebetalningslagen (1997:483) tillämpas. Beträffande ränta enligt 14 § första stycket 1 och 3 och andra stycket skall räntesatsen vara den som anges i 19 kap. 7 § tredje stycket andra meningen skattebetalningslagen.

20 § På belopp som återbetalas i fall som anges i 12 § utgår ränta. Ränta utgår även på ränta enligt 13-15 §§ som återbetalas. Ränta utgår från utgången av den månad under vilken beloppet betalats till och med den månad då beloppet återbetalas. Räntesatsen skall vara den som anges i 19 kap. 14 § skattebetalningslagen (1997:483).

21 § Om ett beslut som föranlett ränta enligt 13 eller 14 § har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha betalats eller skulle ha betalats med lägre belopp, skall ny beräkning av räntan göras. För mycket erlagd ränta återbetalas.

Ränta utgår inte på räntebelopp enligt 13 eller 14 § som skall betalas utöver tidigare erlagd ränta.

Om ett beslut som föranlett ränta enligt 20 § har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller skulle ha utgått med lägre belopp, skall den som uppburit räntan återbetala vad han uppburit för mycket. Bestämmelserna i tullagstiftningen om återbetalning av tull gäller därvid i tillämpliga delar.

22 § För betalning enligt bestämmelserna i 7-21 §§ får uppgifter lämnas mellan Tullverket och annan genom överföring av elektroniska dokument. Regeringen meddelar föreskrifter om sådan överföring.

Indrivning m.m.

23 § Tull som har förfallit till betalning skall lämnas för indrivning.

Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske. Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får Tullverket ta ut beloppet ur säkerheten.

24 § I fråga om betalningsskyldighet för företrädare för en gäldenär som är juridisk person och som inte har betalat in tull i rätt tid och ordning gäller 12 kap. 6 § första, andra och fjärde styckena, 7 §, 12 § första stycket och 13 § skattebetalningslagen (1997:483).

Tullverket beslutar om ansvar för delägare i handelsbolag enligt 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag avseende tull enligt denna lag.

Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för tull enligt 23 §.

25 § De föreskrifter om ränta, dröjsmålsränta, indrivning, avräkning, och preskription som gäller i fråga om fordringar mot en gäldenär gäller även när motsvarande fordringar tagits upp i tullräkning, som utställts på ombud enligt 8 § andra stycket.

Tullauktion m.m.

26 § Om en vara skall säljas av Tullverket enligt artikel 53.1 eller 75 i förordningen (EEG) nr 2913/92 eller artikel 250 i förordningen (EEG) nr 2454/93, får varan säljas genom Tullverkets försorg på offentlig auktion (*tullauktion*) eller på annat sätt, om Tullverket finner det vara lämpligare.

Bestämmelser om förstöring av oförtullade varor finns i 10 kap. 11 §.

27 § En tullauktion skall kungöras i god tid och på lämpligt sätt.

Innan en vara säljs på tullauktion eller på annat sätt, skall Tullverket i god tid skicka särskild underrättelse, om adressen är känd, till gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd samt till annan som kan antas vara ägare och den som kan antas ha särskild rätt till varan.

28 § Medel från försäljningen enligt 26 § skall användas till att täcka i första hand Tullverkets kostnader för förvaring och försäljning av varan, i andra hand tull för varan och i tredje hand annan skatt och ränta.

Uppkommer överskott, skall beloppet tillställas gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd eller, om någon annan visar att han var ägare till varan, denne. Om någon visar sig ha haft särskild rätt till varan, skall dock häremot svarande del av beloppet tillställas denne.

Om beloppet eller del därav inte har kunnat tillställas någon enligt andra stycket inom ett år från dagen för försäljningen, tillfaller det staten.

5 kap. Tullverkets kontrollverksamhet

1 § Artikel 13 i förordningen (EEG) nr 2913/92 ger tullmyndigheterna rätt att, enligt de villkor som anges i gemenskapsbestämmelser eller nationella bestämmelser, utföra alla de kontroller som de anser nödvändiga för att säkerställa att tullagstiftningen tillämpas korrekt.

Bestämmelser om kommissionens kontroller och inspektioner finns i rådets förordningar (EG, EURATOM) nr 2988/95 av den 18 december

1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen¹ och (EURATOM, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter².

2 § Beslut om kontrollåtgärd enligt tullagstiftningen eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av tullagstiftningen får fattas endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för enskild.

3 § För att genomföra åtgärd som avses i 3 kap. 7 § och 7-12 §§ i detta kapitel får tulltjänsteman använda våld eller tvång, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt. Våld mot person får dock brukas endast om tulltjänstemannen möter motstånd och i den mån det med hänsyn till åtgärdens ändamål kan anses försvarligt.

4 § Icke-gemenskapsvaror och gemenskapsvaror som hänförs till en godkänd tullbehandling som innefattar att varorna förs ut ur EG:s tullområde är enligt artiklarna 37, 59.2, 82 och 183 i förordningen (EEG) nr 2913/92 underkastade Tullverkets övervakning och kontroll (*står under tullkontroll*). Beträffande oförtullade varor som lämnats ut till fritt förfogande enligt en deklaration för övergång till fri omsättning gäller detta dock endast i fall då deklarationen ogiltigförklarats.

5 § Transportmedel står under tullkontroll, om det

1. ombord på transportmedlet finns varor som står under tullkontroll,
2. kommer till det svenska tullområdet utan att medföra varor, till dess att anmälan om transportmedlet enligt 6 § har behandlats av Tullverket, eller
3. skall avgå från det svenska tullområdet direkt till tredje land utan att medföra varor, sedan anmälan gjorts om detta.

Transportmedel som ankommit till det svenska tullområdet och tagits ut för kontroll enligt 12 § står under tullkontroll till dess att undersökningen avslutats.

¹ EGT L 312, 23.12.1995, s. 1 (Celex 395R2988)

² EGT L 292, 15.11.1996, s. 2 (Celex 396R2185)

6 § Regeringen får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för transportmedels förare eller befälhavare att göra anmälan om transportmedlets ankomst från eller avgång till annat land,
2. skyldighet för förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll att på förhand meddela när transportmedlet beräknas komma till eller avgå från en tullplats och lämna uppgift om transportmedlet och dess last samt
3. skyldighet för anställda eller andra som utför arbete på transportmedel och resande att vid ankomst till eller avresa från det svenska tullområdet anmäla och lämna uppgifter om de varor de medför.

Vad som sägs i första stycket 2 gäller inte i fråga om järnvägståg. Regeringen får för viss tullplats föreskriva att endast vissa slag av transportmedel och varor får föras till eller från tullplatsen.

7 § Tullverket får preja fartyg inom det svenska tullområdet, om det behövs för att möjliggöra Tullverkets övervakning och kontroll av import eller export av varor.

Om ett fartyg under resa mellan orter inom EG:s tullområde lämnar detta område och därvid avviker från sin rätta kurs utan att nöd eller annat tvingande skäl föreligger, får Tullverket, om befälhavaren inte följer en anmaning att återvända till EG:s tullområde, inbringa fartyget till en plats inom det svenska tullområdet. Om anmaning inte kan ges eller om det finns särskild anledning att anta att en anmaning skulle förhindra eller avsevärt försvåra ett inbringande av fartyget, får det inbringas utan föregående anmaning.

Inbringande enligt andra stycket får inte ske av ett utländskt fartyg eller inom annan stats vattenområde, om det inte medges enligt avtal med den andra staten.

8 § Förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll är skyldig att stanna på anmaning av tulltjänsteman.

Även annan person än den som nämns i första stycket är skyldig att stanna på tulltjänstemans anmaning. Sådan anmaning får dock ges endast om det finns anledning att anta att anmälningsskyldighet enligt tullagstiftningen föreligger för honom.

9 § I artiklarna 38 och 183 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om att varor som förs in till eller ut från gemenskapens tullområde skall befordras via den rutt som tullmyndigheterna närmare angivit.

Förare av eller befälhavare på transportmedel skall medföra av Tullverket utfärdad passhandling för transportmedlet och varor som medförs på detta.

Tullverket får förbjuda förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll att

1. göra annat uppehåll under resa inom det svenska tullområdet än som föranleds av myndighets åtgärd,
2. utan Tullverkets medgivande ankomma eller avgå med transportmedlet samt
3. beträda, lämna, lossa eller lasta transportmedlet.

Förbud att beträda eller lämna transportmedel gäller inte den som i utövning av allmän tjänst behöver få tillträde till transportmedlet.

10 § Om det behövs för kontrollverksamheten och det inte medför något väsentligt hinder för trafiken, får Tullverket tillfälligt stänga av områden där transportmedel lossas eller lastas eller passagerare går ombord på eller lämnar transportmedel. Detta gäller även annat område i omedelbar närhet av transportmedel, liksom infarter till och utfarter från tillfälliga lager, frizoner och flygplatser.

11 § I artikel 68 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om tullmyndigheternas rätt att för kontroll av riktigheten av de deklarationer som de har mottagit granska handlingar och undersöka varor. I artikel 46 i samma förordning och i artiklarna 239-247 i förordningen (EEG) nr 2454/93 finns närmare bestämmelser om undersökning och provtagning av varor.

För kontroll av att deklara- och uppgiftsskyldighet enligt tullagstiftningen har fullgjorts riktigt och fullständigt får Tullverket även undersöka

1. transportmedel, containrar, lådor och andra utrymmen där varor kan förvaras,
2. områden för tillfälliga lager, tullager, frizoner och frilager samt områden på flygplatser och bangårdar där varor som står under tullkontroll förvaras och även lokaler inom sådana områden samt
3. handresgods, såsom resväskor och portföljer, samt handväskor och liknande som medförs av resande vid inresa till eller utresa från EG:s tullområde eller av person som anmanats att stanna enligt 8 §.

Bestämmelser om kroppsvisitation och kroppsbesiktning finns i 19 § lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

12 § För sådan kontroll som avses i 11 § får en tulltjänsteman undersöka postförsändelser, såsom paket, brev och liknande försändelser. En sådan försändelse får öppnas, om den finns hos Tullverket eller på utväxlingspostkontoret och det finns anledning att anta att den innehåller en vara för vilken anmälnings- eller uppgiftsskyldigheten inte fullgjorts. Beträffande brev och andra försändelser som kan antas innehålla förtroliga meddelanden får beslut om öppnande av försändelsen fattas endast av chefen för en tullregion eller, efter dennes förordnande, av någon annan tjänsteman vid tullregionen.

13 § En försändelse som öppnats med stöd av 12 § får inte undersökas närmare än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med undersökningen.

Protokoll skall föras över undersökningen. Av protokollet skall framgå ändamålet med undersökningen och vad som har kommit fram vid denna.

Adressaten och, om det är möjligt, avsändaren skall så snart som möjligt underrättas om att försändelsen öppnats, om inte särskilda skäl talar emot det.

14 § Chefen för en tullregion får besluta att en postförsändelse som väntas till viss postanstalt skall hållas kvar av postbefordringsföretaget när den kommer till postanstalten, om

1. det finns anledning att anta att postförsändelsen innehåller narkotika som kan tas i beslag enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling och
2. kvarhållande är nödvändigt för att det avsedda resultatet skall uppnås.

Beslut om kvarhållande skall meddelas att gälla viss angiven, kortare tidsrymd. Beslutet får verkställas omedelbart, men skall snarast prövas av Tullverkets chef eller av verkets chefsjurist.

15 § Tullverket får anbringa lås, förseglingar och igenkänningsmärken på transportmedel, containrar och andra varor som står under tullkontroll. Tullverket får också tillfälligt ta hand om registreringsbevis

och liknande handlingar, som avser ett sådant transportmedel, om det behövs för att hindra transportmedlets avgång.

16 § Vid kontroll enligt 11 § skall den, vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan importerats eller exporterats, ge den som verkställer kontrollen tillfälle att undersöka varan, transportmedlet eller handresgodset. Han skall också lämna tillträde till de lokaler och andra utrymmen som används för den transport, förvaring eller verksamhet som kontrollen avser. På tulltjänstemans begäran skall föraren av eller befälhavaren på transportmedel som skall undersökas om möjligt själv närvara vid undersökningen.

Tullverket får besluta att den som inte uppfyller skyldigheten enligt artikel 69 i förordningen (EEG) nr 2913/92 att svara för den transport och hantering som är nödvändig för undersökning och provtagning av varor, skall ersätta staten dess kostnad för åtgärderna. Vad som sägs i 4 kap. 23 § om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning. Tullverket får medge befrielse helt eller delvis från ersättnings-skyldigheten.

17 § Om det behövs för kontrollverksamheten eller för uppgifts-skyldigheten enligt 10 kap. 9 §, får regeringen föreskriva att den som deklarerar en vara till ett tullförfarande eller anmäler en vara till annan godkänd tullbehandling skall lämna uppgift om sitt organisations-nummer eller personnummer.

18 § Förare av eller befälhavare på transportmedel skall under tid då han har ansvar för varor som står under tullkontroll se till att ingen skadar eller tar bort förseglingar eller annars olovligt öppnar vad som tillslutits enligt 15 §. Detta gäller även i fråga om tullförseglingar som enligt tullagstiftningen anbragts av tullmyndighet i annan medlemsstat i Europeiska unionen eller av personer som vederbörligen godkänts av sådan tullmyndighet samt i fråga om utländska tullförseglingar i övrigt som enligt särskild föreskrift skall jämföras med Tullverkets förseg-lingar.

19 § Om det finns anledning att anta att en uppgift som lämnats enligt tullagstiftningen inte är riktig, får Tullverket anlita särskild sakkunnig för att få fram den upplysning som behövs. Om uppgiften visas vara oriktig, är den som lämnat uppgiften skyldig att stå för kostnaden för den sakkunnige. Sådan skyldighet föreligger dock inte, om den oriktiga uppgiften avser varans tull- eller skattepliktiga värde och det slutligen fastställda värdet inte överstiger det uppgivna med mer än tio procent.

Tullverket får anlita särskild sakkunnig även när en uppmaning att lämna uppgift eller en handling rörande en vara inte har följts. Den som rätteligen skulle ha lämnat uppgiften eller handlingen skall stå för kostnaden, om verket inte beslutar annat.

Om Tullverket haft kostnad, som enligt första eller andra stycket någon annan skall stå för, skall denne enligt beslut av verket ersätta staten dess kostnad. Vad som sägs i 4 kap. 23 § om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning.

20 § Den som på grund av nöd eller annat tvingande skäl avviker från vad som föreskrivs om tullkontroll i tullagstiftningen, skall snarast anmäla detta för närmaste tullregion eller tulltjänsteman.

Om ett transportmedel som står under tullkontroll eller medför varor som står under tullkontroll förolyckas, skall den som innehar någon handling som avser transportmedlet eller lasten snarast lämna handlingen till närmaste tullregion eller tulltjänsteman.

Regeringen får meddela föreskrifter om att anmälan enligt första stycket får göras och handling enligt andra stycket lämnas till annan myndighet.

21 § Polismyndighet och Kustbevakningen skall medverka i kontrollverksamhet enligt denna lag. Vad som sägs i 3, 7-11 och 16 §§ om Tullverket och tulltjänsteman gäller vid sådan medverkan också en polismyndighet och Kustbevakningen samt en polisman och en tjänsteman vid Kustbevakningen.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om medverkan som avses i första stycket.

22 § Ett postbefordringsföretag som regeringen bestämmer är skyldigt att på begäran av Tullverket överlämna en försändelse som hållits kvar enligt 14 §.

Ett befordringsföretag är skyldigt att göra anmälan till Tullverket, om det i företagets verksamhet uppkommer misstanke om att en försändelse innehåller narkotika som kan tas i beslag enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling, och att även i övrigt medverka i kontroll-

verksamheten enligt denna tullag i fråga om varor som befordras med post, på järnväg eller med luftfartyg. Vid sådan medverkan gäller inte 3, 7-11 och 16 §§.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om medverkan som avses i andra stycket.

23 § Den som driver anläggning för land-, sjö- eller lufttransport skall utan kostnad för staten ställa de lokaler och anordningar till Tullverkets förfogande som enligt vad verket bedömer behövs för undersökning och tullklarering av resgoods och fordon som resande för med sig, för förhör, kroppsvisitation och kroppsbesiktning av resande samt för tullpersonal under uppehåll i tjänstgöringen.

24 § Transportföretag som befordrar varor, passagerare eller fordon till eller från Sverige skall på begäran av Tullverket skyndsamt lämna de aktuella uppgifter om ankommande och avgående transporter som företaget har tillgång till. Beträffande uppgifter om passagerare gäller uppgiftsskyldigheten endast uppgifter som avser namn, resrutt, bagage och medpassagerare samt sättet för betalning och bokning.

Tullverket får begära uppgifter enligt första stycket endast om uppgifterna kan antas ha betydelse för Tullverkets brottsbekämpande verksamhet.

25 § Transportföretag får lämna uppgifter enligt 24 § på så sätt att de görs läsbara för Tullverket genom terminalåtkomst.

Tullverket får ta del av uppgifter genom terminalåtkomst endast i den omfattning och under den tid som behövs för kontroll av aktuella transporter. Tullverket får inte ändra eller på annat sätt bearbeta eller lagra uppgifter som hålls tillgängliga på detta sätt.

Uppgifter om enskilda personer som lämnats på annat sätt än genom terminalåtkomst skall omedelbart förstöras, om de visar sig sakna betydelse för utredning och lagföring av brott.

26 § Tullverket får förelägga den som är eller kan antas vara deklara- tions- eller uppgiftsskyldig enligt tullagstiftningen eller för vars räkning en vara importerats eller exporterats, att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över en kopia av handling som behövs för kontroll av att deklara- tions- eller uppgiftsskyldigheten fullgjorts riktigt och fullständigt.

27 § Tullverket får förelägga den, som bedriver verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgift av betydelse för kontrollen av annan persons deklarations- eller uppgiftsskyldighet kan hämtas ur handlingar som rör verksamheten att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över kopia av handling rörande rättshandling mellan den som föreläggs och den andra personen (*kontrolluppgift*).

28 § Om ett föreläggande enligt 26 eller 27 § avser uppgifter i räkenskaper som förs med hjälp av automatisk databehandling, skall dessa efter Tullverkets bestämmande tillhandahållas i utskrift eller på medium för automatisk databehandling.

29 § Tullverket får för kontroll av att deklarations- eller uppgiftsskyldighet enligt tullagstiftningen fullgjorts riktigt och fullständigt besluta om revision hos den som är eller kan antas vara deklarations- eller uppgiftsskyldig enligt tullagstiftningen samt hos den som bedriver verksamhet av sådan art att uppgift av betydelse för kontrollen av annan persons deklarations- eller uppgiftsskyldighet kan hämtas ur handlingar som rör verksamheten.

30 § Ett beslut om revision skall innehålla uppgift om ändamålet med revisionen och om möjligheten att undanta handlingar och uppgifter enligt 35 och 36 §§.

Företas revisionen för granskning av annan än den som revideras, får Tullverket, om det finns särskilda skäl, utesluta uppgift om vem eller vilken rättshandling granskningen avser.

I ett beslut om revision skall Tullverket förordna en eller flera tjänstemän att verkställa revisionen (*revisor*).

Den reviderade skall underrättas om beslutet innan revisionen verkställs. Om det är av betydelse för kontrollen att företa inventering eller liknande fysisk kontroll, får dock underrättelse ske i samband med att revisionen verkställs, om kontrollen annars kan mista sin betydelse.

31 § En revision skall bedrivas i samverkan med den reviderade och på ett sådant sätt att den inte onödigt hindrar verksamheten.

Revisionen får verkställas hos den reviderade, om han medger det. Revisionen skall ske hos den reviderade, om han begär det och revisionen kan göras där utan betydande svårighet. Om revisionen inte verkställs

hos den reviderade, skall handlingarna på begäran överlämnas till revisorn mot kvitto.

För det fall den reviderade inte samverkar finns bestämmelser om vite i 9 kap. 4 § och om andra tvångsåtgärder i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet.

32 § Vid revision får räkenskapsmaterial och andra handlingar som rör verksamheten granskas, om de inte skall undantas enligt 35 §. Med handling förstås framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel.

Vid revision får revisorn även ta prov på varor och granska varulager.

33 § Av artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 framgår att den reviderade skall tillhandahålla revisorn de handlingar och lämna de upplysningar som behövs för revisionen samt i övrigt ge den hjälp som behövs vid revisionen.

Den reviderade skall för sådan åtgärd som avses i 32 § om möjligt ställa en ändamålsenlig arbetsplats till förfogande.

Revisorn skall på begäran ges tillfälle att själv använda tekniskt hjälpmedel för att ta del av upptagning som kan uppfattas endast med sådana hjälpmedel, om inte den reviderade i stället tillhandahåller en kopia av upptagningen och denna utan svårighet kan granskas med annat tillgängligt tekniskt hjälpmedel. Revisorn får kontrollera att kopian stämmer överens med den upptagning som finns hos den reviderade.

Vid granskning av upptagning enligt tredje stycket får endast de tekniska hjälpmedel och sökbegrepp användas som behövs för att tillgodose ändamålet med revisionen. Granskningen får, om den reviderade medger det, verkställas via telenätet.

34 § En revision får inte pågå längre tid än nödvändigt. Räkenskapsmaterial och andra handlingar som överlämnats till revisorn skall så snart som möjligt och senast när revisionen avslutats återlämnas till den reviderade.

Har den reviderade försatts i konkurs när handlingarna skall återlämnas, skall Tullverket överlämna handlingarna till konkursförvaltaren. Tullverket skall underrätta den reviderade om att handlingarna överlämnats till konkursförvaltaren.

Tullverket skall snarast lämna den reviderade meddelande om resultatet av revisionen i de delar som rör honom.

35 § På den enskildes begäran skall från föreläggande eller revision undantas

1. handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken samt

2. annan handling med ett betydande skyddsintresse, om handlingens innehåll på grund av särskilda omständigheter inte bör komma till någon annans kännedom och skyddsintresset överväger dess betydelse för kontrollen.

Bestämmelserna i första stycket gäller i tillämpliga delar även föreläggande att lämna uppgifter.

36 § En skriftlig begäran om befrielse från föreläggande att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över en kopia av handling, skall ges in till länsrätten, tillsammans med föreläggandet och den begärda handlingen eller uppgiften.

Begär den reviderade att en handling skall undantas från revision, skall handlingen, om Tullverket anser att den bör granskas, omedelbart förseglas och överlämnas till länsrätten.

Länsrätten skall utan dröjsmål pröva om handlingen eller uppgiften skall undantas från kontrollen.

37 § I fråga om upptagning som avses i 32 § första stycket andra meningen bestämmer länsrätten i vilken form eller på vilket sätt den skall tillhandahållas i målet.

Länsrätten får i fråga om upptagning som avses i första stycket besluta om sådana begränsningar i Tullverkets rätt att själv använda tekniska hjälpmedel som behövs för att uppgift, som skall undantas från granskning, inte skall bli tillgänglig för verket.

38 § Om den enskilde begär det, skall länsrätten pröva om beslut kan fattas utan att rätten granskar handlingen.

Anser den enskilde att en handling eller uppgift inte omfattas av kontrollen, handläggs frågan om undantagande på sätt som anges i 36 och 37 §§ samt i första stycket.

39 § Om en handling eller del av handling undantagits från kontroll, får dess innehåll inte återges eller åberopas vid redogörelse för granskning eller annars inför myndighet. Detta gäller även om en handling, utan beslut av länsrätten, återlämnats efter det att den begärts undantagen.

Ett beslut i fråga om undantagande av handling eller uppgift gäller omedelbart, om inte annat anges i beslutet.

6 kap. Tullkontroll beträffande varumärkesintrång

1 § Bestämmelser om tullkontroll beträffande varumärkesintrång finns i rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt¹ samt i kommissionens förordning (EG) nr 1367/95 av den 16 juni 1995 med föreskrifter om tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av åtgärder för att förbjuda övergång till fri omsättning, export, återexport eller införsel under suspensivt arrangemang av förfalskade varor eller piratkopior².

2 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer skall utse den enhet inom Tullverket som är behörig att ta emot och behandla ansökningar enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94. Enheten skall, om det behövs, samråda med andra myndigheter.

3 § Varor vars frigörande har skjutits upp eller som hålls kvar av Tullverket skall förvaras på tryggsätt. Förvaringen skall ske på sökandens bekostnad. När lagakraftvunnet beslut om förstöring av eller annan åtgärd med varorna föreligger, har sökanden rätt till ersättning för dessa kostnader från den eller dem som beslutet gått emot. Kan kravet riktas mot fler än en person, har dessa ett solidariskt ansvar.

4 § I artikel 6.1 i förordningen (EG) nr 3295/94 finns bestämmelser om att en tullmyndighet som har skjutit upp frigörandet av eller hållit kvar varor skall till rättighetsinnehavaren lämna ut namn- och adressuppgifter, om rättighetsinnehavaren begär det. Har varorna befunnits vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade, gäller en vidare uppgiftsskyldighet enligt artikel 8.3 i samma förordning.

¹ EGT L 341, 30.12.1994, s. 8 (Celex 394R3295)

² EGT L 133, 17.06.1995, s. 2 (Celex 395R1367)

5 § Fråga om ett rättighetsintrång har skett och hur det skall förfaras med varorna i sådant fall prövas av domstol enligt 41 § varumärkeslagen (1960:644), 7 kap. 55-57 §§ lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk samt 37 § mönsterskyddslagen (1970:485).

Domstolen får meddela interimistiskt beslut om att kvarhållande av varor skall upphöra.

Tullverket skall verkställa lagakraftvunna beslut från domstolen om frigörande, ändring eller förstöring av varor som kvarhålls av Tullverket.

Om beslutet innebär att varorna skall ändras, skall ändringen bekostas av den som har rätten till varorna.

Svaranden ansvarar för Tullverkets kostnader för förstöring av varor. Om ersättning inte kan utsökas hos svaranden, ansvarar sökanden emot staten för kostnaderna.

6 § Regeringen får meddela föreskrifter om

1. att avgift skall tas ut för ansökan enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94,
2. de tidsperioder som avses i artikel 3.5 i förordningen (EG) nr 3295/94,
3. förlängning av tidsfrist enligt artikel 7.1 andra stycket i förordningen (EG) nr 3295/94,
4. förvaring av varor enligt 3 §,
5. ställande av säkerhet för kostnad för förvaring enligt 3 § samt
6. verkställighet av beslut enligt 6 § andra stycket.

7 kap. Tulltillägg och förseningsavgift

1 § Har den som är gäldenär och skyldig att lämna skriftlig eller med databehandlingsteknik upprättad deklaration i en deklaration eller ett annat dokument, som under förfarandet avgetts till ledning för fastställande av tull, lämnat en uppgift som befinns vara oriktig, skall han påföras en särskild avgift (*tulltillägg*). Tulltillägget är tjugo procent av den tull som inte skulle ha påförts, om den oriktiga uppgiften godtagits. Detsamma gäller, om gäldenären skriftligen har lämnat en sådan uppgift i ett ärende som avser omprövning av tulltaxeringsbeslut eller i ett överklagat ärende som avser fastställande av tull.

Avgiftsberäkning enligt första stycket sker efter tio procent dels när den oriktiga uppgiften har rättats eller hade kunnat rättas med ledning av kontrollmaterial som bifogats deklarationen, dels när det gäller mervärdesskatt som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

Om avvikelse från deklaration har skett vid skönstulltaxering, skall gäldenären påföras tulltillägg. Tulltillägget är tjugo procent av den tull som vid taxeringen påförs gäldenären utöver vad som annars skulle ha påförts honom. Till den del taxeringen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från gäldenären påförs dock tulltillägg enligt första stycket.

2 § Tulltillägg skall påföras om tull skall tas ut på grund av

1. olaga införsel,
2. olaga undandragande av varor från tullövervakning eller
3. förfogande i övrigt över en oförtullad vara, i strid mot för varan föreskriven inskränkning i förfoganderätten.

Första stycket gäller endast om gäldenären rätteligen skulle ha lämnat en skriftlig eller med databehandlingsteknik upprättad deklaration till ledning för fastställande av tull.

3 § Tulltillägget enligt 2 § är tjugo procent av den tull som påförs. Även den som förfogat över en förtullad vara i strid mot föreskriven förutsättning för befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull skall påföras tulltillägg. Tulltillägget är då tjugo procent av den tullförmån som gäldenären går miste om.

4 § Vid tillämpning av 1 § ansvarar gäldenären för handlingar och underlåtenhet av hans ombud. Tulldeklaration eller annat dokument som lämnas för en gäldenär som är juridisk person skall anses ha lämnats av gäldenären, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda gäldenären.

5 § Tulltillägg påförs inte i samband med rättelse av en felräkning eller felskrivning, som uppenbart framgår av tulldeklaration eller annat dokument som lämnats till ledning för tulltaxeringen.

Tulltillägg påförs inte heller i den mån avvikelsen avser bedömning av ett yrkande, såsom fråga om yrkad förmånsbehandling, anspråk på tullbefrielse eller tullnedsättning eller fråga om skäligheten av en uppskattning eller värdering, och avvikelsen inte gäller uppgift i sak.

Om en gäldenär frivilligt har rättat en oriktig uppgift eller anmält förhållande som avses i 2 §, påförs inte tulltillägg.

6 § Tulltillägg under femtio kronor påförs inte.
Tulltillägg tillfaller staten.

7 § Om betalningsskyldighet för tull inte längre kan åläggas, får Tullverket inte påföra tulltillägg på beloppet.

8 § Om den som deklarerat en vara för övergång till fri omsättning med tillämpning av förenklat deklarationsförfarande eller lokalt klareringsförfarande inte har kommit in med kompletterande tulldeklaration vid den tidpunkt då denna senast skulle ha lämnats, påförs han en särskild avgift (*förseningsavgift*).

Förseningsavgiften är 400 kronor. Om den som anmodats att lämna deklaration ej fullgjort sin skyldighet inom den bestämda tiden, är avgiften dock 800 kronor.

9 § Den som påförts tulltillägg eller förseningsavgift skall helt eller delvis befrias från avgiften

1. om felaktigheten eller underlåtenheten kan antas ha ett sådant samband med hans ålder, hans bristande erfarenhet, hans eller hans ombuds sjukdom eller liknande förhållande att den framstår som ursäktlig,

2. om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till den oriktiga uppgiftens beskaffenhet eller annan särskild omständighet, eller

3. om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut tillägget eller avgiften.

Gäldenären får befrias helt från tulltillägget när det belopp som kunde ha undandragits genom felaktigheten eller underlåtenheten är obetydligt.

Deklaranten får helt eller delvis befrias från förseningsavgift även när underlåtenheten är obetydlig.

10 § Tulltillägg eller förseningsavgift får inte påföras sedan gäldenären respektive deklaranten har avlidit.

11 § Om en oförtullad vara eller dess värde blir föremål för förverkande, skall annan skatt än tull och tulltillägg inte tas ut till den del varan eller dess värde förverkats. Ett tidigare meddelat beslut om sådan pålaga skall upphävas eller ändras sedan dom eller beslut som innefattar förverkande har vunnit laga kraft.

Erlagd tull skall beaktas vid förverkande av en varas värde och vid bestämmande av påföljd.

12 § Frågor om tulltillägg och förseningsavgift prövas av Tullverket. Allmän förvaltningsdomstol prövar dock, på talan av det allmänna ombud som avses i 8 kap. 1 §, frågor om tulltillägg på grund av oriktiga uppgifter i mål om tull. Sådan talan får föras, om den oriktiga uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats i målet. Talan skall väckas inom ett år från utgången av den månad då domen eller det slutliga beslutet i målet har vunnit laga kraft.

Innan beslut fattas om påföring av tulltillägg eller förseningsavgift skall gäldenären respektive deklaranten om möjligt ges tillfälle att yttra sig.

Underrättelse om att Tullverket överväger att påföra tulltillägg eller förseningsavgift får ske genom överföring av elektroniskt dokument.

13 § Bestämmelserna om befrielse från tulltillägg och förseningsavgift skall beaktas, även om yrkande om detta inte framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet eller målet om tulltillägg eller förseningsavgift.

Om tull sätts ned, skall också vidtas den ändring i beslutet om tulltillägg som nedsättningen kan föranleda.

14 § Bestämmelserna i 4 kap. 7 andra stycket, 8, 9, 15, 22 och 23 §§ tillämpas även i fråga om tulltillägg och förseningsavgift.

8 kap. Överklagande

1 § Hos Tullverket skall finnas ett allmänt ombud. Det allmänna ombudet får överklaga Tullverkets beslut i sådana ärenden som avses i 3 och 6 §§.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer förordnar det allmänna ombudet och ersättare före denne.

2 § Ett beslut av Tullverket enligt tullagstiftningen eller artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94 får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Det samma gäller vid överklagande i mål som avses i 7 kap. 12 §.

Föreskrifter om överklagande av Tullverkets beslut om föreskrifter med stöd av ett bemyndigande enligt denna lag meddelas av regeringen.

3 § Om överklagande enligt 2 § gäller beslut vid tulltaxering i en fråga som kan ha betydelse för fastställelse av tull eller beslut om fastställelse av annan skatt än tull enligt 4 kap. 11 § andra stycket, skall överklagandet ha kommit in till Tullverket inom tre år från den dag då tullskulden eller den anmälningsskyldighet som avses i 2 kap. 2 § uppkom. Om beslutet har meddelats senare än två och ett halvt år efter den dag då tullskulden eller anmälningsskyldigheten uppkom, får överklagandet dock, om tiden för överklagande därigenom blir längre, komma in inom två månader från den dag då gäldenären eller den anmälningsskyldige fick del av beslutet.

Om beslut som avses i första stycket har omprövats, får även omprövningsbeslutet överklagas inom där angiven treårsfrist. Om omprövningsbeslutet meddelats senare än två och ett halvt år efter den dag då tullskulden eller anmälningsskyldigheten uppkom, får överklagandet dock, om tiden för överklagande därigenom blir längre, komma in inom två månader från den dag då gäldenären eller den anmälningsskyldige fick del av omprövningsbeslutet.

En gäldenär eller anmälningsskyldig får överklaga ett beslut som avses i första och andra styckena även om det inte gått honom emot.

4 § Om överklagandet inte avvisas såsom för sent inkommet, skall Tullverket snarast ompröva det överklagade beslutet.

Ett överklagande förfaller, om beslutet vid omprövningen ändras så som klaganden begär.

Om beslutet ändras på annat sätt än vad som begärts, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet. Finns skäl för det, får klaganden lämnas tillfälle att återkalla överklagandet.

5 § Ett överklagande som inte avvisas såsom för sent inkommet eller förfaller enligt 4 § skall tillsammans med handlingarna i ärendet överlämnas till den domstol som skall pröva överklagandet. Om det finns särskilda skäl, får överklagandet överlämnas utan föregående omprövning.

6 § Vad som sägs i 3-5 §§ gäller också överklagande av beslut om ränta, tulltillägg och förseningsavgift.

Gäldenärens yrkande i fråga om tulltillägg skall, oavsett tidsfristerna i 3 §, prövas, om beslutet om den tull som tulltillägget avser inte har vunnit laga kraft. Detsamma gäller, om Tullverket eller det allmänna ombudet framställt ett sådant yrkande till förmån för gäldenären. Om yrkandet framställs först i domstol, kan domstolen förordna att det skall tas upp och vidare handläggas av Tullverket.

Vad som sägs i andra stycket gäller även deklarants yrkande i fråga om förseningsavgift.

7 § Om en part har överklagat Tullverkets beslut i ett sådant ärende som avses i 3 eller 6 §§, får också motparten överklaga beslutet, även om den för motparten föreskrivna tiden för överklagande har gått ut. Motpartens skrivelse skall ha kommit in till Tullverket inom två månader från den dag då motparten fick del av den först ingivna skrivelsen med överklagande eller, om motparten inte fått del av den före utgången av den tid inom vilken den senast skulle ha kommit in, från utgången av denna tid.

Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare överklagandet förfallet.

8 § I artiklarna 7 och 244 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om verkställighet av beslut som överklagas.

Beslut om skönstulltaxering, tulltillägg och förseningsavgift samt beslut om annan skatt än tull skall gälla omedelbart. Detsamma gäller annat beslut av Tullverket som meddelats enligt tullagstiftningen och som inte innebär att målet eller ärendet avgörs.

9 § Länsrättens beslut avseende Tullverkets beslut att avvisa en begäran om omprövning såsom för sent inkommen får inte överklagas.

10 § Om det allmänna ombudet har överklagat ett tulltaxeringsbeslut, skall därav föranledd talan om särskild avgift föras samtidigt.

11 § Det allmänna ombudet får överklaga ett beslut av länsrätten eller kammarrätten i frågor som avses i 3 och 6 §§ även om ombudet inte tidigare har fört det allmänna talan i målet.

12 § Om enskild överklagar länsrättens eller kammarrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då han fick del av beslutet.

Om länsrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§ överklagas av Tullverket eller det allmänna ombudet, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då beslutet meddelades. Detsamma gäller det allmänna ombudets överklagande av kammarrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§.

13 § Om någon har överklagat ett beslut av länsrätt eller kammarrätt i frågor som avses i 3 och 6 §§, får även annan som haft rätt att överklaga beslutet ge in ett överklagande, även om den för honom gällande tiden för överklagande gått ut. Ett sådant överklagande skall ges in inom en månad från utgången av den tid inom vilken det första överklagandet skulle ha gjorts.

Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare överklagandet förfallet.

14 § Om enskild överklagar ett beslut, förs det allmännas talan i länsrätten och kammarrätten av Tullverket. Överklagar det allmänna ombudet, skall det allmännas talan föras av ombudet.

I mål som gäller beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§ förs det allmännas talan i Regeringsrätten av det allmänna ombudet.

15 § Det allmänna ombudet får ta över uppgiften att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden som gäller frågor som avses i 3 och 6 §§.

Det allmänna ombudet får uppdra åt annan tjänsteman vid Tullverket att företräda det allmänna i allmän förvaltningsdomstol.

16 § Det allmänna ombudet får inom den för ombudet gällande tiden för överklagande föra talan i frågor som avses i 3 och 6 §§ till förmån för enskild part. Ombudet har då samma behörighet som den enskilde.

17 § I mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ får talan inte ändras i annat fall än som anges i 18 och 19 §§.

Att klaganden inskränker sin talan eller åberopar en ny omständighet utan att frågan som är föremål för talan ändras, anses inte vara ändring av talan.

18 § I ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ får klaganden framställa ett nytt yrkande om inte en ny fråga därigenom förs in i målet.

I mål i länsrätten får klaganden dessutom, inom den tid som gäller för överklagande, föra in en ny fråga som har samband med den fråga som skall prövas, om länsrätten finner att frågan utan olägenhet kan prövas i målet.

19 § I ett mål om tulltaxering får klaganden föra in en fråga om tulltillägg som har föranletts av den taxeringsfråga som är föremål för prövning, om domstolen finner att tulltilläggsfrågan utan olägenhet kan prövas i målet.

20 § Om domstolen i ett fall som avses i 18 § andra stycket och 19 § inte tar upp den nya frågan till prövning, får rätten överlämna den till Tullverket för prövning.

21 § Om det i ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ finns flera frågor, får särskilt beslut meddelas i någon av dem trots att handläggningen i övrigt inte har avslutats.

22 § Om det i ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ är lämpligt med hänsyn till utredningen, får särskilt beslut ges över en av flera omständigheter som var för sig har omedelbar betydelse för utgången i målet eller över hur en viss uppkommen fråga, som främst angår rättstillämpningen, skall bedömas vid avgörandet av saken.

När särskilt beslut meddelas bestämmer rätten med hänsyn till omständigheterna om talan mot beslutet skall föras särskilt eller endast i samband med talan mot rättens slutliga avgörande i målet. Om rätten bestämmer att talan skall föras särskilt, får den förordna att målet i övrigt skall vila till dess att det särskilda beslutet har vunnit laga kraft.

23 § Vid handläggningen i länsrätt och kammarrätt av mål om särskild avgift skall muntlig förhandling hållas, om den enskilda parten begär det. Muntlig förhandling behöver dock inte hållas, om det inte finns anledning att anta att avgift kommer att tas ut.

9 kap. Ansvarsbestämmelser

1 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift i tullagstiftningen döms för tullförseelse till böter. Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbudet i artikel 2 i förordningen (EG) nr 3295/94 eller mot beslut som Tullverket meddelat med stöd av tullagstiftningen

1. om skyldighet att föra anteckningar och lämna uppgifter om varor som förvaras i tillfälligt lager, tullager, frizon eller frilager eller som är föremål för förenklat förfarande vid tillämpning av ett tullförfarande,
2. om skyldighet i övrigt att lämna uppgift eller ge in handling till Tullverket eller
3. om användningen eller förbrukningen av en icke-gemenskapsvara.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

2 § Ansvar för tullförseelse inträder inte, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken eller lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

3 § Allmänt åtal för tullförseelse får väckas endast efter medgivande av Tullverket.

4 § När Tullverket med stöd av tullagstiftningen förelägger någon att vidta åtgärd som behövs för förtullning eller annan tullklarering eller för Tullverkets kontrollverksamhet, kan vite föreläggas.

Vite kan även föreläggas, om någon underlåtit att lämna uppgift eller inge handling enligt föreskrift i tullagstiftningen eller att fullgöra skyldighet som föreskrivs i 5 kap. 17, 18, 25, 32 och 34 §§.

Finns det anledning att anta att den som skall föreläggas, eller, om denne är en juridisk person, dess ställföreträdare har begått brott, får han inte föreläggas vid vite att medverka i utredningen av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser.

Vite får inte fastställas till lägre belopp än femhundra kronor eller högre än femtusen kronor.

Bestämmelserna i 4 kap. 22 § tillämpas även i fråga om viten.

10 kap. Särskilda bestämmelser

1 § Uppgifter, som någon lämnat om en vara enligt föreskrifter i förordningen (EEG) nr 2454/93 eller föreskrifter beträffande uppgifter som skall lämnas i tulldeklaration eller anmälan till annan godkänd tullbehandling som avses i 3 kap. 1 §, får användas även för statistiska ändamål.

Regeringen får meddela föreskrifter om att den som för transportmedel från eller till tredje land skall lämna särskilda uppgifter till Tullverket för transportstatistiska ändamål.

2 § Belopp som enligt tullagstiftningen skall betalas till eller utbetalas från Tullverket, skall avrundas till närmast lägre hela krontal.

3 § Av förordningen (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse¹ framgår att tullfrihet skall medges för försändelse som avsänts från tredje land till en mottagare i gemenskapen och vars sammanlagda värde uppgår till högst 22 ecu, dock inte till den del försändelsen innehåller alkoholhaltiga produkter, parfym, luktvatten, tobak eller tobaksvaror.

¹ EGT L 105, 23.04.1983, s. 1 (Celex 383R0918)

Utöver vad som följer av första stycket skall tull och annan skatt inte tas ut för en varuförsändelse när den tull och annan skatt som är föreskriven för försändelsen sammanlagt inte uppgår till etthundra kronor. Detta gäller dock inte om försändelsen

1. innehåller spritdrycker, vin, starköl eller tobaksvaror, eller
2. utgör ett led i en postorderförsäljning i andra fall än då försändelsen består av utländska periodiska publikationer.

4 § Tullverket kan medge att en icke-gemenskapsvara överlåts till staten, om överlåtelsen inte medför olägenhet eller kostnad för Tullverket.

Tull skall inte tas ut för en vara som överlåts till staten enligt första stycket. Att varan skall anses ha blivit upplagd på tullager framgår av artikel 867a i förordningen (EEG) nr 2454/93.

5 § Regeringen får, med avvikelse från denna lag, meddela föreskrifter om hur varor skall hänföras till en godkänd tullbehandling i vissa fall, när varor importeras till eller exporteras från det svenska tullområdet på järnväg, med post eller med luftfartyg.

6 § På tullplats sker tullförrättning utan kostnad för allmänheten inom de områden och på de tider som regeringen föreskriver. Regeringen får föreskriva att tullförrättning även i andra fall skall ske utan kostnad för allmänheten.

7 § Den som föranleder tullförrättning som inte är avgiftsfri skall betala avgift för förrättningen (*förrättningsavgift*) enligt taxa som regeringen föreskriver.

Bestämmelsen i 4 kap. 22 § tillämpas även i fråga om förrättningsavgift.

8 § Regeringen får föreskriva att avgifter skall betalas för tillstånd till betalningsanstånd och utfärdande av särskild tullräkning.

Bestämmelsen i 4 kap. 22 § tillämpas även i fråga om avgifter enligt första stycket.

9 § Tullverket skall på begäran tillhandahålla Sveriges Riksbank, Riksskatteverket, Statens livsmedelsverk, Statens jordbruksverk, Kommerskollegium, skattemyndighet, Statistiska centralbyrån, Kemikalieinspektionen och Fiskeriverket uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor.

I tullregisterlagen (1990:137) finns bestämmelser om utlämnande till vissa myndigheter av uppgifter ur tullregistret på medium för automatisk databehandling.

10 § Tulltjänsteman som får kännedom om ett brott enligt författning, vars efterlevnad Tullverket har att övervaka, skall anmäla detta till sin förman så snart det kan ske.

En tulltjänsteman får lämna rapporteftergift om brottet med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydligt och det är uppenbart att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än böter.

11 § I artikel 56 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om förstöring av varor som har visats upp. Vid tillämpning av de bestämmelserna får varorna förstöras, om de inte kan säljas och

1. det finns en risk för att varorna förstörs eller minskar väsentligt i värde, eller
2. kostnaden för förvaringen av varorna är orimligt hög.

Regeringen får meddela föreskrifter till komplettering av dessa bestämmelser.

12 § En vara får, om inte annat särskilt föreskrivs, utan hinder av införselförbud eller särskilt föreskrivet införselvillkor

1. transiteras genom det svenska tullområdet eller mellan orter inom detta enligt de föreskrifter och villkor som gäller för tullförfarandet extern transitering,
2. förvaras i tillfälligt lager, tulllager, frizon eller frilager,
3. förstörs under kontroll av Tullverket eller annan som verket godkänner eller
4. återutförs.

Vid försäljning av vara genom Tullverkets försorg skall, om varan inte återutförs, föreskrivna införselvillkor iakttas. Kan försäljning inte ske, bestämmer tillsynsmyndigheten, hur det skall förfaras med varan.

13 § Vad som sägs i 12 § gäller inte införselrestriktion som följer av EG-rätten.

14 § Innan en vara förstörs enligt 11 eller 12 § skall om möjligt bestämmelserna om särskild underrättelse i 4 kap. 27 § andra stycket tillämpas.

11 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen får bemyndiga Tullverket att meddela föreskrifter i de ämnen som anges i 2 kap. 1, 2 och 3 §§, 3 kap. 1, 3, 4, 9, 11, 14 och 16 §§, 4 kap. 8, 9, 12 och 22 §§, 5 kap. 6, 18 och 21-23 §§, 6 kap. 6 § 2-6 samt 10 kap. 1, 5-8 och 11 §§.

Övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den... Vid lagens ikraftträdande upphör tullagen (1994:1550), lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor samt lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. att gälla. Den upphävda tullagen skall dock fortfarande tillämpas i fråga om varor som anmälts eller borde ha anmälts till förtullning före ikraftträdandet.

2 Förslag till tullförordning (0000:0000)

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Vad som föreskrivs i denna förordning om tull gäller även annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import, om inte annat uttryckligen anges.

2 § Uttryck i denna förordning har samma innebörd som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättande av en tullkodex för gemenskapen¹ och kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen² samt i tullagen (0000:0000).

Bindande klassificerings- eller ursprungsbesked

3 § Bindande besked om en varas klassificering enligt en tullnomenklatur som ingår i EG-rätten (*klassificeringsbesked*) och bindande besked om en varas ursprung som avses i artiklarna 22 och 27 i förordningen (EEG) nr 2913/92 (*ursprungsbesked*) meddelas av Tullverket.

4 § Görs laboratorieundersökning eller anlitas sakkunnig för att utreda en varas beskaffenhet vid handläggningen av ett ärende om bindande klassificeringsbesked eller bindande ursprungsbesked, skall sökanden enligt beslut av Tullverket ersätta kostnaden för detta, om inte verket i särskilt ärende beslutar annat.

En ansökan om bindande klassificeringsbesked eller bindande ursprungsbesked skall avvisas, om Tullverket med hänsyn till innehållet i ansökningen, utredningens beskaffenhet eller andra omständigheter finner att besked inte bör meddelas.

¹ EGT L 302, 19.10.1992, s. 1 (Celex 392R2913)

² EGT L 253, 11.10.1993, s. 1 (Celex 393R2454)

Införsel av varor m.m.

5 § Anmälan enligt artikel 40 i förordningen (EEG) nr 2913/92 får göras muntligt eller på annat lämpligt sätt.

6 § Tullverket får meddela föreskrifter om lämnande av summarisk deklaration.

Export

7 § Tullverket får meddela föreskrifter till utfyllnad och verkställighet av de bestämmelser om export och annan utförsel av varor från EG:s tullområde som anges i 3 kap. 14 § tullagen (0000:0000).

Tulldeklarationer m.m.

8 § Tullverket får, i den utsträckning EG-rätten medger det, meddela föreskrifter om

1. vilka uppgifter som skall lämnas i en tulldeklaration för ett tullförfarande och därvid medge lätnader i uppgiftsplikten i fråga om varor vars värde understiger visst tröskelvärde eller om det finns andra särskilda skäl,
2. vilka uppgifter en deklarant skall lämna för kontroll av att en vara får föras in eller ut,
3. användningen och tryckningen av enhetsdokumentet,
4. vilka handlingar deklaranten skall lämna samtidigt med tulldeklarationen,
5. i vilken mån handlingar som lämnats för att styrka uppgifterna i en tulldeklaration skall behållas av Tullverket,
6. det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt när uppgifter lämnas genom ett elektroniskt dokument till tulldata-systemet eller på annat sätt med hjälp av automatisk databehandling och
7. villkor och inskränkningar i fråga om användning av ombud.

Förenklade förfaranden vid övergång till fri omsättning

9 § Tillstånd att använda det förenklade deklarationsförfarandet eller det lokala klareringsförfarandet vid övergång till fri omsättning får efter ansökan ges till importör som har tillstånd att betala tull enligt 4 kap. 8 § tullagen (0000:0000). Tillståndet får lämnas för viss tid eller tills vidare.

Tillstånd att använda det förenklade deklarationsförfarandet får också ges till företag som är ombud för importör. För detta krävs att ombudet

enligt 4 kap. 8 § tullagen åtagit sig att fullgöra gäldenärens betalnings-skyldighet.

10 § Tullverket får meddela föreskrifter om inlämnande av kompletterande tulldeklaration enligt artikel 76.2 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Tullverket får meddela närmare föreskrifter om importörs rätt att förfoga över varor vid användning av det lokala klarerings- förfarandet.

Betalning av tull

11 § Tullverket meddelar föreskrifter om utfärdande av särskild tullräkning och tidsfrister för betalning av tull.

Tullverket får föreskriva att säkerhet skall ställas för betalning av annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import. Tullverket får även meddela föreskrifter till utfyllnad och verkställighet av bestämmelserna om säkerhet för betalning av tull i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

Tullauktion

12 § Kungörelse om tullauktion skall införas i en eller flera ortstidningar enligt vad Tullverket bestämmer. Införandet skall ske senast en vecka före auktionsdagen, om det inte finns särskilda skäl för ett senare införande.

Tullauktion bör kungöras även i en eller flera riks- eller facktidningar eller i annan ordning, om det är lämpligt med hänsyn till varans beskaffenhet eller någon annan omständighet.

13 § Underrättelse enligt 4 kap. 27 § andra stycket tullagen (0000:0000) skall innehålla uppgifter om tid och plats för auktionen och sändas senast två veckor före auktionsdagen. Om den som kan antas vara ägare eller ha särskild rätt till varan blir känd först därefter, skall underrättelse sändas genast.

Tillfälliga lager

14 § Tillstånd att inrätta tillfälligt lager får efter ansökan lämnas den som bedriver sin verksamhet så att Tullverket kan utöva tillsyn över verksamheten.

Tillstånd enligt första stycket lämnas för viss tid, tills vidare eller för särskilt fall.

Innan Tullverket avgör ett ärende om tillstånd att inrätta ett tillfälligt lager, bör verket i förekommande fall bereda hamn- eller flygplats-innehavare tillfälle att yttra sig.

15 § Tullverket får ställa som villkor för tillstånd att inrätta tillfälligt lager att innehavaren ställer de lokaler och anordningar som behövs för tullförrättning på lagret till Tullverkets förfogande utan kostnad för verket. På tillfälligt lager där tullpersonal tjänstgör stadigvarande får dock innehavaren ta ut skälig hyra för lokaler som är avsedda enbart för tullpersonalen.

16 § Tullverket får föreskriva att gemenskapsvaror som står under tullkontroll skall förvaras på tillfälligt lager och att gemenskapsvaror även i övrigt får förvaras på tillfälligt lager.

17 § Innehavaren av ett tillfälligt lager skall

1. svara för att icke-gemenskapsvaror inte tas ut från lagret i strid mot någon inskränkning i rätten att förfoga över sådana varor eller att varorna annars behandlas i strid mot någon sådan inskränkning,
2. föra de anteckningar och lämna de uppgifter om näringsverksamheten som Tullverket föreskriver samt
3. lämna Tullverket den hjälp som behövs för tillsynen över verksamheten på lagret och för undersökning av varor som förvaras där.

18 § Tillfälligt lager kan inrättas av Tullverket.

Den som lägger upp en vara på tillfälligt lager som inrättats av Tullverket skall betala en avgift till verket enligt en taxa som fastställs av Tullverket. Fastställelse eller ändring av taxan träder i kraft tidigast en månad efter det att den har kungjorts.

Tullverket får föreskriva att varan skall utgöra säkerhet för avgift som avses i första stycket.

Tullager, frizoner och frilager

19 § Tullverket får meddela de föreskrifter som behövs till utfyllnad och verkställighet av de bestämmelser om tullager som anges i 3 kap. 4 § andra stycket tullagen (0000:0000).

Bestämmelserna i 18 § tillämpas även i fråga om tullager som har inrättats av Tullverket.

Tullverket skall fullgöra den skyldighet att informera EG-kommissionen om tillämpningen av tullförfarandet lagring i tullager som föreskrivs i artikel 548 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

20 § Gränser för frizonsområde bestäms av Tullverket. Detsamma gäller belägenheten av infarter och utfarter och andra övergångar till eller från en frizon.

Innehavaren av en frizon skall utan kostnad för staten uppföra och underhålla stängsel och andra avspärningar som enligt Tullverkets bedömning behövs för bevakningen.

21 § Tullverket får bestämma vid vilka övergångar och vid vilka tidpunkter frizonsgränsen får passeras i olika slags trafik.

Den som för en vara till eller från en frizon skall anmäla detta till Tullverket och lämna uppgifter till verket i enlighet med vad verket föreskriver. Därvid kan föreskrivas att förare av fordon som anländer till en frizonsutgång skall utan anmaning stanna och invänta medgivande av tulltjänsteman eller befattningshavare hos frizons- förvaltningen att fortsätta färden.

22 § I en frizon får inte förekomma detaljhandel med icke-gemenskapsvaror eller sådana gemenskapsvaror som avses i artikel 166 b i förordningen (EEG) nr 2913/92. Detaljhandel med andra varor får ske endast efter medgivande av Tullverket.

23 § Innehavaren av en frizon skall lämna Tullverket den hjälp som behövs för tillsynen över verksamheten i frizonen och för undersökning av de varor som förvaras där.

24 § Innehavaren av en frizon skall utse en föreståndare för frizonen. Föreståndaren skall vara godkänd av Tullverket.

Föreståndaren för en frizon får handla på frizonens vägnar i förhållande till tredje man och företräda frizonen inför domstolar och andra myndigheter. Föreståndaren är skyldig att se till att de föreskrifter som gäller för frizonen efterlevs.

25 § Vad som i 21-24 §§ föreskrivs om frizon gäller även beträffande frilager.

26 § Tullverket skall fullgöra den skyldighet att informera EG-kommissionen om vissa förhållanden rörande frizoner och frilager som föreskrivs i artikel 840 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

27 § Tullverket får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för tillämpningen av bestämmelserna om frizoner och frilager som anges i 3 kap. 4 § fjärde stycket tullagen (0000:0000).

Transitering

28 § Tullverket får föreskriva att transitering med fordon eller container får ske endast om fordonet eller containern har godkänts för internationell godsbefordran under tullförsegling och alltjämt är i behörigt skick.

29 § Av artikel 55 i förordningen (EEG) nr 2913/92 framgår att den som transiterar en icke-gemenskapsvara skall, sedan transiteringen avslutats, lägga upp varan på tillfälligt lager. Härvid tillämpas 3 kap. 6 § tullagen (0000:0000).

30 § Tullverket får meddela de föreskrifter som behövs till utfyllnad och verkställighet av de bestämmelser om transitering som anges i 3 kap. 4 § tredje stycket tullagen (0000:0000).

31 § Tullverket får föreskriva om förenklade förfaranden för transitering rörande vissa typer av trafik eller vissa företag enligt överenskommelser som ingåtts med en eller flera andra medlemsstater i Europeiska unionen eller med ett eller flera länder som biträtt konventionen den 20 maj 1987 om ett gemensamt transiterings- förfarande. Detsamma gäller i fråga om transitering som inte berör annan medlemsstats område.

32 § Grundbestämmelserna i tullkonventionen den 14 november 1975 om internationell transport av gods upptaget i TIR-carnet (TIR-konventionen) är publicerade i Sveriges överenskommelser med främmande makter (SÖ) 1976:133. En ändring av artikel 18 i konventionen har publicerats i SÖ 1989:76. Konventionens bilagor samt andra ändringar i konventionen finns publicerade i Tullverkets författnings-samling (TFS).

33 § Frågor om godkännande av fordon eller containrar enligt bilaga 3 eller del II av bilaga 7 till TIR-konventionen prövas av Aktiebolaget Svensk Bilprovning. Prövningen skall ske efter samråd med Tullverket. Sådant samråd behöver dock inte ske i fråga om prövning som avser förnyelse av tidigare lämnat godkännande. Om det blir nödvändigt på grund av olyckshändelse att göra omlastning till ett fordon eller en container som inte har godkänts, får frågan om medgivande enligt bilaga 1 till TIR-konventionen till fortsatt transport i fordonet eller containrarna prövas av tullenheten.

Tullverket får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs i fråga om godkännande av fordon eller containrar enligt TIR-konventionen och

skall därvid samråda med Vägverket i frågor av betydelse för trafik-säkerheten.

34 § Tullverket får medge en sammanslutning rätt att utfärda TIR-carneter och uppträda som garant i enlighet med bestämmelserna i TIR-konventionen under villkor att sammanslutningen uppfyller de minimivillkor och minimikrav som anges i bilaga 9, del I till konventionen.

Tullverket får medge en person rätt att använda TIR-carneter i enlighet med bestämmelserna i TIR-konventionen under villkor att personen uppfyller de minimivillkor och minimikrav som anges i bilaga 9, del II till konventionen.

Tullverket bestämmer det högsta belopp per TIR-carnet som kan krävas av en garanterande sammanslutning på grundval av bestämmelserna i TIR-konventionen.

Tullverkets kontrollverksamhet

35 § Tullverket får meddela föreskrifter om sådana skyldigheter och begränsningar som avses i 5 kap. 6 och 17 §§ tullagen (0000:0000).

36 § Med bokningsuppgifter avses uppgifter som förekommer i samband med bokning av transport för varor, fordon eller passagerare med de begränsningar avseende passagerare som följer av 5 kap. 24 § tullagen (0000:0000).

37 § Tullverket får träffa överenskommelse med ett transportföretag om att en tullregion får ha terminalåtkomst till företagets bokningsuppgifter under de förutsättningar som anges i 5 kap. 24 och 25 §§ tullagen (0000:0000). Tullverket får bemyndiga en tullregion att träffa sådan överenskommelse med ett transportföretag inom tullregionens geografiska verksamhetsområde.

38 § Beslut att begära bokningsuppgifter från ett transportföretag får fattas endast av tullregionens chef eller efter dennes förordnande av någon annan tjänsteman inom regionens underrättelseverksamhet. Transportföretaget skall underrättas om vilka tjänstemän inom tullregionen som har behörighet att begära sådana uppgifter.

39 § Tullregionens chef beslutar om vilka tjänstemän som skall ha behörighet att ta del av bokningsuppgifter som lämnats från ett transportföretag samt vilka som har behörighet att genom terminalåtkomst ta del av sådana uppgifter. Behörighet skall endast ges till en tulltjänsteman

som har erforderlig utbildning och som behöver sådan information för sina arbetsuppgifter inom regionens underrättelseverksamhet.

40 § Terminalutrustning som ger en tullregion tillgång till ett transportföretags bokningsuppgifter samt handlingar med sådana uppgifter skall hanteras på sådant sätt att obehöriga inte får tillgång till dem.

41 § Upplysning om innehållet i inhämtade bokningsuppgifter får lämnas till tulltjänsteman, tullregion, polismyndighet och Kustbevakningen, om det behövs i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet för att klarlägga om brott eller brottslig verksamhet har förekommit, pågår eller planeras.

Upplysning enligt första stycket får också lämnas till utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation, om utlämnandet följer av en konvention som Sverige har tillträtt eller en överenskommelse som Sverige har träffat.

42 § Tullverket skall utfärda en förteckning över tullplatserna. I förteckningen skall anges de begränsningar beträffande rätt att föra transportmedel och varor till och från tullplats som verket föreskriver med stöd av 35 §. Förteckningen skall vidare innehålla upplysningar om tullregionernas öppethållande och om tid som avses i 55 §.

Tullverket meddelar föreskrifter om de områden inom tullplatserna dit varor och transportmedel skall föras samt för trafiken till och från områdena.

43 § Anmaning till förare att stanna fordon enligt 5 kap. 8 § första stycket tullagen (0000:0000) får ges när

1. fordonet befinner sig i trakterna invid Sveriges landgräns mot tredje land eller kuster eller i närheten av eller inom tillfälligt lager, tullager, frizon eller frilager eller flygplats eller annat område som har trafikförbindelse med tredje land,
2. tulltjänstemannen annars har anledning att anta att med fordonet befordras varor som står under tullkontroll, eller
3. fordonet är försett med export- eller turistvagnsskylt eller registreringsskylt från tredje land.

Anmaning att stanna enligt 5 kap. 8 § andra stycket tullagen får riktas mot person som anträffas på plats som anges i första stycket 1.

44 § Om tullkontrollen oundgängligen kräver det, får Tullverket uppehålla tåg på järnvägsstation vid gräns mot tredje land samt på tågets slutstation inom Sverige.

I 98 § luftfartsförordningen (1986:171) finns föreskrifter om befogenhet för tulltjänsteman att begära att luftfartyg hindras att avgå eller anmanas att landa.

45 § Polismyndighet skall på begäran bistå Tullverket, om det behövs för att Tullverket skall kunna företa en avsedd tullkontrollåtgärd, samt medverka vid Tullverkets kontroll av utrikes flygtrafik.

46 § Kustbevakningen skall medverka i Tullverkets kontroll- verksamhet genom att utöva tullkontroll av sjötrafiken. Kust- bevakningen skall vidare på begäran bistå Tullverket, om det behövs för att Tullverket skall kunna företa en avsedd tullkontrollåtgärd.

47 § En polisman som får kännedom om att ett luftfartyg har landat i strid mot förbud som meddelats med stöd av 5 kap. 9 § tredje stycket 2 tullagen (0000:0000), skall skyndsamt underrätta Tullverkets riks- sambandscentral, närmaste tullregion eller tulltjänsteman och, om det kan ske utan att polistjänsten eftersätts, hålla kvar luftfartyget och vidta de andra åtgärder som behövs för tullkontrollen. Motsvarande gäller om en polisman får kännedom om att en svensk eller utländsk tullförsegling skadats eller tagits bort vid transitering eller att ett fordon har använts i strid mot bestämmelserna om temporär import.

48 § Anmälan enligt 5 kap. 20 § första stycket tullagen (0000:0000) får göras till polisman i fråga om fordon och luftfartyg samt till tjänsteman vid Kustbevakningen i fråga om fartyg. Polismannen eller tjänstemannen vid Kustbevakningen skall underrätta närmaste tullregion eller tulltjänsteman om anmälan.

Vid tillämpningen av 5 kap. 20 § andra stycket får, om transport- medlet är ett fartyg, handlingen lämnas till tjänsteman vid Kustbevak- ningen. Denne skall överlämna handlingen till närmaste tullregion.

49 § Tullverket får föreskriva om lättnader i tullkontrollen i fråga om statsfartyg, fiskefartyg och fritidsfartyg samt även i andra fall, om det kan ske utan risk för att föreskrifter som gäller för import och export eftersätts.

50 § Av artikel 2 i rådets förordning (EEG) nr 339/93 av den 8 februari 1993 om kontroll av att produkter som importeras från tredje land³ är i överensstämmelse med regler för produktsäkerhet framgår att tullmyndigheterna under vissa förutsättningar skall tills vidare inställa förtullning av varor som deklarerats för övergång till fri omsättning och som omfattas av förordningen.

Nationell myndighet för övervakning av regler om produktsäkerhet som avses i första stycket skall anmäla sig till Tullverket och underrätta verket om de regler vars efterlevnad skall övervakas.

Tullverket beslutar efter samråd med berörd myndighet om formerna för utbyte av meddelanden.

Uppkommer kostnader för Tullverket för förvaring, hantering och liknande på grund av kvarhållande av varor som omfattas av regler som avses i första stycket, skall den berörda övervakningsmyndigheten ersätta Tullverket för dessa kostnader.

Särskilt om tullkontroll beträffande varumärkesintrång

51 § Då Tullverket verkställer ett beslut om kvarhållande enligt artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt⁴, skall verket omedelbart informera sökanden om åtgärden. Av informationen skall framgå inom vilken tid sökanden skall komma in med bevis till Tullverket om att talan enligt nämnda artikel har väckts vid behörig domstol.

52 § Har en sökande kommit in med sådant bevis som avses i 51 §, skall Tullverket meddela domstolen om varornas frigörande skjutits upp eller om de hålls kvar hos verket.

53 § Domstol som fått meddelande enligt 52 § skall underrätta Tullverket om sina beslut i frågan samt om sådant beslut har överklagats eller vunnit laga kraft.

³ EGT L 040, 17.02.1993, s. 1 (Celex 393R0339)

⁴ EGT L 341, 30.12.1994, s. 8 (Celex 394R3295)

Vad som sägs i första stycket gäller också domstol som skall pröva där avsett överklagande.

54 § Tullverket utser den enhet inom verket som är behörig att ta emot och behandla ansökningar enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94.

Tullverket får meddela föreskrifter om

1. de tidsperioder som avses i artikel 3.5 i förordningen (EG) nr 3295/94,
2. förlängning av tidsfrist enligt artikel 7.1 andra stycket i förordningen (EG) nr 3295/94,
3. förvaring av varor enligt 6 kap. 3 § tullagen (0000:0000),
4. ställande av säkerhet enligt 6 kap. 5 § andra stycket tullagen samt
5. verkställighet av beslut enligt 6 kap. 6 § andra stycket tullagen.

Förtullning av varor som befordras på järnväg, med post eller med luftfartyg

55 § Posten Sverige AB är i den egna verksamheten att anse som deklarant och i förekommande fall gäldenär i enlighet med vad som anges i 2 kap. 5 § tullagen (0000:0000).

Tullverket får efter samråd med Statens järnvägar, Posten Sverige AB och Luftfartsverket meddela föreskrifter om hur varor som befordras på järnväg, med post eller med luftfartyg skall anges till en godkänd tullbehandling. Därvid kan föreskrivas att deklaration för övergång till fri omsättning av en vara får återkallas, så länge varan förvaras hos järnvägsföretaget, Posten Sverige AB eller lufttrafik- företag.

För Tullverkets räkning utövas tullkontroll av järnvägsföretaget i fråga om varor som befordras på järnväg och av Posten Sverige AB i fråga om varor som befordras med post. Vid sådan kontrollverksamhet tillämpas 3 kap. 7 § första stycket och 5 kap. 22 § första stycket tullagen.

Avgifter för tullförrättningar m.m.

56 § Tullverket föreskriver om de områden och tider på vilka tullförrättning sker utan kostnad för allmänheten. Verket föreskriver efter samråd med Kommerskollegium i vad mån tullförrättning som sker i samband med trafik av särskild beskaffenhet eller annan tullförrättning skall ske utan kostnad för allmänheten.

57 § Tullverket föreskriver taxa för förrättningsavgift. Fastställelse och ändring av taxan träder i kraft tidigast en månad efter det att den har kungjorts. Förrättningsavgift skall betalas till Tullverket.

58 § Den som beviljas tillstånd att betala tull enligt särskild tullräkning enligt 4 kap. 8 § tullagen (0000:0000) skall betala en avgift till Tullverket om 500 kr.

59 § Den som föranleder att särskild tullräkning som avses i 4 kap. 8 § tullagen (0000:0000) utfärdas skall till Tullverket betala en avgift som uppbärs på samma sätt som tull. Avgiften utgår med följande belopp.

Tullräkningsbelopp, kronor	Avgift, kronor
501 – 1 000	10
1 001 – 10 000	25
10 001 – 50 000	35
50 001 – 100 000	50
100 001 --	60

När avgiften fastställs skall förseningsavgift, respitränta och dröjsmålsränta inte räknas in i tullräkningsbeloppet.

60 § Avgift tas ut för ansökan om medgivande enligt 5 kap. 9 § tredje stycket 2 tullagen (0000:0000), om ansökan avser tillstånd att föra transportmedlet till eller avgå med det från annan plats än tullplats.

För ansökningsavgiftens storlek m.m. gäller bestämmelserna i 9-14 §§ avgiftsförordningen (1992:191), varvid avgiftsklass 2 tillämpas.

61 § Avgift tas ut för bevis, innefattande uppgifter om importerade eller exporterade varor, som tullenhet lämnar ut efter särskild begäran. För avgiftens storlek m.m. gäller bestämmelserna i 20-24 §§ avgiftsförordningen, varvid avgiftsklass A tillämpas.

62 § Avgift tas ut för ansökan enligt artikel 3.4 eller 3.5 i förordningen (EG) nr 3295/94. För ansökningsavgiftens storlek m.m. gäller bestämmelserna i 9-14 §§ avgiftsförordningen (1992:191), varvid avgiftsklass 5 tillämpas.

63 § Obetalda avgifter enligt 56-62 §§ skall på begäran av Tullverket drivas in i den ordning som anges i 4 kap. 23 § tullagen (0000:0000).

Bestämmelser om indrivning m.m. finns i 4-9 §§ indrivningsförordningen (1993:1229). Att den betalningsskyldige skall uppmanas

att betala fordringen innan ansökan om indrivning görs framgår av 3 § nämnda förordning.

Indrivning behöver inte begäras för en fordran som understiger 100 kronor, om indrivning inte krävs från allmän synpunkt.

Tullverket får medge nedsättning av eller befrielse från avgifter enligt 57-59 §§, om det finns särskilda skäl.

Förstöring eller överlåtelse till staten av varor

64 § Den som vill låta förstöra en icke-gemenskapsvara eller överlåta sådan vara till staten enligt 10 kap. 4 § tullagen (0000:0000) skall anmäla detta till Tullverket och lämna uppgifter om varan i enlighet med vad Tullverket föreskriver.

65 § En vara som har överlåtit till staten skall så snart det kan ske säljas. Härvid gäller bestämmelserna i 4 kap. 26-28 §§ samt 10 kap. 11 § tullagen (0000:0000). Att tull skall tas ut för varan om den släpps ut i fri omsättning framgår av artikel 867a i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Om en vara har förstörts med stöd av artikel 182 i förordningen (EEG) 2913/92 skall förstöringen bekostas av den som begärt den.

Statistik

66 § Tullverket får, efter samråd med Kommerskollegium, Statistiska centralbyrån och annan berörd myndighet, utfärda en statistisk varuförteckning i anslutning till tull- och statistiknomenklaturen i rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om gemensamma tulltaxan.

67 § Den som för ett transportmedel till eller från ett tredje land skall för statistiska ändamål lämna de uppgifter om transportmedlet som Tullverket föreskriver efter samråd med Statistiska centralbyrån och annan berörd myndighet.

68 § När Tullverket tillhandahåller särskilt begärda uppgifter om handeln med tredje land skall ersättning tas ut enligt en taxa som fastställs av Tullverket.

Förmedling av upptagning till och från tullregistret

69 § Tullverket får överlämna åt en juridisk person (*mottagningsfunktionen*) att förmedla uppgifter i elektroniska dokument som avses i 3 kap. 16 och 17 §§ tullagen (0000:0000) till och från tullregistret.

Ytterligare föreskrifter

70 § Ytterligare föreskrifter om verkställigheten av tullagen (0000:0000) och föreskrifter om verkställigheten av denna förordning meddelas av Tullverket.

Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning träder i kraft samtidigt med tullagen (0000:0000). Vid förordningens ikraftträdande skall tullförordningen (1994:1558) och förordningen (1994:1559) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. upphöra att gälla. Den upphävda tullförordningen skall dock fortfarande tillämpas i fråga om varor som anmälts till förtullning eller borde ha anmälts till förtullning före ikraftträdandet.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter

Härigenom föreskrivs beträffande lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter
dels att det skall införas en ny 2 a §,
dels att 20 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a §

Vad som i 3, 10, 17 och 18 §§ föreskrivs om skattemyndigheten gäller i mål om tull eller annan skatt som skall tas ut för varor vid import i tillämpliga delar Tullverket.

20 §¹

Mål om betalningssäkring prövas av den länsrätt inom vars domkrets gäldenären hade sin hemortskommun den 1 november året före det kalenderår då framställning om betalningssäkring görs. Vid bestämmande av hemortskommun gäller bestämmelserna i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt i tillämpliga delar. Finns inte behörig domstol enligt vad som nu har sagts, prövas målet av den länsrätt inom vars domkrets verkställigheten kan äga rum.

Behöriga att föra det allmännas talan är skattemyndigheten i den region där behörig länsrätt finns. Vad som föreskrivs i 6 kap. 15 och 16 §§ taxeringslagen (1990:324) gäller i tillämpliga delar i mål om betalningssäkring.

I mål om betalningssäkring beträffande tull eller annan skatt som skall tas ut för varor vid import förs det allmännas talan av Tullverket. I övriga mål om betalningssäkring förs det allmännas talan av skattemyndigheten i den region där behörig länsrätt finns. Då talan förs av Tullverket gäller vad som föreskrivs i 8 kap. 14 och

¹ Senaste lydelse 1998:240.

*15 §§**Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

tullagen (0000:0000) i tillämpliga delar. Då talan förs av skattemyndigheten gäller vad som föreskrivs i 6 kap. 15 och 16 §§ taxeringslagen (1990:324) i tillämpliga delar.

Denna lag träder i kraft den... Äldre bestämmelser gäller dock beträffande ansökan om betalningssäkring som inkommit till länsrätten före ikraftträdandet.

4 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 1 och 2 §§ sekretesslagen (1980:100) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

1 §¹

Sekretess gäller i myndighets verksamhet, som avser bestämmande av skatt eller som avser taxering eller i övrigt fastställande av underlag för bestämmande av skatt, för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. Motsvarande sekretess gäller i myndighets verksamhet som avser förande av eller uttag ur register som avses i skatteregisterlagen (1980:343) för uppgift som har tillförts sådant register och hos kommun eller landsting för uppgift som lämnats dit i ett ärende om förhandsbesked i skatte- eller taxeringsfråga. Uppgift hos Tullverket får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men. För uppgift i mål hos domstol gäller sekretessen endast om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs. Detsamma gäller uppgift som med anledning av överklagande hos domstol registreras hos annan myndighet enligt 15 kap. 2 § första stycket 3 eller 4. Har uppgift i mål hos domstol erhållits från annan myndighet och är den sekretessbelagd där, gäller dock denna sekretess hos domstolen, om uppgiften saknar betydelse i målet.

Med skatt avses i detta kapitel skatt på inkomst och, med undantag för arvsskatt och gåvoskatt, annan direkt skatt samt omsättningsskatt, tull och annan indirekt skatt. Med skatt jämställs arbetsgivaravgift, prisregleringsavgift och liknande avgift samt skattetillägg och förseningsavgift. Med verksamhet som avser bestämmande av skatt jämställs verksamhet som avser bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Sekretessen gäller inte beslut, varigenom skatt eller pensionsgrundande inkomst bestäms eller underlag för bestämmande av skatt fastställs, såvida inte beslutet meddelas i ärende om

1. förhandsbesked i taxerings- eller skattefråga,
2. medgivande att skattepliktig intäkt enligt reglerna om statlig inkomstskatt inte skall anses uppkomma vid avyttring av aktier i fåmansföretag,

¹ Senaste lydelse 1998:1686.

Nuvarande lydelse

3. beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige när beslutet har fattats av Forskarskattenämnden.

Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i lag om förfarande vid beskattning, om skatteregister eller *i lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.* Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Föreslagen lydelse

Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i lag om förfarande vid beskattning *och* om skatteregister eller *enligt vad som anges i 6 kap. 4 § tullagen (0000:000)*. Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs.

2 §¹

Sekretess gäller i

1. särskilt ärende om revision eller annan kontroll i fråga om skatt, tull eller avgift samt annan verksamhet som avser tullkontroll och som inte faller under 1 §,

2. ärende om kompensation för eller återbetalning av skatt,

3. ärende om anstånd med erläggande av skatt för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden.

I fråga om sekretess enligt denna paragraf tillämpas 1 § första stycket tredje-sjätte meningarna.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende som avses i första stycket 2 och 3.

Utan hinder av sekretessen får uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs. Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift lämnas till enskild enligt vad

Utan hinder av sekretessen får uppgift i en revisionspromemoria lämnas till förvaltare i den reviderades konkurs. Vidare får utan hinder av sekretessen uppgift lämnas till enskild enligt vad

¹ Senaste lydelse 1998:1686.

Nuvarande lydelse

som föreskrivs i lagen
(1994:1552) om tullkontroll
av varumärkes intrång m.m.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo
år.

Föreskriven lydelse

som anges i 6 kap. 4 §
tullagen (0000:000).

Denna lag träder i kraft den...

5 Förslag till
 lag om ändring i tullregisterlagen (1990:137)

Härigenom föreskrivs beträffande tullregisterlagen (1990:137) att 9 §
skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den...

6 Förslag till
förordning om ändring i tullregisterförordningen
(1990:179)

Härigenom föreskrivs beträffande tullregisterförordningen (1990:179)
att 6 § skall upphöra att gälla.

Denna förordning träder i kraft den...

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

dels att 1 kap. 2 § och 4 kap. 2 § skall upphöra att gälla,

dels 1 kap. 4 §, 3 kap. 4 § samt 4 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

Genom denna lag genomförs

– rådets direktiv 69/169/EEG av den 28 maj 1969 om harmonisering av bestämmelser avseende befrielse från indirekta skatter vid import i samband med internationella resor,

– rådets direktiv 78/1035/EEG av den 19 december 1978 om frihet från skatt vid import av små försändelser av varor utan kommersiell karaktär *och*

– rådet direktiv 83/181/EEG av den 28 mars 1983 bestämmande omfattningen av artikel 14.1 d i direktiv 77/388/EEG om frihet från mervärdesskatt vid slutlig import av vissa varor.

Genom denna lag genomförs

– rådets direktiv 69/169/EEG av den 28 maj 1969 om harmonisering av bestämmelser avseende befrielse från indirekta skatter vid import i samband med internationella resor,

– rådets direktiv 78/1035/EEG av den 19 december 1978 om frihet från skatt vid import av små försändelser av varor utan kommersiell karaktär,

– rådet direktiv 83/181/EEG av den 28 mars 1983 bestämmande omfattningen av artikel 14.1 d i direktiv 77/388/EEG om frihet från mervärdesskatt vid slutlig import av vissa varor *och*

– *artikel 23 i rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, förflyttning och övervakning av sådana varor.*

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***3 kap.**4 §¹

Frihet från skatt skall under förutsättningar som anges i 1 § medges en resande för import av

Frihet från skatt skall under *de* förutsättningar som anges i 1 § *samt med de begränsningar som framgår av 7 och 8 §§* medges en resande för import av

1. 200 cigaretter eller 100 cigarriller eller 50 cigarrer eller 250 gram röktabak eller en proportionell blandning av dessa tobaksvaror,
2. en liter spritdryck eller två liter starkvin,
3. två liter vin,
4. 50 gram parfym,
5. 0,25 liter luktvatten,
6. 500 gram kaffe eller 200 gram kaffeextrakt eller essens,
7. 100 gram te eller 40 gram teextrakt eller essens och
8. medicin i den mängd som motsvarar den resandes personliga behov.

Frihet från skatt skall inte medges resande under 15 år för varor som anges i första stycket 6. Bestämmelser om hinder för den som inte fyllt 20 år att föra in spritdrycker, vin och starköl i landet finns i 4 kap. 2 § alkohollagen (1994:1738). En bestämmelse om förbud för den som inte fyllt 18 år att föra in tobaksvaror i landet finns i 13 § tobakslagen (1993:581).

Bestämmelser om tullfrihet i fall som anges i denna paragraf finns i artikel 46 i förordning (EEG) nr 918/83.

I denna lag förstås med

spritdryck: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 22 volymprocent,

starkvin: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 15 volymprocent men inte 22 volymprocent samt mousserande vin,

vin: annat vin än starkvin samt annan alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 3,5 men inte 15 volymprocent och som inte är starköl och

starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent.

4 kap.

1 §

Tull och skatt för varor som medförs av en resande eller som skickas av en privatperson i en

Tull och skatt för varor som medförs av en resande eller som skickas av en privatperson i en

¹ Senaste lydelse 1996:1171.

Nuvarande lydelse

försändelse till en annan privatperson får tas ut med belopp som anges i 3 § i stället för den tull och skatt som annars skulle ha utgått.

Om den som skall betala tullen och skatten vid förtullningen begär det skall denna bestämmelse dock inte tillämpas.

Föreslagen lydelse

försändelse till en annan privatperson får tas ut med belopp som anges i 3 § i stället för den tull och skatt som annars skulle ha utgått om

- 1. importen inte har kommersiell karaktär,*
- 2. värdet av varorna ligger under den beloppsgräns för schablonberäkning av tull i vissa fall som anges i rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan, för schablonberäkning av tull i vissa fall, och*
- 3. den som skall betala tullen och skatten inte vid förtullningen begär att denna bestämmelse inte skall tillämpas.*

Denna lag träder i kraft den...

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:484) om dröjsmålsavgift

Härigenom föreskrivs att 1 och 7 §§ lagen (1997:484) om dröjsmålsavgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som är betalningsskyldig för skatt, *tull*, avgift eller ränta och som inte i rätt tid och på rätt sätt fullgör betalningsskyldigheten skall, i de fall det särskilt föreskrivs, betala en avgift (dröjsmålsavgift) enligt de grunder som anges i denna lag.

Ett beslut om dröjsmålsavgift får överklagas på det sätt som gäller för överklagande av beslut om den skatt, *tull*, avgift eller ränta som föranlett dröjsmålsavgiften.

Föreslagen lydelse

1 §

Den som är betalningsskyldig för skatt, avgift eller ränta och som inte i rätt tid och på rätt sätt fullgör betalningsskyldigheten skall, i de fall det särskilt föreskrivs, betala en avgift (dröjsmålsavgift) enligt de grunder som anges i denna lag.

7 §

Ett beslut om dröjsmålsavgift får överklagas på det sätt som gäller för överklagande av beslut om den skatt, avgift eller ränta som föranlett dröjsmålsavgiften.

Denna lag träder i kraft den...

9 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1993:965) om frihandel i varuutbytet mellan Sverige och Färöarna

Härigenom föreskrivs att 8 och 11 §§ förordningen (1993:965) om frihandel i varuutbytet mellan Sverige och Färöarna skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Vid kontroll av uppgifter som lämnas i en ansökan om varucertifikat EUR.1 eller fakturadeklaration skall 63, 69, 71, 75-79 och 97 §§ tullagen (1987:1065) tillämpas.

Ursprungsintyg skall ges in senast 15 dagar från den dag då varan anmäldes till förtullning. Vid elektroniskt uppgiftslämnande enligt 11 a § tullagen (1987:1065) får *tullmyndigheten* medge att *den tullskyldige* endast behöver visa upp intyget på begäran av myndigheten. Om det finns ett sådant medgivande skall *den tullskyldige* förfoga över intyget senast när intyget annars skulle ha getts in.

Om Posten Aktiebolag är *tullskyldigt* för en vara som har kommit in med post får dock

Föreslagen lydelse

8 §

Vid kontroll av uppgifter som lämnas i en ansökan om varucertifikat EUR.1 eller fakturadeklaration skall 5 kap. 12, 17, 20 och 27-40 §§ samt 9 kap. 4 § tullagen (0000:0000) tillämpas.

11 §¹

Anspraak på tullfrihet enligt denna förordning för en vara som anmäls till förtullning skall framställas senast när en tulldeklaration skall ges in för varan eller, om det inte finns någon deklaraionsplikt, när varan anmäls till förtullning.

Ursprungsintyg skall ges in senast 15 dagar från den dag då varan anmäldes till förtullning. Vid elektroniskt uppgiftslämnande enligt 3 kap. 17 § tullagen (0000:0000) får *Tullverket* medge att *gäldenären* endast behöver visa upp intyget på begäran av myndigheten. Om det finns ett sådant medgivande skall *gäldenären* förfoga över intyget senast när intyget annars skulle ha getts in.

Om Posten Aktiebolag är *gäldenär* för en vara som har kommit in med post får dock

¹ Senaste lydelse 1994:1148.

anspråk på tullfrihet framställas och ursprungsintyg ges in senast 30 dagar efter den dag då tulltaxeringsbeslutet meddelades.

Om anspråk framställs eller intyg ges in senare än vad som anges i första, andra eller tredje stycket, får återbetalning av eller befrielse från tull medges endast till den del av tullbeloppet som överstiger 300 kronor.

Detsamma gäller om en *tullskyldig* som enligt andra stycket skall visa upp intyg endast på begäran av *en tullmyndighet* inte förfogade över intyget när detta annars skulle ha getts in enligt andra stycket. *En tullmyndighet* kan i det enskilda fallet medge undantag från detta krav om det finns särskilda skäl.

anspråk på tullfrihet framställas och ursprungsintyg ges in senast 30 dagar efter den dag då tulltaxeringsbeslutet meddelades.

Om anspråk framställs eller intyg ges in senare än vad som anges i första, andra eller tredje stycket, får återbetalning av eller befrielse från tull medges endast till den del av tullbeloppet som överstiger 300 kronor.

Detsamma gäller om en *gäldenär* som enligt andra stycket skall visa upp intyg endast på begäran av *Tullverket* inte förfogade över intyget när detta annars skulle ha getts in enligt andra stycket. *Tullverket* kan i det enskilda fallet medge undantag från detta krav om det finns särskilda skäl.

Denna förordning träder i kraft den...

10 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1995:681) om växtskydd m.m.

Härigenom föreskrivs att 19 och 22 §§ förordningen (1995:681) om växtskydd m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §

Den som enligt tullagen (1994:1550) är tullskyldig skall betala en växtskyddsavgift. Avgiften uppbärs av Tullverket.

Den som är skyldig att betala tull för en vara eller skulle ha varit det om varan varit tullbelagd skall betala en växtskyddsavgift. Avgiften uppbärs av Tullverket.

Växtskyddsavgiften fastställs av Jordbruksverket efter samråd med Riksrevisionsverket.

Växtskyddsavgift skall inte betalas för

1. avvisade sändningar och
2. sändningar som på sundhetsintyget försäkras vara undersökta för avsändandet från utförsellandet av en person som Jordbruksverket bemyndigat.

22 §

Tullmyndighet och sådant företag som enligt 73 § tullförordningen (1994:1558) utövar tullkontroll över gods skall övervaka att det inte införs växter eller jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat eller växtskadegörare i strid mot

1. föreskrifter om förbud mot eller villkor för införsel, eller
2. föreskrifter om att sådant gods endast får införas mot uppvisande av sundhetsintyg.

Jordbruksverket skall i övrigt ha tillsyn över att det inte införs eller sprids något gods i strid mot denna förordning eller med stöd av förordningen meddelade föreskrifter.

Tullmyndighet och sådant företag som enligt 54 § tullförordningen (0000:0000) utövar tullkontroll över gods skall övervaka att det inte införs växter eller jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat eller växtskadegörare i strid mot

1. föreskrifter om förbud mot eller villkor för införsel eller
2. föreskrifter om att sådant gods endast får införas mot uppvisande av sundhetsintyg.

Denna förordning träder i kraft den...

11 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1996:702) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen, m.m.

Härigenom föreskrivs beträffande förordningen (1996:702) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen, m.m.

dels att i 4-7 §§ ordet "tullmyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "tullregion",

dels att i 8 och 9 §§ ordet "Generaltullstyrelsen" skall bytas ut mot "Tullverket",

dels att 1-3 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

I denna förordning finns bestämmelser i anslutning till lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen *och 67 a och 67 b §§ tullagen (1994:1550).*

Med bokningsuppgifter avses uppgifter som förekommer i samband med bokning av transport för varor, fordon eller passagerare med de begränsningar avseende passagerare som följer av 15 § lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen *och 67 a § tullagen (1994:1550).*

Föreslagen lydelse

1 §

I denna förordning finns bestämmelser i anslutning till lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

2 §

Med bokningsuppgifter avses uppgifter som förekommer i samband med bokning av transport för varor, fordon eller passagerare med de begränsningar avseende passagerare som följer av 15 § lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

Nuvarande lydelse

Generaltullstyrelsen får träffa överenskommelse med ett transportföretag om att en *tullmyndighet* får ha terminalåtkomst till företagets bokningsuppgifter under de förutsättningar som anges i 15 och 16 §§ lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen och 67 a och 67 b §§ *tullagen* (1994:1550). *Generaltullstyrelsen* får bemyndiga en *tullmyndighet* att träffa sådan överenskommelse med ett transportföretag inom *tullmyndighetens* geografiska verksamhetsområde.

Föreslagen lydelse

3 §

Tullverket får träffa överenskommelse med ett transportföretag om att en *tullregion* får ha terminalåtkomst till företagets bokningsuppgifter under de förutsättningar som anges i 15 och 16 §§ lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen. *Tullverket* får bemyndiga en *tullregion* att träffa sådan överenskommelse med ett transportföretag inom *tullregionens* geografiska verksamhetsområde.

Denna förordning träder i kraft den...

1 Inledning

1.1 Utredningsuppdraget

Utredningens direktiv (Dir. 1996:103) fogas som bilaga 1 till betänkandet.

Genom beslut den 4 juni 1998 har regeringen förlängt tiden för slutredovisning av uppdraget till utgången av april 1999.

Regeringen har genom beslut den 16 oktober 1997 (Dnr Fi98/1418) till utredningen överlämnat framställningar från Generaltullstyrelsen om bl.a. ändring i 30 § tullagen (1994:1550), så att dröjsmålsränta skall tas ut enligt 19 kap. skattebetalningslagen istället för enligt lagen om dröjsmålsavgift. Vidare har regeringen genom beslut den 11 februari 1999 (Dnr 98/1468) till utredningen överlämnat en framställning från Generaltullstyrelsen om ändringar i svensk lagstiftning för att möjliggöra en tillämpning av Rådets förordning (EEG) 3295/94 av den 22 december 1994 om åtgärder för att förhindra övergång till fri omsättning, export, återexport eller hänförande av ett suspensivt arrangemang av varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor.

1.2 Utredningsarbetet

Utredningen har i delbetänkandet Tullagens överklaganderegler m.m. vid en omorganisation av Tullverket (SOU 1998:127) lämnat förslag som utgår från att Tullverket kommer att utgöra *en* myndighet. I det fortsatta utredningsarbetet har vi beaktat de förslag till ändringar i tullagen som lagts fram i regeringens proposition 1998/99:79.

Samråd har i vissa frågor skett med Finansdepartementets arbetsgrupp för översyn av varusmuggningslagen, med utredningen om översyn av skatteförvaltningens och exekutionsväsendets register- författningar (Fi 1998:02) samt med 1998 års punktskatteutredning (1998:01).

Vi har fortlöpande hållit oss underrättade om arbetet inom aktuella kommittéer i EU:s första pelare. Tullagstiftningen i Danmark, Finland, Irland och Nederländerna har studerats.

Utredaren, sekreteraren och en av experterna har vid besök hos kommissionens generaldirektorat för tullfrågor (DG XXI) inhämtat upplysningar om EG-rättens innebörd i vissa avseenden, bl.a. i fråga om begreppet tullagstiftning, dröjsmålstalan och överklagande av beslut om revision. För att få del av erfarenheterna från tillämpningen av tullagstiftningen efter EU-inträdet, har utredningen besökt tullmyndigheterna i Göteborg, Borås (lokalkontoret i Landvetter) och Karlstad (lokalkontoret i Svinesund) samt Scantias tullavdelning i Södertälje och Wilson & Co AB i Arlanda och Göteborg. Utredningen har också varit representerad vid ett tullseminarium vid Lunds universitet.

2 Utgångspunkter för utredningens överväganden och förslag

2.1 Bakgrund

Det svenska tullväsendet har mycket gamla anor. Någon form av tullpålagor förekom redan vid 1100-talets slut och det är troligt att tullar fanns långt tidigare. I Generaltullstyrelsens jubileumsbok till sitt 350-årsjubileum – Tullverket 1636-1986 – skildras tullväsendets utveckling. Av särskilt intresse är den reform som genomfördes år 1636 och var så genomgripande att Tullverket räknar sina anor från det året. Många av de tankar som låg till grund för reformen återkommer i tullagstiftningen ända in på 1900-talet.

Utvecklingen av vissa centrala institut inom tullagstiftningen bör något beröras. *Tulltaxering* skulle enligt 1927 års tullstadga (den 7 oktober 1927, nr 391) utföras med ledning av vad som utröntes vid tullens undersökning av varorna. Ett sådant officialsystem blev med den ständigt växande importen efter andra världskrigets slut alltför tungrott. Tulltaxeringen kom därför att i stor utsträckning grundas på uppgifter i fakturor och andra handlingar; varan undersöktes endast i särskilda fall. Först med ikraftträdandet av 1973 års tullag (1973:670) infördes ett system med obligatorisk tulldeklaration; den tullskyldige skulle lämna deklaration när varan angavs till förtullning. Deklarationsskyldigheten behölls i 1987 års tullag (1987:1065) men anpassades till vad som gällde på skatteområdet i övrigt.

För att underlätta för den som bedrev importverksamhet infördes genom 1973 års tullag det s.k. *hemtagningsförfarandet*. Den som fått tillstånd till hemtagning fick ta hand om varan och i övrigt förfoga över den utan hinder av att den inte förtullats. Hemtagaren var också s.k. kreditimportör. Detta innebar att varan fick lämnas ut innan tull och annan avgift betalats. Betalning skedde enligt *särskild tullräkning* inom den tid som Generaltullstyrelsen bestämde.

Godsvården, dvs. omhändertagande av godset i avvaktan på förtullning eller annan tullklarering, ankom tidigare på Tullverket. I 1973 års tulllag kompletterades denna ordning med privat godsvård. Enskilda företag kunde ges tillstånd att inrätta tullupplag, tullager eller frihamnar där oförtullade varor kunde förvaras under kortare tid i avvaktan på förtullning eller annan tullklarering.

I 1927 års tullstadga fanns bestämmelser om *tullkontroll* av såväl transportmedel som varor. Bestämmelserna gav tullmyndigheterna rätt att tullbevaka transportmedel och försegla lastutrymmen. Under den tid som behövdes för tullkontrollen fick handlingar hållas kvar. Fartyg, tåg och fordon kunde stoppas och luftfartyg anmanas att landa. I tulltaxeförordningen (1960:391) infördes bestämmelser om skyldighet att lämna de uppgifter och förete de handlingar som fordrades för tullkontrollen. Eftersom de grundläggande skyldigheterna att underkasta sig tullmyndigheternas kontroll var av så ingripande natur och rörde inskränkningar i den enskildes handlingsfrihet, fördes åtskilliga av de kontrollbestämmelser som fanns i tillämpningsföreskrifterna in i 1987 års tulllag. Även bestämmelser om bokföringsgranskning togs in i den lagen. År 1994 infördes revisionsbestämmelser i tullagen, utformade med förebild i taxeringslagens revisionsbestämmelser.

Sveriges inträde i EU förändrade radikalt förutsättningarna för den nationella tullagstiftningen. EG-rättens regelverk på tullområdet utgör kärnan i den svenska tullagstiftningen och några mot EG-rätten stridande föreskrifter får inte förekomma. En översyn av 1987 års tullag och andra i sammanhanget relevanta författningar blev därför nödvändig och resulterade i bl.a. den nu gällande tullagen (1994:1550).

2.2 Gällande författningar

De primära föreskrifterna finns, som nämnts, i EG:s regelverk på tullområdet. Det avser emellertid endast relationen med tredje land, eftersom EG utgör en tullunion. Viktigast är rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättande av en tullkodex för gemenskapen (tullkodexen), kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättande av en tullkodex för gemenskapen (tillämpningskodexen), rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan samt rådets förordning (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse. Bland övriga EG-rättsakter kan nämnas rådets förordning

(EEG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om åtgärder för att förhindra övergång till fri omsättning, export, återexport eller hänförande till ett suspensivt arrangemang av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor.

EG-förordningarna är direkt tillämpliga som gällande svensk rätt. I vissa delar har de dock formen av ramlagstiftning och kan kompletteras av nationella bestämmelser¹.

EG:s regelverk på tullområdet kompletteras av ett flertal svenska författningar. De centrala är tullagen (1994:1550), tullförordningen (1994:1558) och Generaltullstyrelsens föreskrifter (TFS:1994:45) för tillämpning av tullagen (1994:1550) /tullordningen/. Av övriga kompletterande lagar bör här nämnas lagen (1994:1557) om tullfrihet m.m., lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import m.m., lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan samt lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.

Förutom i dem som kompletterar EG:s regelverk berörs frågor som har samband med tullväsendet i flera andra författningar, t.ex. tullregisterlagen (1990:137). Av särskilt intresse för kontrollverksamheten är lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen (inregränslagen), vars syfte är att upprätthålla en kontroll när det gäller varor som förs över en gräns mot ett annat EU-land i strid mot ett straffsanktionerat förbud.

2.3 Målsättning för en reform av tullagstiftningen

Tullagstiftningen har en central roll i utrikeshandeln och därmed för samhällsekonomin i stort. Den skall värna om det svenska näringslivets konkurrenskraft men också vara en garanti för att utrikeshandeln sker i former som är godtagbara såväl nationellt som internationellt. Tull är en form av skatt, vilket medför ett fiskalt perspektiv på lagstiftningen. Det är ofrånkomligt att ett regelsystem, som skall tillgodose flera och ibland motstridiga intressen och som dessutom måste anpassas till en dynamisk utveckling inom handel och teknik, inte kan bli så lättillgängligt som vore önskvärt med tanke på alla dem som berörs av systemet. Förutom företag vars verksamhet i stor utsträckning är inriktad på utrikeshandel, och som därför kan förväntas ha erforderlig kompetens att tillämpa regelsystemet, fordras kännedom om systemet eller delar av det även hos

¹ En redogörelse för EG:s tullunion och regelverk på tullområdet finns i prop. 1994:34, s.80-94.

dem som i mindre omfattning ägnar sig åt importverksamhet, liksom hos enskilda, t.ex. fordonsförare, fartygs- befäl och myndighetspersonal.

Det är självfallet angeläget att alla möjligheter att förenkla tullagstiftningen tas tillvara. Förenklingssträvandet har också vid flera tillfällen kommit till uttryck inom EU, t.ex. i den s.k. Stockholmsdeklarationen¹ och rådets resolution den 25 oktober 1996 om förenkling och rationalisering av gemenskapens tullföreskrifter och -förfaranden². I en rapport från kommissionen den 3 juni 1998³ understyrks att en viktig referenspunkt för en modern tullkodex är att den måste uppfylla målet att förenkla. Samtidigt sägs att de stora belopp som undandras som egna medel gör att alla förenklingsåtgärder måste följas av effektiva kontrollmedel som är särskilt avpassade för de potentiella risker som åtgärden medför.

Tullkodexen och tillämpningskodexen är EG-rättsliga förordningar och som sådana direkt tillämpliga i medlemsländerna. Ett flertal andra förordningar rör också direkt eller indirekt tullområdet. Även med höga förenklingsambitioner kommer det för svensk tullagstiftning grundläggande regelverket att vara mycket omfattande och i flera hänseenden svårtillgängligt. Tullkodexen innehåller 253 artiklar och Tillämpningskodexen innehåller 915 artiklar och 113 bilagor.

I utredningsuppdraget ingår att undersöka om det finns förutsättningar för förenklingar av regelsystemet. Våra överväganden har därvidlag gällt det svenska regelsystemet, dvs. de författningar som utgör komplement till EG-förordningar eller genomförande av EG-direktiv.

Vi skall också enligt direktiven lämna förslag till de ändringar som kan visa sig behövliga från saklig synpunkt. Uppdraget är emellertid begränsat till den svenska tullagstiftning som faller inom Finansdepartementets ansvarsområde. Till följd härav har vi inte kunnat överväga om sakliga ändringar behövs i sådana i tullsammanhang viktiga regler som rör aktiv och passiv förädling, suspensionssystemet, restitutionssystemet, bearbetning under tullkontroll eller temporär import. Dessa regler är nämligen intagna i lagen om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m., vilken faller under Utrikesdepartementets ansvarsområde. Detsamma gäller reglerna om tullfrihet enligt lagen om tullfrihet, m.m. Uppdraget innefattar inte heller inregränslagen.

Det skulle säkert bli lättare att överblicka och tillämpa den nationella tullagstiftningen, om samtliga dess centrala delar samlades i en lag. Till

¹Customs 2000 Simplification and rationalisation of the Community's customs regulations and procedures, Statement by EU Directors General of Customs, Stockholm on 8-10 May 1996.

² EGT nr C 332, 07/11/1996, s. 1.

³ Kom (1998) 226 slutlig.

dessa delar måste räknas tullförfarandet och Tullverkets kontroll- verksamhet; det är dessa som framför allt berör aktörerna på tullområdet. Så länge ansvaret för tullagstiftningen är delat mellan olika departement och med de begränsningar i övrigt som framgår av direktiven är detta dock inte möjligt. Vi har därför i detta hänseende nödgats inskränka oss till att föreslå att bestämmelserna i lagen om tullkontroll av varumärkesintrång, m.m. och i lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m. tas in i tullagen. Det vore i och för sig tänkbart att från lagen om frihet från skatt vid import, m.m. flytta över de bestämmelser som gäller tull. Vi har dock bedömt att detta inte skulle innebära någon större fördel, eftersom lagens bestämmelser om skattefrihet bör stå i en särskild författning. Saken skulle te sig annorlunda, om det hade varit möjligt att också ta in tullfrihetslagens bestämmelser i tullagen. Även tullregister- lagen bör bestå som en särskild författning; reglerna är knappast av omedelbart intresse för importörer och exportörer.

Från sakliga utgångspunkter har vår målsättning varit att den svenska tullagstiftningen ges ett innehåll som underlättar en smidig hantering i tullförfarandet för såväl näringslivet som myndigheterna. Regelverket bör anpassas till de behov som i detta hänseende visat sig föreligga, givetvis under förutsättning att en sådan anpassning är förenlig med EG-rätten. Det bör vara ägnat att tillgodose rättssäkerhetens krav och samtidigt förhindra brottsligt förfarande och annat agerande till skada för samhället och dem som bedriver en seriös och lojal verksamhet inom utrikeshandeln.

2.4 Tullagstiftningens struktur

Eftersom den svenska tullagstiftningen vad gäller handel med gemenskapsvaror endast kan vara ett komplement till EG-rätten, krävs av den som bedriver sådan verksamhet en ingående kännedom om tullkodexen, tillämpningskodexen och andra normerande EG-rättsakter. För att underlätta sökandet efter dessa grundläggande bestämmelser bör tullagen, som får antas vara den författning som en svensk aktör i första hand tar del av, ge hänvisningar till de EG-regler som kompletteras genom tullagen.

Tullagen bör i princip utformas så att den med hänvisningarna till EG-rätten innehåller alla de materiella bestämmelser som den enskilde behöver känna till för att i tullavseende kunna utföra sin verksamhet på ett korrekt sätt. Tullförordningen bör, likaledes i princip, endast innehålla verkställighets- och tillämpningsföreskrifter riktade till Tullverket;

materiella bestämmelser som riktar sig till den enskilde bör så långt möjligt undvikas. Vi är dock medvetna om att en sådan uppdelning mellan de två författningarna inte kan upprätthållas fullt ut. Det är också ofrånkomligt att ytterligare regler på tullområdet ges i form av myndighetsföreskrifter motsvarande den nuvarande tullordningen.

I det EG-relaterade lagstiftningsarbetet uppkommer ofta redaktionella och språkliga frågor. Innebörden av olika EG-rättsakter kan vara svårtolkad och språkbruket kan vara annat än det som förekommer i svensk lagstiftning. Det är givetvis viktigt att det i de kompletterande svenska bestämmelserna används samma begrepp som i den svenska översättningen av EG-reglerna, såvida det inte är uppenbart att den svenska texten avviker från en korrekt översättning av originaltexten.

Tullagen bör indelas i kapitel.

Flera av kontrollbestämmelserna i tullkodexen har karaktären av rambestämmelser, som för att kunna tillämpas måste kompletteras av nationella bestämmelser. Vid utformningen av dessa nationella bestämmelser måste dock de övriga kontrollbestämmelserna i tullkodexen och tillämpningskodexen beaktas. Detta har inte skett vid utformningen av tullagen. Det förekommer på flera ställen bestämmelser som helt eller delvis utgör dubbleringar av bestämmelser i tullkodexen. En sådan bestämmelse är 55 §, i vilken fastslås att icke-gemenskapsvaror och varor som hänförs till en godkänd tullbehandling som innefattar att varorna förs ut ur EG:s tullområde med visst angivet undantag är underkastade tullmyndigheternas övervakning och kontroll (står under tullkontroll). Denna bestämmelse bör jämföras med artiklarna 37, 59.2 och 183.

Vi har strävat efter att ge kontrollbestämmelserna i den nya tullagen en sådan utformning att det tydligare framgår att de utgör kompletteringar till bestämmelserna i tullkodexen och tillämpningskodexen. I den mån bestämmelser finns i EG-rättsakterna kan hänvisning göras till de relevanta artiklarna; bestämmelser med motsvarande innehåll skall inte finnas i tullagen.

Vi finner vidare att den nuvarande ordningen där kontrollbestämmelser finns både i tullagen och i tullförordningen inte är helt lämplig. Vissa av bestämmelserna i tullförordningen ger Tullverket långtgående befogenheter som berör de grundlagsskyddade fri- och rättigheterna. Några av bestämmelserna reglerar dessutom frågor som redan reglerats i tullagen. Uppdelningen gör vidare regelverket tämligen svårläst. Vi har därför vid utformningen av de nya kontrollbestämmelserna haft som utgångspunkt att dessa i möjligaste mån skall finnas på ett ställe; eftersom det i många fall är fråga om kontrollåtgärder som kan vara integritetskränkande föreslår vi att de införs i lagen. De kontroll-

bestämmelser som tas in i tullförordningen skall vara föreskrifter om verkställigheten av kontrollbestämmelserna i tullagen; de skall inte ge Tullverket några ytterligare befogenheter eller ålägga enskild ytterligare skyldigheter.

2.5 Tillämpningsfrågor

Under utredningsarbetet har det påtalats att tullförfarandet på särskilda punkter innebär onödiga kostnader och försvårar en smidig varuhantering. I den mån dessa problem kan åtgärdas genom ändringar i tullagstiftningen lämnar vi förslag därom. En stor del av problemen hänger emellertid samman med EG-rättsakterna på tullområdet. Härvidlag har vi inte kompetens att föreslå några ändringar. Vi vill dock betona det angelägna i att man från svensk sida fortsatt verkar för att dessa rättsakter utformas så att de inte blir till nackdel för det svenska näringslivets konkurrenskraft.

Kritik har också från näringslivets sida riktats mot Tullverkets tillämpning av tullagen och tullförordningen. I första hand gäller det vissa bestämmelser i tullordningen. En motsvarande kritik har på ett generellt plan uppmärksamats i Statskontorets lägesrapport (1998:27) EG-regler och svensk regelkvalitet. Statskontoret anser att det finns behov av att förbättra myndigheternas EG-relaterade föreskriftsarbete och anför vidare:

Våra studier visar att myndigheter i flera fall har infört bestämmelser i EG-relaterade föreskrifter som är mer långtgående än de krav som ställs i bakomliggande EG-rättsakter. Flera intresseorganisationer är kritiska till att myndigheterna inte heller har motiverat varför dessa tillkommande särregleringar är nödvändiga. De menar också att särregleringar medför kostnader för svenska företag, vilket försämrar företagens nationella och internationella konkurrenskraft.

Dessa frågor har diskuterats inom utredningen och lett till en uttalad vilja från näringslivets och Tullverkets representanter att finna samförståndslösningar på uppkommande tillämpningsproblem. Mot den bakgrunden finns det anledning att räkna med att båda parterna kommer att finna det angeläget att tillämpningen av de EG-relaterade föreskrifterna sker på ett sätt som inte försämrar de seriösa företagens konkurrenskraft men samtidigt uppfyller behovet av ett effektivt kontrollsystem. Vi har därför inte ansett det nödvändigt att redovisa alla de tillämpningsproblem som påtalats, men tar i avsnitt 8 upp några av dem till övervägande.

Kritiken mot tillämpningen av tullagstiftningen har också rört bristen på enhetlighet i praxis hos de nuvarande regionala tullmyndigheterna. Genom den beslutade omorganisationen av Tullverket kommer det att där finnas en central nivå med lednings- och policyfunktioner samt en regional nivå med operativa funktioner. Den centrala nivån skall hantera lednings- och administrativa processer och ge stöd för de operativa processerna. Det kan förväntas att denna organisation kommer att främja enhetligheten i praxis.

3 Innebörden av vissa begrepp

Förslag: Tullskyldigbegreppet tas bort. I stället används begreppen ”gäldenären” och ”deklaranten”.

Någon bestämmelse motsvarande 1 § första stycket andra meningen i den nuvarande tullagen, enligt vilken vad som sägs om tull även gäller avgifter som tas ut för varor vid import, införs inte i den nya tullagen; de avgifter som tas ut för varor vid import omfattas av tullkodexens tullbegrepp.

3.1 Tullskyldig

3.1.1 Gällande rätt

Bestämmelser om vem som är skyldig att erlægga tull för en vara har funnits i svensk tullagstiftning sedan tillkomsten av 1973 års tullag. Tullagstiftningskommittén föreslog i sitt betänkande stencil Fi 1970:4 Tullproceduren vid import (s. 146) att en bestämmelse skulle införas i tullagen som klargjorde att skyldigheten att betala tull ålåg den som anmälde godset till förtullning. I prop. 1972:110 anförde departementschefen i denna del följande (s. 94).

Enligt nuvarande regler är varuhavaren – dvs. den som på grund av äganderätt eller eljest är berättigad att förfoga över varan – skyldig att erlægga tull och annan införselavgift för varan. Vem som äger förfoga över varan bestäms i allmänhet av frakträttsliga regler. Mycket ofta är varuhavaren en speditör. Enligt kommittéförslaget skall den som anger vara till förtullning också vara betalningsskyldig för tull och andra avgifter. Flertalet remissinstanser, som uttalat sig i denna fråga, biträder förslaget. Jag har tidigare förordnat att deklARATIONSSKYLDIGHETEN skall fullgöras av den som anger

vara till förtullning och jag finner det naturligt att avgifterna skall erläggas av samma person.

Bestämmelsen togs in i 5 § tullagen (1973:670). Den löd:

Den som anger vara till förtullning eller som tagit hand om vara efter medgivande enligt 3 § andra stycket¹ är tullskyldig. Tullskyldig skall utom tull erlägga annan införselavgift för varan som uppbäres av tullverket.

Är ej någon tullskyldig enligt första stycket, tages tull och annan införselavgift ut av varan.

Motsvarande bestämmelse infördes i 11 § tullagen (1987:1065).

När det gäller deklarationsskyldigheten angavs i 7 § i 1973 års tullag, liksom i 13 § i 1987 års tullag, att tullskyldig skulle, när vara angavs till förtullning, lämna tulldeklaration till ledning för förtullningen.

Begreppet tullskyldig används också i den nu gällande tullagen. I 10 § finns en definition; med "den tullskyldige" avses den som är skyldig att betala import- eller exporttull för en vara, eller skulle ha varit det om varan varit tullbelagd. I författningskommentaren till 10 §, prop. 1994/95:34 s. 127, anförs bl.a. följande.

I tullkodexen föreskrivs vem som under olika omständigheter är "gäldenär" (eng. debitor). Reglerna härom är, på ett sätt, mycket lika de nuvarande svenska bestämmelserna i tullagen om vem som är tullskyldig.--- En konsekvens av EG-bestämmelserna är att det inte behöver finnas några nationella bestämmelser om vem som är skyldig att betala tull.

Från en annan synpunkt skiljer sig de nämnda begreppen åt. Tullskyldig är enligt nuvarande svenska bestämmelse i normalfallet den som anmält en vara till förtullning, oavsett om i det enstaka fallet någon tull skall utgå eller inte. I tullkodexen förekommer begreppet gäldenär endast i samband med att det föreligger en tullskuld (customs debt).

I nuvarande tullag finns åtskilliga bestämmelser som gäller för den som är tullskyldig, oavsett om det i det enstaka fallet verkligen skall betalas någon tull eller annan skatt eller avgift eller om det inte skall utgå någon pålaga. Även i fortsättningen kan det vara ändamålsenligt att kunna beteckna en person som tullskyldig i ordets nuvarande mening. Termen "den tullskyldige" bör därför behållas i tullagen. Begreppet används i några bestämmelser som bör tillämpas på samma sätt oavsett om det gäller import eller export. Därför har begreppet definierats på sådant sätt att det gäller i båda dessa fall.

¹ Dvs hemtagning.

Förutom i tullagen används begreppet tullskyldig också i tullförordningen samt i 11 § förordningen (1993:965) om frihandel i varuutbytet mellan Sverige och Färöarna och i 19 § förordningen (1995:681) om växtskydd m.m.

3.1.2 Överväganden och förslag

Som framgår av redogörelsen ovan är anledningen till att begreppet tullskyldig har behållits att lagstiftaren funnit det ändamålsenligt att ha ett begrepp som omfattar dels gäldenär, dels den som skulle ha varit gäldenär om varan i fråga hade varit tullbelagd. En viss begreppsförvirring synes emellertid ha uppstått eftersom begreppet ibland också avser den som är skyldig att avlämna deklaration. Detta torde inte ha varit något problem tidigare; som framgår ovan angavs i den gamla tullagen uttryckligen att det var den tullskyldige som skulle lämna deklaration. Den tullskyldige och deklaranten var med andra ord samma person. Detta är inte längre alltid fallet. Enligt artikel 4.12 i tullkodexen är varje person som har betalningsansvar för en tullskuld gäldenär, medan deklaranten enligt artikel 4.18 är den person som avger en tulldeklaration i eget namn eller den person i vars namn en tulldeklaration avges. Deklaranten kan således vara såväl gäldenären själv som gäldenärens ombud vid indirekt ombudskap. Tillämpningsproblemen har föranlett företrädare för Tullverket att till utredningen framföra önskemål om att tullskyldigbegreppet skall tas bort.

Enligt vår mening bör för enkelhetens och tydlighetens skull de begrepp som används i tullkodexen och tillämpningskodexen användas när så är möjligt. Vi har funnit att "gäldenär" eller "deklarant" kan användas i stället för "tullskyldig" i de allra flesta fall. Det är endast några få bestämmelser som måste omfatta såväl gäldenär som den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd. I några fall kan dessutom bestämmelserna skrivas om så att varken tullskyldig/tullskyldighet eller gäldenär/deklarant behövs. Vi föreslår därför att tullskyldigbegreppet tas bort.

3.2 Avgifter

3.2.1 Gällande rätt

I artiklarna 4.10 och 4.11 i tullkodexen finns definitioner av import- och exporttullar som bl.a. omfattar ”avgifter med motsvarande verkan”. I den tyska tullkodexkommentaren finns följande beskrivning av vad som avses med detta begrepp¹. Avgifter med motsvarande verkan är oftast av staten pålagda avgifter, som har anknytning till gränsövergången och därför innebär att varor som förs in eller ut blir dyrare, vilka emellertid inte belastar likvärdiga EG-varor. De verkar som skyddstullar, utan att formellt vara tullar. Detta gäller även då avgiften inte införts av staten, utan bygger på ett privaträttsligt avtal, och avgiften tjänar till att utjämna kostnader som uppstått vid uppfyllandet av uppgifter som ålagts av staten. Exempel härpå är *Einfuhrgenehmigungsgebühren* [införseltillståndavgift], *Durchfahrgebühren* [genomfartsavgifter] (se EG-domstolens dom den 11 augusti 1995 i mål nr 16/94, Edouard Dubois et fils SA och General Cargo Services SA mot Garonor Exploitation SA, REG 1995 s. I-2421.) och *Gebühren für Gesundheitszeugnisse* [avgifter för friskintyg]. Punktskatterna och import- mervärdesskatten är följaktligen inte några mot tull svarande avgifter; inhemska produkter belastas på samma sätt.

Begreppet ”avgift med motsvarande verkan som tull” är ett centralt begrepp i EG-rätten. Det förekommer bl.a. i artikel 9 i Romfördraget. Där fastslås bl.a. att tullar på import och export samt alla avgifter som har motsvarande verkan skall vara förbjudna i förhållanden mellan medlemsstaterna. EG-domstolen har i ett flertal avgöranden prövat vad som avses med begreppet avgift med motsvarande verkan. I dom den 9 november 1983 i mål nr 158/82, Kommissionen mot Konungariket Danmark, Sml. 1983 s. 3573, uttalar domstolen bl.a. följande.

18. Indledningsvis bemærkes, at det følger af Domstolens faste praksis, at enhver ensidigt pålagt økonomisk byrde, uanset betegnelse og opkrævningmåde, som rammer varerne, fordi de passerer grænse, men som ikke er en told i egentlig forstand, udgør en afgift med tilsvarende virkning som told, jfr. traktatens artikler 9, 12, 13 og 16, også selv om afgiften ikke tilfalder staten.

¹ Peter Witte Zollkodex Kommentar, 2 Aufl., Verlag C.H. Beck, München, Linde Verlag Wien, 1998, s. 32.

19. Dette princip fraviges kun, hvis den pågældende byrde udgør et forholdsmæssigt vederlag for en til importøren faktisk erlagt tjensteydelse, eller hvis den opkræves som led i en almindelig intern afgiftsordning, der systematisk og efter samme kriterier anvendes på indenlandsk producerede og importerede eller eksporterede produkter.

I 1 § tullagen sägs bl.a. att vad som sägs i lagen om tull gäller även andra skatter samt sådana avgifter som skall tas ut för varor vid import från tredje land, om inte annat uttryckligen anges eller framgår av sammanhanget. I förarbetena till tullagen anges inte närmare vilka avgifter det är som avses; i författningskommentaren till 1 §¹ anges i denna del endast att den nya tullagen, liksom den då gällande, skall avse även annan skatt och avgift som skall tas ut för varor vid import från tredje land. Motsvarande bestämmelse fanns i 2 § i 1987 års tulllag. Där stadgades att vad som sades i lagen om tull och annan skatt även gällde avgifter som skulle tas ut för varor vid införsel. I författningskommentaren till den paragrafen² angavs att de avgifter det var fråga om var bl.a. sådana avgifter som regeringen eller statens jordbruks- nämnd beslutat om enligt prisregleringslagarna på jordbrukets och fiskets områden. I övrigt kunde det vara fråga om pålagor som riksdagen beslutat om i lag, t.ex. skrotningsavgift och gödselmedels- avgift, eller avgifter som regeringen beslutat om med stöd av riksdagens bemyndigande, såsom burkavgift. Bestämmelsen syftade däremot inte på sådana avgifter som avsåg ersättning för viss verksamhet vid Tullverket, t.ex. tullförrättningsavgifter eller avgifter för tullager. Detta förarbetsuttalande är inte längre fullt tillämpligt. Enligt artikel 4 i tullkodexen omfattar begreppen import- och exporttullar bl.a. avgifter som införts enligt den gemensamma jordbrukspolitiken eller enligt särskilda ordningar för vissa varor som tillverkats genom bearbetning av jordbruksprodukter. Vidare finns det visserligen fortfarande nationella bestämmelser om burkavgift och skrotningsavgift, men dessa skall inte längre tas ut vid import. De avgifter som idag kan anses ingå i begreppet avgifter som skall tas ut för varor vid import torde vara kvalitetskontrollavgift beträffande färska frukter och grönsaker samt växtskyddsavgift. Det finns givetvis andra avgifter som tas ut av Tullverket och som kan komma att utgå vid import, såsom farledsavgift, stickprovsavgift och vattenföreningensavgift, men de tas inte ut enbart på grund av importen av varorna.

¹ Prop. 1994/95:34 s. 123.

² Prop. 1986/87:166 s. 63.

3.2.2 Överväganden och förslag

Det finns således fortfarande två slag av avgifter som omfattas av begreppet avgifter som skall tas ut för varor vid import. Av dessa torde dock åtminstone växtskyddsavgiften vara en sådan mot tull svarande avgift som omfattas av tullkodexens tullbegrepp, dvs. "avgift med motsvarande verkan"; enligt 19 § förordningen (1995:681) om växtskydd m.m. skall den som är tullskyldig enligt tullagen betala en växtskyddsavgift. Det är således själva importen som utlöser avgiftsskyldigheten. Kvalitetskontrollavgiften å sin sida torde numera vara en sådan avgift som införts enligt den gemensamma jordbrukspolitiken; även den omfattas i så fall av tullkodexens tullbegrepp. Eftersom de enda avgifter som skall tas ut för varor vid import synes vara avgifter som enligt tullkodexen har motsvarande verkan som tull, föreslår vi att det inte i den nya tullagen införs någon bestämmelse om avgifter motsvarande 1 § första stycket andra meningen i den nuvarande tullagen; den nationella lagstiftningen får inte innehålla bestämmelser som redan finns i tullkodexen.

4 Tullbehandling av icke-gemenskapsvaror

Förslag: Bestämmelserna om förenklade förfaranden utformas så att det står klart att de endast är kompletterande bestämmelser till EG-rätten. Tullverket får utfärda föreskrifter om inlämnande av kompletterande tulldeklarationer samt utfärdande av och tidsfrister för särskilda tulldeklarationer. Frågan om inordnande i skattekontosystemet av tullar och mervärdesskatt som tas ut för varor vid import behandlas i ett annat sammanhang. Någon bestämmelse motsvarande 9 a § nuvarande tulllagen tas inte in i den nya tullagen; bestämmelsen strider mot tullkodexen i dess nuvarande lydelse.

4.1 Förenklade förfaranden vid import

4.1.1 Gällande rätt

Enligt artikel 76 i tullkodexen skall tullmyndigheterna enligt villkor som fastställs i enlighet med kommittéförfarandet tillåta att vissa uppgifter utelämnas ur en tulldeklaration, att tulldeklaration ersätts av ett kommersiellt eller administrativt dokument som åtföljs av en framställning om att varorna skall hänföras till tullförfarandet i fråga eller att tulldeklaration sker genom införande av varorna i fråga i bokföringen; härvid får tullmyndigheten frånga kravet på att deklaranter skall visa upp varorna för tullen. Handlingarna skall åtminstone innehålla de upplysningar som är nödvändiga för varornas identifiering. Normalt skall deklaranter inte en kompletterande deklaration som får vara av allmän, periodisk eller sammanfattande art. Denna skall – vid övergång till fri omsättning – enligt 8 § tullagen inlämnas senast nio dagar efter den dag då varan frigjordes.

Artikel 76 i tullkodexen gäller såväl import som export. I det följande behandlas de förenklade förfarandena vid övergång till fri omsättning vid import.

Tullmyndigheterna *skall* således enligt fastställda villkor¹ tillåta förenklade förfaranden. De förfaranden som avses är förfarandet med ofullständiga deklarationer, förenklat deklarationsförfarande och lokalt klareringsförfarande. De fastställda villkoren finns angivna i artiklarna 253-267 i tillämpningskodexen, som innehåller tämligen detaljerade bestämmelser om tillämpningen av de tre förenklade förfarandena. Bl.a. framgår att förutsättningen för att tillstånd att använda det förenklade deklarationsförfarandet eller den lokala klareringen skall medges är att det går att göra effektiva kontroller av att relevanta bestämmelser efterlevs. Vidare skall ansökan om tillstånd i princip avslås om sökanden gjort sig skyldig till en allvarlig överträdelse eller upprepade överträdelser av tullföreskrifterna eller endast sporadiskt deklarerar varor för övergång till fri omsättning. När det gäller förfarandet med ofullständiga deklarationer finns inte motsvarande bestämmelser. Bestämmelsen i artikel 253 i tillämpningskodexen att förfarandet får användas ”i ett vederbörligen berättigat fall” torde dock innebära en begränsning i sig.

Som synes är artikel 76 i tullkodexen en obligatorisk bestämmelse. Medlemsländerna kan inte välja att tillämpa endast delar av bestämmelsen. Vidare är såväl bestämmelserna i artikel 76 i tullkodexen som bestämmelserna i de nämnda artiklarna i tillämpningskodexen direkt tillämpliga. Dessa omständigheter synes man ha bortsett från vid utformningen av de svenska reglerna, även om avsikten inte varit att avvika från EG-rätten. I SOU 1994:89 Tullagstiftningen och EG föreslog Tullanpassningsutredningen (s. 133) att de förenklade förfarandena för övergång till fri omsättning skulle regleras i lag. De skäl som angavs för detta var att tullförfarandet även avser uttagande av annan skatt än tull samt vidare att tillämpningen i dess grunddrag bör vara enhetlig hos alla tullmyndigheter. Regeringen delade denna bedömning². I tullagen finns visserligen inga bestämmelser om de i tullkodexen reglerade förenklade förfarandena. Däremot har man använt begreppet förenklat förfarande beträffande tillståndet att förfoga över varor innan tull fastställts. 7 § första stycket tullagen lyder:

Tullmyndighet får, enligt föreskrifter som meddelas av regeringen, bevilja importör eller sådant företag som i sin verksamhet deklarerar

¹ Av artikel 19 i tullkodexen framgår att kommittéförfarandet skall användas för att bestämma i vilka fall och under vilka förutsättningar tillämpningen av tullagstiftningen får förenklas.

² Prop. 1994/95:34 s. 99.

varor för övergång till fri omsättning för importörs räkning (ombud för importör), tillstånd att ta hand om och i övrigt förfoga över varor innan tull fastställts. När det förenklade förfarandet används med stöd av ett ombuds tillstånd, får även importören ta hand om och förfoga över varan.

I författningskommentaren till 7 § tullagen¹ hänvisas först till artikel 76 i tullkodexen och artikel 253 i tillämpningskodexen. Därefter anges att de förenklade förfaranden för övergång till fri omsättning, som det avses att närmare föreskrifter skall utfärdas om enligt 7 §, är det förenklade deklarationsförfarandet och det lokala klareringsförfarandet. Dessa närmare föreskrifter finns i 8 § tullförordningen. Ordalydelsen av denna bestämmelse ger vid handen att de förenklade förfaranden som är avsedda att användas i Sverige är förenklat deklarationsförfarande och lokalt klareringsförfarande. I bestämmelsen fastslås också vilka som skall kunna få tillstånd att använda dessa förfaranden. Paragrafen lyder:

Tillstånd att tillämpa ett förenklat förfarande enligt 7 § första stycket tullagen (1994:1550) kan ges till

- 1. importör i form av förenklat deklarationsförfarande för övergång till fri omsättning,*
- 2. företag som är ombud för importör i form av förenklat deklarationsförfarande för övergång till fri omsättning,*
- 3. importör i form av lokalt klareringsförfarande för övergång till fri omsättning för egen räkning.*

Förfarandet med ofullständiga deklARATIONER har således lämnats därhän. Av allt att döma har lagstiftaren ansett att det inte behövts någon reglering i lag eller förordning om detta förfarande, avsikten har inte varit att förfarandet inte skall kunna användas i Sverige. För detta talar också den omständigheten att det i 6 kap. 3-6 §§ tullordningen finns bestämmelser om förfarandet med ofullständiga deklARATIONER.

I 9 § första stycket tullförordningen stadgas vidare att tillstånd att tillämpa ett förenklat förfarande enligt 8 § efter ansökan får lämnas den som betalar tull enligt 26 § tullagen, dvs. innehavare av kreditstillstånd. I paragrafens andra stycke stadgas att tillstånd får lämnas för viss tid eller tills vidare. I det tredje stycket stadgas att Generaltullstyrelsen, om det är nödvändigt för tullmyndigheternas övervakning och kontroll, får föreskriva att varor av visst slag inte får tas om hand med tillämpning av ett förenklat förfarande samt att beslut om att varor i visst fall inte får tas om hand med tillämpning av ett förenklat förfarande också annars får

¹ Ibid. s. 126.

fattas av en tullmyndighet, om det på grund av särskilda skäl är nödvändigt för myndighetens övervakning och kontroll.

I 11-13 §§ tullförordningen finns de föreskrifter som omnämns i 7 § första stycket tullagen. Av 11 § framgår att importör som har erhållit tillstånd enligt 8 § 1 får ta hand om en vara som förs in och i övrigt förfoga över den, om han lämnar en förenklad deklaration för övergång till fri omsättning. Detta benämns *hemtagning för egen räkning*. I 12 § finns en bestämmelse om *hemtagning för annans räkning*: ett företag som har tillstånd enligt 8 § 2 får ta hand om en vara som förs in och i övrigt förfoga över den, om företaget i egenskap av ombud lämnar en förenklad deklaration för övergång till fri omsättning för importörens räkning med uppdrag att avge kompletterande tulldeklaration. I sådant fall får även importören ta hand om och i övrigt förfoga över varan. 13 § avser *godkänd importör*: en importör som medgivits tillstånd enligt 8 § 3, således tillstånd att använda det lokala klareringsförfarandet, får enligt de närmare föreskrifter som Generaltullstyrelsen meddelar ta hand om och i övrigt förfoga över en vara om han underrättar tullmyndigheten om varans ankomst. Vidare sägs att det i tillstånd enligt 8 § 3 skall anges om någon åtgärd av en tullmyndighet krävs innan mottagaren får förfoga över en vara. – Generaltullstyrelsens föreskrifter finns i 6 kap. tullordningen.

4.1.2 Överväganden och förslag

Allmänt

De svenska bestämmelserna om förenklade förfaranden vid övergång till fri omsättning kan ifrågasättas i ett flertal hänseenden. Tanken bakom bestämmelsen i 7 § första stycket tullagen strider i och för sig inte mot tullkodexen; innebörden av bestämmelserna om förenklade förfaranden i tullkodexen är just att varorna skall kunna släppas innan tull fastställts. Härmed är också den svenska bestämmelsen till viss del onödig. Redan tillämpningen av de EG-rättsliga bestämmelserna om förenklade förfaranden leder till att importör kan få förfoga över varorna innan tull fastställts. En direkt felaktighet i bestämmelsen är att den är utformad som en fakultativ bestämmelse; tullmyndigheterna *får* ge tillstånd. Enligt EG-rätten *skall* tillstånd ges, förutsatt att de fastställda villkoren är uppfyllda. Vidare skall det inte vara enbart ”enligt föreskrifter som meddelas av regeringen” som tillstånd medges, eftersom bestämmelserna huvudsakligen finns i EG-rätten.

I konsekvens av det här förda resonemanget är även en stor del av bestämmelserna i 11-13 §§ tullförordningen överflödiga. 8 § torde dessutom strida mot tullkodexen. Även om det inte har varit lagstiftarens avsikt, har bestämmelsen utformats på så sätt att det framstår som att endast det förenklade deklarationsförfarandet och det lokala klareringsförfarandet får användas i Sverige. Som nämnts ovan står det inte medlemsländerna fritt att välja vilka förenklade förfaranden som skall tillämpas. Vidare är tullkodexen direkt tillämplig såvitt avser tull; några införandebestämmelser behövs inte och skall inte finnas.

Också bestämmelsen i 9 § första stycket tullförordningen, som innebär att endast kredithavare kan få tillstånd att använda de förenklade förfarandena, kan synas vara svår att förena med EG-rätten; villkoren för att förenklade förfaranden skall få användas anges som nämnts ovan i artiklarna 253-267 i tillämpningskodexen. Här finns också bestämmelser om i vilka fall tillstånd inte skall beviljas. Kravet på innehav av kredit tillstånd torde emellertid kunna ses som en kompletterande bestämmelse till artikel 261.2 andra strecksatsen respektive artikel 264.2 andra strecksatsen i tillämpningskodexen. Där anges att tillstånd till förenklat förfarande skall i princip avslås, om den som har gjort ansökan endast sporadiskt deklarerar varor för övergång till fri omsättning. Den som inte är kreditimportör enligt 26 § tullagen torde kunna anses som en sådan sporadisk deklarant. För att man skall få bli kreditimportör krävs nämligen att man importerar varor i större omfattning.

Enligt bestämmelsen i 9 § tredje stycket tullförordningen, som har sin grund i 7 § andra stycket tullagen, kan rätten att ta hand om varor med tillämpning av ett förenklat förfarande begränsas. Syftet är att säkerställa tullmyndigheternas övervaknings- och kontrollskyldigheter. Av artiklarna 261 och 264 i tillämpningskodexen får emellertid anses följa att tillämpning av ett förenklat förfarande kan vägras, om tullmyndigheternas kontroll inte kan garanteras.

Vi föreslår att bestämmelserna om förenklade förfaranden utformas så att det står klart att de endast är kompletterande bestämmelser till EG-rätten. Beträffande den lagtekniska lösningen återkommer vi i författningskommentaren.

Den kompletterande tulldeklarationen

Som nämnts ovan skall vid användandet av de förenklade förfarandena enligt artikel 76 i tullkodexen deklaranten normalt inkomma med en kompletterande tulldeklaration; denna får vara periodisk. I 8 § tullagen anges att denna kompletterande tulldeklaration skall inlämnas senast nio dagar från den dag då varan frigjordes. I övrigt har rätten att utfärda föreskrifter om de kompletterande tulldeklarationerna delegerats till Tullverket; bestämmelserna finns i 6 kap. tullordningen.

Frågorna om vilken tidsfrist som bör gälla för inlämnande av kompletterande tulldeklarationer samt vilken tidsperiod de kompletterande tulldeklarationerna skall omfatta har diskuterats inom utredningen. Av diskussionerna har framgått dels att behovet av tidfrister är olika för företagen, dels att frågorna bör hanteras i samband med utformningen av tidsramarna för betalningsansånd. Tullverket har, med instämmande från näringslivets representanter, föreslagit att även rätten att bestämma vilken tidsfrist som skall gälla för inlämnande av kompletterande tulldeklarationer samt vilka perioder dessa deklarationer skall omfatta skall delegeras till Tullverket. Såvitt vi kan se finns det inga hinder mot en sådan ordning. Vi föreslår därför bestämmelser i tullagen som ger Tullverket rätt att utfärda föreskrifter om nyssnämnda tidsfrister och perioder. Härvid måste verket givetvis beakta att förfarandet med kompletterande tulldeklarationer är kopplat till ett förfarande med betalningsansånd. Tidsfristerna måste därför bestämmas med utgångspunkt i att deklaraionsförfarandet skall vara avslutat i så god tid att tullkodexens bestämmelser om kredittid kan iakttas, se avsnitt 4.2.1. Vi vill i detta sammanhang påminna om att kommissionen i rapport nr 97.15.1 om kontroll av egna medel¹ har riktat vissa anmärkningar bl.a. mot Tullverkets hantering av de kompletterande tulldeklarationerna. Kommissionen anför att det svenska förfarandet med deklarationer i två steg i teorin överensstämmer med EG-rättens tidsfrister, men att den ursprungliga tidsfristen kan bli kraftigt förlängd om steg 2-deklarationen lämnas in mycket sent eller inte alls. Detta beror på att deklaranten får två påminnelser innan fastställande av tull och bokföring sker. Kommissionen uppmanar i rapporten de svenska myndigheterna att ändra sina förfaranden. Tullverket måste givetvis – inom ramen för vad svensk förvaltningsrätt medger – beakta kommissionens anmärkningar vid utformningen av bestämmelserna om handläggningen av deklarationerna.

¹ Rapporten avser en kontroll utförd i Sverige den 8-12 september 1997.

4.2 Betalningsanstånd och tullräkningar

4.2.1 Gällande rätt

I EG-rätten används inte begreppet tullkredit. I stället talar man om anstånd med betalning av tull. I artiklarna 224 - 227 i tullkodexen finns bestämmelser om sådant anstånd. Artikel 224 lyder:

Under förutsättning att det tullbelopp som personen i fråga skall betala avser varor som deklarerats för ett tullförfarande som innebär skyldighet att betala denna tull, skall tullmyndigheterna på begäran av denna person bevilja anstånd med betalning av detta belopp enligt de villkor som fastställs i artikel 225 - 227.

Av artikel 225 framgår att beviljandet av anstånd förutsätter att den sökande ställer säkerhet. I artikel 226 anges de tre olika förfaranden som kan användas när anstånd beviljas; anstånd kan beviljas separat för varje tullbelopp som bokförts, gemensamt för alla tullbelopp som bokförts under en period som fastställs av tullmyndigheten och som inte överstiger 31 dagar (således en periodisk tullräkning) eller gemensamt för alla tullbelopp som bokförts i en post. Av artikel 227 framgår att den tid för vilken anstånd med betalning beviljas skall vara 30 dagar. Hur tiden skall beräknas varierar beroende på vilket av ovanstående förfaranden som använts. Om anstånd beviljats separat för varje tullbelopp som bokförts, skall tiden räknas från dagen efter den dag då tullbeloppet bokfördes av tullen. Om anstånd beviljats gemensamt för alla tullbelopp som bokförts under viss tidsperiod, skall tiden räknas från dagen efter den dag då perioden för samlingsräkningen går ut. Om anstånd beviljats gemensamt för alla tullbelopp som bokförts i en post, skall tiden räknas från dagen efter utgången av den tidsperiod under vilken varorna frigjordes. Därpå skall tiden minskas med det antal dagar som motsvarar hälften av antalet dagar i tidsperioden i fråga.

Om de nyssnämnda perioderna utgör en kalendervecka eller en kalendermånad, får medlemsstaterna besluta att tullbeloppet skall betalas enligt följande:

- a) om perioden är en kalendervecka, på fredagen den fjärde veckan efter denna kalendervecka.
- b) om perioden är en kalendermånad, den sextonde dagen den månad som följer efter denna kalendermånad.

I syfte att uppnå överensstämmelse med tullkodexens vokabulär har lagstiftaren valt att frånga det tidigare använda uttrycket tullkredit i

tullagen. Institutet benämns i stället betalningsanstånd. Enligt 26 § första stycket tullagen får tullmyndigheten medge betalningsanstånd för den som bedriver importverksamhet eller annan som importerar varor i större omfattning (kreditimportör). En kreditimportör betalar tull enligt särskild tullräkning. Motsvarande gäller den som bedriver exportverksamhet eller annan som exporterar varor i större omfattning. Särskild tullräkning får enligt andra stycket i samma paragraf utställas även på den som lämnat tulldeklaration som ombud för tullskyldig, om ombudet gentemot Tullverket åtagit sig att fullgöra den tullskyldiges betalningsskyldighet. Av tredje stycket i paragrafen framgår att särskild tullräkning utfärdas en gång i veckan och omfattar tulltaxeringsbeslut för alla varor som frigjorts under en kalendervecka. Räkningen skall betalas senast på fredagen i fjärde veckan efter nämnda kalendervecka. Sverige har således valt de alternativ som anges i artiklarna 226 b och 227.3 a i tullkodexen. Den valda perioden ger en kredittid på mellan 28 och 32 dagar beroende på när i kalenderveckan varan frigörs. I sina remissyttranden över förslaget till tullag anförde bl.a. Grossistförbundet Svensk Handel och Sveriges Industriförbund att tiden för lämnande av kompletterande uppgifter är för kort och att den dåvarande kredittiden vid hemtagning, ca 41 dagar, borde behållas. I prop. 1994/95:34 konstaterade regeringen (s. 98) att det enligt EG:s bestämmelser vore möjligt att ha en uppsamling av import under upp till en månad, vilket skulle kunna innebära en kredittid om 46 dagar för de varuposter som lämnats tidigt under uppsamlingsperioden, medan kredittiden för de varuförsändelser som frigjorts i slutet av uppsamlingsperioden skulle vara endast 16 dagar. Vid ett sådant system skulle, menade regeringen, den som kunde styra sin import till vissa dagar kunna få en längre kredittid, medan den som hade en jämt fördelad import i genomsnitt skulle få en kredittid om 30 dagar.

4.2.2 Överväganden och förslag

Artiklarna 226 och 227 i tullkodexen ger utrymme för användningen av alternativa förfaranden vad gäller samlingsperioder, så länge som den tid för vilken betalningsanstånd beviljas är 30 dagar. Det torde således inte vara nödvändigt att – som är fallet i den nuvarande tullagen – medlemsstaten väljer ett enda förfarande som skall tillämpas i alla situationer. Anledningen till att detta gjordes vid utformningen av den nuvarande tullagen synes ha varit att man ville behålla de redan etablerade rutinerna med tullräkning som utfärdades veckovis, omfattande en kalenderveckas import.

Vid de diskussioner som har förts inom utredningen har framkommit att såväl Tullverket som näringslivet skulle sätta värde på en större flexibilitet i regleringen av förfarandena vid betalnings- anstånd. Företagens import är av olika omfattning och slag; för vissa importörer är en samlingsperiod om en vecka lämpligast, medan en längre samlingsperiod vore lämpligare för andra. Detta innebär att det inte framstår som lämpligt att i tullagen ha en reglering som inte medger den flexibilitet som tullkodexen erbjuder. Tullverket har med instämmande från näringslivet föreslagit att rätten att meddela föreskrifter om utfärdande av särskild tullräkning och tidsfrister för betalning av tull skall delegeras till Tullverket. Vi kan inte finna att det föreligger några hinder för en sådan ordning och föreslår därför att bestämmelserna utformas i enlighet härmed.

4.3 Säkerheter

4.3.1 Överväganden

Bestämmelser om ställande av säkerhet finns i såväl tullkodexen som tillämpningskodexen. Som nämnts tidigare är ställande av säkerhet ett villkor för att anstånd med betalning av tull skall beviljas. Det finns också bestämmelser enligt vilka säkerhet *skall* ställas, om inte grund för befrielse föreligger. I andra fall är bestämmelserna om ställande av säkerhet utformade på så sätt att tullmyndigheterna *får* kräva ställande av säkerhet.

Sveriges Industriförbund, Svensk Handel och Transportindustriförbundet har till utredningen framfört synpunkter på den svenska tillämpningen av de fakultativa bestämmelserna om ställande av säkerhet vid import i tullkodexen och tillämpningskodexen. Sveriges Industriförbund anför att den svenska tillämpningen ofta är mer restriktiv än vad som är nödvändigt samt att det vore önskvärt att utredningen diskuterar hur den svenska tolkningen skall utformas och att resultatet tas in i förslaget till ny svensk tulllag. Svensk Handel påpekar att ett modernt sätt att arbeta för att säkra införselavgifter är att myndigheten arbetar aktivt med kreditbedömning av företagen; med modern informationsteknik blir ett system med kreditbedömning och kreditbevakning av företaget mer rationellt än ställande av säkerheter. Svensk Handel anser vidare att förenkling bör ske på så sätt att säkerhet skall ställas till endast en instans och inte som nu omväxlande centralt och regionalt.

Det har under år 1997 genomförts en utredning inom Generaltullstyrelsen beträffande säkerheterna i tullproceduren. Denna utredning, som benämns Säkerhetsutredningen, fick i regleringsbrevet för 1997 i uppdrag att redovisa vilka förändringar av bl.a. tulldatasystemet (TDS) som är nödvändiga för säkerställande av uppbörden av tullmedel. Utredningen skulle särskilt beakta ett avräkningssystem för ställda säkerheter, men också hanteringen i övrigt av säkerheter. Säkerhetsutredningen har avlämnat två rapporter till Finansdepartementet. I den första rapporten, som inkom den 1 juli 1997, har utredningen uttalat bl.a. följande. Företagen skall kunna lämna en enda säkerhet för såväl kredit som alla övriga fall där säkerhet krävs. För att möjliggöra detta kommer Generaltullstyrelsen att utveckla ett avräkningssystem för avräkning av debiterad tullskuld mot ställd säkerhet. Säkerhetsutredningen anser vidare att säkerheter som inte är obligatoriska enligt EG:s regelverk inte skall krävas generellt i Sverige. I stället bör säkerhet krävas beroende på det aktuella företags kreditvärdighet eller annan riskbedömning. Tullordningen och verksföreskrifterna kommer att ändras i enlighet härmed. Generaltullstyrelsen avser också att införa ett PC-baserat kreditprövningssystem med kreditbevakning för att bättre kunna bedöma ett företags kreditvärdighet och snabbt få vetskap om relevanta förändringar. Av Säkerhetsutredningens andra rapport, som inkom till departementet den 17 december 1997, framgår att arbetet med utformningen av säkerhetssystemet i TDS pågår. De frågor som Sveriges Industriförbund och Svensk Handel tar upp är således redan omhändertagna av Tullverket.

4.4 Uppbörd av tull och annan skatt

4.4.1 Gällande rätt

Enligt direktiven skall Tullagsutredningen särskilt överväga bl.a. om, och i så fall i vilken omfattning, tullar, mervärdesskatt och avgifter som Tullverket uppbär i samband med import bör inordnas i eller samordnas med ett system med skattekonton i enlighet med vad Skattebetalningsutredningen föreslagit i betänkandet SOU 1996:100. Ett nytt system för skattebetalningar. Därför lämnas här en kortfattad redogörelse för huvuddragen i systemet med skattekonton.

Skattebetalningsutredningens förslag har lett till lagstiftning; bestämmelserna om systemet ingår i skattebetalningslagen (1997:483), som trätt i kraft den 1 november 1997.

Vid redovisning och betalning av skatter och avgifter skall samordnade och enhetliga rutiner tillämpas i fråga om bl.a. redovisning, betalning, förfallodagar, avstämning hos skattemyndigheten och överlämnande för indrivning. Ett system med avräkningskonton för skatte- och avgiftsbetalningar har därför införts. Dessa avräkningskonton kallas skattekonton och det nya systemet ett skattekontosystem. I detta system skall skatte- och avgiftsredovisningar samt in- och utbetalningar av skatter och avgifter hanteras.

I skattekontosystemet skall i ett första skede ingå redovisningar och betalningar av skatter och avgifter som är vanligt förekommande och omfattande till antalet eller som kan anses betydande på annat sätt. En sådan skatt är mervärdesskatten¹. Punktskatterna har däremot inte tagits in i systemet. 1998 års punktskatteutredning har dock bl.a. fått i uppdrag att göra en allmän översyn av lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter och i det sammanhanget undersöka om punkt- skatterna kan inordnas i skattekontosystemet².

För varje person som är skyldig att betala sådan skatt eller avgift som ingår i skattekontosystemet skall hos skattemyndigheten finnas ett skattekonto för redovisning och betalning av skatter och avgifter.

Bokföringen på kontot görs så att kontoställningen kan följas kontinuerligt genom exempelvis kontoutdrag.

Förfallodagens innebörd ändras för skatter och avgifter som ingår i skattekontosystemet. De skall ha bokförts på skattemyndighetens konto senast på förfallodagen. Betalning av en skatt eller avgift, som ingår i skattekontosystemet, anses ha skett först den dag då betalningen har bokförts på ett konto hos skattemyndigheten. Den ordning som i dag gäller vid betalning av punktskatter och prisregleringsavgifter kommer härmed generellt att tillämpas på skatte- och avgiftsbetalningar i det nya systemet.

I skattekontosystemet finns det två förfallodagar varje månad, nämligen den 12 (i januari och i vissa fall augusti den 17) samt den 26.

Principen skall vara att på ett skattekonto skall bokföras varje betalning som den skatt- eller avgiftsskyldige gör. Betalningar och övriga krediteringar skall bokföras utan någon inbördes avräknings- ordning mellan olika skatter och avgifter på kontot. Om det finns ett underskott på ett skattekonto och det behöver anges om en skatt eller avgift är betald

¹ Undantag har dock gjorts för mervärdesskatt som skall utgå vid import.

² Dir. 1997:152.

eller obetald, skall underskottet i regel fördelas proportionellt mellan de skatter och avgifter som påförts under den aktuella perioden. Undantag från denna likafördelningsmetod skall göras vid tillämpning av reglerna om solidariskt ansvar. Likafördelningsmetoden skall inte heller gälla vid tillämpning av obeståndsrekvisitet i samband med konkurs.

Ett beslut om anstånd med betalning av viss skatt eller avgift skall leda till en kreditering på skattekontot med det belopp som omfattas av anståndsbeslutet. Vid bedömningen av om anstånd skall ges på grund av nedsatt skattebetalningsförmåga skall hänsyn tas till den aktuella ställningen på skattekontot.

Skattekontot skall avstämmas varje månad som det har förekommit någon transaktion på kontot. Samtliga konton skall avstämmas en gång per år.

Ett enhetligt ränteinstitut ersätter i huvudsak anståndsräntan, respiträntan, restitutionsräntan, ö-skatteräntan, kvarskatteavgiften och dröjsmålsavgiften. I skattekontosystemet beräknas i stället intäktsränta och kostnadsränta. Intäktsräntan skall ge kontohavaren kompensation för tillgodohavanden på kontot. Kostnadsräntan skall dels fungera som ett påtryckningsmedel så att skatter och avgifter betalas i rätt tid, dels täcka statens kreditkostnader. Räntorna beräknas dagligen utifrån den skattskyldiges sammanlagda skuld eller tillgodohavande på skattekontot.

Intäktsränta beräknas efter en nivå, medan kostnadsränta skall beräknas efter tre olika nivåer. Intäkt- och kostnadsräntorna skall utgå från en basränta, som i sin tur baseras på räntan på sexmånaders statsskuldväxlar. Basräntan skall ändras först om räntan på statsskuldväxlarna ändrats med minst en procentenhet. Räntan skall inte vara skattepliktig respektive avdragsgill vid inkomsttaxeringen. Intäktsräntan skall vara 45 procent av basräntan. Den låga kostnadsräntan motsvarar basräntan. Kostnadsräntan enligt mellannivån motsvarar 125 procent av basräntan. Den höga kostnadsräntan motsvarar basräntan plus 15 procentenheter. Om det finns synnerliga skäl, skall den skatt- eller avgiftsskyldige kunna befrias från skyldigheten att betala ränta.

4.4.2 Överväganden och förslag

Vi har vid våra överväganden beträffande skattekontosystemet utgått från den nuvarande ordningen med två parallella och åtskilda myndighetsorganisationer, Tullverket och skatteförvaltningen. Utgångspunkten har varit att tull och andra skatter som utgår vid import¹ även

¹ Se avsnitt 3.2 beträffande avgifter som tas ut för varor vid import från tredje land.

fortsättningsvis skall uppbäras av Tullverket. Redan denna omständighet torde tala emot en total inordning i skattekontosystemet, som givetvis bygger på att den beslutande myndigheten återfinns inom skatteförvaltningen. Bestämmelserna om beslutande myndighet, omprövning och överklagande i skattebetalningslagen skulle inte gälla beträffande de beslut som fattats av tullmyndighet; härom finns särskilda regler i tullagstiftningen. Åtminstone när det gäller tull kompliceras bilden ytterligare av att det i gemenskapsrätten byggts upp ett särskilt system med regler om bl.a. deklarationer, betalningsanstånd och räntor. Dessa regler, som återfinns i tullkodexen och tillämpningskodexen, avviker från bestämmelserna i skattebetalningslagen. Systemet med skattekonton torde förutsätta enhetliga redovisnings-, betalnings- och ränteregler; på skattekontona bokförs löpande debiterade skatter mot de betalningar som den skattskyldige gör. Betalningarna bokförs utan någon avräkningsordning, varför man inte kan styra vilken skuld betalningen avser. Vidare måste såvitt avser avstämningen på skattekontot beaktas att skatterna skall gå till den nationella verksamheten, den svenska statsbudgeten. Tull betalas till största delen vidare till gemenskapen. Man kan därför inte baka ihop tull med skatterna på skattekontot, om man inte helt frikopplar gäldenärens inbetalning från den inbetalning som Sverige skall göra till EU.

Av det sagda framgår att det – om det alls är lämpligt – inte skulle vara helt oproblematiskt att inordna tullen i skattekontosystemet. Det skulle behövas ändringar inte bara i tullagstiftningen och Tullverkets rutiner för uppbörd utan också i skattebetalningslagen och skattekontosystemet. Enligt vår mening kräver frågan en fördjupad analys som lämpligen bör göras i samarbete med de enheter inom Finansdepartementet och skatteförvaltningen som har ansvar för skattekontosystemet. En sådan analys har inte kunnat göras inom ramen för Tullagsutredningens uppdrag. Vi föreslår därför att frågan tas upp i ett annat sammanhang.

Uppbörderna av mervärdesskatten vid import handläggs enligt samma förfarande som uppbörden av tull. Överhuvudtaget gäller vad som föreskrivs om tull i tullagen också mervärdesskatt vid import, om inte annat uttryckligen anges. Mervärdesskatten påförs också i praktiken genom samma tulltaxeringsbeslut och samma tullräkning som tullen. Denna ordning har givetvis valts av praktiska skäl. Så länge utgångspunkten är att uppbörden av mervärdesskatten vid import skall handhas av Tullverket torde den gällande ordningen också vara den enda lämpliga; ett förfarande med olika räkningar och olika regler beträffande tidsfrister m.m. för tull och mervärdesskatt skulle knappast bli hanterbart. Vi föreslår därför att uppbörden av mervärdesskatt vid

import även i fortsättningen hanteras enligt samma förfarande som uppbörden av tull.

4.5 Skyldigheten att anmäla införsel från annat EU-land av icke-gemenskapsvaror

4.5.1 Gällande rätt

9 a § tullagen lyder:

Den som från en plats utanför det svenska tullområdet, men inom EG:s tullområde, till det svenska tullområdet inför eller låter införa en icke-gemenskapsvara, som inte är underkastad ett tullförfarande, är skyldig att anmäla införseln till tullmyndigheten vid gränspasseringen.

Tullmyndigheten uppbär därvid tull för varan och övervakar att handelspolitiska åtgärder vidtas och andra villkor för övergång till fri omsättning iakttas.

För kontroll av anmälningsskyldigheten har tullmyndigheten rätt att utföra de kontroller som framgår av lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

Bestämmelsen är avsedd att träffa de fall då icke-gemenskapsvaror har smugglats in i ett annat EG-land från tredje land och sedan förts vidare till Sverige; i förarbetena till paragrafen anförs följande¹.

En förutsättning för att någon skall kunna fällas till ansvar för varusmuggling är att det föreligger anmälningsskyldighet till myndighet i anledning av att den svenska gränsen passeras. När det gäller varor från annat EG-land föreligger överhuvudtaget inte någon anmälningsskyldighet, annat än i vissa angivna fall. Sålunda föreskrivs i övergångsbestämmelserna till tullagen att anmälnings- och uppgiftsskyldighet fortfarande skall gälla för den som för privat bruk för in alkoholdrycker och tobaksvaror som skall beskattas samt för den som i övrigt från annat EG-land inför vissa särskilt uppräknade varor, t. ex. narkotika och vapen. Beträffande införsel av flertalet andra varor, t.ex. kommersiell import av alkoholdrycker och tobaksvaror, föreligger ingen anmälningsskyldighet. Detta medför att varusmugg-

¹ Prop. 1995/96:57 s. 39 f.

lingslagen inte är tillämplig på varor som smugglats in till gemenskapen från ett tredje land och vilka sedan förts vidare till Sverige. Detta förhållande är naturligtvis inte tillfredsställande, och en anmälningsskyldighet bör därför införas i sådana fall. En förutsättning härför är givetvis att varorna inte är hänfödda till ett annat tullförfarande. Sålunda skall varor som är under transitering eller som befinner sig under temporär import, aktiv förädling, bearbetning under tullkontroll, passiv förädling eller under tullagerförfarandet inte behöva hänföras till övergång till fri omsättning.

Industriförbundet har anfört att anmälningsskyldighet redan föreligger enligt bestämmelserna i tullkodexen. Visserligen föreskrivs i artikel 39.1 om skyldighet att tillkänna varor i vissa situationer. Denna bestämmelse kan emellertid inte anses vara så tydligt utformad att den uppfyller de krav som enligt legalitetsprincipen fordras för att straffansvar skall kunna utkrävas.

---Ytterligare en förutsättning för att någon skall kunna fällas till ansvar för varusmuggling är att denne till riket inför eller från riket utför gods för vilket tull, annan skatt eller avgift skall betalas till statsverket. Det finns för närvarande inte någon möjlighet att i Sverige ta ut tull eller annan allmän avgift för tredjelandsvaror som smugglats in i gemenskapen och sedan, utan att ha övergått till fri omsättning, förs till Sverige från annat EG-land. Därmed skulle inte samtliga förutsättningar för straff enligt 1 § varusmuggningslagen¹ vara uppfyllda. Inte heller skulle förutsättningar föreligga för straff enligt 6 § samma lag, eftersom godset i fråga inte har varit föremål för varusmuggling enligt lagens första paragraf. Med hänsyn till det anförda bör införas en bestämmelse om att tullmyndigheten i samband med gränspasseringen uppbär tull för varan.

4.5.2 Överväganden och förslag

Vad först gäller anmälan som förutsättning för att någon skall kunna ställas till ansvar för varusmuggling bör uppmärksammas att det i Ds 1998:53 Ny smugglingslag föreslås (s. 191 f.) att åsidosättandet av en anmälningsskyldighet i samband med in- eller utförsel av varor inte längre skall utgöra ett allmänt brottsrekvisit såvitt avser ”rena smugglingsbrott”, det vill säga fall då någon för in eller ut en vara i strid mot förbud eller villkor för in- eller utförseln, eller då någon på otillåtet sätt förfogar

¹ 1 § lagen om straff för varusmuggling avser bl.a. den situationen då någon utan att ge det tillkänna hos vederbörlig myndighet till riket inför eller från riket utför gods för vilket tull, annan skatt eller avgift skall erläggas till statsverket.

över en vara som är belagd med in- eller utförselbud. I promemorian anføres visserligen att den omständigheten att sambandet med anmälningsplikten föreslås slopad givetvis inte innebär att exempelvis tullagens regler om anmälnings skyldighet bör utmönstras eller ändras. Detta uttalande borde dock inte gälla anmälnings- skyldigheten enligt 9 a §, som tillkommit enkom på grund av att anmälningsplikt är en förutsättning för ansvar för varusmuggling. Förslaget avser dock som sagt endast ”de rena smugglingsbrotten”; det innebär i princip inte någon ändring beträffande ”undandragandebrotten”, eftersom brottsbeskrivningen i de fallen knyter an till uppgiftslämnandet eller det uppgiftslämnande som rätteligen skulle ha skett¹.

Vad så gäller utgångspunkten att tullen i de i 9 a § aktuella fallen skall uppbäras i Sverige måste konstateras att den inte står i överensstämmelse med EG-rätten. Av artikel 202 i tullkodexen framgår att en tullskuld som grundar sig på olaglig införsel till gemenskapens tullområde av tullpliktiga varor, vilket det torde vara fråga om i 9 a §-fallen, uppkommer i det ögonblick då varorna olagligen införs. Detta innebär att tullskulden uppkommer, och skall uppbäras, redan i det första EG-landet. Att detta är fallet belyses ytterligare av det förslag till ändring av artikel 215 som kommissionen framlagt². Enligt artikel 215.1 i tullkodexen anses en tullskuld uppkomma på den plats där de omständigheter inträffar som förorsakar skulden. När det inte är möjligt att fastställa denna plats, skall enligt artikel 215.2 tullskulden anses ha uppkommit på den plats som tullmyndigheterna konstaterar vara den plats där omständigheterna kring varorna är sådana att en tullskuld uppkommit. Om de upplysningar som är tillgängliga för tullmyndigheterna gör det möjligt för dem att fastställa att tullskulden redan hade uppkommit då varorna fanns på en annan plats vid ett tidigare tillfälle, skall, enligt artikel 215.4, tullskulden anses ha uppkommit på den plats som kan fastställas vara den plats där varorna befann sig, då före-

¹ 7 § i förslaget till ny lag om straff för smuggling m.m. lyder: ”Den som i samband med införsel eller utförsel av en vara uppsåtligt genom att undandra varan tullbehandling eller genom vilseledande uppgift till en tullmyndighet ger upphov till fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras döms för *tullbrott* till böter eller fängelse i högst två år.

För tullbrott döms också den som uppsåtligt förfogar över en oförtullad vara eller över restitutionsgods och därigenom föranleder att tull, annan skatt eller avgift undandras eller felaktigt tillgodoräknas eller återbetalas till honom själv eller annan. Detsamma gäller den som uppsåtligt förfogar över vara i strid mot villkor som uppställts för befrielse från eller nedsättning av tull eller annan skatt.” Se Ds 1998:53 s. 31, 192 och 462 f.

² KOM(1998) 226 slutlig, 98/0134 (COD).

komsten av en tullskuld tidigast kan fastställas. Kommissionen föreslår bl.a. att det skall läggas till en punkt 5 enligt vilken tullskuld, som en tullmyndighet konstaterar har uppkommit i en annan medlemsstat i enlighet med artikel 202, skall anses ha uppkommit i den medlemsstat där den konstaterades, om skuldbeloppet är lägre än 5 000 ecu.

Av det ovan anförda framgår att det kan ifrågasättas om en bestämmelse motsvarande 9 a § skall införas i den nya tullagen. Om förslaget att sambandet mellan anmälningsplikt och ansvar för varusmuggling skall tas bort bifalls, behövs bestämmelsen inte såvitt avser de rena smugglingsbrotten. Även om detta inte blir fallet saknas – med nuvarande lydelse av tullkodexen – ett annat brottsrekvisit, nämligen att det skall vara fråga om gods, för vilket tull skall erläggas till statsverket. Undanhållande av tull är visserligen inte alltid en förutsättning för att ansvar för varusmuggling skall kunna komma i fråga, enligt 1 § lagen (1960:418) om straff för varusmuggling kan det vara fråga om gods för vilket bl. a. tull skall erläggas till statsverket *eller* som enligt stadgande i lag eller författning inte får införas eller utföras. Av det ovan citerade förarbetsuttalandet får dock anses framgå att det är just de fall då tull undanhållits som lagstiftaren haft i åtanke. Som framgått ovan föreligger det i dag inte någon tullskuld i Sverige i 9 a §-fallen. Situationen blir givetvis något annorlunda om artikel 215 ändras i enlighet med vad som redovisats ovan; tullen skall då uppbäras i Sverige om skuldbeloppet är lägre än 5 000 ecu.

Vår slutsats är att en bestämmelse motsvarande 9 a § inte är förenlig med nu gällande EG-rätt, men att en liknande bestämmelse kan komma att behövas om artikel 215 ändras; dock endast beträffande ”undandragandebrotten” om förslaget i Ds 1998:53 godtas. Vi föreslår därför att någon bestämmelse motsvarande 9 a § inte nu tas in i den nya tullagen.

4.6 Förrättningsavgifterna

Fråga har uppkommit huruvida de förrättningsavgifter som tas ut enligt 18 kap. tullordningen är förenliga med EG-rätten.

4.6.1 Gällande rätt

Enligt 115 § tullagen sker tullförrättning utan kostnad för allmänheten inom område och på de tider som regeringen föreskriver. Regeringen får föreskriva att tullförrättning även i andra fall skall ske utan kostnad för allmänheten. Enligt 116 § tullagen skall den som föranleder tullförrättning som inte är avgiftsfri betala avgift för förrättningen (förrättningsavgift) enligt taxa som regeringen föreskriver. Beslutanderätten har delegerats vidare till Generaltullstyrelsen. Enligt 74 § tullförordningen föreskriver Generaltullstyrelsen om de områden och tider på vilka tullförrättning sker utan kostnad för allmänheten. Styrelsen föreskriver efter samråd med Kommerskollegium i vad mån tullförrättning som äger rum i samband med trafik av särskild beskaffenhet eller annan tullförrättning skall ske utan kostnad för allmänheten. Enligt 75 § tullförordningen föreskriver Generaltullstyrelsen taxa för förrättningsavgift.

Generaltullstyrelsens föreskrifter om förrättningsavgift finns i 18 kap. tullordningen. I den inledande paragrafen finns bl.a. en definition på begreppet tullförrättning (någon sådan definition finns varken i tullagen eller i tullförordningen). I kapitlet förstås med tullförrättning sådan klarering av fartyg eller luftfartyg i kommersiell trafik direkt med tredje land och av kommersiellt gods, som verkställs av tulltjänsteman. Klarering, eller närmare bestämt tullklarering, är enligt 2 § tullagen en tullmyndighets åtgärder i fråga om en vara som angetts till en godkänd tullbehandling. Vidare stadgas att förrättningsavgift inte tas ut för klarering av gods som sker genom automatklarering¹. I 18 kap. 2 § anges att tullförrättning som sker inom tullklaringsområde på expeditionstid är avgiftsfri om inte annat föreskrivs. I 18 kap. 3 § finns bestämmelserna om i vilka fall och med vilka belopp förrättningsavgift skall utgå. För tullförrättning som sker inom tullklaringsområde på annan tid än expeditionstid och för tullförrättning som sker utanför tullklaringsområde skall avgift tas ut med 250 kr för fartyg (inklusive färjor) och för luftfartyg i kommersiell trafik, både vid ankomst och vid

¹ I 18 kap. 7 § anges vidare att förrättningsavgift inte tas ut för summarisk deklaration, uppläggnings på tillfälligt lager, gränsövergångsattest, ATA- och TIR-carneter, utfärdande av T2L-dokument samt företeende av blad 3 av exporttulldeklaration vid utfartstullkontor.

avgång. När det gäller kommersiellt gods med fordon finns två taxor: då det är fråga om fordonslast med enbart varor för vilka uppgift lämnats genom elektroniskt dokument 75 kr per fordonslast, samt i andra fall 150 kr per fordonslast. Två olika taxor gäller också för kommersiellt gods i annat fall: för varor för vilka uppgift lämnats genom elektroniskt dokument 7 kr per anmälan och för övriga varor 70 kr för varje påbörjat femtal anmälningar som lämnas i ett sammanhang för en betalningsskyldig eller i visst fall för flera betalningsskyldiga. När tullförrättning sker utanför tullklarings- område tas dessutom ersättning ut för tullpersonalens resekostnader och traktamenten.

Något begrepp motsvarande tullförrättning används inte i EG-rätten. Begreppet torde dock omfatta de åtgärder tulltjänsteman vidtar i samband med inlämnande av deklaration, som behandlas bl.a. i artikel 202 i tillämpningskodexen. I artikeln anges att deklarationen skall inges till det behöriga tullkontoret under de fastställda dagar och tider då tullkontoret är öppet, men att tullmyndigheterna får på deklarantens begäran och på dennes bekostnad tillåta att deklarationen inges utanför de fastställda öppettiderna. I vissa fall torde också bestämmelserna i artikel 239 i tillämpningskodexen aktualiseras. Dessa bestämmelser gäller undersökning av varorna; varorna skall undersökas på de därtill avsedda platserna och under de tider som tullmyndigheterna angivit för det ändamålet. Tullmyndigheterna får dock på deklarantens begäran tillåta att undersökningen av varorna sker på andra platser och under andra tider. Alla kostnader i förbindelse med detta skall bäras av deklaranten. Tullförrättningen innefattar dock inte alltid en undersökning av varorna. Därför torde ofta den EG-rättsliga grunden för att ta ut förrättningsavgift vara endast artikel 202.

I författningskommentaren till 115 § tullagen konstateras¹ att bestämmelsen om avgift beträffande förrättning ”på annan tid” har stöd i artikel 202 i tillämpningskodexen. När det gäller förrättning ”på annan plats” görs bedömningen att frågan måste anses falla inom nationell kompetens; regeringen hänvisar här till att den inhämtat att bestämmelser som möjliggör att kostnaden för sådana förrättningar kan tas ut av den som begärt eller föranlett förrättningen finns både i Tyskland och i Storbritannien.

¹ Prop. 1994/95:34 s. 165.

4.6.2 Överväganden

Vid bedömningen av förrättningsavgifternas förenlighet med EG-rätten bör EG-domstolens uttalanden i dess dom den 5 oktober 1995 i mål nr 125/94, Aprile Srl i likvidation mot Amministrazione delle Finanze dello Stato, REG 1995 s. I-2919, beaktas. En av de frågor som domstolen hade att besvara i det målet var, huruvida det förbud mot avgifter som har en motsvarande verkan som tull som gäller beträffande handel mellan medlemsländerna också gäller då det är fråga om handel med icke-medlemsländer, bl.a. EFTA-länderna. De aktuella avgifterna var de avgifter som i Italien togs ut för tullförrättningar som ägde rum utanför normal arbetstid. Domstolen konstaterade först att bestämmelserna i direktiv 83/643 om förenkling av fysiska kontroller och administrativa formaliteter beträffande varuförflyttningar mellan medlemsländerna endast gäller varuförflyttningar mellan medlemsländerna och inte handel med icke-medlemsländer, inklusive EFTA-länderna, om inte annat särskilt beslutats av gemenskapen beträffande handel med vissa icke-medlemsländer. Domstolen konstaterade dock vidare att EG-tullområdets enhetlighet och likformigheten i den gemensamma handelspolitiken skulle bli allvarligt underminerade, om medlemsländerna tilläts att ensidigt införa regler om avgifter som har motsvarande verkan som tull på import från icke-medlemsländer. Det ankommer på gemenskapen att bestämma och, om nödvändigt, ändra nivån på tullar och skatter på varor från dessa länder. Domstolens svar på frågan var således att medlemsländerna inte får ensidigt införa regler om avgifter som har motsvarande verkan som tull beträffande handel med icke-medlemsländer samt att ett förbud mot sådana avgifter i ett bi- eller multilateralt avtal mellan gemenskapen och ett eller flera icke-medlemsländer eller i rådsförordningar om gemensam organisation av marknaderna för olika jordbruksprodukter, har samma räckvidd som då det är fråga om handel inom gemenskapen. Bestämmelsen om förrättningsavgift då tullförrättning sker på annan plats än plats inom tullklaringsområde baseras inte på en EG-rättslig bestämmelse i de fall det inte är fråga om undersökning av varor. Den är en ensidig, nationell bestämmelse. Frågan är dock om förrättningsavgiften skall betraktas som en avgift med motsvarande verkan som tull.

Av EG-domstolens uttalanden i det under avsnitt 3.2 relaterade avgörandet torde följa att den förrättningsavgift som tas ut då tullförrättningen sker inom normal expeditionstid men på annan plats än plats inom tullklaringsområde är en avgift med motsvarande verkan som tull, om den inte kan anses utgå som betalning för en service som kommer importören till del och dessutom kan anses stå i proportion till denna service.

EG-rätten förutsätter inte att deklaration skall kunna lämnas in på annan plats än vid ett tullkontor. Av artikel 202 framgår att deklarationen kan lämnas in vid ett annat tullkontor än det som anses vara det behöriga tullkontoret, men detta är det enda undantaget. Vidare torde anledningen till att tullförrättningen görs på annan plats än plats inom tullklaringsområde vara att det är lämpligare för företagen. Därför torde dessa förrättningar kunna anses utgöra en service för deklarerarna – eller deras ombud. Avgifterna är vidare så pass låga att de i så fall torde kunna anses stå i rimlig proportion till denna service. Vår slutsats är att bestämmelserna om förrättningsavgifter inte strider mot EG-rätten. Det kan dock ifrågasättas om det är lämpligt och förenligt med Tullverkets servicemål att förrättningsavgift tas ut vid tullförrättning som sker på för tullklarering bemannad tullexpedition.

5 Tullverkets kontrollverksamhet

Förslag: En generell proportionalitetsbestämmelse som omfattar alla de kontrollåtgärder som kan vidtas med stöd av tullagen inleder kapitlet om kontrollverksamheten. En bestämmelse om tulltjänstemans rätt att bruka våld eller tvång tas in i tullagen, liksom en bestämmelse om tulltjänstemans skyldighet att rapportera misstanke om brott och rätt att medge rapporteftergift. Rapportskyldigheten omfattar brott mot författning som ligger inom Tullverkets ansvarsområde. Rapport- eftergift får lämnas om brottet med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydligt och det är uppenbart att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än böter. Bestämmelserna om betalnings- säkring utformas så, att det är Tullverket som gör framställan om betalningssäkring, för det allmännas talan och begär verkställighet hos kronofogdemyndigheten då det är fråga om tull och annan skatt som tas ut för varor vid import. Bestämmelserna i lagen om tullkontroll av varumärkesintrång tas in i tullagen; bestämmelserna i den till lagen hörande förordningen tas in i tullförordningen. Tullverket får viss befogenhet att utfärda föreskrifter om verkställigheten av bestämmelserna om tullkontroll beträffande varumärkesintrång. Det tydliggörs att ansökningsavgift får tas ut även för ansökan om förlängning av ett ingripande. Det införs en bestämmelse av vilken framgår att ansvaret för kostnaderna för förstöring av varor som befunnits vara varumärkes- förfalskade eller pirattillverkade åligger svaranden, men att sökanden ansvarar mot staten för kostnaderna om ersättning inte kan utsökas hos svaranden. Ansvarsbestämmelsen i tullagen utformas så, att det klart framgår att den också omfattar brott mot förbudet i artikel 2 i EG:s varumärkesintrångsförordning. Vidare klargörs att ansvaret att verkställa domstols dom om förstöring av varor åvilar Tullverket endast beträffande sådana varor som kvarhålls av Tullverket.

5.1 Gällande rätt

Ramarna för tullmyndigheternas kontrollverksamhet anges i tullkodexen. Sålunda sägs i artikel 13 att tullmyndigheterna får, enligt de villkor som anges i gällande bestämmelser, utföra alla de kontroller som de anser nödvändiga för att säkerställa att tullagstiftningen tillämpas korrekt. Tullkodexen innehåller i övrigt ytterligare bestämmelser av övergripande karaktär; de är avsedda att utgöra ramen för nationella kontrollbestämmelser. Dessutom finns ett flertal kontrollbestämmelser av obligatorisk karaktär.

Även tillämpningskodexen innehåller vissa kontrollbestämmelser.

I prop. 1994/95:34 konstaterades (s. 104) att kontrollverksamheten i tullkodexen behandlas på ett sätt som leder till bedömningen att dessa frågor tills vidare avses bli reglerade väsentligen i medlemsstaternas nationella lagstiftning. Vidare anges bl.a. att de artiklar i tullkodexen som kan bli aktuella är de som gäller tullövervakning (37), skyldighet att vid import och export följa den rutt som tullmyndigheterna angivit (38 och 183) och kontroll i efterhand av deklarationer (78) samt att det krävs kompletterande bestämmelser på nationell nivå, i de fall då tullkodexen inte ger tullmyndigheterna kontrollbefogenheter. Därför har i tullagen införts bestämmelser om Tullverkets kontrollverksamhet, som i huvudsak överensstämmer med bestämmelserna i 1987 års tullag. Bestämmelserna återfinns i 54-80 §§ tullagen och gäller såväl tullmyndighets kontrollbefogenheter som enskilda skyldigheter.

År 1994 infördes revisionsregler i den dåvarande tullagen (1987:1065). Dessa bestämmelser utformades med förebild i taxeringslagens revisionsbestämmelser, vilket innebar bl.a. att tullrevision skulle genomföras i samverkan med den reviderade och att den reviderade i konsekvens härmed skulle underrättas i förväg om att revision skulle företas. Om samverkan inte kunde uppnås skulle bestämmelserna om vite i tullagen eller bestämmelserna i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet (tvångsåtgärdslagen) tillgripas. Vid tillskapandet av den nya tullagen (1994:1550) gjordes en avvikelse från detta. I 72 § första stycket stadgades att en revision skulle bedrivas i samverkan med den reviderade. I andra stycket av samma paragraf stadgades att tullmyndigheten fick, om det behövdes, bestämma tid och plats för revisionen. 72 § tullagen lyder numera¹:

¹ De överväganden som ledde till den nuvarande lydelsen av 72 § framgår av 1995 års skatteflyktskommittés delbetänkande SOU 1996:97, Översyn av revisionsreglerna och prop. 1996/97:100 s. 489.

En revision skall bedrivas i samverkan med den reviderade och på ett sådant sätt att den inte onödigt hindrar verksamheten. För det fall den reviderade inte samverkar finns bestämmelser om vite i 74 § fjärde stycket och om andra tvångsåtgärder i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet.

Revisionen får verkställas hos den reviderade, om han medger det. Revisionen skall ske hos den reviderade, om han begär det och revisionen kan göras där utan betydande svårighet.

Om revisionen inte verkställs hos den reviderade skall handlingarna på begäran överlämnas till revisorn mot kvitto.

Vidare har i 71 § fjärde stycket tullagen införts en bestämmelse som gör det möjligt att i vissa situationer underlåta att underrätta den reviderade i förväg; om det är av betydelse för kontrollen att företa inventering eller liknande fysisk kontroll, får underrättelse ske i samband med att revisionen verkställs, om kontrollen annars kan mista sin betydelse.

Bestämmelser om Tullverkets kontrollverksamhet finns också i 56-70 §§ tullförordningen. Det är mestadels bestämmelser som delegerar beslutanderätten i vissa frågor till Generaltullstyrelsen.

Såväl inom EU som utanför unionen förekommer en tämligen omfattande handel med varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor. För att förhindra denna handel utfärdades år 1986 rådets förordning (EEG) nr 3842/86 av den 1 december 1986 med bestämmelser för att förhindra att varumärkesförfalskade varor övergår till fri omsättning. Det stod efter några år klart att bestämmelserna i denna rådsförordning inte var tillräckliga för att stävja handeln med varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor. Förordningen har därför ersatts av en ny förordning, rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt¹ (fortsättningsvis benämnd varumärkesintrångsförordningen). Rådsförordningen kompletteras av kommissionens förordning (EG) nr 1367/95 av den 16 juni 1995 med bestämmelser om fullgörandet av rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om åtgärder för att förhindra övergång till fri

¹ EGT nr L 341, 30.12.1994, s. 8. Förordningen har erhållit denna titel genom rådets förordning (EG) nr 241/99 av den 25 januari 1999 om ändring av förordning (EG) nr 3295/94 om åtgärder för att förhindra övergång till fri omsättning, export, återexport eller hänförande till ett suspensivt arrangemang av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor (EGT nr L 027, 02.02.1999, s. 1).

omsättning, export, återexport eller hänförande till ett suspensivt arrangemang av varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor¹.

Av varumärkesinträngsförordningen framgår under vilka omständigheter tullmyndigheterna skall ingripa när varor som misstänks vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade tas in för fri omsättning, export eller återexport eller påträffas vid kontroller av gods som är under suspension. Vidare framgår de åtgärder som skall vidtas av myndigheterna beträffande de varor som har befunnits vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade. Förordningen gäller inte varor av ickekommersiell natur som ingår i resandes personliga bagage inom de gränser som fastställts i fråga om tullbefrielse². Av förordningen (EG) nr 1367/95 framgår bl.a. att rättighetsinnehavare kan låta sig representeras av ombud. Vidare finns bestämmelser om hur rättighetsinnehavare skall bevisa sin rätt samt vad den information, som rättighetsinnehavaren skall lämna i samband med ansökan, måste innehålla. I övrigt behandlar förordningen i huvudsak informations- utbytet mellan medlemsstaterna och kommissionen.

Varumärkesinträngsförordningen lämnar ett visst utrymme för kompletterande nationella bestämmelser. I vissa fall, artiklarna 3.8, 7.3, 8.1 och 11, anges det uttryckligen att sådana skall finnas eller införas. I andra fall, artiklarna 3.6 och 9, sägs att medlemsstaterna får ha vissa bestämmelser. Vidare är några artiklar, nämligen artiklarna 3.4, 3.5 och 7.1, utformade på ett sådant sätt att det får anses framgå att avsikten är att kompletterande nationella bestämmelser skall finnas även utan att detta sägs.

I svensk rätt finns de kompletterande bestämmelserna främst i lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. Lagen kompletteras i sin tur av förordningen (1994:1559) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.

Enligt artikel 11 i varumärkesinträngsförordningen skall den nationella rätten innehålla straffbestämmelser som skall tillämpas vid överträdelse av förbudet enligt artikel 2 mot att överföra varor som befunnits vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade till fri omsättning, export, återexport eller suspension. Varken lagen eller förordningen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. innehåller några straffbestämmelser. När det gäller själva varumärkesintrånget finns straffbestämmelser i bl.a. varumärkeslagen (1960:644); enligt 37 § den lagen skall den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet gör intrång i rätten till ett varukännetecken dömas till böter eller fängelse i högst två år. Detta är dock inte en sådan straffbestämmelse som avses i varumärkes-

¹ EGT nr L 133, 17.06.1995, s. 2. Kommissionsförordningens titel har ännu inte ändrats.

² Detta framgår av artikel 10.

intrångsförordningen. Det är inte ens säkert att det är samma person som begått varumärkesintrånget som begår överträdelsen mot förbudet enligt artikel 2 i varumärkesintrångsförordningen. Inte heller straffbestämmelsen i 96 § 3 tullagen, som avser den som bryter mot föreskrift i tullagstiftningen eller beslut som meddelats med stöd av denna, kan tillämpas eftersom bestämmelserna i varumärkesintrångsförordningen inte omfattas av begreppet "tullagstiftningen" såsom den definieras i artikel 1 i tullkodexen.

Det finns inte några bestämmelser i lagen eller förordningen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. i frågor som avses i artiklarna 3.5, 7.1 och 9 i varumärkesintrångsförordningen. När det gäller artikel 9, som avser tullmyndighetens ansvar gentemot enskild för att varumärkesförfalskade eller pirattillverkade varor inte upptäcks samt för förlust eller skada som vederbörande lider genom myndighetens handlande, gäller dock de allmänna bestämmelserna om statens skadeståndsansvar i 3 kap. 2 § skadeståndslagen (1972:207). – Det finns inte heller någon bestämmelse om vem som skall ansvara för Tullverkets kostnader för förstöring av varor som befunnits vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade.

5.2 Överväganden och förslag

5.2.1 En inledande proportionalitetsbestämmelse

Kontrollbestämmelserna ger Tullverket befogenhet att vidta tämligen långtgående kontrollåtgärder. En undersökning av handresgods kan givetvis upplevas som integritetskränkande. Även exempelvis en anmaning att stanna eller ett förbud att avgå med ett transportmedel kan innebära ett intrång i enskilda grundlagsstadgade rättigheter. De kontrollåtgärder som vidtas med stöd av tullkodexen har en ram i den princip om proportionalitet, som är en grundläggande, allmän princip inom EG-rätten¹. Denna innebär i kontrollsammanhang att kontrollåtgärderna måste stå i rimlig proportion till syftet med åtgärderna. Sådan proportionalitet bör givetvis finnas även då kontrollåtgärderna vidtas med stöd av den nationella rätten. Det kan i och för sig hävdas att även

¹ Se t.ex. EG-domstolens dom den 19 juni 1980 i mål nr 41/79, 121/79 och 796/79, Testa m.fl. mot Bundesanstalt für Arbeit, REG 1980 s. 1979, samt kommentaren till artikel 13 (s. 156 f.) i Peter Witte, Zollkodex Kommentar, 2 Aufl, Verlag C.H. Beck München, Linde Verlag Wien, 1998.

de kontrollåtgärder som vidtas med stöd av den svenska tullagen ytterst har sitt stöd i tullkodexen och att de därför omfattas av den EG-rättsliga principen. Det torde dock inte föreligga något hinder mot att principen tydliggörs i den nationella rätten. Vidare måste de krav som regeringsformen och den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna (Europakonventionen) ställer beaktas. Vad gäller vissa av de fri- och rättigheter som enskild tillförsäkras genom 2 kap. regeringsformen – exempelvis rätten till skydd mot husrannsakan och liknande intrång samt rätten att röra sig fritt – finns en proportionalitetsbestämmelse i 2 kap. 12 § andra stycket regeringsformen; begränsning av rättigheterna får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som föranlett den. Den omständigheten att det finns en allmän proportionalitetsregel i regeringsformen har emellertid inte inneburit att det ansetts överflödigt att införa proportionalitetsbestämmelser i speciallagstiftning. Några sådana finns också i tullagen. När det gäller anvisning om användande av viss väg eller led, anmaning att stanna och förbud att förfara med transportmedel på visst sätt finns det en proportionalitetsbestämmelse i 58 § fjärde stycket tullagen; anvisning, anmaning och förbud som avses i paragrafen får meddelas endast om det behövs för att möjliggöra Tullverkets övervakning och kontroll av import eller export och får inte gå utöver vad som är nödvändigt för detta ändamål. Denna proportionalitetsbestämmelse har överförts från 64 § i den gamla tullagen. Den tillkom på tillskyndan av Lagrådet, som påpekade att de skyldigheter som 64 § tog sikte på i vissa lägen innebar ingrepp i den grundlagsskyddade rörelsefriheten. Lagrådet konstaterade¹ att en rättighetsbegränsning enligt 2 kap. 12 § regeringsformen aldrig får gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den samt att stadgandet borde föranleda en uttrycklig föreskrift att de med förevarande paragraf avsedda skyldigheterna, i den mån de kunde påverka rörelsefriheten, endast fick åläggas om det behövdes för att möjliggöra Tullverkets övervakning av införsel eller utförsel av varor, och att ett åläggande inte fick gå utöver vad som fordrades för detta syfte. – Det finns också en proportionalitetsbestämmelse i 57 c § tullagen, som avser kontroll av postförsändelser; en postförsändelse som öppnats med stöd av 57 a och 57 b §§ tullagen får inte undersökas närmare än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med undersökningen. Av förarbetena framgår² att bestämmelsen har sin förebild bl.a. i 27 kap. 1 § tredje stycket rättegångsbalken som innehåller en motsvarande bestämmelse beträffande beslag.

¹ Prop. 1986/87:166 s. 232-233.

² Prop. 1995/96:166 s. 95 och 104.

Det är inte endast de i 57 c och 58 §§ tullagen angivna kontrollåtgärderna som kan innebära ett intrång i enskilda rättigheter enligt regeringsformen eller Europakonventionen. Exempel härpå är undersökning av handresgoods och undersökning av lokaler och transportmedel samt prejning av fartyg. Det framstår därför som lämpligt att införa en generell proportionalitetsbestämmelse som omfattar alla de kontrollåtgärder som kan vidtas med stöd av tullagen. Vi föreslår att en sådan bestämmelse får inleda kapitlet om kontrollverksamheten.

5.2.2 Tulltjänstemans rätt att bruka våld eller tvång

Tullverkets kontrollåtgärder torde i de flesta fall kunna vidtas i samverkan med den undersökte. Det ligger dock i sakens natur att det inträffar att folk motsätter sig kontrollerna och försöker hindra att de genomförs. Det förekommer exempelvis att personer vägrar att stanna på anmaning eller att ge tulltjänstemännen tillträde till utrymmen där varor förvaras. Det kan också förekomma att personer försöker ta sig in på av tullen avspärrat område eller vägrar att lämna ett sådant område. I sådana situationer kan Tullverket behöva ta till tvång och ibland rent av våld för att kunna genomföra kontrollerna.

Tullverkets kontroller är till sin natur sådana att de kan komma att inkräkta på enskilda rättigheter enligt 2 kap. regeringsformen eller Europakonventionen. När det gäller regeringsformen är det främst skyddet enligt 2 kap. 6 § regeringsformen som kommer i fråga; enligt denna bestämmelse är varje medborgare gentemot det allmänna skyddad mot bl.a. husrannsakan och annat intrång samt mot undersökning av brev eller annan förtrolig försändelse. Även stadgandet i 2 kap. 8 § regeringsformen, enligt vilket varje medborgare är tillförsäkrad bl.a. frihet att förflytta sig inom riket och att lämna detta, kan aktualiseras. Dessa rättigheter får begränsas. Av 2 kap. 12 § regeringsformen framgår att en förutsättning härför är att begränsningen sker genom lag.

Bestämmelserna i tullagen om Tullverkets kontrollbefogenheter är sådana begränsningar genom lag som avses i 2 kap. 12 § regeringsformen. Tullagen innehåller dock ingen bestämmelse beträffande tulltjänstemans befogenhet att använda våld eller tvång i samband med tullkontroll. Tulltjänstemännen har därför, utöver vad som följer av de allmänna bestämmelserna om nödvärn, nöd och förhindrande av rymning i 24 kap. brottsbalken samt tvångsåtgärdslagen, ingen befogenhet att bruka våld eller tvång vid genomförandet av tullkontroller enligt tullagen. Generaltullstyrelsen föreslog redan inför införandet av 1987 års tulllag att bestämmelser härom skulle införas. Departementschefen ansåg dock att

frågan skulle behandlas inom ramen för 1986 års varusmugglingsutrednings arbete.¹ Varusmugglings- utredningen tog upp frågan i SOU 1991:84 Smuggling och tullbedrägeri (s. 409 f). Utredningen konstaterade att det enligt 2 kap. 12 § regerings- formen krävs stöd i lag för att offentliga funktionärer skall få tillgripa våld och citerade härvid följande uttalande av 1973 års fri- och rättighetsutredning i SOU 1975:75 (s. 364).

Med direkt eller indirekt stöd av författningsbestämmelser kan även andra tjänstemän inom förvaltningen bruka våld. Här kan nämnas järnvägs-, fångvårds-, tull-, lots- och brandpersonal, utmätningsmän (jfr SOU 1973:22 s. 544), personal vid krigsmakten och civilförsvaret samt personal som bevakar försvarsanläggningar o.dyl. Däremot kan efter den 1 januari 1975 inte sedvänja, sakens natur eller liknande åberopas som rättsstöd för kroppsligt ingrepp som någon representant för det allmänna vidtar gentemot enskild; nya RF kräver ju stöd i lag eller – övergångsvis – i annan författning för sådant ingrepp.

Utredningen föreslog att det skulle införas en ny bestämmelse i tullagen med följande lydelse.

För att genomföra åtgärd, som avses i 48 och 63-70 §§, får tulltjänstemän använda våld eller tvång i den mån det kan anses befogat med hänsyn till omständigheterna. Våld mot person får dock brukas endast om tulltjänstemannen möter motstånd och i den mån det med hänsyn till åtgärdens ändamål kan anses försvarligt.

I specialmotiveringen till bestämmelsen anförde utredningen bl.a. följande.

Den aktuella befogenheten att använda våld eller tvång gäller enligt lagtextens ordalydelse enbart tulltjänstemän. Som framgår av en hänvisning i 73 § omfattar befogenheterna emellertid även polisman och tjänsteman vid kustbevakningen.

I allmänhet torde våld eller tvång enligt paragrafen komma att riktas mot den som medför eller ansvarar för den egendom som skall kontrolleras. Det är emellertid möjligt och kan sannolikt vid något enstaka tillfälle också bli behövligt att inskrida även mot annan, t.ex. mot någon som försöker förhindra kontroll av en medresenärs bagage. Användningen av våld kan ibland också riktas mot egendom, t.ex. ett förseglat paket eller ett låst förvaringsutrymme. Medan användningen av våld eller tvång enligt smugglingslagen och enligt de allmänna

¹ Prop. 1986/87:166 s. 55.

² Detta motsvarar 48 och 57-63 §§ i nuvarande tullagen.

bestämmelserna om tvångsmedel i RB i princip alltid förutsätter att det föreligger viss misstanke om brott, är således detta inte fallet beträffande förevarande paragraf. Det är givet att om någon motsätter sig en kontrollåtgärd vid inresa eller utresa finns i regel anledning att misstänka att personen i fråga försöker olovligen införa respektive utföra en vara. Skulle någon enstaka gång sådan misstanke inte kunna anses föreligga, kan erforderliga insatser med våld eller tvång ske med stöd av förevarande bestämmelse.

Det våld eller tvång som kan bli aktuellt att använda med stöd av förevarande bestämmelse torde i allmänhet vara förhållandevis ringa. Om en kontrollåtgärd inte kan genomföras utan betydande våldsinsatser, torde det således böra krävas att det föreligger någon misstanke om brott. Det använda våldet eller tvånget måste under alla förhållanden stå i rimlig proportion till vikten av att den tilltänkta kontrollåtgärden kan genomföras. Detta uttrycks i lagtexten så att våld eller tvång får användas "i den mån det kan anses befogat med hänsyn till omständigheterna". När det gäller våld mot person är, som framgår av paragrafens andra mening, kravet högre. Sådant våld får brukas "endast om tulltjänstemannen möter motstånd eller i den mån det med hänsyn till åtgärdens ändamål kan anses försvarligt". Generellt kan fastslås att våld givetvis enbart skall tillgripas om åtgärden inte kan genomföras på annat sätt. I de fall som här kan bli aktuella torde ofta ett samtal med den berörda personen, varvid upplysning kan lämnas om de möjligheter till våldsanvändning som finns, vara tillräckligt för att kontrollåtgärden skall kunna genomföras utan våldsinsatser. Om en person, som t.ex. går i grön gång i röd/grönt filsystem, inte efterkommer en tulltjänstemans uppmaning att stanna, kan det givetvis krävas ett snabbt ingripande för att vederbörande inte helt skall kunna undandra sig kontrollen. Emellertid bör även i en sådan situation ansträngningar göras för att genomföra åtgärden utan våld eller i vart fall med minsta möjliga våldsinsats.

I likhet med Varusmugglingsutredningen anser vi att det bör införas en bestämmelse i tullagen som anger ramarna för tulltjänstemans rätt att använda våld eller tvång i yrkesutövningen. Den bestämmelse som Varusmugglingsutredningen föreslår är emellertid enligt vår mening inte tillräckligt avgränsande. Det bör framgå av bestämmelsen att våld eller tvång får användas endast i den mån andra medel är otillräckliga. Vi föreslår att bestämmelsen utformas med förebild i 10 § polislagen (1984:387); enligt den paragrafen får våld användas endast i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt.

5.2.3 Tulltjänstemans skyldighet att rapportera misstanke om brott

Det torde inte sällan inträffa att tulltjänstemän i sin kontrollverksamhet får kännedom om brott eller försök respektive förberedelse till brott mot den lagstiftning vars efterlevnad Tullverket skall övervaka. Det finns dock inte i tullagen några bestämmelser om skyldighet för tulltjänsteman att rapportera misstanke om brott. Sådana bestämmelser finns i stället i Generaltullstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TFS 1999:17) om arbetsordning för Tullverket. 4 kap. 21 § lyder:

Om anställd i Tullverket upptäcker, eller annars får kännedom om brott eller försök eller förberedelse till brott mot de författningar vilkas efterlevnad Tullverket har att övervaka, skall den anställda vidta åtgärder så att gärningen kan förhindras och beivras eller brott förebyggas. Detsamma gäller om den anställda upptäcker eller får kännedom om omständigheter som skapar förutsättningar för eller på annat sätt befrämjar sådana brott.

Generaltullstyrelsen föreslog inför ikraftträdandet av 1987 års tulllag att det skulle införas en bestämmelse om rapporteringsskyldighet i tullagen motsvarande 9 § polislagen. Regeringen beslutade dock att frågan skulle behandlas av 1986 års varusmugglingsutredning. Utredningen har behandlat frågan i SOU 1991:84¹. Utredningen redogjorde inledningsvis för bakgrunden till 9 § polislagen och den därtill knutna bestämmelsen om rapporteftergift i 5 kap. 5 § polisförordningen. Dessa bestämmelser har sedermera ändrats genom lag (1998:27) om ändring i polislagen, som trätt i kraft den 1 april 1998. Ändringen innebär att bestämmelsen om rapporteftergift har tagits in i 9 § polislagen, som numera lyder:

När en polisman får kännedom om ett brott som hör under allmänt åtal, skall han lämna rapport om det till sin förman så snart det kan ske.

En polisman får lämna rapporteftergift om brottet med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydligt och det är uppenbart att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än böter.

Av förarbetena till lagen om ändring i polislagen framgår att någon ändring i sak inte är avsedd².

¹ S. 421 f. samt s. 553.

² Prop. 1996/97:175 s. 78.

Varusmugglingsutredningen påpekade att polismans rapporterings-skyldighet och möjlighet till rapportteftergift ansetts vara av så allmän betydelse att de borde regleras i lag. Utredningen konstaterade vidare att tulltjänstemän har både åligganden och befogenheter som starkt påminner om en polismans. De bedömningar som skall göras då ett införsel- eller utförselbrott upptäcks är i princip identiska med de överväganden som en polisman skall göra då lagöverträdelser av annan karaktär uppmärksammas. Utredningens slutsats var att även tulltjänstemans rapportskyldighet och möjlighet att lämna rapportteftergift i görligaste mån borde regleras i lag.

Varusmugglingsutredningen tog särskilt upp frågan vilka lagöverträdelser tulltjänstemans rapporteringsskyldighet skulle omfatta. Utredningen konstaterade att en lagstadgad plikt att rapportera även brott på områden som det inte är Tullverkets uppgift att övervaka skulle aktualisera ett flertal frågor som det inte ankom på utredningen att ta ställning till, bl.a. frågor om tulltjänstemäns utbildning och den närmare gränsdragningen mot polisens verksamhet. Utredningen stannade därför för att den formella skyldigheten inte borde omfatta andra lagöverträdelser än brott, som på något sätt har samband med varutrafiken över gränserna.

När det gäller möjligheten till rapportteftergift påpekade Varusmugglingsutredningen att den nuvarande bestämmelsen i Generaltullstyrelsens föreskrifter är begränsad till brott med enbart böter i straffskalan. Utredningen menade att det förekom fall där gärningen visserligen faller under en bestämmelse med – förutom böter – fängelse i straffskalan, men där omständigheterna likväl kan vara sådana att en rapportteftergift inte bör vara utesluten. Med hänsyn därtill och av i huvudsak samma skäl som motiverade den utvidgning av polismans möjlighet att lämna rapportteftergift som skedde i samband med polislagens tillkomst¹ borde enligt utredningen även tulltjänstemans möjlighet att lämna rapportteftergift vidgas. Utredningen föreslog att detta skulle ske genom att rapportteftergift skulle kunna få meddelas även om fängelse ingick i straffskalan, men endast i de fall det var uppenbart att annan påföljd än böter inte skulle ådömas i händelse av lagföring.

Varusmugglingsutredningen förslog att den bestämmelse om rapporteringsskyldighet som skulle införas i tullagen skulle ha följande lydelse:

När en tulltjänsteman får kännedom om ett brott enligt författning, vars efterlevnad tullverket har att övervaka, skall han anmäla detta till sin förman så snart detta kan ske.

¹ Nämligen omsorgen om att de samlade resurser som står till buds för brottsbekämpning tillvaratas så ändamålsenligt som möjligt.

En tulltjänsteman får lämna rapporteftergift enligt föreskrifter som regeringen meddelar.

Vi delar 1986 års varusmugglingsutrednings bedömning att tulltjänstemans skyldighet att rapportera misstanke om brott bör regleras i lag. Även möjligheten att ge rapporteftergift bör regleras i lag. Rapporteringsskyldigheten bör omfatta brott mot författningar som ligger inom Tullverkets ansvarsområde. Viktigast är naturligtvis varusmugglings- och narkotikastrafflagstiftningen. Straffbestämmelser finns dock också i bl.a. lagen (1994:1565) om beskattning av privat- införsel av alkohol- drycker och tobaksvaror från land som är medlem i Europeiska unionen, lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen samt lagen (1998:506) om punkt- skattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter. Vissa straffbestämmelser kommer också att finnas i tullagen.

När det gäller rapporteftergift anser vi att bestämmelsen kan utformas på samma sätt som motsvarande bestämmelse i polislagen; tulltjänsteman skall således få lämna rapporteftergift om brottet med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydligt och det är uppenbart att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än böter.

5.2.4 Betalningssäkring

Betalningssäkring enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter får användas beträffande fordran på såväl skatt som tull. I samband med lagens tillkomst påpekade Generaltullstyrelsen¹ att behovet av säkringsåtgärder är mindre framträdande beträffande den uppbörd som sker genom Tullverket, eftersom tullbestämmelserna är så utformade att de ger ett relativt gott skydd åt det allmänna, men att den föreslagna lagen skulle få ett visst värde också för Tullverket. Betalningssäkring skulle nämligen kunna behöva tillgripas vid omtulltaxering eller eftertaxering beträffande fordran som ännu inte fastställts eller förfallit till betalning.

Fråga om betalningssäkring prövas av länsrätten. Ursprungligen skulle det allmännas talan i mål om betalningssäkring föras av ett allmänt ombud. Det allmänna ombudet skulle också bl.a. begära verkställighet hos kronofogdemyndigheten.

År 1989 företogs ett flertal ändringar i lagen. En sådan ändring var att det allmännas talan i mål om betalningssäkring skulle föras av läns-

¹ Prop. 1978/79:28 s. 77.

skattemyndigheten i stället för av det allmänna ombudet. Överhuvudtaget övertogs det allmänna ombudets roll av länsskattemyndigheten. I samband med införandet av den nya taxeringslagen (1990:324), övertogs rollen av skattemyndigheten. Det infördes också en koppling till de bestämmelser om företrädare för det allmänna som finns i 6 kap. 15 och 16 §§ taxeringslagen.

Vid lagändringarna åren 1989 och 1990 synes man helt ha bortsett ifrån att lagen inte bara gäller skatter och avgifter som uppbärs av skatteförvaltningen, utan också tullar och annan skatt som uppbärs av Tullverket. Såsom lagen är skriven är det skattemyndigheten som skall göra framställan om betalningssäkring, föra det allmännas talan och begära verkställighet också i fråga om tullar och andra skatter som uppbärs av Tullverket. Av allt att döma är detta inte en avsiktlig effekt av lagändringarna; frågan har i varje fall inte berörts i förarbetena¹.

Det allmännas fordran på tull och andra skatter som utgår vid import torde i flertalet fall kunna säkras redan genom de institut som tullkodexen, tillämpningskodexen och tullagen erbjuder. Betalningssäkring är inte heller vanligt förekommande på tullområdet. Icke förty förekommer det situationer då de vanliga instituten, t.ex. krav på ställande av säkerhet, inte kan tillgripas. Det finns därför skäl att låta lagens tillämpningsområde omfatta även tullar och andra skatter som uppbärs av Tullverket. EG-rätten synes inte lägga hinder i vägen. Vi föreslår dock att lagen utformas på så sätt att det är Tullverket som gör framställan om betalningssäkring, för det allmännas talan och begär verkställighet hos kronofogdemyndigheten i dessa fall.

5.2.5 Revision

Den nuvarande tullagens bestämmelser om att revision skall bedrivas i samverkan med den reviderade är till sin innebörd och konstruktion likalydande med 3 kap. 10 § taxeringslagen. Utformningen av den paragrafen anses betona samverkansförfarandet och tydliggöra att samverkan inte innebär att skattemyndigheten ensidigt bestämmer villkoren. Tvångsåtgärder kan bli aktuella endast om överenskommelse inte kan träffas om hur revisionen skall bedrivas (prop. 1993/94:151 s. 85-86 och 166-167). Vid tillkomsten av 72 § tullagen framhölls att det är en strävan att förfarandereglererna på skatte-, avgifts- och tullområdet skall vara så likformiga som möjligt. Det ansågs också som ett viktigt rättssäkerhetskrav att den grundläggande skillnaden mellan revisions-

¹ Se prop. 1989/90:3.

institutet som sådant och tvångsåtgärderna hålls klar (prop. 1996/97:100 s. 489).

I 72 § tullagen – liksom i 3 kap. 10 § taxeringslagen – är första stycket utformat med beaktande av denna skillnad mellan revisions- institutet, som kräver ett samrådsförfarande, och tvångsåtgärderna, som får tillgripas när den reviderade inte samverkar. I andra och tredje styckena behandlas frågan om verkställande av revision hos den reviderade. En sådan åtgärd faller väl i och för sig in under bestämmelsen om samverkansförfarande i första stycket. Placeringen i egna stycken kan antas ha gjorts för att markera att det är fråga om en från integritetssynpunkt särskilt känslig åtgärd. Genom denna fri- stående placering skulle det likväl kunna ifrågasättas om vad som sägs om tvångsåtgärder i första stycket är tillämpligt i dessa fall. Revision i den reviderades verksamhetslokaler kan emellertid ske även utan den reviderades samtycke enligt 5 § tvångsåtgärdslagen. För att ytterligare tydliggöra den som ett viktigt rättssäkerhetskrav ansedda skillnaden mellan revisionsinstitutet som sådant och tvångsåtgärderna, föreslår vi att hänvisningen till vitesbestämmelsen och tvångsåtgärdslagen placeras i det sista stycket.

5.2.6 Kontrollen beträffande varumärkesintrång

En allmän översyn av lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. ingår enligt direktiven i vårt utredningsuppdrag. Vidare har Generaltullstyrelsen i en skrivelse till regeringen¹, som inkom den 14 maj 1998, framfört önskemål om vissa ändringar i de svenska bestämmelserna om tullkontroll beträffande varumärkesintrång. En av de fem punkter som styrelsen tar upp har behandlats inom Finansdepartementet. De övriga fyra punkterna har regeringen genom beslut den 11 februari 1999 överlämnat till Tullagsutredningen.

Generaltullstyrelsens första förslag gäller delegation. I den nuvarande lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. och den därtill hörande förordningen finns ingen bestämmelse om att Tullverket skall få utfärda föreskrifter för verkställigheten av bestämmelserna i lagen och förordningen. Generaltullstyrelsen anför att det i framtiden kan finnas behov av att ge ut mer detaljerade föreskrifter om hand- läggningen av ärenden rörande varumärkesförfalskade och pirat- tillverkade produkter och att detta bör möjliggöras genom att Tullverket i den svenska förordningen ges rätt att ge ut föreskrifter i dessa frågor.

¹ Dnr Fi 98/1468.

Nästa förslag avser handläggningen av ansökningar om Tullverkets ingripande enligt artikel 3 i varumärkesintrångsförordningen. Enligt 4 § i den svenska förordningen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. skall en avgift tas ut för varje ansökan enligt artikel 3.4. Generaltullstyrelsen anser att det inte helt klart framgår att en ny ansökningsavgift kan tas ut i de fall ett företag begär att övervakningen/kontrollen skall förlängas. Styrelsen anser att bestämmelsen bör utformas så att en ny ansökningsavgift skall tas ut för varje ny ansökan och varje ansökan om förlängning av tidigare medgiven övervakning/kontroll. Generaltullstyrelsen anför vidare att bestämmelsen enligt styrelsens uppfattning ger utrymme för en differentierad ansökningsavgift som är beroende av hur länge ett ingripande i form av en längre tids övervakning/kontroll av viss typ av varusändningar skall pågå. Styrelsen anser också att det vore lämpligt att fastställa en övre gräns för hur lång tidsperiod ett ingripande enligt artikel 3 får omfatta och föreslår att ingripande bör få medges för högst ett år per beslutstillfälle; detta skulle stå i överens- stämmelse med bestämmelserna i flera andra medlemsländer.

Den tredje fråga som Generaltullstyrelsen tar upp gäller ersättnings- skyldigheten för kostnader vid förstöring av gods som befunnits vara varumärkesförfalskat eller pirattillverkat. Generaltullstyrelsen vill ha ett förtydligande; det bör framgå att 17 kap. utsökningsbalken och bestämmelserna om utsökningsavgift i för- ordningen (1992:1094) om avgifter vid kronofogdemyndigheterna skall tillämpas när Tullverket verkställer domstols dom om förstöring av varor. Den som framställt yrkandet om förstöring skall då anses som sökande enligt 17 kap. utsökningsbalken. Styrelsen anför att varken den immaterialrättsliga lagstiftningen eller lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. innehåller några bestämmelser om vem som skall betala kostnaderna för förstöring av varor. Därför bör bestämmelserna i 17 kap. utsöknings- balken tillämpas; för verkställighet av dom eller annan exekutionstitel tillämpas utsökningsbalkens bestämmelser om inte annat föreskrivits.

Det fjärde och sista förslaget avser varuprover för laboratorieanalys. Generaltullstyrelsen anser att lagstiftningen bör kompletteras med föreskrifter som klart uttrycker vilka regler som gäller vid utlämning av prover till rättighetsinnehavaren för testningsändamål. Styrelsen anför i huvudsak följande. Tullverket får av rättighetsinnehavarens ombud ofta frågan om det är möjligt att få ta enstaka prov av de misstänkt förfalskade varorna i syfte att skicka dem till rättighetsinnehavarens laboratorium i utlandet för bedömning. Enligt styrelsens uppfattning har rättighetsinnehavaren inte någon dispositionsrätt över godset. Om rättighetsinnehavaren eller hans ombud vill ta prov för test i laborato- rium i utlandet, får han ansöka om det hos behörig domstol, dvs. den instans som slutligen bedömer om det rör sig om en förfalskning eller

inte. Vad som däremot skulle kunna beviljas är att prover lånas ut över dagen för laboratorietester här i landet. Detta kan vara betydelsefullt inte minst då det är fråga om pirattillverkade CD-skivor; det kan vara svårt att avgöra om en skiva är äkta eller pirattillverkad utan laboratorietest. Kostnaden för prover som lämnas ut för analysändamål skall betalas av rättighetsinnehavaren innan de lämnas ut. Varuprover torde också kunna lämnas ut till rättighetsinnehavaren, om importören skriftligen ger sitt samtycke. I praktiken tillämpas redan detta, i synnerhet i de fall då importören handlat i god tro.

Lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. är inte särskilt omfattande; den består av sex tämligen korta paragrafer. Den till lagen hörande förordningen består av fyra paragrafer. Vidare torde den kontroll som Tullverket utför beträffande varumärkesintrång ligga mycket nära de kontroller som görs enligt tullagen. Vi föreslår därför att de bestämmelser som idag finns i lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. läggs in i tullagen. Vi föreslår också att de bestämmelser som idag finns i den till lagen hörande förordningen skall läggas in i tullförordningen.

Enligt artikel 3.8 i varumärkesintrångsförordningen skall varje medlemsstat utse den enhet inom tullmyndigheten som är behörig att ta emot och behandla ansökningar om ingripande. I dag anges i den svenska bestämmelsen att Generaltullstyrelsen är behörig tullmyndighet enligt artikel 3 i EG-förordningen. Denna bestämmelse måste naturligtvis – på grund av Tullverkets nya organisation – få en annan utformning. Det torde krävas mer än att "Generaltullstyrelsen" ersätts av "Tullverket"; i EG-bestämmelsen sägs att en enhet inom tullmyndigheten skall utses. Det lämpligaste är att Tullverket ges rätt att utse enheten. Vi föreslår därför att det i bestämmelsen i tullagen anges att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer skall utse den enhet inom Tullverket som är behörig att ta emot och behandla ansökningar enligt artikel 3 i varumärkesintrångsförordningen.

Som framgår av redogörelsen för gällande rätt innehåller den svenska lagstiftningen inte någon straffbestämmelse som tar sikte på brott mot förbudet i artikel 2 i varumärkesintrångsförordningen. Vi föreslår att ansvarsbestämmelsen i tullagen utformas så att det framgår att den omfattar även sådana brott.

Enligt artikel 7.1 i varumärkesintrångsförordningen skall varorna frigöras om tullkontoret inte inom tio arbetsdagar efter anmälan om frigörande eller kvarhållande¹ har underrättats om att ärendet har

¹ Det som här avses torde vara underrättelse om alternativt tillkännagivande av uppskjutande av frigörande eller kvarhållande; jämför med engelska

hänskjutits till den behöriga myndighet som skall fatta beslut i sakfrågan eller om att temporära åtgärder vidtagits. Enligt artikelns andra stycke kan tiodagarsperioden förlängas i lämpliga fall. Det finns inte i de svenska författningarna om tullkontroll av varumärkesinträng m.m. några bestämmelser om i vilka fall tiden enligt artikel 7.1 kan förlängas. Det bör rimligtvis vara tillåtet att införa nationella föreskrifter om vad som avses vara lämpliga fall; detta torde vara en förutsättning för att tillämpningen av bestämmelsen skall bli likformig. Enligt vår mening är det av praktiska skäl lämpligt att Tullverket får befogenheten att utfärda dessa föreskrifter (se även nästa avsnitt).

Vi delar Generaltullstyrelsens åsikt att det vore lämpligt att fastställa en övre gräns för den tid under vilken ett ingripande får pågå och att ett år kan vara en lämplig tid. EG-förordningen kan inte anses hindra detta. Enligt vår bedömning är detta en fråga som det bör ankomma på Tullverket att meddela föreskrifter om (se även nästa avsnitt).

Vad så gäller de övriga frågor som Generaltullstyrelsen tar upp gör vi följande bedömning.

Tullverkets möjlighet att utfärda föreskrifter

Utgångspunkten för bedömningen av i vilken utsträckning Tullverket kan ges rätt att utfärda verkställighetsföreskrifter måste vara EG-förordningen och i vad mån den tillåter och i vissa fall förutsätter att det finns kompletterande nationella bestämmelser. Som redan konstaterats finns det ett visst utrymme för sådana nationella bestämmelser. Enligt vår uppfattning kan det inte finnas några hinder mot att Tullverket inom ramen för detta utrymme ges rätt att meddela verkställighetsföreskrifter i vissa frågor. Såvitt vi kan se behövs en föreskriftsmöjlighet i dessa ämnen:

- tidsgränser/längsta tid för ett ingripande,
- förvaring av kvarhållna varor,
- ställande av säkerhet,
- fråga om vad som är "lämpliga fall" enligt artikel 7.1 samt
- verkställighet av domar om frigörande, ändring eller förstöring av varor.

Ansökningsavgiften

Enligt artikel 3.4 i varumärkesinträngsförordningen får den sökande debiteras en avgift avsedd att täcka de administrativa kostnaderna i

"notification of suspension of release or of detention" och franska "notification de la suspension de l'octroi de la mainlevée ou de la retenue".

samband med ansökan. Avgiften skall stå i rimlig proportion till den tjänst som tillhandahålls.

Vi delar Generaltullstyrelsens bedömning att det inte helt tydligt framgår att avgift får tas ut även för handläggningen av en ansökan om förlängning av övervakning eller kontroll. I 4 § förordningen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. hänvisas visserligen endast till artikel 3.4, vilket skulle kunna anses tala för att ansökan om förlängning inte omfattas, eftersom möjligheten att ansöka om förlängning nämns först i artikel 3.5. Bestämmelsen i artikel 3.4 kan emellertid ses som en generell avgiftsbestämmelse; avgift får debiteras för varje ansökan och således också för ansökan om förlängning. I praktiken handläggs också dessa ansökningar på samma sätt som ”nya” ansökningar. Eftersom det framstår som rimligt att avgift skall få tas ut även vid ansökan om förlängning föreslår vi att den svenska bestämmelsen (63 § tullförordningen enligt vårt förslag) ändras så att hänvisning görs till såväl artikel 3.4 som artikel 3.5.

Vad så gäller Generaltullstyrelsens förslag att det skall vara möjligt att ha olika ansökningsavgifter beroende på under hur lång tid tullkontrollen skall pågå, kan konstateras att detta skulle avvika från vad som annars gäller beträffande ansökningsavgifter. Ansökningsavgifter förekommer på många områden i svensk förvaltningsrätt. I de allra flesta fallen tillämpas någon av avgiftsförordningens avgiftsklasser. Avvikande bestämmelser finns. Ingen av dessa syftar dock till en sådan differentiering av avgifternas storlek som Generaltullstyrelsen föreslår. Syftet med de ansökningsavgifter som förekommer i svensk rätt är nämligen att ersätta myndigheten för de administrativa kostnaderna för handläggningen av själva ansökan. De från avgiftsförordningen avvikande bestämmelserna innebär därför antingen att avgift skall utgå med en annan fast avgift eller att tilläggsavgift skall kunna tas ut med ett visst belopp per timme nedlagt arbete. En sådan bestämmelse finns exempelvis i 5 § förordningen (1976:247) om vissa avgifter till Statens strålskyddsinstitut: om strålskyddsinstitutets prövning av en ansökan om tillstånd kräver särskild utredning eller annat arbete som leder till väsentligt högre kostnader än normalt för institutet, skall en tilläggsavgift betalas med 675 kronor per timme för arbete.

Även den avgift som får tas ut enligt artikel 3.4 i varumärkesintrångsförordningen syftar till att täcka de administrativa kostnaderna *i samband* med ansökan. Stadgandet, att avgiften skall stå i rimlig proportion till den tjänst som tillhandahålls, måste anses syfta på handläggningen av ansökan. Det skall således inte vara fråga om kostnaderna för att sedan genomföra tullkontrollen. Det har inte påvisats att kostnaderna för handläggningen av ansökningarna är större i de fall

ingripandet skall pågå länge. Med hänsyn härtill finner vi att det inte finns skäl att införa differentierade ansökningsavgifter.

Det bör tilläggas att det vid våra underhandskontakter med Tullverket framkommit att de kostnader som man velat komma åt genom differentierade ansökningsavgifter snarare har varit de kostnader som verket har för att genomföra kontrollerna ute på fältet än kostnaderna för handläggningen av ansökningarna; Tullverket har velat belysa att de resurser som verket tilldelats för kontrollverksamheten inte räcker till för de ofta mycket kostnadskrävande kontrollerna beträffande varumärkesintrång. Det är givetvis viktigt att Tullverket får tillräckliga resurser för att genomföra sina kontroller. Detta kan emellertid inte uppnås med hjälp av differentierade ansökningsavgifter.

Kostnaderna för förstöring av varor

Det framgår av artikel 8.1 a i varumärkesintrångsförordningen att förstöring av varor som befunnits vara varumärkesförfalskade eller pirattillverkade skall ske utan kostnad för statskassan. Däremot anges inte vem som skall stå för kostnaderna. Det får förutsättas att avsikten är att detta skall regleras i nationell rätt. De bestämmelser om förstöring av varor som avses i artikel 8.1 a finns i svensk rätt i bl.a. 41 § varumärkeslagen. Om ett varukännetecken som olovligen förekommer på en vara inte kan utplånas eller ändras utan att varan förstörs, får domstolen besluta om förstöring av varan. Bestämmelsen är utformad som en rätt för rättighetsinnehavaren att begära att åtgärden vidtas. Det är inte fråga om ett förverkande i straffrättslig mening; i stället har rättighetsinnehavaren ett privaträttsligt anspråk på att egendomen skall förstöras. För svaranden är det med utsökningsbalkens terminologi fråga om en förpliktelse som inte avser betalningsskyldighet. Utsökningsbalkens bestämmelser om kostnadsansvar vid verkställighet av sådana förpliktelser är tillämpliga såvitt avser kronofogde- myndighetens verksamhet. Enligt bestämmelserna om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. skall dock Tullverket i vissa fall verkställa beslut om förstöring. Därför behövs det en bestämmelse i tullagen om kostnadsansvaret i fall då Tullverket är verkställande myndighet. Något skäl att avvika från den huvudregel som gäller enligt 17 kap. 2 § utsökningsbalken, nämligen att ansvaret emot staten för kostnaderna för verkställigheten av ett beslut om säkerhetsåtgärd skall åligga den som ansöker om åtgärden, finns enligt vår mening inte. En bestämmelse bör därför införas enligt vilken kostnadsansvaret emot staten åligger den som från början ansökt om ingripande, dvs. rättighetsinnehavaren.

Syftet med en bestämmelse om vem som har ansvaret emot staten är givetvis att säkerställa att staten får ersättning för kostnaderna. Det

yttersta ansvaret för verkställighetskostnaderna bör dock – på samma sätt som då verkställigheten sker enligt utsökningsbalken – åligga svaranden, den som har tappat målet. I praktiken skall därför Tullverket först vända sig till svaranden för att få ersättning för kostnaderna. Om ersättning inte kan fås från denne, kan Tullverket vända sig till rättighetsinnehavaren. Bestämmelsen i tullagen bör utformas så att denna ordning klart framgår. Vi föreslår därför att det i bestämmelsen anges att svaranden ansvarar för Tullverkets kostnader, men att sökanden ansvarar emot staten för kostnaderna, om ersättning inte kan utlösas hos svaranden.

Företrädare för Tullverket har också under hand framfört synpunkten att det behövs ett förtydligande beträffande vilken myndighet som har ansvaret för förstöringen av varorna i fall då såväl Tullverket som kronofogdemyndigheten är inblandade i verkställigheten av domstols dom. Rimligtvis bör ansvaret att verkställa dom om förstöring av varor åvila Tullverket endast beträffande sådana varor som kvarhålls av Tullverket. Att så är fallet bör givetvis framgå av lagtexten.

Varuprover för laboratorieanalys

Enligt artikel 6.1 i varumärkesintrångsförordningen skall tullkontoret ge bl.a. sökanden, dvs. rättighetsinnehavaren, möjlighet att inspektera de varor vilkas frigörande har uppskjutits eller som har kvarhållits. Vid undersökningen av varorna får tullkontoret ta prover för att underlätta förfarandet. Någon dispositionsrätt utöver denna rätt att inspektera varorna kan rättighetsinnehavaren inte anses ha. I rätten att inspektera varorna skulle möjligen en rätt att låna prover över dagen för analys kunna läsas in. Någon djupare analys kan det dock knappast bli fråga om; att varan får inspekteras kan inte anses innebära att den får analyseras på ett sådant sätt att den ändras eller skadas. Rättighetsinnehavarens rätt enligt EG-förordningen att analysera varorna i fråga är således tämligen begränsad. Utgångspunkten är här dock givetvis att rättighetsinnehavaren och importören har motstående intressen. Förhållandena blir rimligtvis annorlunda om importören medger att varuprover lämnas ut till rättighetsinnehavaren; det torde stå parterna fritt att komma överens härom. Förutsättningen är dock givetvis att även Tullverket ger sitt medgivande till utlämnandet. Syftet med ingripandet får inte äventyras.

Enligt vår mening ger EG-bestämmelsen i denna del inte utrymme för kompletterande nationell lagstiftning.

6 Sanktioner

Förslag: Dröjsmålsavgiften ersätts av en dröjsmålsränta som beräknas enligt 19 kap. 8 § skattebetalningslagen.

Artikel 56 i tullkodexen kompletteras med en bestämmelse i tullagen som anger när förstöring av beslagttaget gods får ske.

6.1 Tulltillägg och förseningsavgift

6.1.1 Överväganden

Tulltillägg

Den 1 april 1986 infördes tulltillägget, en administrativ sanktion som motsvarar skattetillägg. Bestämmelserna om tulltillägg överfördes till 1987 års tulllag.

I prop. 1994/95:34 (s. 106) konstaterade det föredragande statsrådet att frågor om sanktioner mot överträdelser av tullagstiftningen hör till den nationella kompetensen, varför de befintliga bestämmelserna om bl.a. tulltillägg borde kunna behållas med vissa justeringar.

Tulltillägget är en sanktion som i huvudsak riktar sig mot brister vid fullgörandet av anmälnings- eller uppgiftsskyldigheten i tullbehandlingen av den kommersiella importen.

Bestämmelserna om tulltillägg finns i 82-86 och 88-95 §§ tullagen.

I 82 § tullagen finns en bestämmelse om påförande av tulltillägg, som till sin utformning påminner om 5 kap. 1 § taxeringslagen (1990:324). Enligt denna paragraf kan den som är tullskyldig och skyldig att lämna deklaration påföras tulltillägg, om han i deklaration eller annat dokument som lämnats under förfarandet lämnat oriktig uppgift för fastställande av tull. Tulltillägget är tjugo procent av den tull som inte skulle ha påförts om den oriktiga uppgiften hade godtagits; detta kan dock jämkas till tio procent, bl.a. om den oriktiga uppgiften har rättats eller kunde ha rättats

med ledning av kontrollmaterial. Vidare finns bestämmelser om tulltillägg vid skönstulltaxering.

I 83 § tullagen anges att tulltillägg skall påföras, om tullskyldighet uppkommer på grund av olaga införsel, olaga undandragande av varor från tullövervakning eller förfogande i övrigt över en oförtullad vara i strid mot för varan föreskriven inskränkning i förfoganderätten; detta gäller dock endast om den tullskyldige rätteligen skulle ha lämnat en deklaration till ledning för fastställelse av tull.

Enligt 88 § tullagen skall den tullskyldige helt eller delvis befrias från tulltillägg och förseningsavgift om felaktigheten eller under- låtenheten kan antas ha ett sådant samband med den tullskyldiges ålder, sjukdom, bristande erfarenhet eller liknande förhållande att den framstår som ursäktlig. Detsamma gäller om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till den oriktiga uppgiftens beskaffenhet eller annan särskild omständighet, eller om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut tillägget eller avgiften. Den tullskyldige får befrias helt från tulltillägget, när det belopp som kunde ha undandragits genom felaktigheten eller underlåtenheten är obetydligt.

Bestämmelsen om befrielse skiljer sig från motsvarande bestämmelser på övriga skatteområdet genom att befrielse när det gäller tulltillägg kan göras helt eller delvis. I prop. 1986/87:166 förklarades (s. 109) detta med att förhållandena på tullområdet när det gäller deklarations- skyldighetens fullgörande i vissa avseenden skiljer sig från motsvarande förhållanden på den inrikes beskattningens område. Det framhölls att företag med en omfattande importverksamhet skall lämna ett stort antal deklarationer, ofta under stark tidspress, och att varubeskrivningarna kan vara besvärliga, underlaget bristfälligt eller svårtolkat m.m. Regeln om nedsättning av tulltillägg sades främst vara avsedd att tillämpas i fall då ett helt tulltilläggsbelopp framstår som en orimligt sträng sanktion med hänsyn till felets art och föreliggande ursäktande omständigheter, samtidigt som felaktigheten inte är tillräckligt ursäktlig för att sanktionen skall kunna efterges helt. I propositionen framhölls att föreskrifterna bör tillämpas generöst i fråga om personer som är ovana vid tullsystemet medan det finns anledning att vara mer restriktiv när det gäller dem som yrkesmässigt importerar varor. Dessa är eller bör vara väl förtrogna med vad som skall iaktas.

Som framgår av propositionen är förhållandena på tullområdet särpräglade. Arbetsförhållandena är svåra t.o.m. för dem som yrkesmässigt importerar varor. Det gäller att beakta bl.a. EG:s tullrättsnormer och tullpraxis hos de andra EU-staterna. Tillförlitlig information om EG-normernas rätta tolkning kan dock vara svår- åtkomlig i Sverige och information om tullrättspraxis i andra EU-stater kan saknas helt. Vidare kan dokumentationen som följer med importsändningar vara

bristfällig och det kan vara svårt att upptäcka brister eller avhjälpa dem, inte minst eftersom dokumentationen ofta är på främmande språk. Från näringslivets sida hävdas att bestämmelserna om befrielse från tulltillägg ofta tillämpas på ett sådant sätt att sanktionen inte står i rimlig proportion till den felaktighet eller underlåtenhet som kunde ha lett till undandragande av tullbelopp. Ursäktlighets- och oskälighetskriterierna anses inte bli tillämpade med tillräcklig hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Motsvarande kritik har riktats mot skattetilläggsreglerna i taxeringslagen. Det är därför av vikt i sammanhanget att regeringen den 23 april 1998 beslöt att tillkalla en särskild utredare för att göra en översyn av skattetilläggsinstitutet.

I direktiven till den särskilde utredaren (Dir. 1998:34) framhålls att sanktionsavgifterna i bl. a. tullagen har i huvudsak motsvarande innehåll som skattetilläggsreglerna i taxeringslagen. Den särskilde utredaren skall undersöka om det är möjligt och lämpligt att samla de olika skattelagarnas administrativa sanktionsregler i en lag. Utredaren skall kartlägga den nuvarande tillämpningen av skattetilläggsreglerna och mot bakgrund av de problem som uppmärksammas utforma ett sanktionssystem som uppfyller högt ställda krav på effektivitet, förutsebarhet, likformighet och rättssäkerhet samt också de krav som Europakonventionen kan ställa på förfarandet.

Utgångspunkten för den särskilde utredarens överväganden bör enligt direktiven vara att sanktionssystemet skall bygga på enkla och schabloniserade regler och att det i princip skall aktualiseras i alla fall av brister i uppgiftslämnandet. Reglerna måste dock samtidigt ge utrymme för en nyansering av sanktionerna för att systemet skall uppfattas som legitimt och rimligt.

Det får antas att den beslutade översynen av skattetilläggsreglerna inte kommer att begränsas till skattetilläggsinstitutet i taxeringslagen utan kommer att beröra också andra sanktionssystem med i princip samma uppbyggnad, bl.a. tulltilläggsinstitutet. Vi anser det därför inte rationellt att nu överväga om och i så fall vilka ändringar som behövs för att tillgodose kravet på en rimlig nyansering av tulltillägget och dess förenlighet med Europakonventionen. Sådana överväganden bör enligt vår mening anstå till dess de kan samordnas med översynen av skattetilläggsreglerna. Redan nu bör dock tulltilläggsreglerna kunna tillämpas med beaktande av de särskilda förhållandena på tullområdet vad gäller deklarationsförfarandet samt den i direktiven angivna utgångspunkten för den särskilde utredaren av skattetilläggsinstitutet.

I departementspromemorian Ny smugglingslag (Ds 1998:53) föreslås i en ny 82 a § tullagen att den som är tullskyldig men som inte är skyldig att lämna skriftlig eller med databehandlingsteknik upprättad deklARATION

skall påföras tulltillägg, om han under förfarandet till ledning för fastställande av tull lämnat en uppgift som befinns vara oriktig. Om förslaget leder till lagstiftning, bör givetvis bestämmelsen infogas i en ny tullag. Detsamma gäller de hänvisningar i tullagen och tullförordningen till den nya smugglingslagen som föreslås i promemorian.

Förseningsavgift

Enligt 87 § tullagen skall en särskild avgift (förseningsavgift) påföras den som deklarerat en vara för övergång till fri omsättning med tillämpning av förenklat deklarationsförfarande eller lokalt klareringsförfarande men inte har kommit in med kompletterande tulldeklaration vid en tidpunkt då den senast skulle ha lämnats. Förseningsavgiften är 400 kronor eller, om den tullskyldige har anmodats att lämna tulldeklaration men inte fullgjort skyldigheten inom den bestämda tiden, 800 kronor. Befrielse helt eller delvis från förseningsavgift skall enligt 88 § tullagen ske på samma grunder som i fråga om tulltillägg.

Vi föreslår inga ändringar i sak i reglerna om förseningsavgift.

6.2 Dröjsmålsränta

6.2.1 Gällande rätt

I artikel 232.1 b i tullkodexen stadgas att dröjsmålsränta skall debiteras utöver tullbeloppet, om tullbeloppet inte har betalats inom föreskriven tid. Vidare sägs att räntesatsen för dröjsmålsräntan får vara högre än räntesatsen för kreditränta, men inte lägre än den räntesatsen.¹

I artikel 232.2 i tullkodexen sägs att tullmyndigheterna får avstå från att kräva dröjsmålsränta

- a) om det på grund av gäldenärens situation är sannolikt att det skulle medföra allvarliga ekonomiska eller sociala svårigheter,
- b) om beloppet inte överstiger en nivå som fastställts enligt kommittéförfarandet, eller
- c) om tullen betalas inom fem dagar efter utgången av den föreskrivna tidsfristen för betalning.

¹ Räntebeloppet för kreditränta skall enligt artikel 229 i tullkodexen beräknas så att räntan motsvarar det belopp som skulle debiteras för detta ändamål på den nationella penning- eller finansmarknaden för den valuta i vilken beloppet skall betalas.

Av artikel 232.3 b i tullkodexen framgår att tullmyndigheterna får fastställa minimibelopp på dröjsmålsränta.

Enligt 30 § första stycket tullagen skall, om tull inte betalas inom föreskriven tid, dröjsmålsavgift tas ut enligt lagen (1997:484) om dröjsmålsavgift. Enligt 30 § andra stycket tullagen skall vad som föreskrivs i tullagstiftningen om tull tillämpas även beträffande dröjsmålsavgift enligt första stycket. Av 1 och 10 §§ tullagen framgår att bestämmelsen om dröjsmålsavgift gäller också då annan skatt eller avgift som skall tas ut vid import inte betalas inom föreskriven tid.

Enligt 1 § lagen om dröjsmålsavgift skall, i de fall det särskilt föreskrivs, den som är betalningsskyldig för skatt, tull, avgift eller ränta och som inte i rätt tid och på rätt sätt fullgör betalningsskyldigheten, betala en avgift (dröjsmålsavgift) enligt de grunder som anges i lagen.

Av 2 § samma lag framgår att dröjsmålsavgift normalt tas ut med

1. två procent på belopp som betalas före utgången av den månad då beloppet skall betalas (förfallomånaden),
2. fyra procent på belopp som betalas under första månaden efter förfallomånaden,
3. sex procent på belopp som betalas under andra månaden efter förfallomånaden,
4. sex procent, med tillägg av en procentenhet för varje påbörjad ytterligare månad, på belopp som betalas efter andra månaden efter förfallomånaden.

Dröjsmålsavgift tas ut med två procent på belopp som betalas inom tio dagar från den dag då beloppet skulle ha betalats och är minst 100 kr.

I 6 § lagen om dröjsmålsavgift finns en bestämmelse om befrielse från avgift. Om det finns särskilda skäl, får den myndighet som har beslutat om avgiften befria den betalningsskyldige helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift.

6.2.2 Överväganden och förslag

Generaltullstyrelsen föreslår i en framställning till regeringen den 3 juli 1997, vilken som nämnts i avsnitt 1.1 överlämnats till utredningen, att 30 § tullagen skall ändras på så sätt att en kostnadsränta som beräknas enligt 19 kap. 8 § första meningen skattebetalningslagen skall tas ut i stället för dröjsmålsavgift enligt lagen om dröjsmålsavgift vid för sen betalning av tull och annan skatt eller avgift som tas ut enligt tullagstiftningen. Generaltullstyrelsen föreslår också att bestämmelser skall införas som ger styrelsen möjlighet att medge befrielse från kostnadsränta beträffande annan skatt än tull och avgift som tas ut på

varor vid införsel om det finns synnerliga skäl. Slutligen föreslår Generaltullstyrelsen att ordet *räkningen* i 26 § tredje stycket tullagen skall ändras till *tullen*.

Vad gäller den föreslagna ändringen i 30 § tullagen anför Generaltullstyrelsen i huvudsak följande. Tillämpningen av räntesatserna i 2 § lagen om dröjsmålsavgift leder ibland till att oskäligt höga dröjsmålsavgifter tas ut. Särskilt vid korta dröjsmål upplevs avgiften som betungande av företagen. Vidare kommer i och med att skattebetalningslagen träder i kraft den avgift, eller ränta, som tas ut vid för sen betalning av mervärdesskatt vid omsättning inom landet att beräknas på ett annat sätt än den avgift som tas ut vid för sen betalning av mervärdesskatt vid import, vilken betalas i samma ordning som tull. För den tull och annan skatt eller avgift som tas ut för varor vid införsel och som betalas till tullmyndighet bör gälla samma ränte- eller avgiftssystem vid sen betalning som för den mervärdesskatt som skall erläggas vid omsättning inom landet. Detta gäller även bestämmelserna om befrielse från dröjsmålsavgift. Artikel 232.2 i tullkodexen gäller även för sen inbetalning av mervärdesskatt, men Generaltullstyrelsen kan enligt den nuvarande svenska lagstiftningen inte fatta beslut om befrielse beträffande annan skatt eller avgift. Generaltullstyrelsen bör kunna medge befrielse från dröjsmålsavgift vid för sen betalning till tullmyndighet av andra skatter än tull samt avgifter, exempelvis mervärdesskatt, på samma grunder som gäller för sent erlagd mervärdesskatt på omsättning inom landet.

En dröjsmålsavgift som beräknas enligt 2 § lagen om dröjsmålsavgift kan som Generaltullstyrelsen påpekar få orimliga konsekvenser, framför allt vid korta dröjsmål med att betala tull och annan skatt enligt tullagstiftningen. Vi har fått åtskilliga påpekanden härom både från näringslivets representanter i utredningen och direkt från berörda företag. Till detta kommer att det genom skattebetalningslagen har införts ett sanktionssystem vid dröjsmål som framstår som betydligt rimligare än den gällande utformningen av dröjsmålsavgiften. Skillnaden mellan de två systemen belyses genom nedanstående exempel.

A Förutsättningar: tullräkningsbeloppet är 50 000 kr
dröjsmålet är sex dagar

1. Nuvarande bestämmelser: dröjsmålsavgift tas ut med två procent på belopp som betalas inom tio dagar från den dag då beloppet skulle ha betalats. Dröjsmålsavgiften uppgår till två procent av 50 000 kr eller **1 000 kr**.

2. Den föreslagna ordningen: en dröjsmålsränta som beräknas efter en årsbaserad räntesats som motsvarar basräntan plus 15 procentenheter. Basräntan har här beräknats till fyra procent. Dröjsmålsräntan räknas dag för dag. Dröjsmålsräntan uppgår till $\frac{19\% \text{ av } 50\,000}{360} \times 6 =$
158 kr.

B Förutsättningar: tullräkningsbeloppet är 50 000 kr
förfallodagen är den 31 oktober
dröjsmålet är 18 dagar, betalning sker således i månaden efter förfallomånaden

1. Nuvarande bestämmelser: dröjsmålsavgift tas ut med fyra procent på belopp som betalas under första månaden efter förfallomånaden (om förseningen överstiger tio dagar). Dröjsmålsavgiften uppgår till fyra procent av 50 000 kr eller **2 000 kr**.

2. Den föreslagna ordningen: en dröjsmålsränta som beräknas efter en årsbaserad räntesats som motsvarar basräntan plus 15 procentenheter. Basräntan har här beräknats till fyra procent. Dröjsmålsräntan räknas dag för dag. Dröjsmålsräntan uppgår till $\frac{19\% \text{ av } 50\,000}{360} \times 18 =$
475 kr

C Förutsättningar: tullräkningsbeloppet är 50 000 kr
dröjsmålet är två dagar, betalning sker under förfallomånaden

1. Nuvarande bestämmelser: dröjsmålsavgift tas ut med två procent på belopp som betalas före utgången av förfallomånaden. Dröjsmålsavgiften uppgår till två procent av 50 000 kr eller **1 000 kr**.

2. Den föreslagna ordningen: Om inte befrielse medges enligt artikel 232.2 (dröjsmålet understiger fem dagar), skall dröjsmålsräntan beräknas efter en årsbaserad räntesats som motsvarar basräntan plus 15 procentenheter. Basräntan har här beräknats till fyra procent. Dröjsmålsräntan räknas dag för dag. Dröjsmålsräntan uppgår till

$$\frac{19\% \text{ av } 50\,000}{360} \times 2 = 52 \text{ kr eller avrundat } 100 \text{ kr}^1.$$

Vi föreslår mot denna bakgrund att den ifrågavarande dröjsmåls-sanktionen anpassas till vad som gäller enligt skattebetalningslagen. Som Generaltullstyrelsen framhåller medför detta även den fördelen att dröjsmåls-sanktionen vid försenad betalning av tull och annan skatt vid import kommer att vara densamma som vid för sent betalad mervärdesskatt på omsättning inom landet. Något hinder mot en sådan anpassning finns inte i tullkodexen, under förutsättning att räntan, eller avgiften, inte blir lägre än krediträntan.

Eftersom tullkodexen är en EG-förordning, som gäller som svensk lag, och det i artikel 232.1 b stadgas att dröjsmålsränta skall debiteras när tullbeloppet inte har betalats inom föreskriven tid, får motsvarande stadgande inte tas in i en svensk bestämmelse om dröjsmålsränta. Bestämmelsen i tullagen bör därför endast reglera det sätt på vilket dröjsmålsräntan skall beräknas. Den föreslagna ordningen bör komma till stånd genom att det i tullagen görs en hänvisning till relevant bestämmelse i skattebetalningslagen, nämligen 19 kap. 8 §, i stället för till lagen om dröjsmålsavgift. Räntan bör – på samma sätt som dagens avgift – utgå med minst 100 kr, utom i fall då det ursprungligen obetalade beloppet inte uppgår till 100 kr.

I detta sammanhang bör framhållas att Generaltullstyrelsens uppfattning att artikel 232.2 i tullkodexen också omfattar för sen betalning av mervärdesskatt inte torde vara riktig. Av EG-domstolens dom den 17 juli 1997 i mål nr 130/95 Bernd Giloy mot Hauptzollamt Frankfurt am Main-Ost, REG 1997 s. I-4291, får anses framgå att kodexen enligt sin lydelse inte är tillämplig på omsättningsskatt som uppbärs vid import. Avsikten är emellertid att bestämmelsen om dröjsmålsränta skall tillämpas även beträffande andra skatter än tull. Därför bör i bestämmelsen i tullagen anges att bestämmelserna i artikel 232 i tullkodexen skall tillämpas även beträffande andra skatter än tull². Härigenom blir också eftergiftsbestämmelserna i artikeln tillämpliga på andra skatter än tull; någon bestämmelse i tullagen motsvarande 6 § lagen om dröjsmålsavgift behövs därför inte.

Generaltullstyrelsen har vidare föreslagit att ordet *räkningen* i 26 § tredje stycket tullagen skall ändras till *tullen*. Med hänsyn till att den bestämmelse som vi föreslår skall ersätta detta lagrum (se 4 kap. 8 §

¹ Eftersom räntan skall utgå med minst 100 kr.

² Se avsnitt 3.2 beträffande avgift som skall tas ut för varor vid import från tredje land.

tredje stycket i den föreslagna nya tullagen) har en helt annan utformning bortfaller dock denna fråga.

6.3 Kompensationsränta

6.3.1 Överväganden

Generaltullstyrelsen har i en skrivelse till regeringen daterad den 13 augusti 1996 föreslagit att det skall införas bestämmelser om att ränta skall utgå på tull och jordbruksavgifter när utfärdandet av särskild tullräkning fördröjs till följd av att den som tagit hand om en vara med tillämpning av ett förenklat förfarande inte har lämnat kompletterande tulldeklaration inom föreskriven tid. Regeringen har överlämnat framställningen till Tullagsutredningen¹.

Såväl tull som jordbruksavgifter omfattas av tullkodexen. I artikel 214.3 i tullkodexen finns en bestämmelse om kompensationsränta. Sådan ränta skall påföras för att förhindra att ekonomisk fördel oriktigt erhålls genom framflyttning av den dag då tullskulden uppkom eller bokfördes. Räntan skall påföras i de fall och enligt de villkor som fastställs enligt kommittéförfarandet. Av artiklarna 589 och 709 i tillämpningskodexen framgår i vilka fall kompensationsränta skall utgå, nämligen då tullskuld uppstår i fråga om förädlingsprodukter eller varor i oförändrat skick eller för varor som tidigare hänförs till förfarandet för temporär import. Något utrymme för nationella bestämmelser som anger andra fall i vilka kompensationsränta skall utgå finns inte, vilket också framhålls i prop. 1994/95:34 (s. 135-136). Av detta följer att Generaltullstyrelsens framställning, som synes avse en ränta mot- svarande kompensations- räntan, inte kan bifallas.

¹ Regeringsbeslut den 16 oktober 1997, dnr 96/3525.

6.4 Förstöring av beslagtagna varor

6.4.1 Gällande rätt

Bestämmelser om beslag och förverkande i tullsammanhang finns i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling. Enligt 17 § skall beslagtagna egendom omhändertaras och förvaras av Tullverket, om inte annat följer av särskild författning eller beslut av åklagare. Förverkad egendom skall enligt 22 och 23 §§ försäljas. Om försäljning inte kan ske, torde egendomen kunna förstöras med stöd av 6 § lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m. Den svenska tullagstiftningen innehåller inga bestämmelser om förstöring av beslagtagna egendom utöver bestämmelsen i 40 § tullagen, som avser varor som skall försäljas genom Tullverkets försorg: om varan är skadad eller förskämd eller om köpeskillingen inte kan beräknas täcka minst kostnaden för försäljningen eller om Tullverket annars finner att det finns särskilda skäl, får varan i stället förstöras. En vidare bestämmelse finns i tullkodexen. Enligt artikel 56 i tullkodexen får, om omständigheterna så kräver, tullmyndigheterna låta förstöra varor som uppvisats för tullen. Innehavaren av varorna skall underrättas och kostnaderna för förstöringen skall bäras av denne.

Förutsättningen för att tullmyndigheterna skall få förstöra varor är således att omständigheterna kräver det. Någon specifikation av vad som skall anses vara sådana omständigheter finns inte i EG-rätten. Det synes ankomma på medlemsländerna att närmare precisera i vilka fall förstörelse kan komma i fråga i den nationella tullagstiftningen. Så har skett bl.a. i den tyska *Zollverwaltungsgesetz*. Av 13 § framgår att förstöring av varor kan komma i fråga då varor, som får säljas av tullmyndigheten, inte kan säljas. När det gäller tillfälligt omhändertagna varor krävs även att varorna riskerar att förstöras eller minska väsentligt i värde eller att förvaringen av varorna medför kostnader som är orimligt höga eller blir besvärlig. Ytterligare en förutsättning är att det inte har varit möjligt att i stället sälja varorna. En bestämmelse om förstöring av varor finns också i den nederländska tullagen; enligt 7 kap. 53 § kan beslagtagna varor säljas eller i särskilda fall förstöras, om den tullskyldige inte har uppfyllt sina förpliktelser enligt tullagstiftningen inom sex månader efter det att han underrättades om beslagsbeslutet. Denna tidsgräns gäller inte om varorna är utsatta för snabb, påfallande värdeminskning eller om förvaringen av varorna eller underhållet av dem medför fara eller höga kostnader. Också den danska *toldloven* innehåller en kompletterande bestämmelse om förstöring av varor. Enligt 83 §

andra stycket, som avser beslagtagna varor, skall varor som inte avhämtats inom två månader efter utgången av den månad då slutligt beslut i saken fattats, säljas av tull- och skattemyndigheterna på offentlig auktion. Varor, som myndigheterna anser vara okuranta eller osäljbara, kan dock efter nämnda tidsfrist förstöras under tullkontroll. Tidsfristen kan efter ansökan förlängas, dock högst till ett år.

6.4.2 Överväganden och förslag

Generaltullstyrelsen har framfört synpunkten att det bör införas bestämmelser som utvidgar möjligheten att förstöra beslagtaget gods före dom om förverkande, när värdet av det beslagtagna inte står i rimlig proportion till kostnaderna för förvaringen.

Som redovisats ovan finns det i artikel 56 i tullkodexen en bestämmelse enligt vilken tullmyndigheterna får förstöra varor som uppvisats för tullen, om omständigheterna kräver det. Utgångspunkten synes vara att detta skall kunna ske utan att det föreligger något beslut om förverkande av varorna.

Förstöring av varor är en långtgående åtgärd. Den skall givetvis tillgripas endast i fall då andra åtgärder inte kan vidtas. Vi anser att artikel 56 i tullkodexen bör kompletteras med en bestämmelse i den svenska tullagen, i vilken närmare anges när förstöring får ske. Den situation som Generaltullstyrelsen nämner, att värdet av de beslagtagna varorna inte står i rimlig proportion till kostnaderna för förvaringen av varorna, bör vara en sådan omständighet som kan läggas till grund för ett beslut om förstöring. Ytterligare sådana omständigheter bör vara att varorna löper risk att bli fördärvade eller att minska väsentligt i värde. Av bestämmelsen i tullagen bör också framgå att beslut om förstöring får fattas endast om Tullverket gjort bedömningen att försäljning av varorna inte är möjlig. Den föreslagna bestämmelsen är avsedd att omfatta bl.a. sådana situationer som avses i 40 § tullagen; en särbestämmelse beträffande varor som skall säljas behövs därför inte.

7 Överklagande

Förslag: En bestämmelse om tidsfrist för fattande av beslut införs: vid tillämpningen av artikel 6.2 andra stycket i tullkodexen skall Tullverket fatta beslut inom sex månader från det att framställningen om beslut gjordes.

Bestämmelsen om förbud att överklaga revisionsbeslut överförs inte till den nya tullagen.

7.1 Dröjsmålstalan

7.1.1 Överväganden och förslag

I delbetänkandet SOU 1998:127 föreslog vi att bestämmelser om s.k. dröjsmålstalan skulle införas i tullagen. Hälften av de remissinstanser som berörde förslaget var positiva medan övriga avstyrkte förslaget. Regeringen anförde i prop. 1998/99:79 att behovet och utformningen av en rätt till dröjsmålstalan borde utredas närmare, innan regeringen tar ställning till en sådan bestämmelse. Regeringen avser att återkomma till frågan sedan vi lämnat vårt slutbetänkande.

I delbetänkandet framhöll vi att en rätt till dröjsmålstalan redan finns i Sverige, eftersom artikel 243.1 andra stycket i tullkodexen innehåller en bestämmelse härom. Någon vägande invändning mot att artikeln har denna innebörd har inte framförts. En förutsättning för att bestämmelsen skall kunna tillämpas är emellertid att det i nationell lagstiftning finns en tidsfrist för tullmyndigheternas beslutsfattande; innebörden av artikel 6.2 andra stycket i tullkodexen är därvid avgörande. Vi menade i delbetänkandet att artikelpunktens uttryck ”som fastställs enligt gällande bestämmelser” inte direkt ger vid handen att en tidsfrist måste införas i medlemsländer som saknar bestämmelser om tidsfrist utan snarare stödde en motsatt uppfattning. Vi ansåg dock att det måste antas att detta var artikelpunktens innebörd.

Frågan om innebörden av artikel 6.2 andra stycket diskuterades vid besöket hos kommissionens generaldirektorat för tullfrågor. Enligt direktoratets mening kunde det inte råda någon tvekan om att syftet med bestämmelsen är att alla medlemsländer skall fastställa en tidsfrist för beslutsfattandet. Vid utarbetandet av bestämmelsen utgick man från att samtliga länder som då var medlemmar i gemenskapen redan hade en sådan tidsfrist. Enligt direktoratets mening är det nämligen en allmän rättsgrundsats att ett oskäligt fördröjande av beslutsfattandet skall kunna överklagas. På grund härav och då det inte ansågs nödvändigt att i tullkodexen bestämma tidsfristens längd tillkom uttrycket "som fastställs enligt gällande bestämmelser" ("in accordance with the existing provisions", "un délai fixé conformément aux dispositions en vigueur").

Det är sålunda klarlagt att tullkodexen kräver att ett oskäligt fördröjande av tullmyndighets beslutsfattande skall kunna överklagas. Huruvida behov härav kan anses föreligga för svensk del saknar då betydelse. Bestämmelsen i 7 § förvaltningslagen kan i och för sig sägas innebära en skyldighet för myndigheten att fatta beslut inom skälig tid. För att undvika bristande enhetlighet i tillämpningen bör dock enligt vår mening en tidsfrist för beslutsfattandet preciseras. Vi vidhåller därför att en tidsfrist bör införas och att den lämpligen bör vara sex månader. Däremot anser vi att bestämmelsen inte bör tas in i överklagandereglererna; rätten att överklaga om en tidsfrist inte iakttas följer av artikel 243.1 andra stycket. Vi förslår därför att tidsfristen regleras i tullagens inledande kapitel.

Beträffande den i propositionen anförda risken att införandet av rätt till dröjsmålstalan medför att outhärliga ärenden hamnar i domstol vill vi påpeka att tullmyndigheterna enligt artikel 6.2 tredje stycket i tullkodexen kan överskrida tidsfristen, om de inte kan fullgöra sina uppgifter inom den tiden; de skall därvid ange den ytterligare tid som de bedömer nödvändig för att kunna fatta ett beslut. Om Tullverket med stöd av den bestämmelsen har förlängt tidsfristen, torde det i de flesta fall kunna antas att beslutet meddelas inom den förlängda tiden. Skulle även den tiden försittas, kan det givetvis hända att domstolen vid ett överklagande får ett inte fullt utrett mål till handläggning. Eftersom Tullverket enligt 7 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291) är den klagandes motpart och med beaktande av förvaltningsdomstols utredningsskyldighet enligt 8 § samma lag torde dock handläggningstiden i ett sådant mål inte behöva bli längre än i andra mål där utredningen inte är fullständig.

7.2 Beslut om revision

7.2.1 Överväganden och förslag

I delbetänkandet SOU 1998:127 behandlade vi frågan huruvida förbudet i 101 § nuvarande tulllag att överklaga beslut om revision är förenligt med den generella rätten enligt artikel 243.1 i tullkodexen att överklaga beslut som berör någon direkt och personligen. Vi menade att artikeln inte lämnade utrymme för något undantag från rätten att överklaga varje beslut av Tullverket men föreslog att förbudet skulle kvarstå tillsvidare; eventuella behov av ändringar i revisionsbestämmelserna vid ett upphävande av förbudet borde först utredas.

Vi har inhämtat upplysningar från Danmark, Finland, Irland och Nederländerna om beslut om revision anses överklagbart i dessa länder. Det visade sig därvid att endast i Danmark föreligger rätt till överklagande. I de andra länderna anses beslut om att företa revision inte vara beslut som avses i artikel 243.1. Vi tog därför upp frågan vid besöket hos kommissionens generaldirektorat för tullfrågor. Inom direktoratet anses att innebörden av artikel 243.1 är att alla beslut av tullmyndigheter som är betungande för den enskilde skall kunna överklagas och att beslut att företa revision i vissa fall kan tänkas ha sådan effekt. Ett generellt förbud mot överklagande av beslut om revision skulle därför av kommissionen och i sista hand EG-domstolen kunna komma att anses strida mot artikel 243.1.

Det kan inte anses helt klarlagt att överklagandeförbudet i 101 § tullagen är oförenligt med EG-rätten. Själva beslutet att företa revision kan visserligen vara betungande, t.ex. om det riktar sig mot ett företag som kort tid dessförinnan blivit reviderat och inga nya omständigheter gör revisionen befogad. Revision skall emellertid bedrivas i samverkan med den reviderade och om denne inte samverkar, kan vitesföreläggande eller tvångsåtgärder tillgripas. Den som motsätter sig en revision och därför utsätts för vitesföreläggande eller tvångsåtgärder har möjlighet att få saken prövad av domstol. Möjligen skulle detta kunna anses tillgodose syftet med artikel 243.1, men om frågan ställs på sin spets är det ingalunda säkert att ett direkt förbud mot överklagande av ett beslut om revision skulle godtas av kommissionen eller EG-domstolen.

Av de instanser som vid remissbehandlingen av vårt delbetänkande berörde frågan avstyrkte endast en att överklagandeförbudet upphävdes medan en ansåg att frågan borde ytterligare utredas. Vi har inte kunnat finna att ett upphävande skulle behöva föranleda någon ändring i

revisionsbestämmelserna. Det har inte heller framförts någon omständighet som skulle innebära ett sådant ändringsbehov.

Vi har vid våra fortsatta överväganden funnit att det mesta talar för att ett direkt förbud i nationell lagstiftning mot överklagande av beslut att företa revision skulle kunna komma i konflikt med EG-rätten. Några väsentliga nackdelar med att förbudet i 101 § tullagen nu utgår har inte framkommit. Vi föreslår därför att någon bestämmelse om förbud att överklaga revisionsbeslut inte införs i den nya tullagen.

8 Övriga frågor

8.1 Privatinförsel med fritidsbåt

Privatinförsel av alkohol och tobak från ett annat EU-land skall anmälas till tullmyndigheten. Bestämmelser härom finns i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen och lagen (1994:1565) om beskattning av privatinförsel av alkoholdrycker och tobaksvaror från land som är medlem i Europeiska unionen.

Skatteutskottet anförde i yttrande 1995/96:SkU23, s.23:

När det gäller trafiken med fritidsbåtar från ett land inom gemenskapen vill utskottet framhålla att det följer av EG:s regler att sådan trafik skall behandlas som tredjelandstrafik när den passerar internationellt vatten eller internationell farled. Den föreslagna regeln om anmälan inom tre dagar enligt de nya bestämmelserna om privat införsel av alkohol och tobak från annat EU-land får därför inte någon betydelse för sådan fritidsbåtstrafik. Utskottet förutsätter att regeringen vidtar de åtgärder som behövs för att på lämpligt sätt informera om de regler som gäller för trafik med fritidsbåtar.

Skatteutskottet har inte angett något skäl för sitt påstående om innebörden av EG-reglerna. Det finns ingen bestämmelse i tullkodexen eller tillämpningskodexen som säger att trafik med fritidsbåtar via internationellt vatten eller internationell farled skall anses som tredjelandstrafik. Den enda regleringen beträffande fritidsbåtar synes vara bestämmelsen i artikel 193 i tillämpningskodexen att alla kontroller och formaliteter gällande bagage som tillhör person ombord på en fritidsbåt skall genomföras i någon hamn inom gemenskapen, oberoende av vilken avresehamn eller bestämmelsehamn denna fritidsbåt har. Med fritidsbåt avses enligt artikel 190 privata båtar som är avsedda för sjöresor enligt en färdväg som användaren själv bestämmer. Bagage är enligt samma artikel alla föremål som en person på något sätt för med sig under resan.

Artikel 193 kan möjligen anses innebära att all fritidsbåtstrafik skall kontrolleras vad avser bagage, eftersom avrese- eller bestämmelsehamnen inte skall vara avgörande. Ett visst stöd för ett sådant resonemang ges i Rådets förordning (EEG) nr 3925/91 om avskaffande av de kontroller och formaliteter som gäller bl.a. bagage som tillhör personer som reser med fartyg inom gemenskapen. Där sägs i artikel 2.5 att med fartygsresor inom gemenskapen avses direkt förflyttning mellan två gemenskapshamnar av ett fartyg som regelbundet trafikerar två eller flera namngivna gemenskapshamnar. Det skall alltså vara fråga om reguljär trafik för att kontroller och formaliteter skall kunna underlåtas, även när resan sker genom internationellt vatten eller internationell farled. E contrario skulle då undantaget inte gälla trafik med fritidsbåtar.

Generaltullstyrelsen har i allmänt meddelande 1996/97 angett att tills vidare får anses att fritidsfartyg som från annat EU-land via internationellt vatten medför alkoholdrycker eller tobaksvaror för privat bruk utöver de skattefria kvantiteterna skall anmälas vid tullplats såsom kommande från plats utanför EG:s tullområde. I materiellt hänseende skall dock privatinförsellagen gälla.

En sådan hantering av fritidsbåtstrafiken synes enligt vår mening inte vara oförenlig med EG-reglerna.

8.2 Det lokala klareringsförfarandet

Enligt näringslivet används det lokala klareringsförfarandet inte i Sverige. Anledningen till detta anges vara att tullordningen innehåller bestämmelser som begränsar tillämpligheten av förfarandet. I 6 kap. 37 § tullordningen stadgas bl.a. att tillstånd att vara godkänd importör enligt 8 § 3 tullförordningen, dvs. tillstånd att använda lokalt klareringsförfarande, kan ges till den som har tillstånd att vara godkänd mottagare enligt artikel 406 i tillämpningskodexen respektive artikel 111 i bilaga II till konventionen om ett gemensamt transiteringsförfarande. I de allmänna råden till bestämmelsen sägs:

När kontrolltullkontoret prövar frågan om tillstånd att vara godkänd importör bör en avvägning göras mellan dels trafikens behov av en rationell och effektiv godshantering samt möjligheter till utveckling, dels Tullverkets krav att kunna utöva erforderlig tillsyn över importen.

Förfarandet bör endast tillämpas för företag med en omfattande och regelbunden import av ensartade varor. Godkänd importör bör dessutom ha en god och väldokumenterad internkontroll så att Tullverkets kontroll i

efterhand utan svårighet kan utföras. Tillståndsprövningen bör vara restriktiv.

Bestämmelser om i vilka fall tillstånd att använda det lokala klareringsförfarandet skall medges finns i artikel 263 i tillämpningskodexen. Av artikelns första stycke framgår att tillstånd skall – på de villkor och det sätt som fastställs i artiklarna 264-266 – beviljas den person som önskar låta varor övergå till fri omsättning i sina lokaler eller på de andra platser som avses i artikel 253¹ och som till tullmyndigheterna överlämnar en skriftlig ansökan om detta innehållande alla uppgifter som behövs för att tillståndet skall kunna beviljas. Enligt andra stycket i artikeln gäller det sagda

– för varor som omfattas antingen av förfarandet för gemenskaps-transitering eller det gemensamma transiteringsförfarandet och för vilka den person som avses ovan har tillstånd att använda de förenklade förfaranden som skall genomföras vid bestämmelsekontoret i enlighet med artiklarna 406-409,

– för varor som tidigare hänförs till ett tullförfarande med ekonomisk verkan, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 278,

– för varor som efter att ha uppvisats för tullen enligt artikel 40 i tullkodexen sänds till dessa lokaler eller platser enligt ett annat transiteringsförfarande än det som avses i första strecksatsen samt

– för varor som förs in i gemenskapens tullområde, befriade från kravet på att de skall uppvisas för tullen, i enlighet med artikel 41 b i tullkodexen.

Genom 6 kap. 37 § tullordningen synes tillämpligheten av det lokala klareringsförfarandet ha begränsats på ett sätt som strider mot tillämpningskodexens bestämmelser; det kan tillämpas endast i de fall som avses i den första strecksatsen i artikel 263. Bestämmelserna i tullordningen bör därför ses över.

8.3 Möjlighet att visa upp varor för tullen hos importör eller speditör

Näringslivet har efterlyst en ordning som innebär att Tullverket kan kontrollera varorna hos importören eller speditören i stället för vid

¹ Dvs. säga ”andra platser som tullmyndigheterna anvisat eller godkänt”.

gränsen. Det synes råda delade meningar huruvida detta är möjligt enligt gällande bestämmelser. Enligt vår mening finns det inget i tullkodexen eller tillämpningskodexen som hindrar att varorna visas upp hos importören eller speditören, förutsatt att platsen där de då visas upp har godkänts av Tullverket. Av artikel 38.1 a jämfört med artikel 40 i tullkodexen följer nämligen att varorna kan visas upp för tullmyndigheterna antingen vid det tullkontor som tullmyndigheterna anvisat eller på någon annan plats som tullmyndigheterna anvisat eller godkänt. Inte heller kontrollbestämmelserna synes lägga något hinder i vägen; i artikel 13 i tullkodexen sägs endast att tullmyndigheterna får, enligt de villkor som anges i gällande bestämmelser, utföra alla de kontroller som de anser nödvändiga för att säkerställa att tull- lagstiftningen tillämpas korrekt. I artikel 239 i tillämpningskodexen stadgas att varorna skall undersökas på de därtill avsedda platserna och under de tider som tullmyndigheterna angivit för det ändamålet, men att tullmyndigheterna får på deklarerantens begäran och på dennes bekostnad tillåta att undersökningen av varorna sker på andra platser och under andra tider.

9 Kostnader

Merparten av våra förslag torde inte medföra några mer betydande kostnader för staten, även om förslagen beträffande dröjsmålstalan och rätten att överklaga revisionsbeslut kan medföra en viss ökning av måltillströmningen hos de allmänna förvaltningsdomstolarna. Det finns emellertid ett förslag som kommer att innebära ett avbräck i inkomsterna för staten, nämligen förslaget att dröjsmålsräntan skall beräknas enligt 9 kap. 8 § skattebetalningslagen istället för enligt lagen om dröjsmålsavgift. Vi har för att ge en uppfattning om den ekonomiska innebörden av förslaget räknat om de dröjsmålsräntor som utgått under det första halvåret 1997. Härvid har utgångspunkten varit att basräntan, vilken i princip är densamma som räntan på sexmånaders statskuldväxlar, uppgått till fyra procent. Den räntesats för dröjsmålsräntan som använts har således varit 19 procent. Enligt våra beräkningar skulle inkomstbortfallet för perioden uppgå till ca 12 miljoner kronor och för hela året således till ca 24 miljoner kronor.

10 Författningskommentar

1 Förslaget till tulllag

Enligt de förslag som 1998 års punktskatteutredning lämnar i sitt delbetänkande SOU 1998:126 Beskattning utan taxfree skall bestämmelserna om exportbutik lyftas ut ur tullagen och tullförordningen. Vi har därför inte föreslagit några bestämmelser beträffande exportbutik.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Bestämmelser om tull som skall tas ut vid import från eller export till tredje land finns i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättande av en tullkodex för gemenskapen¹ och i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen².

Andra EG-rättsakter i fråga om tull anges i 6 och 10 kap. denna lag.

Den svenska tullagstiftningen består i första hand av bestämmelserna i tullkodexen och tillämpningskodexen. De nationella bestämmelserna får endast ha karaktären av kompletteringar till dessa rättsakter. Det synes därför mest konsekvent att första stycket utformas så att det står klart att lagens tillämpningsområde är fastlagt genom tullkodexen och tillämpningskodexen.

I förslaget till ny tulllag har inarbetats lagen om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m. samt lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. Eftersom sistnämnda lag endast innehåller bestämmelser som kompletterar en EG-rättsakt, bör denna rättsakt redovisas i tullagen. Även bestämmelsen i 10 kap. 3 § är en komplettering till en EG-förordning, nämligen förordningen (EEG) nr

¹ EGT L 302, 19.10.1992, s. 1 (Celex 392R2913)

² EGT L 253, 11.10.1993, s. 1 (Celex 393R2454)

918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse. För att inte tynga de inledande bestämmelserna föreslås att hänvisningarna till rättsakterna redovisas i de relevanta kapitlen. Andra stycket har utformats i det syftet.

2 § Denna lag innehåller kompletterande bestämmelser till rättsakterna enligt 1 §.

Lagen innehåller även vissa bestämmelser om förfarandet avseende skatt på varor som förs in i landet från sådan del av EG:s tullområde som ligger utanför EG:s skatteområde. Genom dessa bestämmelser genomförs delar av rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter. Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund¹, senast ändrat genom rådets direktiv 98/80/EG², samt rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattebelagda varor och om innehav, rörlighet och övervakning av sådana varor³, senast ändrat genom rådets direktiv 96/99/EG⁴.

Ytterligare kompletterande bestämmelser till förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93 finns i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. och lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.

Paragrafen motsvarar 1 § andra-fjärde styckena gällande tullag.

3 § Vad som föreskrivs i denna lag om tull gäller även annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import, om inte annat uttryckligen anges.

I 1 § första stycket andra meningen i den nuvarande tullagen anges att det som sägs om tull i lagen även gäller andra skatter samt sådana avgifter som skall tas ut för varor vid import från tredje land, om inte annat uttryckligen anges eller framgår av sammanhanget. En bestämmelse med sådan utformning kan leda till tillämpningssvårigheter. Det kan vara svårt att se av sammanhanget huruvida bestämmelsen bara skall gälla tull och inte andra skatter. Ett exempel härpå är 9 a § i den nuvarande tullagen. Den bestämmelsen tillämpas så att den inte gäller

¹ EGT L 145, 13.06.1977, s. 1 (Celex 377L0388)

² EGT L 281, 17.10.1998, s. 31 (Celex 398L0080)

³ EGT L 76, 23.03.1992, s. 1 (Celex 392L0012)

⁴ EGT L 008, 11.01.1997, s. 12 (Celex 396L0099)

andra skatter än tull, trots att detta knappast kan anses framgå av sammanhanget. Vi föreslår därför att vad som i tullagens kompletterande bestämmelser till EG-rätten sägs om tull alltid skall gälla även andra skatter som skall tas ut för varor vid import, om inte annat uttryckligen anges. I de paragrafer där hänvisning görs till EG-rättsliga regler anges dock när dessa skall gälla även andra skatter än tull.

Ytterligare en ändring är att begreppet ”avgifter som skall tas ut för varor vid import från tredje land” har utgått. Skälen härför har utvecklats i avsnitt 3.2.

4 § Vad som föreskrivs i tullagstiftningen om icke-gemenskapsvaror gäller i tillämpliga delar även gemenskapsvaror, för vilka begärs eller åtnjuts bidrag på grund av export eller på grund av annan åtgärd, som till följd av särskild föreskrift är att jämställa med export. Detsamma gäller varor, för vilka begärs befrielse från eller återbäring av skatt.

Paragrafen motsvarar med viss redaktionell ändring 85 § nuvarande tullförordning. Bestämmelsen får anses vara av sådant slag att den bör flyttas till tullagen.

5 § I denna lag förstås med

tullagstiftning: EG:s tullbestämmelser samt svenska tullförfattningar,

det svenska tullområdet: Sveriges landområde och sjöterritorium samt luftrummet däröver,

EG:s tullområde: de områden som anges i artikel 3 i förordningen (EEG) nr 2913/92,

EG:s skatteområde: det område inom vilket gemenskapens bestämmelser om en viss skatt är tillämpliga,

tredje land: område som inte omfattas av EG:s tullområde,

tullförrättning: sådan klarering av fartyg och luftfartyg i kommersiell trafik direkt med tredje land och av kommersiellt gods, som

verkställs av tulltjänsteman,

tullklarering: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som angetts till en godkänd tullbehandling,

förtullning: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som deklarerats för övergång till fri omsättning,

oförtullade varor: icke-gemenskapsvaror som är eller borde vara föremål för godkänd tullbehandling,

fartyg: transportmedel som är inrättat för färd på eller i vatten och svävare när den framförs över vatten, samt

***fordon*: transportmedel som är inrättat för färd på marken och inte löper på skenor samt svävare när den framförs över marken.**

I övrigt har uttryck som används i denna lag den innebörd som anges i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

De uttryck som definieras särskilt är huvudsakligen *dels* desamma som i 2 § gällande tullag och som kommenteras i prop. 1994/94:34 s. 123-125, dels vissa av de uttryck som i dag definieras i tullförordningen. "Tullagstiftning" har förts in under uppräkningsen i stället för i ett särskilt stycke. Definitionen behövs då den definition av tullag- stiftningen som finns i artikel 1 i tullkodexen endast omfattar de bestämmelser på gemenskapsnivå och nationell nivå som antagits för att genomföra tullkodexen. Genom den i denna paragraf valda definitionen omfattas även sådana svenska tullförfattningar som inte antagits för att genomföra kodexen. Det i den nuvarande definitionen använda begreppet "EG:s bestämmelser" har ersatts av begreppet "EG:s tullbestämmelser" för att det skall framgå att det är fråga om tullkodexen och de bestämmelser på gemenskapsnivå som antagits för att genomföra denna.

Definitionen av tullförrättning har hämtats från 18 kap. 1 § tullordningen; den bör ingå i tullagen, eftersom begreppet används där; se 10 kap. 6 och 7 §§.

Definitionen av oförtullade varor är avsedd att omfatta såväl icke-gemenskapsvaror som är föremål för ett tullförfarande som syftar till att ändra dess status (jämför med prop. 1994/95:34 s. 146) som icke-gemenskapsvaror som är under temporär import (som inte ändrar dess status) eller som smugglats in och inte är föremål för ett tullförfarande eller annan godkänd tullbehandling, men borde vara det.

Definitionerna av fartyg och fordon motsvarar de definitioner som finns i 2 § i den nuvarande tullförordningen. Eftersom dessa uttryck används i lagen bör definitionerna av dem finnas i lagen. När det gäller fartyg och fordon behövs definitionerna för att även svävare skall omfattas. Något behov av definitioner av transportmedel och luftfartyg torde inte föreligga.

6 § Vid tillämpningen av artikel 6.2 andra stycket i förordningen (EEG) nr 2913/92 skall Tullverket fatta beslut inom sex månader från det att begäran om beslut gjordes.

Se avsnitt 7.1.

2 kap. Införsel av varor m.m.

1 § I förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om

- införsel av varor till EG:s tullområde (artiklarna 37-39),
- uppvisande av varor för tullen (artiklarna 40-42),
- summarisk deklaration och lossning av varor som uppvisats för tullen (artiklarna 43-47),
- skyldighet att hänföra varor som uppvisats för tullen till en godkänd tullbehandling (artiklarna 48 och 49),
- tillfällig förvaring av varor (artiklarna 50-53) samt
- icke-gemenskapsvaror som befordrats enligt ett transiteringsförfarande (artiklarna 54 och 55).

Regeringen får meddela närmare föreskrifter till komplettering av dessa bestämmelser.

De primära krav som ställs vid införsel av varor till det svenska tullområdet finns i tullkodexen. Det kan naturligtvis inte bli tal om att återge dessa i tullagen. Däremot synes det vara av värde att hänvisa till de artiklar där sådana bestämmelser finns.

Kapitelrubriken har anpassats till att även vissa bestämmelser om utförsel har tagits med liksom bestämmelser om ombud.

I prop.1994/95:34 s.105 uttalades att hänvisningar till enskilda artiklar i EG-rättsakter bör undvikas, eftersom ändringar i artikelnumreringen i en rättsakt annars leder till behov av lagändring. Denna princip har dock inte tillämpats konsekvent i tullagstiftningen, se t.ex. 31 § andra stycket gällande tullag och 3 kap. 4 och 5 §§ lagen om frihet från skatt vid import, m.m. Fördelen med hänvisning till artikelnummer får anses överväga nackdelarna.

2 § Den som till Sverige för in eller låter föra in en vara från ett område som ligger inom EG:s tullområde, men utanför EG:s skatteområde och den som från Sverige för ut eller låter föra ut en vara till ett sådant område, skall anmäla detta till Tullverket.

En gemenskapsvara som förs in från ett område som avses i första stycket får förvaras i tillfälligt lager, hänföras till tullförfarandena uppläggning i tullager, aktiv förädling eller temporär import med fullständig befrielse från tull samt föras in i en frizon eller i ett frilager. En vara som skall föras ut till ett sådant område får hänföras till tullförfarandena export eller passiv förädling.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om anmälningskyldighet och tillämpning av förfaranden för godkänd tullbehandling av varor som avses i första och andra styckena.

Paragrafen, som motsvarar 9 § gällande tullag, behandlar speciella fall av in- och utförsel av varor. Med den föreslagna kapitelrubriken bör den

lämpligen placeras i detta kapitel. De föreslagna ändringarna är endast redaktionella.

3 § Bestämmelser om rätt att anlita ombud vid kontakter med Tullverket finns i artikel 5 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Regeringen får meddela föreskrifter om villkor och inskränkningar i fråga om användning av ombud.

4 § Tulldeklaration för en vara får avges genom någon som är anställd och kan anses ha en förtroendeställning hos deklaranter eller, om tulldeklaration avges genom ombud, hos ombudet.

Paragraferna, som motsvarar 16 och 17 §§ gällande tullag, bör lämpligen placeras i detta kapitel.

5 § I fråga om varor som kommer in till det svenska tullområdet i postförsändelser skall postbefordringsföretag som regeringen bestämmer anses som deklarrant och, i förekommande fall, gäldenär, om varorna inte deklarerats för övergång till fri omsättning eller hänförs till annan godkänd tullbehandling av någon annan.

Har försändelsen kommit adressaten till handa, skall dock denne anses som deklarrant och, i förekommande fall, gäldenär vid tillämpning av regler om omprövning och bokföring i efterhand.

Paragrafen motsvarar 81 § nuvarande tullag, med den skillnaden att begreppet "tullskyldig" har ersatts med "deklarrant och, i förekommande fall, gäldenär". Bestämmelsen har sin grund i artikel 237.2 i tillämpningskodexen, enligt vilken tullmyndigheterna får föreskriva att postverket skall anses som deklarrant och, i förekommande fall, gäldenär. Detta uttryckssätt bör användas i paragrafen. Se även avsnitt 3.1 beträffande begreppet "tullskyldig".

6 § Den, som enligt artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 är skyldig att förse en tullmyndighet med handlingar, skall bevara dessa i fem år eller den längre tid som för vissa uppgifter eller handlingar kan vara föreskriven i annan lag eller författning.

Paragrafen motsvarar 19 § nuvarande tullag.

3 kap. Godkänd tullbehandling

1 § Bestämmelser om tulldeklarationer för varor som hänförs till ett tullförfarande finns i artiklarna 59-78 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som skall lämnas i en tulldeklaration eller anmälan till annan godkänd tullbehandling och om de platser där varor får deklarerats för övergång till fri omsättning eller anmälas till annan godkänd tullbehandling.

Andra stycket motsvarar 4 och 18 §§ i den nuvarande tullagen.

Övergång till fri omsättning

Nuvarande 5 § synes inte nödvändig, trots vad som sägs i prop. 1994/95:34 s. 125.

2 § I artikel 79 i förordningen (EEG) nr 2913/92 föreskrivs att övergång till fri omsättning skall ge icke-gemenskapsvaror tullstatus som gemenskapsvaror. Bestämmelser om övergång till fri omsättning finns i artiklarna 80-83 i förordningen och i artiklarna 254-267 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

I paragrafen hänvisas till de EG-rättsliga bestämmelserna om övergång till fri omsättning.

3 § Enligt artikel 76 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 253-267 i förordningen (EEG) nr 2454/93 skall tullmyndigheterna tillåta följande förenklade förfaranden för övergång till fri omsättning, nämligen ofullständiga deklarerationer, förenklat deklarerationsförfarande och lokalt klareringsförfarande.

Regeringen meddelar föreskrifter om inlämnande av kompletterande tulldeklaration enligt artikel 76.2 i förordningen (EEG) nr 2913/92. Regeringen får också meddela de övriga föreskrifter som behövs till komplettering av de i första stycket angivna bestämmelserna.

Används ett förenklat förfarande, skall det tillämpas även på uttag av annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import.

Någon reglering i tullagen om vilka förenklade förfaranden som får användas vad avser tull bör inte förekomma, eftersom bestämmelser härom finns i tullkodexen. Skälet till att så likväl skett i 7 § nuvarande tullagen är enligt prop. 1994/95:34 s. 99 att förenklade förfaranden även

avser uttag av annan skatt än tull och att tillämpningen i dess grunddrag bör vara enhetlig hos alla tullmyndigheter. Detta kan uppnås, om bestämmelsen utformas med en hänvisning till artikel 76 i tullkodexen och kompletteras med att ett förenklat förfarande skall tillämpas även på uttag av annan skatt än tull.

Någon bestämmelse motsvarande 7 § andra stycket nuvarande tullag torde inte behövas. Redan av artiklarna 261 och 264 i tillämpningskodexen får anses följa att rätten att ta hand om varor kan begränsas, om tullmyndigheternas kontroll inte kan garanteras.

Den oprecisa hänvisningen i nuvarande 7 § tredje stycket har inte tagits med. Bestämmelsen har förts över från 8 § tullagen (1987:1065). Av författningskommentaren till den paragrafen (prop. 1986/87:166 s. 67) framgår att lagstiftaren med "särskilda föreskrifter" avser alla de författningar som innehåller införselvillkor för olika varor. Så allmänna hänvisningar är inte lämpliga och kan knappast anses fylla någon funktion.

I nuvarande 8 § tullagen föreskrivs tidsfrister för att ge in en kompletterande tulldeklaration, när en vara deklarerats för övergång till fri omsättning med tillämpning av ett förenklat deklarationsförfarande (hemtagnings) eller ett lokalt klareringsförfarande (godkänd importör). I avsnitt 4.1.2 har redovisats skälen för förslaget att inte i tullagen ta in motsvarande bestämmelser. Vårt förslag innebär att Tullverket får meddela föreskrifter om såväl tidsfristerna för inlämnande av kompletterande tulldeklaration som den period som den kompletterande tulldeklarationen skall omfatta. Se vidare avsnitt 4.1.2.

Tillfälliga lager, tullager, transitering, frizoner m.m.

4 § Bestämmelser om tillfälliga lager finns i artiklarna 50-53 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 185-187 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Bestämmelser om tullager finns i artiklarna 98-113 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 503-548 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Bestämmelser om transitering finns i artiklarna 91-97 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 309-495 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Bestämmelser om frizoner och frilager finns i artiklarna 166-181 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och artiklarna 799-840 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får meddela föreskrifter till komplettering av dessa bestämmelser.

Första-femte styckena motsvarar i stort sett 45 § första stycket nuvarande tullag med den skillnaden att hänvisning görs till de artiklar i EG-rättsakterna som behandlar tillfälliga lager, tullager, transitering, frizoner och frilager; se kommentaren till 2 kap. 1 §. Ytterligare en skillnad är att bemyndigandet för regeringen inte omfattar verkställighet; ett sådant bemyndigande följer av 8 kap. 13 § 1 regeringsformen.

5 § Tillstånd att inrätta frizon eller frilager meddelas av regeringen.

Paragrafen motsvarar 46 § i den nuvarande tullagen.

6 § Den som befordrat en icke-gemenskapsvara som införs till det svenska tullområdet skall lägga upp varan på tillfälligt lager. Detta gäller dock inte, om varan deklarerats till ett tullförfarande eller anmäls till annan godkänd tullbehandling och inte heller om varan redan är underkastad ett tullförfarande.

Befordras varan på ett fordon som kommer till det svenska tullområdet med fartyg, skall den som svarar för vägtransporten lägga upp varan på tillfälligt lager, om fordonets förare medföljer fartyget.

Om den som befordrat varan inte fullgör sin skyldighet enligt första eller andra stycket, läggs varan upp på tillfälligt lager genom Tullverkets försorg. Den som inte fullgjort skyldigheten skall ersätta Tullverket dess kostnader för varans uppläggning och förvaring. Tullverket får bestämma att varan inte får tas ut från lagret förrän kostnaderna ersatts eller säkerhet ställts för dem.

Paragrafen motsvarar 47 § nuvarande tullag, som dock riktar sig i första hand till "fraktförare". Vad som avses med begreppet fraktförare framgår inte. Begreppet har använts också i 1973 och 1987 års tullagar utan angivande av innebörden. Det ligger nära till hands att anse fraktförare vara den som utför transporten/befordringen av varan. Att så inte är fallet framgår dock av 47 § första stycket andra meningen. I transportsammanhang förekommer begreppet fraktförare i luftfartslagen (1957:297) och lagen (1974:610) om inrikes vägtransport. I fråga om godstransporter är fraktförare enligt dessa lagar den som ingått avtal med en avsändare om att transportera/befordra gods. Själva transporten/befordringen kan dock utföras av annan än den avtalsslutande

transportören; se 31 § luftfartslagen och 6 § lagen om inrikes vägtransport. I järnvägstrafiklagen (1985:192) förekommer inte begreppet fraktförare; den som svarar för och utför godsbefordran är järnvägen. Den som ingår avtal med en avsändare om transport av styckegods till sjöss benämns i sjölagen (1994:1009) transportör och om det gäller hel- eller delbefraktning är bortfraktaren den som genom avtal för befordran av gods bortfraktar ett fartyg till annan.

Förevarande paragraf omfattar alla transportmedel. Den är en komplettering och precisering av bestämmelserna i artikel 38 i tullkodexen; se prop. 1994/95:34 s. 141. Skyldigheterna enligt den artikeln vilar på den som fört in varorna till gemenskapen. Det synes därför lämpligt att rikta uppläggningskyldigheten till den som befordrat varan, vilket ju i fråga om luftfarts- och vägtransporter normalt torde vara fraktföraren. På så sätt behöver det för järnvägs- och sjötransporter okända begreppet inte användas.

7 § Tullverket får tillfälligt ta hand om en oförtullad vara, om det behövs för tullkontrollen. Varan får läggas upp på tillfälligt lager eller tullager. I sådant fall gäller 6 § tredje stycket.

Innehavaren av ett tillfälligt lager eller ett allmänt tullager är skyldig att ta emot oförtullade varor, om det kan ske utan avsevärd olägenhet.

Paragrafen motsvarar 48 § i den nuvarande tullagen.

I andra stycket har ett tillägg gjorts så att skyldigheten att ta emot varor också omfattar innehavare av allmänt tullager. En bestämmelse som ålägger innehavare av allmänt tullager sådan skyldighet finns i dag i 31 § tullförordningen; den bör dock lämpligen placeras här.

8 § Om en vara, som förvaras på tillfälligt lager som innehas av Tullverket eller på tullager som inrättats av Tullverket, inte avhämtas i rätt tid, får den säljas. Om tull inte skall tas ut ur varan, gäller lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vad som i den lagen sägs om förvaring enligt avtal skall gälla i fråga om förvaringen på Tullverkets lager.

Denna paragraf motsvarar 29 § i den nuvarande tullförordningen med den skillnaden att den även avser vara som förvaras på tullager som inrättats av Tullverket (jämför med 31 § nuvarande tullförordning). Bestämmelsen får anses vara av sådant slag att den bör flyttas till lagen. Paragrafen avser fall då tull och annan skatt har betalats och utlämning medgivits, men varuägaren ändå inte avhämtar varan. Bestämmelsen

utgör en komplettering till artikel 75 b i tullkodexen enligt vilken alla nödvändiga åtgärder, inklusive förverkande och försäljning, skall vidtas för att reglera situationen i fråga om varor som inte förs bort inom rimlig tid sedan de frigjorts. I sin kommentar till 29 § i den nuvarande tullförordningen anförde Tullanpassningsutredningen bl.a. (SOU 1994:89 s. 296) att det inte borde finnas någon föreskrift i tullagstiftningen beträffande situationer då vara i motsvarande fall förvaras på enskilda lager, då denna situation närmast är ett civilrättsligt mellanhavande mellan lagerhavaren och varuägaren.

9 § Regeringen får meddela föreskrifter om anmälningsskyldighet i fråga om varor, inklusive transportmedel, som förs till eller från en frizon eller ett frilager.

Paragrafen motsvarar 49 § i den nuvarande tullagen. Se prop. 1994/95:34 s. 142.

10 § Bestämmelser om bedrivande av industriell eller kommersiell verksamhet och serviceverksamhet i en frizon eller ett frilager finns i artikel 172 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Paragrafen ersätter 50 § i den nuvarande tullagen. Enligt författningskommentaren till 50 §, prop. 1994/95:34 s. 143, bör artikel 172 i tullkodexen tolkas så att det råder etableringsfrihet, men att bedrivandet av verksamheten får göras till föremål för tillståndsprövning. Enligt artikeln skall emellertid sådan verksamhet tillåtas enligt de villkor som fastställs i kodexen; verksamheten skall i förväg anmälas till tullmyndigheterna. Dessa får mot bakgrund av de berörda varornas beskaffenhet eller behovet av tullövervakning utfärda förbud eller begränsningar för verksamheterna. Bestämmelserna torde inte kunna anses innefatta en tillståndsprövning. Någon bestämmelse i tullagen om att regeringen får meddela föreskrifter om särskilda förbud eller begränsningar i verksamheterna behövs inte. Detta följer av att regeringen är en tullmyndighet i tullkodexens mening. En hänvisning till artikel 172 synes dock lämplig.

11 § Tillfälliga lager, tullager, frizoner och frilager står under Tullverkets övervakning och kontroll enligt bestämmelserna i 5 kap.

Regeringen får meddela föreskrifter om redovisningsskyldighet i fråga om varor som förvaras på sådana platser.

Paragrafen motsvarar 52 § i den nuvarande tullagen; se prop. 1994/95:34 s. 143.

12 § Den som i verksamhet vid tillfälligt lager, tullager, frizon eller frilager tar befattning med tulldeklarationer och andra handlingar som lämnats för tullbehandling av varor, får inte obehörigen röja eller utnyttja vad som i verksamheten upplysts om någon enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden. I det allmännas verksamhet gäller dock bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

Paragrafen motsvarar 53 § i den nuvarande tullagen. Visserligen finns i artikel 15 i tullkodexen en sekretessbestämmelse, men det framgår inte helt klart om denna gäller även enskilda¹. Bestämmelsen i tullagen bör därför finnas kvar.

13 § Oförtullade oljeprodukter får tillföras sådana märkännen som avses i 2 kap. 8 § lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Paragrafen motsvarar 6 § i den nuvarande tullagen, se prop. 1994/95:34 s. 125.

Export

14 § Bestämmelser om export och annan utförsel av varor från EG:s tullområde finns i artiklarna 161 och 162 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt i artiklarna 279-289 och 788-798 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får meddela föreskrifter till komplettering av dessa bestämmelser.

Paragrafen motsvarar i sak 43 § i den nuvarande tullagen, utom bemyndigandet att meddela verkställighetsföreskrifter.

Tulldatasystemet

15 § I artiklarna 4a och 4b i förordningen (EEG) nr 2454/93 finns bestämmelser om databehandling. Tullverket använder i verksamheten enligt tullagstiftningen ett system för automatisk data-

¹ I den tyska tullkodexkommentaren anses artikeln avse endast tullmyndigheternas tystnadsplikt; se Peter Witte Zollkodex Kommentar, 2 Aufl., Verlag C.H. Beck, München, Linde Verlag Wien, 1998, s. 168 f.

behandling (tulldatasystemet). Bestämmelser om register som ingår i systemet finns i tullregisterlagen (1990:137).

Motsvarar 11 § i den nuvarande tullagen, utom hänvisningen till tillämpningskodexen.

16 § Tulldeklaration får enligt artikel 61 i förordningen (EEG) nr 2913/92 upprättas med databehandlingsteknik. Närmare bestämmelser om tulldeklarationer som lämnas med hjälp av elektronisk databehandling finns i artiklarna 222 - 224 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Tullverket får ge tillstånd till att tulldeklarationer och andra handlingar och uppgifter som skall avges till Tullverket lämnas genom ett elektroniskt dokument till tulldatasystemet eller på annat sätt genom ett visst tekniskt förfarande.

Med ett elektroniskt dokument avses en upptagning vars innehåll och utställare kan verifieras genom ett visst tekniskt förfarande.

Regeringen får meddela föreskrifter om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

17 § Ett tillstånd enligt 16 § andra stycket får förenas med särskilda villkor om det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt.

Tullverket får genom tulldatasystemet överföra elektroniska dokument och andra upptagningar till en uppgiftslämnare.

18 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna till en juridisk person att förmedla uppgifter i elektroniska dokument som avses i 16 och 17 §§ till och från tullregistret.

Den som tar del av uppgifter i förmedlingsverksamhet som avses i första stycket, får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han i verksamheten fått veta om enskilda ekonomiska eller personliga förhållanden. I det allmänna verksamheten tillämpas dock i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

19 § Ett elektroniskt dokument anses ha kommit in till Tullverket när det har blivit tillgängligt för verket för överföring till sådan form att det kan läsas.

Om uppgifter i ett elektroniskt dokument förmedlas genom en annan myndighet än Tullverket eller genom en juridisk person efter bemyndigande enligt 19 §, anses dokumentet dock ha kommit in till

Tullverket när det togs emot och kan antas ha avskilts för verket hos förmedlaren.

20 § Om uppgifter har lämnats genom överföring av ett elektroniskt dokument till tulldatasystemet, skall Tullverket handlägga ärendet i sak först sedan tullklarering begärts under åberopande av dokumentets tullidentifikationsnummer (*tullid*).

Paragraferna 16, 17, 19 och 20 motsvarar med vissa redaktionella ändringar 12-14 §§ i den nuvarande tullagen, med tillägg av hänvisningarna till tullkodexen och tillämpningskodexen. I 18 § har den bestämmelse som i dag finns i 9 § tullregisterlagen (1990:137) tagits in. Bestämmelsen har i samråd med registerförfattningsutredningen¹ bedömts passa bättre in i tullagen än i tullregisterlagen.

21 § Tullverkets beslut i ett ärende får meddelas genom ett elektroniskt dokument.

I 15 § i den nuvarande tullagen anges att Tullverkets beslut i ett ärende som har väckts genom ett elektroniskt dokument får meddelas genom ett sådant dokument. Under utredningsarbetet har från såväl Tullverkets som näringslivets sida framhållits att det vore lämpligare att beslut kan meddelas genom elektroniska dokument även då ärendet väckts genom ett pappersdokument. I praktiken läggs även sådana ärenden in i tulldatasystemet. Vi föreslår därför att bestämmelsen utformas så att detta blir möjligt.

4 kap. Tulltaxering och betalning av tull m.m.

Tulltaxering

1 § Bestämmelser om uppkomst av tullskuld och uppbörd av tullskuld finns i artiklarna 201 - 221 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 859 - 876 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Med ledning av tulldeklaration eller motsvarande uppgifter fastställer Tullverket tull som skall betalas vid import från eller export till tredje land (*tulltaxering*).

Tulltaxering får ske genom automatisk databehandling.

¹ Fi 1998:02, Utredningen om översyn av skatteförvaltningens och exekutionsväsendets registerförfattningar.

Paragrafen motsvarar 20 § i den nuvarande tullagen förutom hänvisningen till de EG-rättsliga bestämmelserna samt att det i tredje stycket uttryckligen anges att tulltaxering får ske genom automatisk databehandling. Den så kallade automatklareringsen blir allt vanligare. Det har ifrågasatts om den nuvarande utformningen av 20 § tullagen medger att tulltaxering får ske genom automatisk databehandling.¹ Enligt vår mening är det av vikt att det tydligt framgår att så får ske.

2 § Finner deklaratant eller gäldenär att en uppgift som lämnats i en tulldeklaration är oriktig eller ofullständig, skall han utan dröjsmål anmäla detta hos Tullverket och rätta uppgiften, om förhållandet föranlett eller kan föranleda att tull undandras eller att en vara införs eller utförs i strid mot förbud eller villkor.

Paragrafen motsvarar 7 § i tullförordningen, med den ändringen att bestämmelsen avser deklaratant eller gäldenär; se avsnitt 3.1 beträffande begreppet "tullskyldig". Bestämmelsen får anses vara av sådant slag att den bör flyttas till tullagen.

3 § Tullverket skall ompröva beslutet i en fråga som kan ha betydelse för tulltaxeringen, om deklaratanten eller gäldenären begär det eller om det finns andra skäl.

Bestämmelserna i tullagstiftningen om omprövning av beslut om tull gäller även tulltaxeringsbeslut i övrigt och beslut enligt 11 § andra stycket samt beslut om tulltillägg och förseningsavgift. Att omprövning av sådana beslut skall ske om de överklagats framgår av 8 kap. 4 och 6 §§.

Bestämmelsen motsvarar i stort sett 21 § i den nuvarande tullagen. Hänvisningen till EG-rätten i den paragrafens första stycke har dock utgått. De regler som innebär att tulltaxeringsbeslut omprövas finns i tullkodexens artikel 220, till vilken hänvisas i detta kapitel 1 §, och 235-242, till vilka hänvisas i 12 §. Vidare har begreppet "tullskyldig" ersatts med "deklaratanten eller gäldenären", se avsnitt 3.1.

I andra stycket har en ändring gjorts så att omprövningsreglerna också skall omfatta beslut enligt 11 § andra stycket, dvs. beslut om annan skatt än tull i fall då det inte är fråga om tulltaxering.

4 § Om en fråga som avses i 3 § har avgjorts genom beslut som vunnit laga kraft, får Tullverket inte pröva frågan.

¹ Se exempelvis f.d. byråchefen Göte Celander i Förvaltningsrättslig tidskrift 6/98, s. 335 ("Beslut i tulltaxeringsärenden").

Paragrafen motsvarar 22 § i den nuvarande tullagen.

5 § Tulltaxering och sådan omprövning som innefattar bokföring i efterhand får göras även efter utgången av annars föreskriven tid, om gäldenären samtyckt till att sådan tulltaxering sker.

Om gäldenären har åtalats för brott enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling, får tulltaxering och omprövning enligt första stycket göras även efter utgången av nämnda tid för den vara som åtalet avser. Beslut om det får dock inte meddelas senare än under kalenderåret efter det år då åtalet väcktes. Om gäldenären har avlidit, får beslutet inte meddelas senare än sex månader efter dödsfallet. Ogillas åtalet, skall Tullverket undanröja beslutet, om domen vinner laga kraft.

Andra stycket skall tillämpas också i fall då den som har företrätt en juridisk person åtalas för brott enligt lagen om straff för varusmuggling, om brottet avser tull som den juridiska personen haft att betala.

Paragrafen motsvarar 23 § i den nuvarande tullagen, med den skillnaden att begreppet "tullskyldig" har ersatts av "gäldenären"; se vidare avsnitt 3.1.

6 § Om tull inte kan beräknas tillförlitligt vid tulltaxering eller omprövning, fastställs vad som skall betalas efter skälig grund (skönstulltaxering).

Paragrafen motsvarar 24 § i den nuvarande tullagen.

Betalning av tull

7 § Bestämmelser om betalning av tullbeloppet finns i artiklarna 222-232 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Tull skall betalas till Tullverket inom tio dagar från den dag då gäldenären underrättas om kravet, om inte betalningsanstånd medgivits.

Paragrafen motsvarar 25 § i den nuvarande tullagen förutom hänvisningen i första stycket till tullkodexen samt att begreppet "tullskyldig" ersatts av "gäldenären"; se vidare avsnitt 3.1.

8 § Tullverket får medge betalningsanstånd för den som bedriver importverksamhet eller annan som importerar varor i större omfattning (*creditimportör*). Kreditimportör betalar tull enligt särskild tullräkning. Motsvarande gäller den som bedriver exportverksamhet eller annan som exporterar varor i större omfattning.

Särskild tullräkning får utställas även på den som lämnat tulldeklaration som ombud för gäldenär, om ombudet gentemot Tullverket åtagit sig att fullgöra gäldenärens betalningsskyldighet.

Regeringen meddelar föreskrifter om utfärdande av särskild tullräkning och tidsfrister för betalning av tull.

Om ett ombud har tagit emot medel av gäldenärer för betalning av tullräkningar, skall ombudet hålla dessa medel skilda från andra tillgångar.

Första, andra och fjärde styckena motsvarar 26 § första, andra och fjärde styckena i den nuvarande tullagen, med den skillnaden att begreppet "tullskyldig" har ersatts av "gäldenären"; se vidare avsnitt 3.1. Bestämmelsen beträffande särskild tullräkning i tredje stycket har ersatts av en delegationsbestämmelse; regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Tullverket meddelar föreskrifter om utfärdande av särskild tullräkning och tidsfrister för betalning. Skälen härför har utvecklats i avsnitt 4.2.2.

9 § Bestämmelser om säkerhet för att täcka tullskuld finns i artiklarna 189 - 200, 225 och 229 i förordningen (EEG) nr 2913/92 samt i artiklarna 857 och 858 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Regeringen får föreskriva att säkerhet skall ställas för andra skatter än tull. Om säkerhet inte ställts, utgör varan säkerhet för tullen och skatten så länge den står under Tullverkets övervakning och kontroll.

Paragrafen motsvarar 27 § i den nuvarande tullagen. Hänvisningen till säkerhetskraven i tullkodexen och tillämpningskodexen har dock preciserats.

10 § Regeringen får meddela de föreskrifter som behövs i övrigt till komplettering av reglerna om uppbörd i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Paragrafen motsvarar 28 § i den nuvarande tullagen.

11 § Gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd, är skyldig att betala annan skatt än tull som skall tas ut för varan vid import eller export.

Den som lämnar anmälan eller borde lämna anmälan enligt 2 kap. 2 § är skyldig att betala annan skatt än tull som skall tas ut för varan på grund av införseln eller utförseln.

Skatt enligt denna paragraf skall fastställas och betalas i den ordning som gäller för tull, om inte annat föreskrivits.

Om det finns synnerliga skäl, får Tullverket medge nedsättning av eller befrielse från annan skatt än tull.

Paragrafen motsvarar huvudsakligen 10 § i den nuvarande tullagen; se dock avsnitt 3.2 beträffande avgifter som skall tas ut för vara vid import. Det fjärde stycket har dock ändrats. Den nuvarande bestämmelsen tar – genom hänvisningen till 82 § tullagen – sikte på fall då tullskuld inte skall anses ha uppkommit och tull därför inte tas ut (se artiklarna 212 och 233 d i tullkodexen). Eftersom det redan av tredje stycket framgår att annan skatt fastställs i samma ordning som tull, behövs det inte någon bestämmelse motsvarande det nuvarande fjärde stycket; finns det inte någon tullskuld finns det inte heller någon skattskyldighet. Däremot finns det behov av en bestämmelse som mer generellt ger Tullverket möjlighet att medge nedsättning av eller befrielse från annan skatt i fall då tullskuld visserligen uppkommit, men verket gör bedömningen att det finns skäl att medge nedsättning eller befrielse. Bestämmelsen bör utformas så att den står i övrensstämmelse med bestämmelsen om befrielse från bl.a. mervärdesskatt i 13 kap. 1 § skattebetalningslagen; enligt den paragrafen får befrielse medges helt eller delvis om det finns synnerliga skäl. Vidare har begreppet ”tullskyldig” ersatts av ”gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd”. Denna paragraf omfattar även fall då skatt men inte tull skall betalas; därför räcker det inte med ”gäldenär”. Se även avsnitt 3.1 beträffande ”tullskyldig”.

Återbetalning

12 § Bestämmelser om återbetalning och eftergift av tull finns i artiklarna 235 - 242 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 877 - 912 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Om annan skatt än tull, tulltillägg eller förseningsavgift har betalats med högre belopp än som rätteligen skall betalas, återbetalas överskjutande belopp. Motsvarande gäller när annan skatt än tull, tulltillägg eller förseningsavgift rätteligen inte skulle ha betalats. Belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt mer-

värdesskattelagen (1994:200) eller som medför rätt till återbetalning enligt 10 kap. 9-13 §§ samma lag återbetalas dock inte.

Vid återbetalning får avdrag göras för tull och annan skatt som förfallit till betalning och som skall betalas till Tullverket. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Regeringen får meddela de föreskrifter som behövs i övrigt till komplettering av reglerna om återbetalning eller eftergift av tull i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

Paragrafen motsvarar med vissa språkliga ändringar 29 § i den nuvarande tullagen, dock med precisering av de relevanta artiklarna i tullkodexen och tillämpningskodexen. – Se även avsnitt 3.1 beträffande begreppet ”tullskyldig”.

Ränta

13 § Bestämmelserna om kompensationsränta i artikel 214.3 i förordningen (EEG) nr 2913/92 och i artiklarna 589, 590 och 709 i förordningen (EEG) nr 2454/93 samt bestämmelserna om kreditränta i artikel 229 i förordningen (EEG) nr 2913/92 tillämpas även på andra skatter än tull som skall tas ut för varor vid import.

Paragrafen motsvarar 31 § första stycket i nuvarande tullag. De övriga styckena i 31 § har av redaktionella skäl delats upp på 14 och 16-18 §§.

Hänvisningen till EG-rätten i första stycket är mer utförlig än i motsvarande bestämmelse i den nuvarande tullagen; i 31 § första stycket anges endast att det i tullkodexen och tillämpningskodexen föreskrivs i vilka fall ränta skall tas ut på tull som skall betalas. Av författningskommentaren till 31 § framgår (prop. 1994/95:34 s. 135) att bestämmelsen avser kompensationsränta enligt artikel 214.3 i tullkodexen och artiklarna 589 och 709 i tillämpningskodexen. Eftersom det i tullkodexen inte bara finns bestämmelser om kompensationsränta utan även om kreditränta och dröjsmålsränta, har 31 § första stycket kommit att omfatta mer än vad som varit avsikten. Bestämmelsen måste i stället utformas så att det framgår vilka ränteformer som avses. Dröjsmålsräntan skall enligt vårt förslag regleras i 15 § och skall därför inte omfattas av denna bestämmelse. Någon anledning att utelämna den i artikel 229 i tullkodexen angivna krediträntan finns såvitt vi kan se inte. Därför bör hänvisningen avse de EG-rättsliga bestämmelserna om kompensationsränta och kreditränta.

14 § Räkna tas ut på andra skatter än tull som skall betalas

- 1. på grund av bokföring i efterhand enligt artikel 220 i förordningen (EEG) nr 2913/92,**
- 2. enligt beslut vid omprövning av Tullverket eller enligt beslut av allmän förvaltningsdomstol eller**
- 3. i fall som avses i artiklarna 202-204 i förordningen (EEG) nr 2913/92, när andra skatter än tull undandragits genom förfarandet.**

Om utfärdande av särskild tullräkning fördröjs till följd av att den som tagit hand om en vara med tillämpning av ett förenklat förfarande inte lämnat kompletterande tulldeklaration inom föreskriven tid, tas ränta ut på andra skatter än tull som skall tas ut för varor vid import.

Paragrafen motsvarar med viss språklig ändring 31 § andra och tredje styckena i nuvarande tulllag.

15 § Bestämmelserna om dröjsmålsränta i artikel 232 i förordningen (EEG) nr 2913/92 tillämpas även på annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import.

Dröjsmålsräntan skall beräknas på det sätt som anges i 19 kap. 8 § skattebetalningslagen (1997:483).

Dröjsmålsräntan är minst 100 kr. Om det ursprungligen obetalade beloppet är mindre än 100 kr, får dröjsmålsränta dock endast tas ut med motsvarande belopp.

I 30 § nuvarande tulllag finns bestämmelser om dröjsmålsavgift. Sådan avgift motsvarar vad som i tullkodexen benämns dröjsmålsränta. Det är angeläget att nationell lagstiftning använder samma terminologi som tullkodexen. När uttrycket dröjsmålsränta används, är det naturligt att bestämmelserna tas in under kapitlets underrubrik Ränta.

Förslaget att dröjsmålsräntan skall beräknas enligt skattebetalningslagen i stället för lagen om dröjsmålsavgift har behandlats i avsnitt 6.2.2.

Att dröjsmålsavgift för närvarande skall tas ut enligt lagen om dröjsmålsavgift innebär att 6 § den lagen är tillämplig; befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift får medges, om det finns särskilda skäl. I artikel 232.2 i tullkodexen anges emellertid i vilka fall tullmyndigheterna får avstå från att kräva dröjsmålsränta. Så får ske, om det på grund av gäldenärens situation är sannolikt att det skulle medföra allvarliga ekonomiska eller sociala konsekvenser, om beloppet inte överstiger en nivå som fastställts enligt kommitté- förfarandet¹ eller

¹ Någon sådan nivå har inte fastställts.

om tullen betalas inom fem dagar efter utgången av den föreskrivna tidsfristen för betalning. Utöver i dessa fall kan befrielse från att betala dröjsmålsränta inte medges när det gäller för sent betald tull. Genom att det i paragrafen hänvisas till artikel 232 i tullkodexen blir dess befrielsegrunder tillämpliga även på andra skatter än tull som skall tas ut för varor vid import.

Någon motsvarighet till 6 § lagen om dröjsmålsavgift kan således inte föreskrivas i tullagen. Befrielsegrunderna i artikel 232.2 är dock av sådant slag att de kan antas i de flesta fall innefatta särskilda skäl för att helt eller delvis efterge dröjsmålsränta.

Det sista stycket i nuvarande 30 § har inarbetats i 17 §.

16 § Ränta enligt 13 eller 14 § tas inte ut på belopp som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

Paragrafen motsvarar 31 § fjärde stycket i nuvarande tullag.

17 § Vad som föreskrivs i tullagstiftningen om tull tillämpas även i fråga om ränta som avses i 13 - 15 §§.

Paragrafen motsvarar 30 § sista stycket och 31 § femte stycket i nuvarande tullag.

18 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Tullverket får besluta om befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala ränta på annan skatt än tull enligt 13 och 14 §§, om det finns synnerliga skäl.

Paragrafen motsvarar 31 § sjätte stycket i nuvarande tullag.

19 § Ränta som avses i 14 § första stycket 1 eller 2 skall beräknas från utgången av den första månaden efter den då varan deklarerades för övergång till fri omsättning till och med den månad då beloppet skall betalas. Ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalat belopp, beräknas dock från utgången av den månad då beloppet återbetalades.

Ränta enligt 14 § första stycket 3 skall beräknas från utgången av den månad då varan infördes eller det olovliga förfarandet ägde rum till och med den månad då beloppet skall betalas.

Ränta enligt 14 § andra stycket tas ut för den tid fördröjningen omfattar.

Beträffande ränta enligt 14 § första stycket 2 skall de räntesatser som anges i 19 kap. 7 § skattebetalningslagen (1997:483) tillämpas. Beträffande ränta enligt 14 § första stycket 1 och 3 och andra stycket skall räntesatsen vara den som anges i 19 kap. 7 § tredje stycket andra meningen skattebetalningslagen.

20 § På belopp som återbetalas i fall som anges i 12 § utgår ränta. Ränta utgår även på ränta enligt 13-15 §§ som återbetalas. Ränta utgår från utgången av den månad under vilken beloppet betalats till och med den månad då beloppet återbetalas. Räntesatsen skall vara den som anges i 19 kap. 14 § skattebetalningslagen (1997:483).

21 § Om ett beslut som föranlett ränta enligt 13 eller 14 § har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha betalats eller skulle ha betalats med lägre belopp, skall ny beräkning av räntan göras. För mycket erlagd ränta återbetalas.

Ränta utgår inte på räntebelopp enligt 13 eller 14 § som skall betalas utöver tidigare erlagd ränta.

Om ett beslut som föranlett ränta enligt 20 § har ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller skulle ha utgått med lägre belopp, skall den som uppburit räntan återbetala vad han uppburit för mycket. Bestämmelserna i tullagstiftningen om återbetalning av tull gäller därvid i tillämpliga delar.

22 § För betalning enligt bestämmelserna i 7-21 §§ får uppgifter lämnas mellan Tullverket och annan genom överföring av elektroniska dokument. Regeringen meddelar föreskrifter om sådan överföring.

Bestämmelserna i 19-22 §§ motsvarar – med vissa språkliga ändringar i 21 § – 32, 33, 35 och 36 §§ i nuvarande tullag. Någon motsvarighet till 34 § första stycket har inte tagits med. Bestämmelser om beräkning av kompensations- och kreditränta finns i de artiklar i tullkodexen och tillämpningskodexen, till vilka hänvisas i 13 §.

Bestämmelsen om ränteberäkning i 34 § andra stycket i den nuvarande tullagen har hämtats från 33 § tullagen (1987:1065). Bestämmelsen fick sin utformning i samband med införandet av ett nytt avgiftssystem vid försenade skattebetalningar år 1992 och överensstämmer med exempelvis bestämmelserna om respitränta och restitutionsränta i 32 § respektive 69 § 2 mom. uppbördslagen (1953:272). Bestämmelserna om ränta i uppbördslagen har upphört att gälla. I stället gäller skattebetalningslagens bestämmelser om intäkts- och

kostnadsränta. Enligt 19 kap. 14 § beräknas intäktsränta efter en räntesats som motsvarar 45 procent av basräntan, vilken motsvarar den räntesats som gäller för sexmånaders statskuldväxlar. Intäktsräntan tillgodoförs varje månad. När det gäller kostnadsräntan sker beräkningen på olika sätt beroende på om det är fråga om ränta vid preliminär skatt, på slutlig skatt, vid anstånd, vid omprövning och överklagande, vid för sen betalning eller vid indrivning. Den ränta som torde vara av intresse i detta sammanhang är kostnadsräntan vid omprövning och överklagande (19 kap. 7 §). Den beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan, utom då skatten skall betalas till följd av ett beslut om skönsbeskattning i avsaknad av redovisning; då beräknas räntan efter en räntesats som motsvarar basräntan plus 15 procentenheter. Till den del skatten inte överstiger 10 000 kr skall dock räntan beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan (19 kap. 10 §).

Bestämmelserna om beräkning av ränta i fall som avses i 4 kap. 14, 19 och 20 §§ bör i möjligaste mån utformas så att de överensstämmer med skattebetalningslagens bestämmelser om ränteberäkning. Vad beträffar ränta vid återbetalning bör den beräkning som används för intäktsränta kunna tillämpas; räntan skall då beräknas enligt den räntesats som anges i 19 kap. 14 § skattebetalningslagen. När det gäller ränta som skall betalas enligt 14 § första stycket 2, således då skatt skall betalas enligt beslut vid omprövning av Tullverket eller beslut av allmän förvaltningsdomstol, framstår det som naturligt att beräkningen görs enligt de räntesatser som enligt 19 kap. 7 § skattebetalningslagen gäller för kostnadsränta vid omprövning och överklagande. För de fall då ränta skall utgå enligt 14 § första stycket 1 och 3 och andra stycket finns det inga direkta motsvarigheter i skattebetalningslagen; det närmaste man kan komma torde vara skönsbeskattningsfallen. Vi föreslår därför att räntan i dessa fall skall beräknas enligt den räntesats som gäller för kostnadsränta vid skönstaxering enligt 19 kap. 7 § tredje stycket andra meningen skattebetalningslagen.

Indrivning m.m.

23 § Tull som har förfallit till betalning skall lämnas för indrivning.

Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske. Om säkerhet har ställts eller om varan utgör säkerhet, får Tullverket ta ut beloppet ur säkerheten.

24 § I fråga om betalningsskyldighet för företrädare för en gäldenär som är juridisk person och som inte har betalat in tull i rätt tid och ordning gäller 12 kap. 6 § första, andra och fjärde styckena, 7 §, 12 § första stycket och 13 § skattebetalningslagen (1997:483).

Tullverket beslutar om ansvar för delägare i handelsbolag enligt 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag avseende tull enligt denna lag.

Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske i samma ordning som gäller för tull enligt 23 §.

25 § De föreskrifter om ränta, dröjsmålsränta, indrivning, avräkning, och preskription som gäller i fråga om fordringar mot en gäldenär gäller även när motsvarande fordringar tagits upp i tullräkning, som utställts på ombud enligt 8 § andra stycket.

Bestämmelserna i 23-25 §§ motsvarar 37-39 §§ i den nuvarande tullagen, med den skillnaden att begreppet "tullskyldig" har ersatts av "gäldenär"; se vidare avsnitt 3.1.

Tullauktion m.m.

26 § Om en vara skall säljas av Tullverket enligt artikel 53.1 eller 75 i förordningen (EEG) nr 2913/92 eller artikel 250 i förordningen (EEG) nr 2454/93, får varan säljas genom Tullverkets försorg på offentlig auktion (*tullauktion*) eller på annat sätt, om Tullverket finner det vara lämpligare.

Bestämmelser om förstöring av oförtullade varor finns i 10 kap. 11 §.

Paragrafen motsvarar 40 § första stycket i den nuvarande tullagen, med den ändringen att artikelnumren anges samt att bestämmelsen om förstöring av varor har ersatts med en hänvisning till den allmänna

bestämmelsen om förstöring av varor i 10 kap. 11 §. Den oprecisa hänvisning i 40 § andra stycket har inte tagits med; på samma sätt som hänvisningen i nuvarande 7 § tredje stycket tullagen (se kommentaren till 3 kap. 3 §) kan den inte anses fylla någon funktion.

27 § En tullauktion skall kungöras i god tid och på lämpligt sätt.

Innan en vara säljs på tullauktion eller på annat sätt, skall Tullverket i god tid skicka särskild underrättelse, om adressen är känd, till gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd samt till annan som kan antas vara ägare och den som kan antas ha särskild rätt till varan.

28 § Medel från försäljningen enligt 26 § skall användas till att täcka i första hand Tullverkets kostnader för förvaring och försäljning av varan, i andra hand tull för varan och i tredje hand annan skatt och ränta.

Uppkommer överskott, skall beloppet tillställas gäldenären eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd eller, om någon annan visar att han var ägare till varan, denne. Om någon visar sig ha haft särskild rätt till varan, skall dock häremot svarande del av beloppet tillställas denne.

Om beloppet eller del därav inte har kunnat tillställas någon enligt andra stycket inom ett år från dagen för försäljningen, tillfaller det staten.

Bestämmelserna i 27 och 28 §§ motsvarar 41 § och 42 § första stycket och andra stycket första meningen i den nuvarande tullagen, med den skillnaden att den bestämmelse som i dag finns i 41 § sista meningen, som avser förstöring av varor, istället har inarbetats i 10 kap. 14 §. Vidare har begreppet "tullskyldig" ersatts av "gäldenär eller den som skulle ha varit gäldenär om varan varit tullbelagd" (se vidare avsnitt 3.1). Det torde förekomma att även varor som inte är tullbelagda säljs; därför räcker det inte med "gäldenär".

5 kap. Tullverkets kontrollverksamhet

Vid utformningen av kontrollbestämmelserna har som framgår av avsnitt 2.4 målet varit att bestämmelser som ger myndigheten kontrollbefogenheter och enskild skyldigheter skall stå i lag. Detta innebär att vissa bestämmelser har förts över från den nuvarande tullförordningen. Beträffande de bestämmelser som utan sakliga ändringar har överförts från den nuvarande tullagen framgår bakgrunden till bestämmelserna av författningskommentaren i prop. 1994/95:34.

1 § Artikel 13 i förordningen (EEG) nr 2913/92 ger tullmyndigheterna rätt att, enligt de villkor som anges i gemenskapsbestämmelser eller nationella bestämmelser, utföra alla de kontroller som de anser nödvändiga för att säkerställa att tullagstiftningen tillämpas korrekt.

Bestämmelser om kommissionens kontroller och inspektioner finns i rådets förordningar (EG, EURATOM) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen¹ och (EURATOM, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter².

I första stycket erinras om den allmänna rätt som tullmyndigheterna enligt tullkodexen har att utföra kontroller. Hur och i vilka situationer dessa skall utföras får medlemsstaterna i huvudsak bestämma själva. I tillämpningskodexen regleras dock undersökning av varor, se vidare under 12 §.

Andra stycket innehåller en erinran om kommissionens rätt att utföra kontroller och inspektioner i medlemsländerna. De europeiska gemenskaperna har under senare år intensifierat kampen mot bedrägerier som riktar sig mot gemenskapernas finansiella intressen. I rådets förordning (EG, EURATOM) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen har Europeiska unionens råd antagit allmänna regler om enhetliga kontroller och om administrativa åtgärder och sanktioner rörande oegentligheter i förhållande till gemenskapsrätten. Ytterligare allmänna

¹ EGT L 312, 23.12.1995, s. 1 (Celex 395R2988)

² EGT L 292, 15.11.1996, s. 2 (Celex 396R2185)

bestämmelser om kontroller på platsen finns i rådets förordning (EURATOM, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter. Bestämmelserna i råds- förordningarna är direkt tillämpliga i medlemsstaterna. Några genom-förandebestämmelser behövs därför inte. Däremot finns det med hänsyn dels till kommissionens skyldighet att normalt följa reglerna för förfarandet i den nationella lagstiftningen, dels till de skyldigheter nationella myndigheter har att biträda kommissionen, skäl att jämföra de kontrollbefogenheter de svenska myndigheterna har med de befogenheter som kommissionen förutsätts ha för att utföra kontrollerna och inspektionerna på plats. För Tullagsutredningens del är det givetvis tullmyndigheternas kontrollbefogenheter som är av intresse. Enligt vår bedömning är de kontrollbefogenheter som tullmyndigheterna har samt den upplysningsskyldighet som enskild har enligt tullagstiftningen och lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet fullt tillräckliga för kontroller och inspektioner enligt gemenskapsförordningarna. Någon ändring av kontrollbestämmelserna i tullagstiftningen behövs därför inte i detta hänseende. Däremot bör för tydlighets skull en upplysning om att förordningarna finns läggas in i tullagen.

2 § Beslut om kontrollåtgärd enligt tullagstiftningen eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av tullagstiftningen får fattas endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för enskild.

Paragrafen innehåller en proportionalitetsbestämmelse, som utgör ramen för all kontrollverksamhet som bedrivs med stöd av tullagen. Bestämmelsen innebär bl.a. att en kontrollåtgärd inte får vara mer omfattande eller pågå längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med åtgärden. Motsvarande proportionalitetsbestämmelse finns bl.a. i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet och lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineralolja-produkter. Se vidare avsnitt 5.2.1.

3 § För att genomföra åtgärd som avses i 3 kap. 7 § och 7-12 §§ i detta kapitel får tulltjänsteman använda våld eller tvång, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt. Våld mot person får dock brukas

endast om tulltjänstemannen möter motstånd och i den mån det med hänsyn till åtgärdens ändamål kan anses försvarligt.

Skälen till att införa denna bestämmelse har redovisats i avsnitt 5.2.2.

4 § Icke-gemenskapsvaror och gemenskapsvaror som hänförs till en godkänd tullbehandling som innefattar att varorna förs ut ur EG:s tullområde är enligt artiklarna 37, 59.2, 82 och 183 i förordningen (EEG) nr 2913/92 underkastade Tullverkets övervakning och kontroll (*står under tullkontroll*). Beträffande oförtullade varor som lämnats ut till fritt förfogande enligt en deklaration för övergång till fri omsättning gäller detta dock endast i fall då deklarationen ogiltigförklarats.

Paragrafen motsvarar, förutom hänvisningen till tullkodexen och en redaktionell ändring, 55 § i den nuvarande tullagen.

5 § Transportmedel står under tullkontroll, om det

- 1. ombord på transportmedlet finns varor som står under tullkontroll,**
- 2. kommer till det svenska tullområdet utan att medföra varor, till dess att anmälan om transportmedlet enligt 6 § har behandlats av Tullverket, eller**
- 3. skall avgå från det svenska tullområdet direkt till tredje land utan att medföra varor, sedan anmälan gjorts om detta.**

Transportmedel som ankommit till det svenska tullområdet och tagits ut för kontroll enligt 12 § står under tullkontroll till dess att undersökningen avslutats.

Paragrafen motsvarar 56 § i den nuvarande tullagen.

6 § Regeringen får meddela föreskrifter om

- 1. skyldighet för transportmedels förare eller befälhavare att göra anmälan om transportmedlets ankomst från eller avgång till annat land,**
- 2. skyldighet för förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll att på förhand meddela när transportmedlet beräknas komma till eller avgå från en tullplats och lämna uppgift om transportmedlet och dess last samt**
- 3. skyldighet för anställda eller andra som utför arbete på transportmedel och resande att vid ankomst till eller avresa från det**

svenska tullområdet anmäla och lämna uppgifter om de varor de medför.

Vad som sägs i första stycket 2 gäller inte i fråga om järnvägståg.

Regeringen får för viss tullplats föreskriva att endast vissa slag av transportmedel och varor får föras till eller från tullplatsen.

Paragrafens första stycke 1 motsvarar 54 § i den nuvarande tullagen. I första stycket 2 och andra stycket har tagits in bestämmelser som nu finns i 59 § tullförordningen. Bestämmelserna i första stycket 3 och i tredje stycket finns i dag i 56 § andra och tredje styckena tullförordningen.

7 § Tullverket får preja fartyg inom det svenska tullområdet, om det behövs för att möjliggöra Tullverkets övervakning och kontroll av import eller export av varor.

Om ett fartyg under resa mellan orter inom EG:s tullområde lämnar detta område och därvid avviker från sin rätta kurs utan att nöd eller annat tvingande skäl föreligger, får Tullverket, om befälhavaren inte följer en anmaning att återvända till EG:s tullområde, inbringa fartyget till en plats inom det svenska tullområdet. Om anmaning inte kan ges eller om det finns särskild anledning att anta att en anmaning skulle förhindra eller avsevärt försvåra ett inbringande av fartyget, får det inbringas utan föregående anmaning.

Inbringande enligt andra stycket får inte ske av ett utländskt fartyg eller inom annan stats vattenområde, om det inte medges enligt avtal med den andra staten.

Paragrafen motsvarar 61 § i den nuvarande tullagen, se vidare prop. 1994/95:34 s. 149 om innebörden av bestämmelsen.

8 § Förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll är skyldig att stanna på anmaning av tulltjänsteman.

Även annan person än den som nämns i första stycket är skyldig att stanna på tulltjänstemans anmaning. Sådan anmaning får dock ges endast om det finns anledning att anta att anmälningskyldighet enligt tullagstiftningen föreligger för honom.

I denna paragraf har de bestämmelser om skyldighet att stanna på anmaning som i dag finns i 58 § första och tredje styckena tullagen tagits in. Eftersom vi föreslår en generell proportionalitetsbestämmelse (2 §) har den proportionalitetsbestämmelse som idag finns i 58 § fjärde stycket

tullagen inte tagits in i denna paragraf. – Se även 43 och 44 §§ i förslaget till tullförordning.

9 § I artiklarna 38 och 183 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om att varor som förs in till eller ut från gemenskapens tullområde skall befordras via den rutt som tullmyndigheterna närmare angivit.

Förare av eller befälhavare på transportmedel skall medföra av Tullverket utfärdad passhandling för transportmedlet och varor som medförs på detta.

Tullverket får förbjuda förare av eller befälhavare på transportmedel som står under tullkontroll att

1. göra annat uppehåll under resa inom det svenska tullområdet än som föranleds av myndighets åtgärd,
2. utan Tullverkets medgivande ankomma eller avgå med transportmedlet samt
3. beträda, lämna, lossa eller lasta transportmedlet.

Förbud att beträda eller lämna transportmedel gäller inte den som i utövning av allmän tjänst behöver få tillträde till transportmedlet.

I första stycket hänvisas till tullkodexens bestämmelser om skyldighet att befordra varor via den rutt som tullmyndighet angivit och enligt deras anvisningar. De övriga styckena har hämtats från 58 § andra stycket i den nuvarande tullagen samt 58 § första stycket 2 och andra stycket och 59 § andra stycket i den nuvarande tullförordningen.

10 § Om det behövs för kontrollverksamheten och det inte medför något väsentligt hinder för trafiken, får Tullverket tillfälligt stänga av områden där transportmedel lossas eller lastas eller passagerare går ombord på eller lämnar transportmedel. Detta gäller även annat område i omedelbar närhet av transportmedel, liksom infarter till och utfarter från tillfälliga lager, frizoner och flygplatser.

Paragrafen motsvarar 60 § i den nuvarande tullagen. Uttrycket ”närmast transportmedel” har dock ersatts med det mer precisa ”i omedelbar närhet av transportmedel”.

11 § I artikel 68 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om tullmyndigheternas rätt att för kontroll av riktigheten av de deklARATIONER som de har mottagit granska handlingar och undersöka varor. I artikel 46 i samma förordning och

i artiklarna 239-247 i förordningen (EEG) nr 2454/93 finns närmare bestämmelser om undersökning och provtagning av varor.

För kontroll av att deklara-tions- och uppgiftsskyldighet enligt tullagstiftningen har fullgjorts riktigt och fullständigt får Tullverket även undersöka

1. transportmedel, containrar, lådor och andra utrymmen där varor kan förvaras,
2. områden för tillfälliga lager, tullager, frizoner och frilager samt områden på flygplatser och bangårdar där varor som står under tullkontroll förvaras och även lokaler inom sådana områden samt
3. handresgods, såsom resväskor och portföljer, samt handväskor och liknande som medförs av resande vid inresa till eller utresa från EG:s tullområde eller av person som anmanats att stanna enligt 8 §.

Bestämmelser om kroppsvisitation och kroppsbesiktning finns i 19 § lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

Tullmyndigheternas rätt att undersöka handlingar och varor föreskrivs i tullkodexen och tillämpningskodexen; av den anledningen behövs inte någon bestämmelse motsvarande 63 § i den nuvarande tullagen. Hänvisning till de aktuella artiklarna görs i första stycket. I övrigt motsvarar paragrafen 57 § i den nuvarande tullagen.

12 § För sådan kontroll som avses i 11 § får en tulltjänsteman undersöka postförsändelser, såsom paket, brev och liknande försändelser. En sådan försändelse får öppnas, om den finns hos Tullverket eller på utväxlingspostkontoret och det finns anledning att anta att den innehåller en vara för vilken anmälnings- eller uppgiftsskyldigheten inte fullgjorts. Beträffande brev och andra försändelser som kan antas innehålla förtroliga meddelanden får beslut om öppnande av försändelsen fattas endast av chefen för en tullregion eller, efter dennes förordnande, av någon annan tjänsteman vid tullregionen.

Paragrafen motsvarar 57 a och 57 b §§ i den nuvarande tullagen.

13 § En försändelse som öppnats med stöd av 12 § får inte undersökas närmare än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med undersökningen.

Protokoll skall föras över undersökningen. Av protokollet skall framgå ändamålet med undersökningen och vad som har kommit fram vid denna.

Adressaten och, om det är möjligt, avsändaren skall så snart som möjligt underrättas om att försändelsen öppnats, om inte särskilda skäl talar emot det.

Paragrafen motsvarar med en redaktionell ändring 57 c § i den nuvarande tullagen.

14 § Chefen för en tullregion får besluta att en postförsändelse som väntas till viss postanstalt skall hållas kvar av postbefordringsföretaget när den kommer till postanstalten, om

- 1. det finns anledning att anta att postförsändelsen innehåller narkotika som kan tas i beslag enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling och**
- 2. kvarhållande är nödvändigt för att det avsedda resultatet skall uppnås.**

Beslut om kvarhållande skall meddelas att gälla viss angiven, kortare tidsrymd. Beslutet får verkställas omedelbart, men skall snarast prövas av Tullverkets chef eller av verkets chefsjurist.

Paragrafen motsvarar 57 d § i den nuvarande tullagen. De ändringar som har gjorts är redaktionella. Orden ”från tredje land” i första stycket har tagits bort; att det är fråga om postförsändelser från tredje land framgår redan av 1 kap. 1 och 2 §§.

15 § Tullverket får anbringa lås, förseglingar och igenkänningsmärken på transportmedel, containrar och andra varor som står under tullkontroll. Tullverket får också tillfälligt ta hand om registreringsbevis och liknande handlingar, som avser ett sådant transportmedel, om det behövs för att hindra transportmedlets avgång.

Paragrafen motsvarar 59 § första stycket i den nuvarande tullagen. Någon motsvarighet till den paragrafens andra stycke synes inte nödvändig.

16 § Vid kontroll enligt 11 § skall den, vars uppgifter skall kontrolleras eller för vars räkning varan importeras eller exporteras, ge den som verkställer kontrollen tillfälle att undersöka varan, transportmedlet eller handresgodset. Han skall också lämna tillträde till de lokaler och andra utrymmen som används för den transport, förvaring eller verksamhet som kontrollen avser. På tulltjänstemans begäran skall föraren av eller befälhavaren på transportmedel som skall undersökas om möjligt själv närvara vid undersökningen.

Tullverket får besluta att den som inte uppfyller skyldigheten enligt artikel 69 i förordningen (EEG) nr 2913/92 att svara för den transport och hantering som är nödvändig för undersökning och provtagning av varor, skall ersätta staten dess kostnad för åtgärderna. Vad som sägs i 4 kap. 23 § om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning. Tullverket får medge befrielse helt eller delvis från ersättningsskyldigheten.

Paragrafen motsvarar i stort sett 62 § i den nuvarande tullagen. I första stycket första meningen har, för att bestämmelsen skall stå i överensstämmelse med 11 §, ändring gjorts på så sätt att den som verkställer kontrollen skall få tillfälle att undersöka också handresgods. Vidare har i första stycket tredje meningen tagits in en bestämmelse om förarens eller befälhavarens skyldighet att närvara vid undersökningen. En sådan bestämmelse finns i dag i 64 § tullförordningen.

Skyldighet för den vars uppgifter skall kontrolleras att ge tullmyndigheterna all nödvändig hjälp framgår av artikel 14 i tullkodexen och preciseras i artikel 69. Paragrafen bör ses som en komplettering till dessa bestämmelser; jfr författningskommentaren till nuvarande 62 § tullagen, prop. 1994/95:34 s. 150.

17 § Om det behövs för kontrollverksamheten eller för uppgiftsskyldigheten enligt 10 kap. 9 §, får regeringen föreskriva att den som deklarerar en vara till ett tullförfarande eller anmäler en vara till annan godkänd tullbehandling skall lämna uppgift om sitt organisationsnummer eller personnummer.

Paragrafen motsvarar 65 § i den nuvarande tullagen.

18 § Förare av eller befälhavare på transportmedel skall under tid då han har ansvar för varor som står under tullkontroll se till att ingen skadar eller tar bort förseglingar eller annars olovligt öppnar vad som tillslutits enligt 15 §. Detta gäller även i fråga om tullförseglingar som enligt tullagstiftningen anbragts av tullmyndighet i annan medlemsstat i Europeiska unionen eller av personer som vederbörligen godkänts av sådan tullmyndighet samt i fråga om utländska tullförseglingar i övrigt som enligt särskild föreskrift skall jämföras med Tullverkets förseglingar.

Paragrafen motsvarar 64 § andra stycket i den nuvarande tullförordningen. Första meningen har dock ändrats så att tillsynsskyldighet föreligger endast under tid då föraren eller befälhavaren har ansvar för varorna; förarens eller befälhavarens tillsynsansvar bör komma i fråga endast när denne har en faktisk möjlighet att utöva tillsynen.

Tillsynsobjektet är enligt 64 § tullförordningen förseglingar och vad ”en tulltjänsteman eller annan tillslutit enligt 59 § tullagen”. Tullagsbestämmelsen ger emellertid inte annan än Tullverket rätt att försegla och tillsluta transportmedel etc. Formuleringen har ändrats så att den bättre överensstämmer med vad som sägs i 16 §.

19 § Om det finns anledning att anta att en uppgift som lämnats enligt tullagstiftningen inte är riktig, får Tullverket anlita särskild sakkunnig för att få fram den upplysning som behövs. Om uppgiften visas vara oriktig, är den som lämnat uppgiften skyldig att stå för kostnaden för den sakkunnige. Sådan skyldighet föreligger dock inte, om den oriktiga uppgiften avser varans tull- eller skattepliktiga värde och det slutligen fastställda värdet inte överstiger det uppgivna med mer än tio procent.

Tullverket får anlita särskild sakkunnig även när en uppmaning att lämna uppgift eller en handling rörande en vara inte har följts. Den som rätteligen skulle ha lämnat uppgiften eller handlingen skall stå för kostnaden, om verket inte beslutar annat.

Om Tullverket haft kostnad, som enligt första eller andra stycket någon annan skall stå för, skall denne enligt beslut av verket ersätta staten dess kostnad. Vad som sägs i 4 kap. 23 § om indrivning av tull skall gälla även sådan ersättning.

Paragrafen motsvarar 64 § i den nuvarande tullagen.

20 § Den som på grund av nöd eller annat tvingande skäl avviker från vad som föreskrivs om tullkontroll i tullagstiftningen, skall snarast anmäla detta för närmaste tullregion eller tulltjänsteman.

Om ett transportmedel som står under tullkontroll eller medför varor som står under tullkontroll förolyckas, skall den som innehar någon handling som avser transportmedlet eller lasten snarast lämna handlingen till närmaste tullregion eller tulltjänsteman.

Regeringen får meddela föreskrifter om att anmälan enligt första stycket får göras och handling enligt andra stycket lämnas till annan myndighet.

Paragrafen motsvarar de delar av 67 § i den nuvarande tullförordningen som får anses vara av sådant slag att de bör placeras i tullagen.

21 § Polismyndighet och Kustbevakningen skall medverka i kontrollverksamhet enligt denna lag. Vad som sägs i 3, 7-11 och 16 §§ om Tullverket och tulltjänsteman gäller vid sådan medverkan också en polismyndighet och Kustbevakningen samt en polisman och en tjänsteman vid Kustbevakningen.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om medverkan som avses i första stycket.

Paragrafen motsvarar 66 § första och fjärde styckena i nuvarande tullag.

22 § Ett postbefordringsföretag som regeringen bestämmer är skyldigt att på begäran av Tullverket överlämna en försändelse som hållits kvar enligt 14 §.

Ett befordringsföretag är skyldigt att göra anmälan till Tullverket, om det i företagets verksamhet uppkommer misstanke om att en försändelse innehåller narkotika som kan tas i beslag enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling, och att även i övrigt medverka i kontrollverksamheten enligt denna tullag i fråga om varor som befordras med post, på järnväg eller med luftfartyg. Vid sådan medverkan gäller inte 3, 7-11 och 16 §§.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om medverkan som avses i andra stycket.

Paragrafen motsvarar 66 § andra-fjärde styckena i den nuvarande tullagen.

23 § Den som driver anläggning för land-, sjö- eller lufttransport skall utan kostnad för staten ställa de lokaler och anordningar till Tullverkets förfogande som enligt vad verket bedömer behövs för undersökning och tullklarering av resgoods och fordon som resande för med sig, för förhör, kroppsvisitation och kroppsbesiktning av resande samt för tullpersonal under uppehåll i tjänstgöringen.

Enligt 67 § i den nuvarande tullagen åligger skyldigheten att ställa lokaler och anordningar till Tullverkets förfogande transportföretagen. I praktiken är emellertid den som driver exempelvis hamnen eller flygplatsen bättre ägnad att fullgöra denna skyldighet; det är också så det fungerar. Vi föreslår att bestämmelsen utformas i enlighet härmed.

24 § Transportföretag som befordrar varor, passagerare eller fordon till eller från Sverige skall på begäran av Tullverket skyndsamt lämna de aktuella uppgifter om ankommande och avgående transporter som företaget har tillgång till. Beträffande uppgifter om passagerare gäller uppgiftsskyldigheten endast uppgifter som avser namn, resrutt, bagage och medpassagerare samt sättet för betalning och bokning.

Tullverket får begära uppgifter enligt första stycket endast om uppgifterna kan antas ha betydelse för Tullverkets brottsbekämpande verksamhet.

Paragrafen motsvarar 67 a § i den nuvarande tullagen.

25 § Transportföretag får lämna uppgifter enligt 24 § på så sätt att de görs läsbara för Tullverket genom terminalåtkomst.

Tullverket får ta del av uppgifter genom terminalåtkomst endast i den omfattning och under den tid som behövs för kontroll av aktuella transporter. Tullverket får inte ändra eller på annat sätt bearbeta eller lagra uppgifter som hålls tillgängliga på detta sätt.

Uppgifter om enskilda personer som lämnats på annat sätt än genom terminalåtkomst skall omedelbart förstöras, om de visar sig sakna betydelse för utredning och lagföring av brott.

Paragrafen motsvarar 67 b § i den nuvarande tullagen.

26 § Tullverket får förelägga den som är eller kan antas vara deklarations- eller uppgiftsskyldig enligt tullagstiftningen eller för vars räkning en vara importerats eller exporterats, att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över en kopia av handling som behövs för kontroll av att deklarations- eller uppgifts- skyldigheten fullgjorts riktigt och fullständigt.

Paragrafen motsvarar 68 § första och andra styckena i den nuvarande tullagen. Se även 28 §.

27 § Tullverket får förelägga den, som bedriver verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgift av betydelse för kontrollen av annan persons deklarations- eller uppgiftsskyldighet kan hämtas ur handlingar som rör verksamheten att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över kopia av handling rörande rättshandling mellan den som föreläggs och den andra personen (*kontrolluppgift*).

Paragrafen motsvarar 69 § nuvarande tullag. Utformningen av den paragrafen följer, såvitt avser kravet på rättshandling, utformningen av 3 kap. 50 a § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontroll- uppgifter. I SOU 1998:12 Självdeklaration och kontrolluppgifter lämnar Skattekontrollutredningen ett förslag till ny lag. Där har bestämmelsen om tredjemansföreläggande en annan utformning; kravet på föreliggande rättshandling har tagits bort. Förslaget torde, om det leder till lagstiftning, föranleda vissa ändringar i tullagens regler om tredjemansföreläggande.

28 § Om ett föreläggande enligt 26 eller 27 § avser uppgifter i räkenskaper som förs med hjälp av automatisk databehandling, skall dessa efter Tullverkets bestämmande tillhandahållas i utskrift eller på medium för automatisk databehandling.

En motsvarande bestämmelse finns i 68 § tredje stycket i nuvarande tullagen. Bestämmelsen har ändrats endast på så sätt att den också omfattar tredjemansföreläggandena.

29 § Tullverket får för kontroll av att deklarations- eller uppgiftsskyldighet enligt tullagstiftningen fullgjorts riktigt och fullständigt besluta om revision hos den som är eller kan antas vara deklarations- eller uppgiftsskyldig enligt tullagstiftningen samt hos den som bedriver verksamhet av sådan art att uppgift av betydelse

för kontrollen av annan persons deklarations- eller uppgiftsskyldighet kan hämtas ur handlingar som rör verksamheten.

Paragrafen motsvarar 70 § i den nuvarande tullagen. En redaktionell ändring har gjorts genom att vad som sägs i den paragrafens andra stycke har förts in i inledningen till bestämmelsen. Det framgår då tydligare att syftet med en revision alltid skall vara att kontrollera att deklarations- eller uppgiftsskyldighet enligt tullagstiftningen fullgjorts riktigt och fullständigt.

30 § Ett beslut om revision skall innehålla uppgift om ändamålet med revisionen och om möjligheten att undanta handlingar och uppgifter enligt 35 och 36 §§.

Företas revisionen för granskning av annan än den som revideras, får Tullverket, om det finns särskilda skäl, utesluta uppgift om vem eller vilken rättshandling granskningen avser.

I ett beslut om revision skall Tullverket förordna en eller flera tjänstemän att verkställa revisionen (*revisor*).

Den reviderade skall underrättas om beslutet innan revisionen verkställs. Om det är av betydelse för kontrollen att företa inventering eller liknande fysisk kontroll, får dock underrättelse ske i samband med att revisionen verkställs, om kontrollen annars kan mista sin betydelse.

Paragrafen motsvarar 71 § i den nuvarande tullagen.

31 § En revision skall bedrivas i samverkan med den reviderade och på ett sådant sätt att den inte onödigt hindrar verksamheten.

Revisionen får verkställas hos den reviderade, om han medger det. Revisionen skall ske hos den reviderade, om han begär det och revisionen kan göras där utan betydande svårighet. Om revisionen inte verkställs hos den reviderade, skall handlingarna på begäran överlämnas till revisorn mot kvitto.

För det fall den reviderade inte samverkar finns bestämmelser om vite i 9 kap. 4 § och om andra tvångsåtgärder i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet.

Paragrafen motsvarar i sak 72 § i den nuvarande tullagen, med den ändringen att hänvisningen till vitesbestämmelsen gäller den generella vitesbestämmelsen i 9 kap. 4 §, vilken utformats så att den också omfattar bl.a. skyldigheten att samverka vid revision. Skälen för att

hänvisningen till vitesbestämmelsen och tvångsåtgärdslagen har flyttats till sista stycket har angivits i avsnitt 5.2.5.

32 § Vid revision får räkenskapsmaterial och andra handlingar som rör verksamheten granskas, om de inte skall undantas enligt 35 §. Med handling förstås framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel.

Vid revision får revisorn även ta prov på varor och granska varulager.

Paragrafen motsvarar med en redaktionell ändring 73 § i den nuvarande tullagen.

33 § Av artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 framgår att den reviderade skall tillhandahålla revisorn de handlingar och lämna de upplysningar som behövs för revisionen samt i övrigt ge den hjälp som behövs vid revisionen.

Den reviderade skall för sådan åtgärd som avses i 32 § om möjligt ställa en ändamålsenlig arbetsplats till förfogande.

Revisorn skall på begäran ges tillfälle att själv använda tekniskt hjälpmedel för att ta del av upptagning som kan uppfattas endast med sådana hjälpmedel, om inte den reviderade i stället tillhandahåller en kopia av upptagningen och denna utan svårighet kan granskas med annat tillgängligt tekniskt hjälpmedel. Revisorn får kontrollera att kopian stämmer överens med den upptagning som finns hos den reviderade.

Vid granskning av upptagning enligt tredje stycket får endast de tekniska hjälpmedel och sökbegrepp användas som behövs för att tillgodose ändamålet med revisionen. Granskningen får, om den reviderade medger det, verkställas via telenätet.

Paragrafen motsvarar till sin innebörd 74 § i den nuvarande tullagen. Någon bestämmelse motsvarande den i 74 § första stycket, om skyldighet att lämna tillträde till utrymmen som huvudsakligen används i verksamheten, har inte lagts in. En sådan skyldighet kan inte anses vara förenlig med bestämmelsen i förslagets 31 § andra stycket, att revisionen får ske hos den reviderade endast om han medger det.

Vitesbestämmelsen i nuvarande 74 § fjärde stycket har tagits bort, eftersom den reviderades skyldighet att samverka och möjligheten att förelägga honom vid vite att uppfylla sina skyldigheter framgår redan av 31 §; i den paragrafen hänvisas till den generella vitesbestämmelsen i 9

kap. 4 §, som utformats så att den omfattar bl.a. skyldigheten att samverka vid revision.

I sista stycket har en ändring gjorts. Enligt den nuvarande bestämmelsen får granskning överhuvudtaget inte verkställas via telenätet. Myndigheten får med andra ord inte koppla upp förbindelse med den reviderades dator via telenätet. Bestämmelsen, som tillkom år 1994, har till syfte att skydda integritetskänslig information. Den tekniska utvecklingen har gått framåt sedan bestämmelsen infördes. Utbytet av information mellan Tullverket och importörerna sker i allt större utsträckning elektroniskt. Det är därför inte otroligt att en möjlighet att utföra granskning via telenätet skulle kunna innebära fördelar för såväl Tullverket som företagen. Vi föreslår därför att sådan granskning skall vara tillåten, dock endast om den reviderade medger det.

34 § En revision får inte pågå längre tid än nödvändigt. Räkenskapsmaterial och andra handlingar som överlämnats till revisorn skall så snart som möjligt och senast när revisionen avslutats återlämnas till den reviderade.

Har den reviderade försatts i konkurs när handlingarna skall återlämnas, skall Tullverket överlämna handlingarna till konkursförvaltaren. Tullverket skall underrätta den reviderade om att handlingarna överlämnats till konkursförvaltaren.

Tullverket skall snarast lämna den reviderade meddelande om resultatet av revisionen i de delar som rör honom.

Paragrafen motsvarar 75 § i den nuvarande tullagen. En mindre redaktionell ändring har gjort i tredje stycket.

35 § På den enskildes begäran skall från föreläggande eller revision undantas

1. handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken samt

2. annan handling med ett betydande skyddsintresse, om handlingens innehåll på grund av särskilda omständigheter inte bör komma till någon annans kännedom och skyddsintresset överväger dess betydelse för kontrollen.

Bestämmelserna i första stycket gäller i tillämpliga delar även föreläggande att lämna uppgifter.

Paragrafen motsvarar med en redaktionell ändring 76 § i den nuvarande tullagen.

36 § En skriftlig begäran om befrielse från föreläggande att lämna uppgift, visa upp handling eller lämna över en kopia av handling, skall ges in till länsrätten, tillsammans med föreläggandet och den begärda handlingen eller uppgiften.

Begär den reviderade att en handling skall undantas från revision, skall handlingen, om Tullverket anser att den bör granskas, omedelbart förseglas och överlämnas till länsrätten.

Länsrätten skall utan dröjsmål pröva om handlingen eller uppgiften skall undantas från kontrollen.

Paragrafen motsvarar 77 § i den nuvarande tullagen.

37 § I fråga om upptagning som avses i 32 § första stycket andra meningen bestämmer länsrätten i vilken form eller på vilket sätt den skall tillhandahållas i målet.

Länsrätten får i fråga om upptagning som avses i första stycket besluta om sådana begränsningar i Tullverkets rätt att själv använda tekniska hjälpmedel som behövs för att uppgift, som skall undantas från granskning, inte skall bli tillgänglig för verket.

Paragrafen motsvarar 78 § i den nuvarande tullagen.

38 § Om den enskilde begär det, skall länsrätten pröva om beslut kan fattas utan att rätten granskar handlingen.

Anser den enskilde att en handling eller uppgift inte omfattas av kontrollen, handläggs frågan om undantagande på sätt som anges i 36 och 37 §§ samt i första stycket.

Paragrafen motsvarar 79 § i den nuvarande tullagen.

39 § Om en handling eller del av handling undantagits från kontroll, får dess innehåll inte återges eller åberopas vid redogörelse för granskning eller annars inför myndighet. Detta gäller även om en handling, utan beslut av länsrätten, återlämnats efter det att den begärts undantagen.

Ett beslut i fråga om undantagande av handling eller uppgift gäller omedelbart, om inte annat anges i beslutet.

Paragrafen motsvarar 80 § i den nuvarande tullagen.

6 kap. Tullkontroll beträffande varumärkesintrång

I detta kapitel har med vissa ändringar bestämmelserna i 1-5 §§ lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. förts in. Någon motsvarighet till 6 § i den lagen, som avser överklagande, behövs inte; i och med att bestämmelserna förs in i tullagen blir tullagens överklaganderegler tillämpliga. Bestämmelserna i den till lagen hörande förordningen (1994:1559) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. har förts in i förslaget till ny tullförordning.

1 § Bestämmelser om tullkontroll beträffande varumärkesintrång finns i rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt¹ samt i kommissionens förordning (EG) nr 1367/95 av den 16 juni 1995 med föreskrifter om tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av åtgärder för att förbjuda övergång till fri omsättning, export, återexport eller införsel under suspensivt arrangemang av förfalskade varor eller piratkopior².

Paragrafen motsvarar 1 § lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. med den skillnaden att hänvisning också görs till kommissionens förordning. Beträffande titlarna på de båda förordningarna se avsnitt 5.1.

2 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer skall utse den enhet inom Tullverket som är behörig att ta emot och behandla ansökningar enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94. Enheten skall, om det behövs, samråda med andra myndigheter.

¹ EGT L 341, 30.12.1994, s. 8 (Celex 394R3295)

² EGT L 133, 17.06.1995, s. 2 (Celex 395R1367)

Paragrafen motsvarar 2 § lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. med de ändringar som föranleds av Tullverkets omorganisation. Se även avsnitt 5.2.6.

3 § Varor vars frigörande har skjutits upp eller som hålls kvar av Tullverket skall förvaras på betryggande sätt. Förvaringen skall ske på sökandens bekostnad. När lagakraftvunnet beslut om förstöring av eller annan åtgärd med varorna föreligger, har sökanden rätt till ersättning för dessa kostnader från den eller dem som beslutet gått emot. Kan kravet riktas mot fler än en person, har dessa ett solidariskt ansvar.

Paragrafen motsvarar med viss redaktionell ändring 3 § lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.

4 § I artikel 6.1 i förordningen (EG) nr 3295/94 finns bestämmelser om att en tullmyndighet som har skjutit upp frigörandet av eller hållit kvar varor skall till rättighetsinnehavaren lämna ut namn- och adressuppgifter, om rättighetsinnehavaren begär det. Har varorna befunnits vara varumärkesförfalskade eller pirat- tillverkade, gäller en vidare uppgiftsskyldighet enligt artikel 8.3 i samma förordning.

Paragrafen motsvarar 4 § första stycket lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. med den ändring som trädde i kraft den 1 januari 1999. Syftet med bestämmelsen är att den skall ligga till grund för en samtidigt gjord ändring av 9 kap. 1 och 2 §§ sekretesslagen (1980:100) så att sekretessgenombrott kan ske i överensstämmelse med EG-rätten. Utan det syftet skulle paragrafen vara överflödigt, en erinran om EG-förordningens bestämmelser görs ju i 1 § (jfr prop. 1998/99:18, s. 35 och 74-76).

Eftersom uppgiftsskyldigheten föreskrivs i EG-förordningen, bör paragrafen utformas så att den inte skulle kunna uppfattas som en otillåten transformation av artikel 6.1 i förordningen. Med den allmänna erinran i 1 § om EG-förordningen behövs ingen särskild hänvisning till artikel 1.2c om vad som avses med rättighetsinnehavare. – Se även kommentaren till de föreslagna ändringarna i 9 kap. 1 och 2 §§ sekretesslagen.

5 § Fråga om ett rättighetsintrång har skett och hur det skall förfaras med varorna i sådant fall prövas av domstol enligt 41 § varumärkeslagen (1960:644), 7 kap. 55-57 §§ lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk samt 37 § mönsterskyddslagen (1970:485).

Domstolen får meddela interimistiskt beslut om att kvar- hållande av varor skall upphöra.

Tullverket skall verkställa lagakraftvunna beslut från domstolen om frigörande, ändring eller förstöring av varor som kvarhålls av Tullverket.

Om beslutet innebär att varorna skall ändras, skall ändringen bekostas av den som har rätten till varorna.

Svaranden ansvarar för Tullverkets kostnader för förstöring av varor. Om ersättning inte kan utsökas hos svaranden, ansvarar sökanden emot staten för kostnaderna.

Paragrafen motsvarar i huvudsak den äldre lydelsen av 4 § lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m.

Av 41 § varumärkeslagen, 7 kap. 55-57 §§ lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk samt 37 § mönsterskyddslagen framgår att frågor om rättighetsintrång har skett och hur det skall förfaras med varorna i sådant fall prövas av allmän domstol. En hänvisning till dessa bestämmelser har i första stycket ersatt den nuvarande erinringen om att prövningen sker av "behörig domstol".

I tredje stycket har ett förtydligande gjorts; skyldighet för Tullverket att verkställa domstols dom gäller endast varor som verket kvarhåller. Se även avsnitt 5.2.6.

I femte stycket finns en bestämmelse om ansvaret för Tullverkets kostnader för verkställighet av domstols beslut om förstöring av varor. Skälen för att införa en sådan bestämmelse anges i avsnitt 5.2.6.

6 § Regeringen får meddela föreskrifter om

- 1. att avgift skall tas ut för ansökan enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94,**
- 2. de tidsperioder som avses i artikel 3.5 i förordningen (EG) nr 3295/94,**
- 3. förlängning av tidsfrist enligt artikel 7.1 andra stycket i förordningen (EG) nr 3295/94,**
- 4. förvaring av varor enligt 3 §,**
- 5. ställande av säkerhet för kostnad för förvaring enligt 3 § samt**
- 6. verkställighet av beslut enligt 6 § andra stycket.**

Den första punkten motsvarar 5 § första stycket lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. Syftet med de övriga punkterna är att regeringen och efter bemyndigande Tullverket skall kunna meddela föreskrifter i dessa frågor; jämför med 11 kap. 1 § samt 53 § i den föreslagna tullförordningen. Se även avsnitt 5.2.6.

7 kap. Tulltillägg och förseningsavgift

Vi lämnar inga förslag till ändring i sak av bestämmelserna om särskilda avgifter förutom i 9 § 1, se avsnitt 6.1. Bestämmelserna i detta kapitel motsvarar därför i huvudsak bestämmelserna i 82-95 §§ i den nuvarande tullagen. Det tredje stycket i 92 § har dock inte förts över till 13 §; bestämmelsen motsvarar 6 kap. 24 § taxeringslagen, som skall tillämpas enligt 8 kap. 8 § (109 § i den nuvarande tullagen).

1 § Har den som är gäldenär och skyldig att lämna skriftlig eller med databehandlingsteknik upprättad deklARATION i en deklARATION eller ett annat dokument, som under förfarandet avgetts till ledning för fastställande av tull, lämnat en uppgift som befinns vara oriktig, skall han påföras en särskild avgift (tulltillägg). Tulltillägget är tjugo procent av den tull som inte skulle ha påförts, om den oriktiga uppgiften godtagits. Detsamma gäller, om gäldenären skriftligen har lämnat en sådan uppgift i ett ärende som avser omprövning av tull-taxeringsbeslut eller i ett överklagat ärende som avser fastställande av tull.

Avgiftsberäkning enligt första stycket sker efter tio procent dels när den oriktiga uppgiften har rättats eller hade kunnat rättas med ledning av kontrollmaterial som bifogats deklARATIONEN, dels när det gäller mervärdesskatt som får dras av vid redovisning av skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200).

Om avvikelser från deklARATION har skett vid skönstulltaxering, skall gäldenären påföras tulltillägg. Tulltillägget är tjugo procent av den tull som vid taxeringen påförs gäldenären utöver vad som annars skulle ha påförts honom. Till den del taxeringen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från gäldenären påförs dock tulltillägg enligt första stycket.

Paragrafen motsvarar 82 § i den nuvarande tullagen.

Begreppet "tullskyldig" har ersatts av "gäldenär". För att tulltillägg skall komma i fråga måste det föreligga en tullskuld. Därför kan "gäldenär" användas. "Deklarant" är inte lämpligt eftersom tulltillägg kan komma i fråga även i fall då den oriktiga uppgiften inte lämnats i deklARATION samt i fall då deklARATION överhuvudtaget inte lämnats. Se vidare avsnitt 3.1.

2 § Tulltillägg skall påföras om tull skall tas ut på grund av

- 1. olaga införsel,**
- 2. olaga undandragande av varor från tullövervakning eller**
- 3. förfogande i övrigt över en oförtullad vara, i strid mot för varan föreskriven inskränkning i förfoganderätten.**

Första stycket gäller endast om gäldenären rätteligen skulle ha lämnat en skriftlig eller med databehandlingsteknik upprättad deklaration till ledning för fastställande av tull.

Paragrafen motsvarar 83 § i den nuvarande tullagen. ”Om tullskyldighet uppkommer” har ersatts av ”om tull skall tas ut”. Tullkodexens begrepp ”tullskuld” kan inte användas eftersom detta bara avser tull; bestämmelsen skall avse även fall då skatt skall tas ut. ”Den tullskyldige” har ersatts av ”gäldenären”.

3 § Tulltillägget enligt 2 § är tjugo procent av den tull som påförs. Även den som förfogat över en förtullad vara i strid mot föreskriven förutsättning för befrielse från eller nedsättning eller återbetalning av tull skall påföras tulltillägg. Tulltillägget är då tjugo procent av den tullförmån som gäldenären går miste om.

Paragrafen motsvarar 84 § i den nuvarande tullagen. ”Den tullskyldige” har ersatts av ”gäldenären”.

4 § Vid tillämpning av 1 § ansvarar gäldenären för handlingar och underlåtenhet av hans ombud. Tulldeklaration eller annat dokument som lämnas för en gäldenär som är juridisk person skall anses ha lämnats av gäldenären, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda gäldenären.

Paragrafen motsvarar 85 § i den nuvarande tullagen. ”Den tullskyldige” har ersatts av ”gäldenären”.

5 § Tulltillägg påförs inte i samband med rättelse av en felräkning eller felskrivning, som uppenbart framgår av tulldeklaration eller annat dokument som lämnats till ledning för tulltaxeringen.

Tulltillägg påförs inte heller i den mån avvikelser avser bedömning av ett yrkande, såsom fråga om yrkad förmånsbehandling, anspråk på tullbefrielse eller tullnedsättning eller fråga om skäligheten av en uppskattning eller värdering, och avvikelserna inte gäller uppgift i sak.

Om en gäldenär frivilligt har rättat en oriktig uppgift eller anmält förhållande som avses i 2 §, påförs inte tulltillägg.

Paragrafen motsvarar 86 § i den nuvarande tullagen. ”Tullskyldig” har ersatts av ”gäldenär”.

**6 § Tulltillägg under femtio kronor påförs inte.
Tulltillägg tillfaller staten.**

Paragrafen motsvarar 93 § i den nuvarande tullagen.

**7 § Om betalningsskyldighet för tull inte längre kan åläggas, får
Tullverket inte påföra tulltillägg på beloppet.**

Paragrafen motsvarar 94 § i den nuvarande tullagen.

**8 § Om den som deklarerat en vara för övergång till fri omsättning
med tillämpning av förenklat deklarationsförfarande eller lokalt
klareringsförfarande inte har kommit in med kompletterande
tulldeklaration vid den tidpunkt då denna senast skulle ha lämnats,
påförs han en särskild avgift (förseningsavgift).**

Förseningsavgiften är 400 kronor. Om den som anmodats att lämna deklaration ej fullgjort sin skyldighet inom den bestämda tiden, är avgiften dock 800 kronor.

Paragrafen motsvarar 87 § i den nuvarande tullagen. Förseningsavgiften är en sanktion som riktar sig mot den som deklarerat en vara för övergång till fri omsättning med tillämpning av förenklat deklarationsförfarande eller lokalt klareringsförfarande, men sedan inte inkommit i tid med kompletterande deklaration. I den nuvarande paragrafens andra stycke används emellertid begreppet "tullskyldig"; om den tullskyldige anmodats att lämna tulldeklaration, men inte fullgjort skyldigheten inom den bestämda tiden, är avgiften 800 kr. Utgångspunkten är att deklaranter och den tullskyldige/gäldenären är samma person. Detta är dock inte fallet då deklARATIONEN lämnats av ombud vid indirekt ombudskap. Det torde vidare i fall då transporten utförs av speditör förekomma att den som lämnat den första, förenklade deklARATIONEN inte är samma person som skall lämna den kompletterande deklARATIONEN. Vi har därför valt att inte använda vare sig "gäldenär" eller "deklarant" i detta sammanhang.

9 § Den som påförts tulltillägg eller förseningsavgift skall helt eller delvis befrias från avgiften

1. om felaktigheten eller underlåtenheten kan antas ha ett sådant samband med hans ålder, hans bristande erfarenhet, hans eller hans ombuds sjukdom eller liknande förhållande att den framstår som ursäktlig,

2. om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till den oriktiga uppgiftens beskaffenhet eller annan särskild omständighet, eller

3. om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut tillägget eller avgiften.

Gäldenären får befrias helt från tulltillägget när det belopp som kunde ha undandragits genom felaktigheten eller underlåtenheten är obetydligt.

Deklaranten får helt eller delvis befrias från förseningsavgift även när underlåtenheten är obetydlig.

Paragrafen motsvarar 88 § i den nuvarande tullagen. En ändring har gjorts i första stycket 1 så att även ombuds sjukdom kan beaktas vid befrielse från avgift. Vidare har begreppet "den tullskyldige" ersatts av "gäldenären" såvitt avser tulltillägg och "deklaranten" såvitt avser förseningsavgift.

10 § Tulltillägg eller förseningsavgift får inte påföras sedan gäldenären respektive deklaranten har avlidit.

Paragrafen motsvarar 89 § i den nuvarande tullagen. Begreppet "den tullskyldige" har ersatts av "gäldenären respektive deklaranten".

11 § Om en oförtullad vara eller dess värde blir föremål för förverkande, skall annan skatt än tull och tulltillägg inte tas ut till den del varan eller dess värde förverkats. Ett tidigare meddelat beslut om sådan påлага skall upphävas eller ändras sedan dom eller beslut som innefattar förverkande har vunnit laga kraft.

Erlagd tull skall beaktas vid förverkande av en varas värde och vid bestämmande av påföljd.

Paragrafen motsvarar 90 § i den nuvarande tullagen.

12 § Frågor om tulltillägg och förseningsavgift prövas av Tullverket. Allmän förvaltningsdomstol prövar dock, på talan av det allmänna ombud som avses i 8 kap. 1 §, frågor om tulltillägg på grund av oriktiga uppgifter i mål om tull. Sådan talan får föras, om den oriktiga uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats i målet. Talan skall väckas inom ett år från utgången av den månad då domen eller det slutliga beslutet i målet har vunnit laga kraft.

Innan beslut fattas om påföring av tulltillägg eller förseningsavgift skall gäldenären respektive deklaranten om möjligt ges tillfälle att yttra sig.

Underrättelse om att Tullverket överväger att påföra tulltillägg eller förseningsavgift får ske genom överföring av elektroniskt dokument.

Paragrafen motsvarar 91 § i den nuvarande tullagen. Andra stycket i den paragrafen har dock tagits in i 8 kap. 2 §. "Den tullskyldige" har ersatts av "gäldenären respektive deklaranten".

13 § Bestämmelserna om befrielse från tulltillägg och förseningsavgift skall beaktas, även om yrkande om detta inte framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet eller målet om tulltillägg eller förseningsavgift.

Om tull sätts ned, skall också vidtas den ändring i beslutet om tulltillägg som nedsättningen kan föranleda.

Paragrafen motsvarar 92 § i den nuvarande tullagen.

14 § Bestämmelserna i 4 kap. 7 andra stycket, 8, 9, 15, 22 och 23 §§ tillämpas även i fråga om tulltillägg och förseningsavgift.

Paragrafen motsvarar 95 § i de nuvarande tullagen.

8 kap. Överklagande

Förslagen till bestämmelser om överklagande bygger på de förslag till nya överklaganderegler som regeringen lämnar i prop. 1998/99:79. Våra förslag avviker dock från förslagen i propositionen i ett par hänseenden. För det första har någon paragraf motsvarande 103 § i den nuvarande tullagen inte tagits med; bestämmelsen behövdes tidigare då Tullverket bestod av flera myndigheter och det var nödvändigt att ange bl.a. vilken av tullmyndigheterna som skulle göra rättidsprövningen. I och med den nya organisationen med en enda myndighet kan den allmänna bestämmelsen i 24 § förvaltningslagen tillämpas. För det andra har hänvisningen till vissa bestämmelser i 6 kap. taxeringslagen ersatts av motsvarande bestämmelser i tullagen. Någon bestämmelse motsvarande 6 kap. 11 § taxeringslagen har emellertid inte tagits in; att Tullverket, i fall då enskild överklagat ett taxeringsbeslut hos länsrätten, får överklaga länsrättens beslut om det innebär att den enskilde helt eller delvis fått bifall, följer redan av 7 a och 33 §§ förvaltningsprocesslagen

(1971:291). Dessutom har begreppet "tullskyldig" ersatts av begreppet "gäldenär" eller "deklarant".

1 § Hos Tullverket skall finnas ett allmänt ombud. Det allmänna ombudet får överklaga Tullverkets beslut i sådana ärenden som avses i 3 och 6 §§.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer förordnar det allmänna ombudet och ersättare före denne.

Paragrafen motsvarar 100 § tullagen med den lydelse som föreslås i prop. 1998/99:79.

2 § Ett beslut av Tullverket enligt tullagstiftningen eller artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94 får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Detsamma gäller vid överklagande i mål som avses i 7 kap. 12 §.

Föreskrifter om överklagande av Tullverkets beslut om föreskrifter med stöd av ett bemyndigande enligt denna lag meddelas av regeringen.

Paragrafen motsvarar i huvudsak 101 § tullagen med den lydelse som föreslås i prop. 1998/99:79. Bestämmelsen om förbud mot att överklaga Tullverkets beslut om revision har dock tagits bort, se vidare avsnitt 7.2. Vidare har uttrycket "denna lag eller enligt bestämmelser som meddelats med stöd av lagen eller enligt tullagstiftningen i övrigt" ersatts av "tullagstiftningen". Som vi anförde i vårt delbetänkande (SOU 1998:127 s. 61) får hänvisningen till beslut som meddelats "enligt denna lag" anses överflödig; med tullagstiftningen avses såväl EG:s tullbestämmelser som svenska tullförfattningar. Däremot måste särskilt anges att paragrafen även avser Tullverkets beslut beträffande rättighetsinnehavares ansökan om ingripande enligt artikel 3 i varumärkesintrångsförordningen, eftersom bestämmelserna i den EG-förordningen inte omfattas av begreppet "tullagstiftningen" (se även avsnitt 5.1). Ett överklagande av sådant beslut torde bli aktuellt endast då Tullverket avslagit rättighetsinnehavarens ansökan.

Ytterligare en ändring är att den bestämmelse om prövningstillstånd som i dag finns i 91 § tullagen (7 kap. 12 § i vårt förslag) har tagits in i andra stycket.

3 § Om överklagande enligt 2 § gäller beslut vid tulltaxering i en fråga som kan ha betydelse för fastställelse av tull eller beslut om fastställelse av annan skatt än tull enligt 4 kap. 11 § andra stycket, skall överklagandet ha kommit in till Tullverket inom tre år från den

dag då tullskulden eller den anmälningsskyldighet som avses i 2 kap. 2 § uppkom. Om beslutet har meddelats senare än två och ett halvt år efter den dag då tullskulden eller anmälningsskyldigheten uppkom, får överklagandet dock, om tiden för överklagande därigenom blir längre, komma in inom två månader från den dag då gäldenären eller den anmälningsskyldige fick del av beslutet.

Om beslut som avses i första stycket har omprövats, får även omprövningsbeslutet överklagas inom där angiven treårsfrist. Om omprövningsbeslutet meddelats senare än två och ett halvt år efter den dag då tullskulden eller anmälningsskyldigheten uppkom, får överklagandet dock, om tiden för överklagande därigenom blir längre, komma in inom två månader från den dag då gäldenären eller den anmälningsskyldige fick del av omprövningsbeslutet.

En gäldenär eller anmälningsskyldig får överklaga ett beslut som avses i första och andra styckena även om det inte gått honom emot.

Paragrafen motsvarar 102 § första, andra och fjärde styckena tullagen med dess lydelse enligt prop. 1998/99:79; den bestämmelse som finns i tredje stycket den paragrafen har flyttats till 6 §. Se avsnitt 3.1 beträffande begreppet ”tullskyldig”.

4 § Om överklagandet inte avvisas såsom för sent inkommet, skall Tullverket snarast ompröva det överklagade beslutet.

Ett överklagande förfaller, om beslutet vid omprövningen ändras så som klaganden begär.

Om beslutet ändras på annat sätt än vad som begärts, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet. Finns skäl för det, får klaganden lämnas tillfälle att återkalla överklagandet.

Paragrafen motsvarar, med vissa språkliga ändringar, 104 § tullagen i dess lydelse enligt förslagen i prop. 1998/99:79.

5 § Ett överklagande som inte avvisas såsom för sent inkommet eller förfaller enligt 4 § skall tillsammans med handlingarna i ärendet överlämnas till den domstol som skall pröva överklagandet. Om det finns särskilda skäl, får överklagandet överlämnas utan föregående omprövning.

Paragrafen motsvarar med viss språklig ändring 105 § tullagen i dess lydelse enligt förslagen i prop. 1998/99:79.

6 § Vad som sägs i 3-5 §§ gäller också överklagande av beslut om ränta, tulltillägg och förseningsavgift.

Gäldenärens yrkande i fråga om tulltillägg skall, oavsett tidsfristerna i 3 §, prövas, om beslutet om den tull som tulltillägget avser inte har vunnit laga kraft. Detsamma gäller, om Tullverket eller det allmänna ombudet framställt ett sådant yrkande till förmån för gäldenären. Om yrkandet framställs först i domstol, kan domstolen förordna att det skall tas upp och vidare handläggas av Tullverket.

Vad som sägs i andra stycket gäller även deklarants yrkande i fråga om förseningsavgift.

Första stycket motsvarar 106 § i den nuvarande tullagen.

Andra och tredje styckena innehåller de bestämmelser som idag finns i 102 § tredje stycket tullagen i dess lydelse enligt prop. 1998/99:79; de passar bättre här.

7 § Om en part har överklagat Tullverkets beslut i ett sådant ärende som avses i 3 eller 6 §§, får också motparten överklaga beslutet, även om den för motparten föreskrivna tiden för överklagande har gått ut.

Motpartens skrivelse skall ha kommit in till Tullverket inom två månader från den dag då motparten fick del av den först ingivna skrivelsen med överklagande eller, om motparten inte fått del av den före utgången av den tid inom vilken den senast skulle ha kommit in, från utgången av denna tid.

Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare överklagandet förfallet.

Paragrafen motsvarar med vissa redaktionella ändringar 108 § tullagen i dess lydelse enligt förslagen i prop. 1998/99:79.

8 § I artiklarna 7 och 244 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om verkställighet av beslut som överklagas.

Beslut om skönstulltaxering, tulltillägg och förseningsavgift samt beslut om annan skatt än tull skall gälla omedelbart. Detsamma gäller annat beslut av Tullverket som meddelats enligt tullagstiftningen och som inte innebär att målet eller ärendet avgörs.

Paragrafen motsvarar 110 § i dess lydelse enligt prop. 1998/99:79.

9 § Länsrättens beslut avseende Tullverkets beslut att avvisa en begäran om omprövning såsom för sent inkommen får inte överklagas.

I Ds 1998:42 föreslås att motsvarande bestämmelse i 6 kap. 10 § taxeringslagen skall tas bort eftersom en allmän bestämmelse av motsvarande innebörd föreslås i 33 § förvaltningsprocesslagen. Om så blir fallet bör även denna paragraf tas bort.

10 § Om det allmänna ombudet har överklagat ett tull-taxeringsbeslut, skall därav föranledd talan om särskild avgift föras samtidigt.

Denna paragraf motsvarar 6 kap. 9 § taxeringslagen.

11 § Det allmänna ombudet får överklaga ett beslut av länsrätten eller kammarrätten i frågor som avses i 3 och 6 §§ även om ombudet inte tidigare har fört det allmännas talan i målet.

Paragrafen motsvarar 6 kap. 12 § taxeringslagen.

12 § Om enskild överklagar länsrättens eller kammarrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då han fick del av beslutet.

Om länsrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§ överklagas av Tullverket eller det allmänna ombudet, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då beslutet meddelades. Detsamma gäller det allmänna ombudets överklagande av kammarrättens beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§.

Paragrafen motsvarar 6 kap. 13 § taxeringslagen. I den paragrafen används begreppet ”den skattskyldige”. Som framgått tidigare föreslår vi att begreppet ”tullskyldig” skall tas bort. I detta fall har i stället begreppet ”enskild” använts; ”gäldenär” kan inte användas eftersom bestämmelsen även kan avse överklagande av anmälningsskyldig och deklaratant.

13 § Om någon har överklagat ett beslut av länsrätt eller kammarrätt i frågor som avses i 3 och 6 §§, får även annan som haft rätt att överklaga beslutet ge in ett överklagande, även om den för honom gällande tiden för överklagande gått ut. Ett sådant överklagande skall ges in inom en månad från utgången av den tid inom vilken det första överklagandet skulle ha gjorts.

Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare överklagandet förfallet.

Paragrafen motsvarar med viss språklig ändring 6 kap. 14 § taxeringslagen.

14 § Om enskild överklagar ett beslut, förs det allmännas talan i länsrätten och kammarrätten av Tullverket. Överklagar det allmänna ombudet, skall det allmännas talan föras av ombudet.

I mål som gäller beslut i frågor som avses i 3 och 6 §§ förs det allmännas talan i Regeringsrätten av det allmänna ombudet.

Paragrafen motsvarar 6 kap. 15 § taxeringslagen. Se kommentaren till 12 § beträffande begreppet "enskild".

15 § Det allmänna ombudet får ta över uppgiften att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden som gäller frågor som avses i 3 och 6 §§.

Det allmänna ombudet får uppdra åt annan tjänsteman vid Tullverket att företräda det allmänna i allmän förvaltningsdomstol.

Paragrafen motsvarar 6 kap. 16 § andra och tredje styckena taxeringslagen.

16 § Det allmänna ombudet får inom den för ombudet gällande tiden för överklagande föra talan i frågor som avses i 3 och 6 §§ till förmån för enskild part. Ombudet har då samma behörighet som den enskilde.

Paragrafen motsvarar 6 kap. 17 § taxeringslagen. Se kommentaren till 12 § beträffande begreppet "enskild part".

17 § I mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ får talan inte ändras i annat fall än som anges i 18 och 19 §§.

Att klaganden inskränker sin talan eller åberopar en ny omständighet utan att frågan som är föremål för talan ändras, anses inte vara ändring av talan.

Paragrafen motsvarar med viss språklig ändring 6 kap. 18 § taxeringslagen.

18 § I ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ får klaganden framställa ett nytt yrkande om inte en ny fråga därigenom förs in i målet.

I mål i länsrätten får klaganden dessutom, inom den tid som gäller för överklagande, föra in en ny fråga som har samband med den fråga som skall prövas, om länsrätten finner att frågan utan olägenhet kan prövas i målet.

Paragrafen motsvarar 6 kap. 19 § taxeringslagen.

19 § I ett mål om tulltaxering får klaganden föra in en fråga om tulltillägg som har föranletts av den taxeringsfråga som är föremål för prövning, om domstolen finner att tulltilläggsfrågan utan olägenhet kan prövas i målet.

Paragrafen motsvarar 6 kap. 20 § taxeringslagen.

20 § Om domstolen i ett fall som avses i 18 § andra stycket och 19 § inte tar upp den nya frågan till prövning, får rätten överlämna den till Tullverket för prövning.

Paragrafen motsvarar 6 kap. 21 § taxeringslagen.

21 § Om det i ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ finns flera frågor, får särskilt beslut meddelas i någon av dem trots att handläggningen i övrigt inte har avslutats.

Paragrafen motsvarar 6 kap. 22 § taxeringslagen.

22 § Om det i ett mål som gäller beslut som avses i 3 och 6 §§ är lämpligt med hänsyn till utredningen, får särskilt beslut ges över en av flera omständigheter som var för sig har omedelbar betydelse för utgången i målet eller över hur en viss uppkommen fråga, som främst angår rättstillämpningen, skall bedömas vid avgörandet av saken.

När särskilt beslut meddelas bestämmer rätten med hänsyn till omständigheterna om talan mot beslutet skall föras särskilt eller endast i samband med talan mot rättens slutliga avgörande i målet. Om rätten bestämmer att talan skall föras särskilt, får den förordna att målet i övrigt skall vila till dess att det särskilda beslutet har vunnit laga kraft.

Paragrafen motsvarar 6 kap. 23 § taxeringslagen.

23 § Vid handläggningen i länsrätt och kammarrätt av mål om särskild avgift skall muntlig förhandling hållas, om den enskilda parten begär det. Muntlig förhandling behöver dock inte hållas, om det inte finns anledning att anta att avgift kommer att tas ut.

Paragrafen motsvarar med viss språklig ändring 6 kap. 24 § taxeringslagen.

9 kap. Ansvarsbestämmelser

1 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift i tullagstiftningen döms för tullförseelse till böter. Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbudet i artikel 2 i förordningen (EG) nr 3295/94 eller mot beslut som Tullverket meddelat med stöd av tullagstiftningen

1. om skyldighet att föra anteckningar och lämna uppgifter om varor som förvaras i tillfälligt lager, tullager, frizon eller frilager eller som är föremål för förenklat förfarande vid tillämpning av ett tullförfarande,

2. om skyldighet i övrigt att lämna uppgift eller ge in handling till Tullverket eller

3. om användningen eller förbrukningen av en icke-gemenskapsvara.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Paragrafen motsvarar i huvudsak 96 § i den nuvarande tullagen. Eftersom det i första styckets första mening finns en bestämmelse som täcker alla de fall då någon bryter mot föreskrift i tullagstiftningen, behövs inte den nuvarande punkt 2 samt inte heller punkterna 1 och 3 till den del de avser brott mot föreskrifter i tullagstiftningen.

Avsikten är att ansvarsbestämmelsen skall omfatta även brott mot förbudet i artikel 2 i varumärkesintrångsförordningen. Som framgår av kommentaren till 1 kap. 5 § kan begreppet ”tullagstiftningen” inte anses omfatta även varumärkesintrångsförordningen. Därför anges att bestämmelsen även gäller brott mot förbudet i artikel 2 i varumärkesintrångsförordningen.

2 § Ansvar för tullförseelse inträder inte, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken eller lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

Paragrafen motsvarar 97 § i den nuvarande tullagen.

3 § Allmänt åtal för tullförseelse får väckas endast efter medgivande av Tullverket.

Paragrafen motsvarar 98 § i den nuvarande tullagen.

4 § När Tullverket med stöd av tullagstiftningen förelägger någon att vidta åtgärd som behövs för förtullning eller annan tullklarering eller för Tullverkets kontrollverksamhet, kan vite föreläggas.

Vite kan även föreläggas, om någon underlåtit att lämna uppgift eller inge handling enligt föreskrift i tullagstiftningen eller att fullgöra skyldighet som föreskrivs i 5 kap. 17, 18, 25, 32 och 34 §§.

Finns det anledning att anta att den som skall föreläggas, eller, om denne är en juridisk person, dess ställföreträdare har begått brott, får han inte föreläggas vid vite att medverka i utredningen av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser.

Vite får inte fastställas till lägre belopp än femhundra kronor eller högre än femtusen kronor.

Bestämmelserna i 4 kap. 22 § tillämpas även i fråga om viten.

Paragrafen motsvarar 99 § tullagen i dess lydelse enligt prop. 1998/99:79 och 99 a § i den nuvarande tullagen, med den skillnaden att paragrafen också omfattar skyldigheten att medverka enligt 5 kap. 32 och 34 §§; se också kommentarerna till de paragraferna.

10 kap. Särskilda bestämmelser

1 § Uppgifter, som någon lämnat om en vara enligt föreskrifter i förordningen (EEG) nr 2454/93 eller föreskrifter beträffande uppgifter som skall lämnas i tulldeklaration eller anmälan till annan godkänd tullbehandling som avses i 3 kap. 1 §, får användas även för statistiska ändamål.

Regeringen får meddela föreskrifter om att den som för transportmedel från eller till tredje land skall lämna särskilda uppgifter till Tullverket för transportstatistiska ändamål.

Paragrafen motsvarar med viss redaktionell ändring 44 § i den nuvarande tullagen.

2 § Belopp som enligt tullagstiftningen skall betalas till eller utbetalas från Tullverket, skall avrundas till närmast lägre hela krontal.

Paragrafen motsvarar 111 § i den nuvarande tullagen.

3 § Av förordningen (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse¹ framgår att tullfrihet skall medges för försändelse som avsänts från tredje land till en mottagare i gemenskapen och vars sammanlagda värde uppgår

¹ EGT L 105, 23.04.1983, s. 1 (Celex 383R0918)

till högst 22 ecu, dock inte till den del försändelsen innehåller alkoholhaltiga produkter, parfym, luktvatten, tobak eller tobaksvaror.

Utöver vad som följer av första stycket skall tull och annan skatt inte tas ut för en varuförsändelse när den tull och annan skatt som är föreskriven för försändelsen sammanlagt inte uppgår till etthundra kronor. Detta gäller dock inte om försändelsen

1. innehåller spritdrycker, vin, starköl eller tobaksvaror, eller
2. utgör ett led i en postorderförsäljning i andra fall än då försändelsen består av utländska periodiska publikationer.

Paragrafen motsvarar 112 § i den nuvarande tullagen.

4 § Tullverket kan medge att en icke-gemenskapsvara överlåts till staten, om överlåtelsen inte medför olägenhet eller kostnad för Tullverket.

Tull skall inte tas ut för en vara som överlåts till staten enligt första stycket. Att varan skall anses ha blivit upplagd på tullager framgår av artikel 867a i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Paragrafen motsvarar 113 § i den nuvarande tullagen.

5 § Regeringen får, med avvikelse från denna lag, meddela föreskrifter om hur varor skall hänföras till en godkänd tullbehandling i vissa fall, när varor importeras till eller exporteras från det svenska tullområdet på järnväg, med post eller med luftfartyg.

Paragrafen motsvarar 114 § i den nuvarande tullagen med den skillnaden att det uttryckligen anges att det är fråga om det svenska tullområdet. I prop. 1994/95:34 (s. 165) påpekas att utrymmet för särskilda bestämmelser i fråga om tullbehandling av försändelser som införs eller utförs på järnväg, med post eller med luftfartyg, utöver de särbestämmelser som kan finnas i gemenskapsreglerna, är mycket litet. Därefter anförs att några avvikelser från vad som föreskrivs i gemenskapsrätten självfallet inte får förekomma, men att det dock bör finnas möjligheter att inom ramarna för gemenskapsreglerna föreskriva om sådana avvikelser från tullagen som det kan visa sig finnas praktiska behov av.

Regeringens föreskrifter kan givetvis inte avse annat än det svenska tullområdet, men detta bör för tydlighetens skull utsägas i paragrafen.

6 § På tullplats sker tullförrättning utan kostnad för allmänheten inom de områden och på de tider som regeringen föreskriver.

Regeringen får föreskriva att tullförrättning även i andra fall skall ske utan kostnad för allmänheten.

Paragrafen motsvarar 115 § i den nuvarande tullagen.

7 § Den som föranleder tullförrättning som inte är avgiftsfri skall betala avgift för förrättningen (förrättningsavgift) enligt taxa som regeringen föreskriver.

Bestämmelsen i 4 kap. 22 § tillämpas även i fråga om förrättningsavgift.

Paragrafen motsvarar 116 § i den nuvarande tullagen.

8 § Regeringen får föreskriva att avgifter skall betalas för tillstånd till betalningsansånd och utfärdande av särskild tullräkning.

Bestämmelsen i 4 kap. 22 § tillämpas även i fråga om avgifter enligt första stycket.

Paragrafen motsvarar 117 § i den nuvarande tullagen.

9 § Tullverket skall på begäran tillhandahålla Sveriges Riksbank, Riksskatteverket, Statens livsmedelsverk, Statens jordbruksverk, Kommerskollegium, skattemyndighet, Statistiska centralbyrån, Kemikalieinspektionen och Fiskeriverket uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor.

I tullregisterlagen (1990:137) finns bestämmelser om utlämnande till vissa myndigheter av uppgifter ur tullregistret på medium för automatisk databehandling.

Paragrafen motsvarar 118 § i den nuvarande tullagen.

10 § Tulltjänsteman som får kännedom om ett brott enligt författning, vars efterlevnad Tullverket har att övervaka, skall anmäla detta till sin förman så snart det kan ske.

En tulltjänsteman får lämna rapporteftergift om brottet med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydligt och det är uppenbart att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än böter.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om tulltjänstemans skyldighet att rapportera brott och rätt att lämna rapporteftergift. Skälen för införandet av en sådan bestämmelse har utvecklats i avsnitt 5.2.3.

11 § I artikel 56 i förordningen (EEG) nr 2913/92 finns bestämmelser om förstöring av varor som har visats upp. Vid

tillämpning av de bestämmelserna får varorna förstöras, om de inte kan säljas och

- 1. det finns en risk för att varorna förstörs eller minskar väsentligt i värde, eller**
- 2. kostnaden för förvaringen av varorna är orimligt hög.**

Regeringen får meddela föreskrifter till komplettering av dessa bestämmelser.

Paragrafen utgör en komplettering till artikel 56 i tullkodexen, se vidare avsnitt 6.4.

12 § En vara får, om inte annat särskilt föreskrivs, utan hinder av införselförbud eller särskilt föreskrivet införselvillkor

- 1. transiteras genom det svenska tullområdet eller mellan orter inom detta enligt de föreskrifter och villkor som gäller för tullförfarandet extern transitering,**
- 2. förvaras i tillfälligt lager, tullager, frizon eller frilager,**
- 3. förstöras under kontroll av Tullverket eller annan som verket godkänner eller**
- 4. återutförs.**

Vid försäljning av vara genom Tullverkets försorg skall, om varan inte återutförs, föreskrivna införselvillkor iakttas. Kan försäljning inte ske, bestämmer tillsynsmyndigheten, hur det skall förfaras med varan.

13 § Vad som sägs i 12 § gäller inte införselrestriktion som följer av EG-rätten.

I 12 och 13 §§ har bestämmelserna i lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m. tagits in. Ändringarna är redaktionella. Med ”tillsynsmyndighet” avses den myndighet som skall ha tillsynen över att respektive regleringsförfattning efterlevs¹, dvs exempelvis Läkemedelsverket och Alkoholinspektionen.

Lagen om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m. tillkom år 1973. Motsvarande bestämmelser fanns tidigare i förordningen (1924:119) angående transitering av införselförbudna varor m.m. Syftet med lagen var att sammanföra sådana bestämmelser som var gemensamma för olika regleringsförfattningar. I prop. 1994/95:34 konstaterades (s. 116) att det vid ett medlemskap i EU inte

¹ Se prop. 1973:187 s. 104.

finns utrymme för nationella bestämmelser avseende införselrestriktioner som följer av EG-bestämmelser, men att bestämmelserna kan bibehållas för sådana nationella restriktioner som vi själva kan önska behålla eller införa inom de ramar som EG-bestämmelserna tillåter.

14 § Innan en vara förstörs enligt 11 eller 12 § skall om möjligt bestämmelserna om särskild underrättelse i 4 kap. 27 § andra stycket tillämpas.

Bestämmelsen har hämtats från 41 § i den nuvarande tullagen.

11 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen får bemyndiga Tullverket att meddela föreskrifter i de ämnen som anges i 2 kap. 1, 2 och 3 §§, 3 kap. 1, 3, 4, 9, 11, 14 och 16 §§, 4 kap. 8, 9, 12 och 22 §§, 5 kap. 6, 18 och 21-23 §§, 6 kap. 6 § 2-6 samt 10 kap. 1, 5-8 och 11 §§.

Övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den... Vid lagens ikraftträdande upphör tullagen (1994:1550), lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor samt lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. att gälla. Den upphävda tullagen skall dock fortfarande tillämpas i fråga om varor som anmälts eller borde ha anmälts till förtullning före ikraftträdandet.

2 Förslaget till tullförordning

I förslaget till tullförordning har de bestämmelser om bokningsuppgifter vid kontroll enligt tullagen som i dag finns i förordningen (1996:702) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot annat land inom Europeiska unionen, m.m. inarbetats. Vidare har bestämmelserna i förordningen (1994:1559) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. arbetats in.

Som framgår av avsnitt 2.4 och kommentaren till förslaget till ny tullag har vår utgångspunkt varit att kontrollbestämmelserna i möjligaste mån skall samlas i tullagen. De kontrollbestämmelser som återfinns i förslaget till tullförordning är närmast att se som verkställighetsföreskrifter till kontrollbestämmelserna i tullagen.

Förslaget till tullförordning innehåller inte heller några straffbestämmelser. Ansvarsbestämmelserna i den föreslagna tullagen är nämligen utformade på ett sådant sätt att de omfattar även brott mot föreskrifter i tullförordningen.

Enligt de förslag som 1998 års punktskatteutredning lämnar i sitt delbetänkande SOU 1998:126 Beskattning utan taxfree skall bestämmelserna om exportbutiker lyftas ut ur tullagen och tullförordningen. Vi har därför inte föreslagit några bestämmelser motsvarande 45-47 och 78 §§ i den nuvarande tullförordningen.

Inledande bestämmelser

1 § Vad som föreskrivs i denna förordning om tull gäller även annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import, om inte annat uttryckligen anges.

Se kommentaren till den föreslagna 1 kap. 3 § tullagen.

2 § Uttryck i denna förordning har samma innebörd som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättande av en tullkodex för gemenskapen¹ och kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen² samt i tullagen (0000:0000).

¹ EGT L 302, 19.10.1992, s. 1 (Celex 392R2913)

² EGT L 253, 11.10.1993, s. 1 (Celex 393R2454)

I 2 § i den nuvarande tullförordningen finns definitioner av begreppen hemtagning, hemtagare, godkänd importör, transportmedel, fartyg, fordon, luftfartyg och tullplats. Definitionerna av fartyg, fordon och tullplats har förts över till 1 kap. 5 § i förslaget till tulllag; begreppen används redan i lagen. Någon definition av transportmedel och luftfartyg har inte ansetts nödvändig. Med den nya utformningen av bestämmelserna om förenklade förfaranden vid övergång till fri omsättning behövs inte begreppen hemtagning, hemtagare och godkänd importör; se kommentaren till 10 §.

Bindande klassificerings- eller ursprungsbesked

3 § Bindande besked om en varas klassificering enligt en tullnomenklatur som ingår i EG-rätten (*klassificeringsbesked*) och bindande besked om en varas ursprung som avses i artiklarna 22 och 27 i förordningen (EEG) nr 2913/92 (*ursprungsbesked*) meddelas av Tullverket.

4 § Görs laboratorieundersökning eller anlitas sakkunnig för att utreda en varas beskaffenhet vid handläggningen av ett ärende om bindande klassificeringsbesked eller bindande ursprungsbesked, skall sökanden enligt beslut av Tullverket ersätta kostnaden för detta, om inte verket i särskilt ärende beslutar annat.

En ansökan om bindande klassificeringsbesked eller bindande ursprungsbesked skall avvisas, om Tullverket med hänsyn till innehållet i ansökningen, utredningens beskaffenhet eller andra omständigheter finner att besked inte bör meddelas.

Bestämmelserna i 3 och 4 §§ motsvarar, med viss redaktionell ändring, 22 och 23 §§ i den nuvarande tullförordningen.

Införsel av varor m.m.

5 § Anmälan enligt artikel 40 i förordningen (EEG) nr 2913/92 får göras muntligt eller på annat lämpligt sätt.

Paragrafen motsvarar 4 § i nuvarande tullförordning med den skillnaden att hänvisning görs till den EG-rättsliga bestämmelsen.

6 § Tullverket får meddela föreskrifter om lämnande av summarisk deklaration.

Paragrafen motsvarar med viss språklig ändring 5 § i den nuvarande tullförordningen.

Export

7 § Tullverket får meddela föreskrifter till utfyllnad och verkställighet av de bestämmelser om export och annan utförsel av varor från EG:s tullområde som anges i 3 kap. 14 § tullagen (0000:0000).

Paragrafen motsvarar 18 § i den nuvarande tullförordningen, med den skillnaden att hänvisning görs till 3 kap. 14 § i den föreslagna tullagen; i den paragrafen anges de artiklar i tullkodexen och tillämpningskodexen som avser export och annan utförsel. Det kan i detta sammanhang nämnas att någon bestämmelse motsvarande 17 § i den nuvarande tullförordningen, enligt vilken Tullverket får föreskriva att tulldeklaration för export av en vara inte behöver lämnas i fall av mindre ekonomisk betydelse, inte behövs. Det framgår nämligen redan av artikel 231 i tillämpningskodexen att tullmyndigheterna får tillåta att deklaration inte lämnas vid export av vara som är av försumbar ekonomisk betydelse.

Tulldeklarationer m.m.

8 § Tullverket får, i den utsträckning EG-rätten medger det, meddela föreskrifter om

- 1. vilka uppgifter som skall lämnas i en tulldeklaration för ett tullförfarande och därvid medge lättnader i uppgiftsplikten i fråga om varor vars värde understiger visst tröskelvärde eller om det finns andra särskilda skäl,**
- 2. vilka uppgifter en deklarant skall lämna för kontroll av att en vara får föras in eller ut,**
- 3. användningen och tryckningen av enhetsdokumentet,**
- 4. vilka handlingar deklaranten skall lämna samtidigt med tulldeklarationen,**
- 5. i vilken mån handlingar som lämnats för att styrka uppgifterna i en tulldeklaration skall behållas av Tullverket,**
- 6. det tekniska förfarandet för uppgiftslämnandet och om förfarandet i övrigt när uppgifter lämnas genom ett elektroniskt dokument till tulldatasystemet eller på annat sätt med hjälp av automatisk databehandling och**
- 7. villkor och inskränkningar i fråga om användning av ombud.**

Paragrafen motsvarar med vissa redaktionella ändringar 6 § i den nuvarande tullförordningen.

Förenklade förfaranden vid övergång till fri omsättning

9 § Tillstånd att använda det förenklade deklarationsförfarandet eller det lokala klareringsförfarandet vid övergång till fri omsättning får efter ansökan ges till importör som har tillstånd att betala tull enligt 4 kap. 8 § tullagen (0000:0000). Tillståndet får lämnas för viss tid eller tills vidare.

Tillstånd att använda det förenklade deklarationsförfarandet får också ges till företag som är ombud för importör. För detta krävs att ombudet enligt 4 kap. 8 § tullagen åtagit sig att fullgöra gäldenärens betalningsskyldighet.

10 § Tullverket får meddela föreskrifter om inlämnande av kompletterande tulldeklaration enligt artikel 76.2 i förordningen (EEG) nr 2913/92.

Tullverket får meddela närmare föreskrifter om importörs rätt att förfoga över varor vid användning av det lokala klareringsförfarandet.

Bestämmelserna i 9 och 10 §§ ersätter de bestämmelser som i dag finns i 8-13 §§ tullförordningen. Som framgår av avsnitt 4.1.2 anser vi att vissa delar av dessa bestämmelser inte behövs samt att bestämmelserna i tullagen och tullförordningen måste utformas på ett sådant sätt att det klarare framgår att de endast är kompletteringar till de EG-rättsliga bestämmelserna. Bestämmelsen i 9 § första stycket, att tillstånd får ges till kreditimportör, får anses vara en sådan komplettering; se avsnitt 4.1.2. Detsamma gäller bestämmelserna om ombuds möjlighet att få tillstånd att använda det förenklade deklarationsförfarandet.

Såväl förfarandet med ofullständig deklaration som det förenklade deklarationsförfarandet och det lokala klareringsförfarandet skall kunna användas. Innebörden av 9 § första stycket är endast att det för tillstånd att använda de två senare förfaranden krävs att betalningsansånd medgivits.

Våra förslag innebär bl.a. att begreppen hemtagning, hemtagare och godkänd importör utgår; i stället används de EG-rättsliga begreppen.

I 10 § första stycket har en bestämmelse som ger Tullverket rätt att meddela föreskrifter om inlämnande av kompletterande tulldeklaration tagits in; se vidare avsnitt 4.1.2 samt kommentaren till 3 kap. 3 § i den föreslagna tullagen.

Betalning av tull

11 § Tullverket meddelar föreskrifter om utfärdande av särskild tullräkning och tidsfrister för betalning av tull.

Tullverket får föreskriva att säkerhet skall ställas för betalning av annan skatt än tull som skall tas ut för varor vid import. Tullverket får även meddela föreskrifter till utfyllnad och verkställighet av bestämmelserna om säkerhet för betalning av tull i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

Se avsnitt 4.2.2 beträffande första stycket.

Andra stycket motsvarar 14 § i den nuvarande tullförordningen.

Tullauktion

12 § Kungörelse om tullauktion skall införas i en eller flera ortstidningar enligt vad Tullverket bestämmer. Införandet skall ske senast en vecka före auktionsdagen, om det inte finns särskilda skäl för ett senare införande.

Tullauktion bör kungöras även i en eller flera riks- eller facktidningar eller i annan ordning, om det är lämpligt med hänsyn till varans beskaffenhet eller någon annan omständighet.

Paragrafen motsvarar, med viss redaktionell ändring, 15 § i den nuvarande tullförordningen.

13 § Underrättelse enligt 4 kap. 27 § andra stycket tullagen (0000:0000) skall innehålla uppgifter om tid och plats för auktionen och sändas senast två veckor före auktionsdagen. Om den som kan antas vara ägare eller ha särskild rätt till varan blir känd först därefter, skall underrättelse sändas genast.

Paragrafen motsvarar, med viss redaktionell ändring, 16 § i den nuvarande tullförordningen.

Tillfälliga lager

14 § Tillstånd att inrätta tillfälligt lager får efter ansökan lämnas den som bedriver sin verksamhet så att Tullverket kan utöva tillsyn över verksamheten.

Tillstånd enligt första stycket lämnas för viss tid, tills vidare eller för särskilt fall.

Innan Tullverket avgör ett ärende om tillstånd att inrätta ett tillfälligt lager, bör verket i förekommande fall bereda hamn- eller flygplatsinnehavare tillfälle att yttra sig.

Paragrafen motsvarar 24 § i den nuvarande tullförordningen, med den skillnaden att bestämmelsen i andra stycket andra meningen i den paragrafen inte har tagits med; att tillstånd kan villkoras framgår redan av artikel 51.1 i tullkodexen.

15 § Tullverket får ställa som villkor för tillstånd att inrätta tillfälligt lager att innehavaren ställer de lokaler och anordningar som behövs för tullförrättning på lagret till Tullverkets förfogande utan kostnad för verket. På tillfälligt lager där tullpersonal tjänstgör stadigvarande får dock innehavaren ta ut skäligen hyra för lokaler som är avsedda enbart för tullpersonalen.

Paragrafen motsvarar 27 § i den nuvarande tullförordningen.

16 § Tullverket får föreskriva att gemenskapsvaror som står under tullkontroll skall förvaras på tillfälligt lager och att gemenskapsvaror även i övrigt får förvaras på tillfälligt lager.

Paragrafen motsvarar 25 § i den nuvarande tullförordningen.

17 § Innehavaren av ett tillfälligt lager skall

- 1. svara för att icke-gemenskapsvaror inte tas ut från lagret i strid mot någon inskränkning i rätten att förfoga över sådana varor eller att varorna annars behandlas i strid mot någon sådan inskränkning,**
- 2. föra de anteckningar och lämna de uppgifter om näringsverksamheten som Tullverket föreskriver samt**
- 3. lämna Tullverket den hjälp som behövs för tillsynen över verksamheten på lagret och för undersökning av varor som förvaras där.**

Paragrafen motsvarar 26 § första stycket 2-4 i den nuvarande tullförordningen. Bestämmelsen i 26 § första stycket 1, att innehavaren skall förvara varorna i lokal eller annat utrymme som godkänts av Tullverket och på sätt som verket anger, är överflödig; att varor i tillfällig förvaring får lagras endast på platser som godkänts av tullmyndigheterna enligt de villkor som fastställs av dessa myndigheter framgår redan av artikel 51 i tullkodexen. Även den nuvarande bestämmelsens andra stycke, i vilket anges att det av 24 § andra stycket

framgår att även andra villkor kan gälla, är – med hänsyn till artikel 51 – överflödig; se även kommentaren till 15 §.

18 § Tillfälligt lager kan inrättas av Tullverket.

Den som lägger upp en vara på tillfälligt lager som inrättats av Tullverket skall betala en avgift till verket enligt en taxa som fastställs av Tullverket. Fastställelse eller ändring av taxan träder i kraft tidigast en månad efter det att den har kungjorts.

Tullverket får föreskriva att varan skall utgöra säkerhet för avgift som avses i första stycket.

Paragrafen motsvarar 28 § i den nuvarande tullförordningen.

Tullager, frizoner och frilager

19 § Tullverket får meddela de föreskrifter som behövs till utfyllnad och verkställighet av de bestämmelser om tullager som anges i 3 kap. 4 § andra stycket tullagen (0000:0000).

Bestämmelserna i 18 § tillämpas även i fråga om tullager som har inrättats av Tullverket.

Tullverket skall fullgöra den skyldighet att informera EG-kommissionen om tillämpningen av tullförfarandet lagring i tullager som föreskrivs i artikel 548 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Första stycket motsvarar 30 § i den nuvarande tullförordningen, med den skillnaden att hänvisning i stället görs till den paragraf i den föreslagna tullagen i vilken de artiklar i tullkodexen och tillämpningskodexen som avser tullager anges.

Andra stycket motsvarar delar av 31 § i den nuvarande tullförordningen.

Tredje stycket motsvarar 32 § i den nuvarande tullförordningen, med den skillnaden att artikelnumret anges.

20 § Gränser för frizonsområde bestäms av Tullverket. Detsamma gäller belägenheten av infarter och utfarter och andra övergångar till eller från en frizon.

Innehavaren av en frizon skall utan kostnad för staten uppföra och underhålla stängsel och andra avspärningar som enligt Tullverkets bedömning behövs för bevakningen.

Paragrafen motsvarar 33 § i den nuvarande tullförordningen.

21 § Tullverket får bestämma vid vilka övergångar och vid vilka tidpunkter frizonsgränsen får passeras i olika slags trafik.

Den som för en vara till eller från en frizon skall anmäla detta till Tullverket och lämna uppgifter till verket i enlighet med vad verket föreskriver. Därvid kan föreskrivas att förare av fordon som anländer till en frizonsutgång skall utan anmaning stanna och invänta medgivande av tulltjänsteman eller befattningshavare hos frizonsförvaltningen att fortsätta färden.

Paragrafen motsvarar 34 och 35 §§ i den nuvarande tullförordningen. Bestämmelserna utgör kompletteringar till bestämmelserna i artikel 168 i tullkodexen; där stadgas bl.a. att frizonernas (och frilagrens) gränser, infarter och utfarter skall övervakas av tullmyndigheterna, att personer och transportmedel som förs in på eller ut från området får utsättas för tullkontroll och att personer som inte kan lämna nödvändiga garantier för att bestämmelserna i kodexen följs får nekas tillträde. Någon bestämmelse motsvarande 36 § i den nuvarande tullförordningen, att den som för ett transportmedel till eller från en frizon på anmaning skall bereda tulltjänsteman tillfälle att undersöka transportmedlet, torde med hänsyn till lydelsen av artikel 168 inte behövas.

22 § I en frizon får inte förekomma detaljhandel med icke-gemenskapsvaror eller sådana gemenskapsvaror som avses i artikel 166 b i förordningen (EEG) nr 2913/92. Detaljhandel med andra varor får ske endast efter medgivande av Tullverket.

Paragrafen motsvarar 37 § i den nuvarande tullförordningen. "Gemenskapsvaror som avses i artikel 166 b" är sådana gemenskapsvaror som på grund av att de är upplagda i en frizon (eller ett frilager) omfattas av sådana åtgärder som vanligen är knutna till export av varor.

23 § Innehavaren av en frizon skall lämna Tullverket den hjälp som behövs för tillsynen över verksamheten i frizonen och för undersökning av de varor som förvaras där.

Paragrafen motsvarar 39 § i den nuvarande tullagen.

24 § Innehavaren av en frizon skall utse en föreståndare för frizonen. Föreståndaren skall vara godkänd av Tullverket.

Föreståndaren för en frizon får handla på frizonens vägnar i förhållande till tredje man och företräda frizonen inför domstolar och andra myndigheter. Föreståndaren är skyldig att se till att de föreskrifter som gäller för frizonen efterlevs.

Paragrafen motsvarar 41 § i den nuvarande tullförordningen.

25 § Vad som i 21-24 §§ föreskrivs om frizon gäller även beträffande frilager.

Paragrafen motsvarar med viss språklig ändring 42 § i den nuvarande tullförordningen.

26 § Tullverket skall fullgöra den skyldighet att informera EG-kommissionen om vissa förhållanden rörande frizoner och frilager som föreskrivs i artikel 840 i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Paragrafen motsvarar 43 § i den nuvarande tullförordningen, med den skillnaden att artikelnumret anges.

27 § Tullverket får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för tillämpningen av bestämmelserna om frizoner och frilager som anges i 3 kap. 4 § fjärde stycket tullagen (0000:0000).

Paragrafen motsvarar med viss språklig ändring 44 § i den nuvarande tullförordningen, med den skillnaden att hänvisning görs till det lagrum i den föreslagna tullagen i vilket de artiklar i tullkodexen och tillämpningskodexen som behandlar frizoner och frilager anges.

Transitering

28 § Tullverket får föreskriva att transitering med fordon eller container får ske endast om fordonet eller containern har godkänts för internationell godsbefordran under tullförsegling och alltjämt är i behörigt skick.

Paragrafen motsvarar 49 § i den nuvarande tullförordningen.

29 § Av artikel 55 i förordningen (EEG) nr 2913/92 framgår att den som transiterar en icke-gemenskapsvara skall, sedan transiteringen avslutats, lägga upp varan på tillfälligt lager. Härvid tillämpas 3 kap. 6 tullagen (0000:0000).

Paragrafen motsvarar i sak 50 § i den nuvarande tullförordningen. I artikel 55 i tullkodexen sägs, att så snart icke-gemenskapsvaror som har befordrats enligt ett transiteringsförfarande når sin bestämmelseort i gemenskapens tullområde och har uppvisats för tullen enligt

bestämmelserna om transitering, skall artiklarna 42-53 tillämpas. Detta innebär att bl.a. bestämmelserna om tillfällig förvaring blir tillämpliga.

30 § Tullverket får meddela de föreskrifter som behövs till utfyllnad och verkställighet av de bestämmelser om transitering som anges i 3 kap. 4 § tredje stycket tullagen (0000:0000).

Paragrafen motsvarar 51 § första meningen i den nuvarande tullförordningen, med den skillnaden att hänvisning görs till det lagrum i den föreslagna tullagen i vilket de artiklar i tullkodexen och tillämpningskodexen som behandlar transitering anges.

Bestämmelsen i andra meningen, som ålägger Tullverket att fullgöra den skyldighet att informera EG-kommissionen om tillämpningen av regler om transitering som föreskrivs i tillämpningskodexen, har inte tagits med; någon bestämmelse om sådant informationsutbyte finns inte i tillämpningskodexen.

31 § Tullverket får föreskriva om förenklade förfaranden för transitering rörande vissa typer av trafik eller vissa företag enligt överenskommelser som ingåtts med en eller flera andra medlemsstater i Europeiska unionen eller med ett eller flera länder som biträtt konventionen den 20 maj 1987 om ett gemensamt transiteringsförfarande. Detsamma gäller i fråga om transitering som inte berör annan medlemsstats område.

Paragrafen motsvarar 52 § i den nuvarande tullförordningen och är en komplettering till artikel 97.2 i tullkodexen. Enligt den artikeln har medlemsstaterna, under förutsättning att verkställandet av gemenskapsåtgärder som gäller för varorna säkerställs, rätt att genom bi- eller multilaterala avtal sinsemellan införa förenklade förfaranden för viss trafik eller verksamhet i överensstämmelse med normer som fastställs efter omständigheterna. Varje medlemsstat har också, under samma förutsättning, rätt att under vissa omständigheter införa förenklade förfaranden för varor som inte är avsedda att omsättas på någon annan medlemsstats territorium.

32 § Grundbestämmelserna i tullkonventionen den 14 november 1975 om internationell transport av gods upptaget i TIR-carnet (TIR-konventionen) är publicerade i Sveriges överenskommelser med främmande makter (SÖ) 1976:133. En ändring av artikel 18 i konventionen har publicerats i SÖ 1989:76. Konventionens bilagor samt andra ändringar i konventionen finns publicerade i Tullverkets författningssamling (TFS).

Paragrafen motsvarar 53 § andra stycket i den nuvarande tullförordningen. Bestämmelsen i 53 § första stycket har inte tagits in; det är inte Tullverkets uppgift att föreskriva att ändringar i en internationell konvention skall gälla i Sverige.

33 § Frågor om godkännande av fordon eller containrar enligt bilaga 3 eller del II av bilaga 7 till TIR-konventionen prövas av Aktiebolaget Svensk Bilprovning. Prövningen skall ske efter samråd med Tullverket. Sådant samråd behöver dock inte ske i fråga om prövning som avser förnyelse av tidigare lämnat godkännande. Om det blir nödvändigt på grund av olyckshändelse att göra omlastning till ett fordon eller en container som inte har godkänts, får frågan om medgivande enligt bilaga 1 till TIR-konventionen till fortsatt transport i fordonet eller containrarna prövas av tullenheten.

Tullverket får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs i fråga om godkännande av fordon eller containrar enligt TIR-konventionen och skall därvid samråda med Vägverket i frågor av betydelse för trafiksäkerheten.

Paragrafen motsvarar 54 § i den nuvarande tullförordningen, med den skillnaden att – till följd av Tullverkets nya organisation – samråd i stället skall ske med Tullverket.

34 § Tullverket får medge en sammanslutning rätt att utfärda TIR-carneter och uppträda som garant i enlighet med bestämmelserna i TIR-konventionen under villkor att sammanslutningen uppfyller de minimivillkor och minimikrav som anges i bilaga 9, del I till konventionen.

Tullverket får medge en person rätt att använda TIR-carneter i enlighet med bestämmelserna i TIR-konventionen under villkor att personen uppfyller de minimivillkor och minimikrav som anges i bilaga 9, del II till konventionen.

Tullverket bestämmer det högsta belopp per TIR-carnet som kan krävas av en garanterande sammanslutning på grundval av bestämmelserna i TIR-konventionen.

Paragrafen motsvarar 55 § i den nuvarande tullförordningen.

Tullverkets kontrollverksamhet

35 § Tullverket får meddela föreskrifter om sådana skyldigheter och begränsningar som avses i 5 kap. 6 och 17 §§ tullagen (0000:0000).

Paragrafen motsvarar i sak 56, 59 och 69 §§ i den nuvarande tullförordningen; skillnaden är att hänvisning i stället görs till de lagrum i tullagen som innehåller de aktuella kontrollbestämmelserna.

36 § Med bokningsuppgifter avses uppgifter som förekommer i samband med bokning av transport för varor, fordon eller passagerare med de begränsningar avseende passagerare som följer av 5 kap. 24 § tullagen (0000:0000).

37 § Tullverket får träffa överenskommelse med ett transportföretag om att en tullregion får ha terminalåtkomst till företagets bokningsuppgifter under de förutsättningar som anges i 5 kap. 24 och 25 §§ tullagen (0000:0000). Tullverket får bemyndiga en tullregion att träffa sådan överenskommelse med ett transportföretag inom tullregionens geografiska verksamhetsområde.

38 § Beslut att begära bokningsuppgifter från ett transportföretag får fattas endast av tullregionens chef eller efter dennes förordnande av någon annan tjänsteman inom regionens under rättelseverksamhet. Transportföretaget skall underrättas om vilka tjänstemän inom tullregionen som har behörighet att begära sådana uppgifter.

39 § Tullregionens chef beslutar om vilka tjänstemän som skall ha behörighet att ta del av bokningsuppgifter som lämnats från ett transportföretag samt vilka som har behörighet att genom terminalåtkomst ta del av sådana uppgifter. Behörighet skall endast ges till en tulltjänsteman som har erforderlig utbildning och som behöver sådan information för sina arbetsuppgifter inom regionens underrättelseverksamhet.

40 § Terminalutrustning som ger en tullregion tillgång till ett transportföretags bokningsuppgifter samt handlingar med sådana uppgifter skall hanteras på sådant sätt att obehöriga inte får tillgång till dem.

41 § Upplysning om innehållet i inhämtade bokningsuppgifter får lämnas till tulltjänsteman, tullregion, polismyndighet och Kust-

bevakningen, om det behövs i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet för att klarlägga om brott eller brottslig verksamhet har förekommit, pågår eller planeras.

Upplysning enligt första stycket får också lämnas till utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation, om utlämnandet följer av en konvention som Sverige har tillträtt eller en överens- kommelse som Sverige har träffat.

Bestämmelserna i 36-41 §§ har hämtats från förordningen (1996:702) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen, m.m. Den förordningen rymmer i dag bestämmelser beträffande bokningsuppgifter som skall tillämpas både vid kontroll som sker enligt inregränslagen och vid kontroll som sker enligt tullagen. Enligt vår mening bör bestämmelserna såvitt avser kontroll enligt tullagen stå i tullförordningen.

Paragraferna motsvarar 2-7 §§ i nyssnämnda förordning, med den skillnaden att begreppet ”tullmyndighet” har ersatts med begreppet ”tullregion”.

42 § Tullverket skall utfärda en förteckning över tullplatserna. I förteckningen skall anges de begränsningar beträffande rätt att föra transportmedel och varor till och från tullplats som verket föreskriver med stöd av 35 §. Förteckningen skall vidare innehålla upplysningar om tullregionernas öppethållande och om tid som avses i 55 §.

Tullverket meddelar föreskrifter om de områden inom tullplatserna dit varor och transportmedel skall föras samt för trafiken till och från områdena.

Paragrafen motsvarar 57 § i den nuvarande tullförordningen.

43 § Anmaning till förare att stanna fordon enligt 5 kap. 8 § första stycket tullagen (0000:0000) får ges när

- 1. fordonet befinner sig i trakterna invid Sveriges landgräns mot tredje land eller kuster eller i närheten av eller inom tillfälligt lager, tullager, frizon eller frilager eller flygplats eller annat område som har trafikförbindelse med tredje land,**
- 2. tulltjänstemannen annars har anledning att anta att med fordonet befordras varor som står under tullkontroll, eller**
- 3. fordonet är försett med export- eller turistvagnsskylt eller registreringsskylt från tredje land.**

Anmaning att stanna enligt 5 kap. 8 § andra stycket tullagen får riktas mot person som anträffas på plats som anges i första stycket 1.

Paragrafen motsvarar, med viss redaktionell ändring i andra stycket, 60 § i den nuvarande tullförordningen.

44 § Om tullkontrollen oundgängligen kräver det, får Tullverket uppehålla tåg på järnvägsstation vid gräns mot tredje land samt på tågets slutstation inom Sverige.

I 98 § luftfartsförordningen (1986:171) finns föreskrifter om befogenhet för tulltjänsteman att begära att luftfartyg hindras att avgå eller anmanas att landa.

Paragrafen motsvarar 62 § i den nuvarande tullförordningen.

45 § Polismyndighet skall på begäran bistå Tullverket, om det behövs för att Tullverket skall kunna företa en avsedd tullkontrollåtgärd, samt medverka vid Tullverkets kontroll av utrikes flygtrafik.

46 § Kustbevakningen skall medverka i Tullverkets kontrollverksamhet genom att utöva tullkontroll av sjötrafiken. Kustbevakningen skall vidare på begäran bistå Tullverket, om det behövs för att Tullverket skall kunna företa en avsedd tullkontrollåtgärd.

I 5 kap. 21 § andra stycket i förslaget till ny tullag sägs att regeringen får meddela närmare föreskrifter om polisens och Kustbevakningens medverkan i kontrollverksamheten enligt tullagen. Dessa föreskrifter finns i 45 och 46 §§.

47 § En polisman som får kännedom om att ett luftfartyg har landat i strid mot förbud som meddelats med stöd av 5 kap. 9 § tredje stycket 2 tullagen (0000:0000), skall skyndsamt underrätta Tullverkets rikssambandscentral, närmaste tullregion eller tulltjänsteman och, om det kan ske utan att polistjänsten eftersätts, hålla kvar luftfartyget och vidta de andra åtgärder som behövs för tullkontrollen. Motsvarande gäller om en polisman får kännedom om att en svensk eller utländsk tullförsegling skadats eller tagits bort vid transitering eller att ett fordon har använts i strid mot bestämmelserna om temporär import.

Paragrafen motsvarar 66 § i den nuvarande tullförordningen med den skillnaden att underrättelse kan lämnas även till Tullverkets riks-sambandscentral.

48 § Anmälan enligt 5 kap. 20 § första stycket tullagen (0000:0000) får göras till polisman i fråga om fordon och luftfartyg samt till tjänsteman vid Kustbevakningen i fråga om fartyg. Polis mannen eller tjänstemannen vid Kustbevakningen skall underrätta närmaste tullregion eller tulltjänsteman om anmälan.

Vid tillämpningen av 5 kap. 20 § andra stycket får, om transportmedlet är ett fartyg, handlingen lämnas till tjänsteman vid Kustbevakningen. Denne skall överlämna handlingen till närmaste tullregion.

Delar av 67 § i den nuvarande tullförordningen har förts över till 5 kap. 20 § i förslaget till ny tulllag. Regeringen får enligt tredje stycket i den paragrafen meddela föreskrifter om att anmälan får göras eller handling lämnas till annan myndighet. Det är dessa föreskrifter som återfinns i denna paragraf. Den nya lagtekniska lösningen innebär ingen ändring i sak.

49 § Tullverket får föreskriva om lättnader i tullkontrollen i fråga om statsfartyg, fiskefartyg och fritidsfartyg samt även i andra fall, om det kan ske utan risk för att föreskrifter som gäller för import och export eftersätts.

Paragrafen motsvarar 68 § i den nuvarande tullförordningen.

50 § Av artikel 2 i rådets förordning (EEG) nr 339/93 av den 8 februari 1993 om kontroll av att produkter som importeras från tredje land¹ är i överensstämmelse med regler för produktsäkerhet framgår att tullmyndigheterna under vissa förutsättningar skall tills vidare inställa förtullning av varor som deklarerats för övergång till fri omsättning och som omfattas av förordningen.

Nationell myndighet för övervakning av regler om produkt-säkerhet som avses i första stycket skall anmäla sig till Tullverket och underrätta verket om de regler vars efterlevnad skall övervakas.

Tullverket beslutar efter samråd med berörd myndighet om formerna för utbyte av meddelanden.

Uppkommer kostnader för Tullverket för förvaring, hantering och liknande på grund av kvarhållande av varor som omfattas av

¹ EGT L 040, 17.02.1993, s. 1 (Celex 393R0339)

regler som avses i första stycket, skall den berörda övervakningsmyndigheten ersätta Tullverket för dessa kostnader.

Paragrafen motsvarar 70 § i den nuvarande tullförordningen.

Särskilt om tullkontroll beträffande varumärkesintrång

51 § Då Tullverket verkställer ett beslut om kvarhållande enligt artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 3295/94 av den 22 december 1994 om fastställande av vissa åtgärder avseende införsel till gemenskapen samt export och återexport från gemenskapen av varor som gör intrång i viss immateriell äganderätt¹, skall verket omedelbart informera sökanden om åtgärden. Av informationen skall framgå inom vilken tid sökanden skall komma in med bevis till Tullverket om att talan enligt nämnda artikel har väckts vid behörig domstol.

52 § Har en sökande kommit in med sådant bevis som avses i 51 §, skall Tullverket meddela domstolen om varornas frigörande skjutits upp eller om de hålls kvar hos verket.

53 § Domstol som fått meddelande enligt 52 § skall underrätta Tullverket om sina beslut i frågan samt om sådant beslut har överklagats eller vunnit laga kraft.

Vad som sägs i första stycket gäller också domstol som skall pröva där avsett överklagande.

Bestämmelserna i 51-53 §§ motsvarar 1-3 §§ förordningen (1994:1559) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. med den skillnaden att ordet "tullmyndighet" på grund av Tullverkets omorganisation har ersatts med "Tullverket". Eftersom vi föreslår att bestämmelserna i lagen (1994:1559) om varumärkesintrång m.m. skall föras in i tullagen, föreslår vi att bestämmelserna i förordningen skall föras in i tullförordningen. Även 4 § förordningen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. har förts över till tullförordningen. Denna paragraf innehåller en bestämmelse om en administrativ avgift och har därför lagts in i 62 § under rubriken "avgifter för tullförrättningar m.m."

¹ EGT L 341, 30.12.1994, s. 8 (Celex 394R3295)

54 § Tullverket utser den enhet inom verket som är behörig att ta emot och behandla ansökningar enligt artikel 3 i förordningen (EG) nr 3295/94.

Tullverket får meddela föreskrifter om

1. de tidsperioder som avses i artikel 3.5 i förordningen (EG) nr 3295/94,
2. förlängning av tidsfrist enligt artikel 7.1 andra stycket i förordningen (EG) nr 3295/94,
3. förvaring av varor enligt 6 kap. 3 § tullagen (0000:0000),
4. ställande av säkerhet enligt 6 kap. 5 § andra stycket tullagen samt
5. verkställighet av beslut enligt 6 kap. 6 § andra stycket tullagen.

Som framgår av avsnitt 5.2.6 skall varje medlemsstat utse den enhet inom tullmyndigheten som är behörig att ta emot och behandla ansökningar om ingripande. Enligt vår mening bör Tullverket utse denna enhet.

Bestämmelsen i andra stycket ger Tullverket rätt att meddela föreskrifter i vissa frågor; se vidare avsnitt 5.2.6.

Förtullning av varor som befordras på järnväg, med post eller med luftfartyg

55 § Posten Sverige AB är i den egna verksamheten att anse som deklarant och i förekommande fall gäldenär i enlighet med vad som anges i 2 kap. 5 § tullagen (0000:0000).

Tullverket får efter samråd med Statens järnvägar, Posten Sverige AB och Luftfartsverket meddela föreskrifter om hur varor som befordras på järnväg, med post eller med luftfartyg skall anges till en godkänd tullbehandling. Därvid kan föreskrivas att deklaration för övergång till fri omsättning av en vara får återkallas, så länge varan förvaras hos järnvägsföretaget, Posten Sverige AB eller lufttrafikföretag.

För Tullverkets räkning utövas tullkontroll av järnvägsföretaget i fråga om varor som befordras på järnväg och av Posten Sverige AB i fråga om varor som befordras med post. Vid sådan kontrollverksamhet tillämpas 3 kap. 7 § första stycket och 5 kap. 22 § första stycket tullagen.

Paragrafen motsvarar i huvudsak 73 § i den nuvarande tullförordningen. Posten Distribution AB har ersatts med Posten Sverige AB. Vidare har första stycket anpassats bättre till den bakomliggande bestämmelsen i 2 kap. 5 § i den föreslagna tullagen.

Avgifter för tullförrättningar m.m.

56 § Tullverket föreskriver om de områden och tider på vilka tullförrättning sker utan kostnad för allmänheten. Verket föreskriver efter samråd med Kommerskollegium i vad mån tullförrättning som sker i samband med trafik av särskild beskaffenhet eller annan tullförrättning skall ske utan kostnad för allmänheten.

57 § Tullverket föreskriver taxa för förrättningsavgift. Fastställelse och ändring av taxan träder i kraft tidigast en månad efter det att den har kungjorts. Förrättningsavgift skall betalas till Tullverket.

Paragraferna motsvarar 74 och 75 §§ i den nuvarande tullförordningen.

58 § Den som beviljas tillstånd att betala tull enligt särskild tullräkning enligt 4 kap. 8 § tullagen (0000:0000) skall betala en avgift till Tullverket om 500 kr.

59 § Den som föranleder att särskild tullräkning som avses i 4 kap. 8 § tullagen (0000:0000) utfärdas skall till Tullverket betala en avgift som uppbärs på samma sätt som tull. Avgiften utgår med följande belopp.

Tullräkningsbelopp, kronor	Avgift, kronor
501 – 1 000	10
1 001 – 10 000	25
10 001 – 50 000	35
50 001 – 100 000	50
100 001 --	60

När avgiften fastställs skall förseningsavgift, respitränta och dröjsmålsränta inte räknas in i tullräkningsbeloppet.

Paragraferna motsvarar 76 och 77 §§ i den nuvarande tullförordningen.

60 § Avgift tas ut för ansökan om medgivande enligt 5 kap. 9 § tredje stycket 2 tullagen (0000:0000), om ansökan avser tillstånd att föra transportmedlet till eller avgå med det från annan plats än tullplats.

För ansökningsavgiftens storlek m.m. gäller bestämmelserna i 9-14 §§ avgiftsförordningen (1992:191), varvid avgiftsklass 2 tillämpas.

I 79 § i den nuvarande tullförordningen föreskrivs att avgift skall tas ut för prövning av ansökan enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 56 § att föra transportmedel till eller avgå med det från annan plats än tullplats. I 56 § först stycket andra meningen sägs att befälhavare eller förare på transportmedel som står under tullkontroll inte får föra det till eller avgå med det från annan plats än tullplats, om inte Generaltullstyrelsen föreskriver annat. Vi har valt en annan modell; i 5 kap. 9 § i den föreslagna tullagen hänvisas först till tullkodexens bestämmelser som att varor skall befordras via den rutt som tullmyndigheterna angivit. Därefter sägs bl.a. att Tullverket får förbjuda förare eller befälhavare att utan Tullverkets medgivande ankomma eller avgå med transportmedlet. Avgiftsskyldigheten har knutits till ansökan om sådant medgivande, men begränsats till de fall då ansökan avser tillstånd att få föra transportmedlet till eller avgå med det från annan plats än tullplats.

61 § Avgift tas ut för bevis, innefattande uppgifter om importerade eller exporterade varor, som tullenhet lämnar ut efter särskild begäran. För avgiftens storlek m.m. gäller bestämmelserna i 20-24 §§ avgiftsförordningen, varvid avgiftsklass A tillämpas.

Paragrafen motsvarar i sak 80 § i den nuvarande tullförordningen, men har fått en annan språklig utformningen.

62 § Avgift tas ut för ansökan enligt artikel 3.4 eller 3.5 i förordningen (EG) nr 3295/94. För ansökningsavgiftens storlek m.m. gäller bestämmelserna i 9-14 §§ avgiftsförordningen (1992:191), varvid avgiftsklass 5 tillämpas.

Paragrafen motsvarar 4 § förordningen (1994:1559) om tullkontroll av varumärkesinträng m.m. med den skillnaden att hänvisning också görs till artikel 3.5, se vidare avsnitt 5.2.6.

63 § Obetalda avgifter enligt 56-62 §§ skall på begäran av Tullverket drivas in i den ordning som anges i 4 kap. 23 § tullagen (0000:0000).

Bestämmelser om indrivning m.m. finns i 4-9 §§ indrivningsförordningen (1993:1229). Att den betalningsskyldige skall uppmanas att betala fordringen innan ansökan om indrivning görs framgår av 3 § nämnda förordning.

Indrivning behöver inte begäras för en fordran som understiger 100 kronor, om indrivning inte krävs från allmän synpunkt.

Tullverket får medge nedsättning av eller befrielse från avgifter enligt 57-59 §§, om det finns särskilda skäl.

Paragrafen motsvarar 81 § i den nuvarande tullförordningen.

Förstöring eller överlåtelse till staten av varor

64 § Den som vill låta förstöra en icke-gemenskapsvara eller överlåta sådan vara till staten enligt 10 kap. 4 § tullagen (0000:0000) skall anmäla detta till Tullverket och lämna uppgifter om varan i enlighet med vad Tullverket föreskriver.

Paragrafen motsvarar 82 § i den nuvarande tullförordningen.

65 § En vara som har överlåtit till staten skall så snart det kan ske säljas. Härvid gäller bestämmelserna i 4 kap. 26-28 §§ samt 10 kap. 11 § tullagen (0000:0000). Att tull skall tas ut för varan om den släpps ut i fri omsättning framgår av artikel 867a i förordningen (EEG) nr 2454/93.

Om en vara har förstörts med stöd av artikel 182 i förordningen (EEG) 2913/92 skall förstöringen bekostas av den som begärt den.

I 10 kap. 4 § första stycket i förslaget till tullag anges att Tullverket kan medge att en icke-gemenskapsvara överlåts till staten, om överlåtelsen inte medför olägenhet eller kostnad för Tullverket. Denna paragraf innehåller kompletteringar till den bestämmelsen och motsvarar i sak bestämmelserna i 83 § i den nuvarande tullförordningen. En annan lagteknisk lösning har dock valts genom att hänvisning görs till bestämmelserna om tullauktion och förstöring av icke-gemenskapsvaror i tullagen.

Statistik

66 § Tullverket får, efter samråd med Kommerskollegium, Statistiska centralbyrån och annan berörd myndighet, utfärda en statistisk varuförteckning i anslutning till tull- och statistiknomenklaturen i rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om gemensamma tulltaxan.

67 § Den som för ett transportmedel till eller från ett tredje land skall för statistiska ändamål lämna de uppgifter om transportmedlet som Tullverket föreskriver efter samråd med Statistiska centralbyrån och annan berörd myndighet.

68 § När Tullverket tillhandahåller särskilt begärda uppgifter om handeln med tredje land skall ersättning tas ut enligt en taxa som fastställs av Tullverket.

Paragraferna motsvarar 19-21 §§ i den nuvarande tullförordningen.

Förmedling av upptagning till och från tullregistret

69 § Tullverket får överlämna åt en juridisk person (*mottagningsfunktionen*) att förmedla uppgifter i elektroniska dokument som avses i 3 kap. 16 och 17 §§ tullagen (0000:0000) till och från tullregistret.

Paragrafen motsvarar 6 § tullregisterförordningen (1990:179) med den skillnaden att det anges närmare vilka uppgifter det är som avses.

Ytterligare föreskrifter

70 § Ytterligare föreskrifter om verkställigheten av tullagen (0000:0000) och föreskrifter om verkställigheten av denna förordning meddelas av Tullverket.

Paragrafen motsvarar 84 § i den nuvarande tullförordningen.

Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning träder i kraft samtidigt med tullagen (0000:0000). Vid förordningens ikraftträdande skall tullförordningen (1994:1558) och förordningen (1994:1559) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. upphöra att gälla. Den upphävda tullförordningen skall dock fortfarande tillämpas i fråga om varor som anmälts till förtullning eller borde ha anmälts till förtullning före ikraftträdandet.

3 Förslaget till lag om ändring i lagen om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter

I en ny 2 a § anges att vad som i 3, 10 och 17 §§ föreskrivs om skattemyndigheten i mål om tull eller annan skatt som skall tas ut för varor vid import i tillämpliga delar gäller Tullverket. Vidare har en ändring gjorts i 20 § andra stycket, så att det framgår att det är Tullverket som för det allmännas talan i mål om betalningssäkring beträffande tull eller annan skatt som skall tas ut för varor vid import. Se vidare avsnitt 5.2.4.

4 Förslaget till lag om ändring i sekretesslagen

I 9 kap. 1 § fjärde stycket och 2 § fjärde stycket har ändring gjorts så att hänvisning görs till 6 kap. 4 § tullagen istället för till lagen om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. Se även avsnitt 5.2.6 samt kommentaren till 6 kap. 4 § tullagen.

5 Förslaget till lag om ändring i tullregisterlagen

Bestämmelsen i 9 § tullregisterlagen har flyttats till 3 kap. 20 § i den föreslagna tullagen.

6 Förslaget till förordning om ändring i tullregisterförordningen

Bestämmelsen har flyttats till 68 § i den föreslagna tullförordningen.

7 Förslaget till lag om ändring i lagen om frihet från skatt vid import

Som framgår av avsnitt 3.2 har bestämmelser avseende avgifter som skall tas ut för varor vid import bedömts vara överflödiga. Därför föreslås att 1 kap. 2 §, enligt vilken vad som sägs i lagen om frihet från skatt även skall gälla sådana avgifter, skall upphöra att gälla.

Den ändring som har gjorts i 3 kap. 4 § är endast redaktionell.

I 1 kap. 4 § har en ny strecksats lagts till, av vilken framgår att även artikel 23 i rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, förflyttning och övervakning av sådana varor genomförs genom lagen.

I förslaget till 4 kap. 1 § finns de bestämmelser som i dag finns i 4 kap. 1 och 2 §§. Den föreslagna utformningen innebär inte någon ändring i sak; avsikten är endast att göra bestämmelsen tydligare. Detta uppnås genom att de tre villkor som gäller för att beräkningen skall ske enligt 3 § nämns i ett sammanhang.

8 Förslaget till lag om ändring i lagen om dröjsmålsavgift

Lagen skall inte gälla beträffande tull. Därför har ordet "tull" tagits bort i 1 och 7 §§.

9 Förslaget till förordning om ändring i förordningen om frihandel i varuutbytet mellan Sverige och Färöarna

I 8 § och 11 § andra stycket har ändring gjorts så att hänvisning istället görs till relevanta paragrafer i den föreslagna tullagen. Vidare har i 11 § andra-fjärde styckena begreppet "tullskyldig" och ersatts av begreppet "gäldenär". Se vidare avsnitt 3.1.

10 Förslaget till förordning om ändring i förordningen om växtskydd m.m.

I 19 § har begreppet "tullskyldig" ersatts av "den som är skyldig att betala tull för en vara eller skulle ha varit det om varan varit tullbelagd". Se vidare avsnitt 3.1.

11 Förslaget till förordning om ändring i förordningen om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen, m.m.

Ändringarna i 1-3 §§ är föranledda av att bestämmelserna i förordningen i fortsättningen endast skall gälla beträffande kontroller som utförs enligt inregränslagen. Vad avser kontroller enligt tullagen har motsvarande bestämmelser tagits in i 36-41 §§ i förslaget till tullförordning.

Bilaga 1

Utredningens direktiv

Ny översyn av tullagstiftningen

Dir. 1996:103

Beslut vid regeringssammanträde den 19 december 1996

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare tillkallas för att se över huvuddelen av den tullagstiftning som faller inom Finansdepartementets ansvarsområde, dvs. den nationella lagstiftning som kompletterar de EG-rättsliga bestämmelserna när det bl.a gäller själva förfarandet i tullhänseende vid import och export och vidare den lagstiftning som innehåller bestämmelser om frihet från skatt vid import, om tullregister och om tullkontroll av varumärkesintrång, m.m. Uppdraget innefattar inte lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen. Uppdraget omfattar inte heller den straffrättsliga regleringen inom tullområdet vilken skall ses över i ett annat sammanhang. Även bestämmelserna om proviantering, t.ex. förordningen (1994:1694) om viss proviantering m.m., kommer att ses över i ett annat sammanhang.

I uppdraget ingår att kartlägga hur lagstiftningen har tillämpats sedan den 1 januari 1995 då Sverige blev medlem i Europeiska unionen (EU) och huruvida erfarenheterna från tillämpningen visar att ändringar behövs på särskilda punkter.

Bakgrund

I samband med anslutningen till EU fick Sverige en till stora delar ny tullagstiftning. Sålunda blev vissa EG-förordningar direkt gällande

svensk rätt. De viktigaste av dessa förordningar är rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (tullkodexen) och kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (tillämpningskodexen).

I samband med att dessa förordningar blev gällande svensk rätt upphävdes stora delar av den svenska tullagstiftningen och ersattes av nationella författningar som komplement till de EG-rättsliga bestämmelserna. En ny tulllag (1994:1550) och en ny tullförordning (1994:1558), lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. och lagen (1994:1552) om tullkontroll av varumärkesintrång m.m. infördes. Samtidigt genomfördes ändringar i ett antal författningar, såsom lagen (1960:419) om förbud i vissa fall mot införsel av spritdrycker och lagen (1969:200) om uttagande av utländsk tull, annan skatt, avgift eller påлага.

Den interna regleringen inom tullområdet beslutades hösten 1994 (prop. 1994/95:34, bet. 1994/95:SkU8, rskr. 1994/95:96). Propositionen hade föregåtts av ett arbete där Tullanpassningsutredningen lagt fram förslag till de nationella tullförfattningar som vid ett svenskt medlemskap i EU ansågs nödvändiga för att, tillsammans med EG:s tull- och tullfrihetsförordningar, upprätthålla tullförfarandet vid införsel från och utförsel till tredje land. Utredningsarbetet redovisades i betänkandet Tullagstiftningen och EG (SOU 1994:89).

Såväl betänkandet som propositionen arbetades fram under stor tidspress. Det fanns därför inte någon möjlighet att utreda samtliga frågor så noggrant som hade varit önskvärt. Till följd av den korta tid som stod till förfogande baserades arbetet vidare till stora delar på den tullagstiftning och de tekniska lösningar som fanns före det svenska medlemskapet. Lagrådet hördes inte i ärendet med hänsyn till att ett hörande av Lagrådet skulle ha fördröjt lagstiftningsfrågans behandling så att avsevärt men skulle ha uppkommit.

Det har nu gått två år sedan Sverige blev medlem i EU och sedan de nya bestämmelserna på gemenskapsnivå och nationell nivå började tillämpas. Med utgångspunkt från de erfarenheter som vunnits under denna tid kan det nu vara lämpligt att göra en översyn av den aktuella lagstiftningen.

Uppdraget

Utredaren skall göra en allmän översyn av huvuddelen av den svenska tullagstiftning som faller inom Finansdepartementets ansvarsområde och

lämna förslag till de ändringar som kan visa sig behövliga från såväl sakliga som språkliga och redaktionella utgångspunkter.

Från sakliga utgångspunkter bör utredaren särskilt överväga

- om det svenska medlemskapet ger skäl att gå ifrån vissa av de regelsystem och principer som nu tillämpas, såsom de nationella bestämmelser med anknytning till kredittiderna vid import som EG:s tullförfattningar ger utrymme för,

- om det finns frågor som Tullanpassningsutredningen inte har övervägt fullt ut och som därför behöver utredas ytterligare,

- om det finns skäl att se över bestämmelserna om överklagande i tullagen, och

- om, och i så fall i vilken omfattning, tullar, mervärdesskatt och avgifter som Tullverket uppbär i samband med import bör inordnas i eller samordnas med ett system med skattekonton i enlighet med vad Skattebetalningsutredningen (Fi 1993:07) föreslagit i betänkandet Ett nytt system för skattebetalningar (SOU 1996:100).

I uppdraget ingår att kartlägga hur lagstiftningen har tillämpats sedan EU-inträdet och huruvida erfarenheterna från tillämpningen visar att ändringar behövs på särskilda punkter.

Vid översynen bör utredaren undersöka om det, i enlighet med den av ministerrådet antagna resolutionen om förenkling och rationalisering av gemenskapens tullbestämmelser och procedurer, finns förut- sättningar för förenklingar av regelsystemet.

Utredaren bör fortlöpande hålla sig underrättad om det arbete som pågår dels med översynen av bestämmelserna om varusmuggling, dels inom aktuella kommittéer i EU:s första pelare och då i synnerhet inom den s.k. Tullpolicykommittén där frågan om ett eventuellt införande av administrativa sanktioner på tullområdet för överträdelse av gemenskapslagstiftningen diskuteras. Vidare bör utredaren följa den översyn av provianteringsreglerna som kommer att göras i ett annat sammanhang.

Som ett underlag för sina överväganden bör utredaren undersöka motsvarande lagstiftning i några jämförbara länder. Det står vidare utredaren fritt att ta upp även andra frågeställningar som kan vara av intresse i sammanhanget och som aktualiseras under utredningsarbetet. Utanför uppdraget faller den del av tullagstiftningen som ligger inom annat departements ansvarsområde och vidare de bestämmelser om tulltjänstemans befogenheter som trädde i kraft den 1 juli 1996.

Redovisning av uppdraget m.m.

För utredarens arbete gäller regeringens generella direktiv om att redovisa de regionalpolitiska konsekvenserna av framlagda förslag (dir. 1992:50), om att pröva offentliga åtaganden (dir. 1994:23), om att

redovisa jämställdhetspolitiska konsekvenser (dir. 1994:124) samt om att redovisa konsekvenserna för brottsligheten och det brotts- förebyggande arbetet (dir. 1996:49). Utredningsarbetet skall vara avslutat före den 1 juli 1998. Delar av uppdraget bör rapporteras tidigare när så är lämpligt.

Bilaga 2

Paragrafnyckel för tullagen

I den vänstra kolumnen anges lagrummet i den föreslagna tullagen, i den högra motsvarande lagrum i nuvarande författning, om sådant finns. Med TL avses tullagen, med TF tullförordningen, med LTV lagen om tullkontroll av varumärkesinträng, m.m., med tullreg.l. tullregisterlagen, med tax.l. taxeringslagen och med LTFV lagen om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m.

1 kap.		9 §	49 § TL
1 §	–	10 §	50 § TL
2 §	1 § 2-4 st TL	11 §	52 § TL
3 §	1 § 1 st TL	12 §	53 § TL
4 §	85 § TF	13 §	6 § TL
5 §	2 § TL	14 §	43 § TL
6 §	–	15 §	11 § TL
		16 §	12 § 1-3 st
2 kap.		17 §	TL
1 §	–	18 §	12 § 4-5 st
2 §	9 § TL	19 §	TL
3 §	16 § TL	20 §	9 § tullreg.l.
4 §	17 § TL	21 §	13 § TL
5 §	81 § TL		14 § TL
6 §	19 § TL		15 § TL
		4 kap.	
3 kap.		1 §	
1 §	4, 18 §§ TL	2 §	
2 §	–	3 §	20 § TL
3 §	–	4 §	7 § TF
4 §	45 § TL	5 §	21 § TL
5 §	46 § TL	6 §	22 § TL
6 §	47 § TL	7 §	23 § TL
7 §	48 § TL	8 §	24 § TL
8 §	29 § TF		25 § TL

9 §	27 § TL	13 §	26 § TL
10 §	28 § TL	14 §	
11 §	10 § TL	15 §	57 c § TL
12 §	29 § TL	16 §	57 d § TL
13 §	31 § 1 st TL		59 § 1 st TL
14 §	31 § 2-3 st	17 §	62 § TL, 64 §
15 §	TL	18 §	1 st TF
16 §	–	19 §	65 § TL
17 §	31 § 4 st TL	20 §	64 § 2 st TF
	30 § 2 st, 31 §	21 §	64 § TL
18 §	5 st TL		67 § TF
19 §	31 § 6 st TL	22 §	66 § 1 och
20 §	32 § TL	23 §	4 st TL
21 §	33 § TL	24 §	66 § 2-4 st
22 §	35 § TL	25 §	TL
23 §	36 § TL	26 §	67 § TL
24 §	37 § TL		67 a § TL
25 §	38 § TL	27 §	67 b § TL
26 §	39 § TL	28 §	68 § 1 och
27 §	40 § TL	29 §	2 st TL
28 §	41 § TL	30 §	69 § TL
	42 § TL	31 §	68 § 3 st TL
5 kap.		32 §	70 § TL
1 §		33 §	71 § TL
2 §	–	34 §	72 § TL
3 §	–	35 §	73 § TL
4 §	–	36 §	74 § TL
5 §	55 § TL	37 §	75 § TL
6 §	56 § TL	38 §	76 § TL
	54 § TL,	39 §	77 § TL
	56 och 59 §§		78 § TL
7 §	TF	6 kap.	79 § TL
8 §	61 § TL	1 §	80 § TL
	58 § 1 och	2 §	
9 §	3 st TL	3 §	
	58 § 2 st TL,	4 §	1 § LTV
	58 § 1 st 2	5 §	2 § LTV
	och 2 st TF,	6 §	3 § LTV
10 §	59 § 2 st TF		4 § LTV
11 §	60 § TL		4 § LTV
12 §	57 § TL		5 § LTV
	57 a och		
	57 b §§ TL		

7 kap.		4 §	
1 §			
2 §	82 § TI		
3 §	83 § TL	10 kap.	99 och
4 §	84 § TL	1 §	99 a §§ TL
5 §	85 § TL	2 §	
6 §	86 § TL	3 §	
7 §	93 § TL	4 §	44 § TL
8 §	94 § TL	5 §	111 § TL
9 §	87 § TL	6 §	112 § TL
10 §	88 § TL	7 §	113 § TL
11 §	89 § TL	8 §	114 § TL
12 §	90 § TL	9 §	115 § TL
13 §	91 § TL	10 §	116 § TL
14 §	92 § TL	11 §	117 § TL
	95 § TL	12 §	118 § TL
8 kap.			–
1 §		13 §	–
2 §	100 § TL	14 §	2 och 3 §§
3 §	101 § TL		LTFV
4 §	102 § TL	11 kap.	1 § 2 st LTFV
5 §	104 § TL	1 §	41 § TL
6 §	105 § TL		
	106 §, 102 §		
7 §	3 st TL		119 § TL
8 §	108 § TL		
9 §	110 § TL		
10 §	–		
11 §	–		
12 §	–		
	6 kap. 13 §		
13 §	tax.l.		
14 §	–		
15 §	–		
16 §	–		
17-23 §§	–		
	6 kap.		
	18-24 §§		
	tax.l.		
9 kap.			
1 §			
2 §	96 § TL		
3 §	97 § TL		

98 § TL

Bilaga 3

Paragrafnyckel för tullförordningen

I kolumnen till vänster anges paragrafen i förslaget till ny tullförordning, i kolumnen till höger motsvarande paragraf i nuvarande författning, om sådan finns. Med TF avses tullförordningen, med IF förordningen om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot annat land inom Europeiska unionen, m.m. (inregränsförordningen) och med FTV förordningen om tullkontroll av varumärkesinträng, m.m.

1 §	–	23 §	39 § TF
2 §	–	24 §	41 § TF
3 §	22 § TF	25 §	42 § TF
4 §	23 § TF	26 §	43 § TF
5 §	4 § TF	27 §	44 § TF
6 §	5 § TF	28 §	49 § TF
7 §	18 § TF	29 §	50 § TF
8 §	6 § TF	30 §	51 § TF
9 §	–	31 §	52 § TF
10 §	–	32 §	53 § TF
11 §	14 § TF	33 §	54 § TF
12 §	15 § TF	34 §	55 § TF
13 §	16 § TF	35 §	56, 59,
14 §	24 § TF		69 §§ TF
15 §	27 § TF	36 §	2 § IF
16 §	25 § TF	37 §	3 § IF
17 §	26 § 1 st 2- 4 TF	38 §	4 § IF
		39 §	5 § IF
18 §	28 § TF	40 §	6 § IF
19 §	30-32 §§ TF	41 §	7 § IF
		42 §	57 § TF
20 §	33 § TF	43 §	60 § TF
21 §	34 och 35 §§ TF	44 §	62 § TF
		45 §	65 § 1 st TF
22 §	37 § TF	46 §	65 § 2 st TF

47 §	66 § TF
48 §	67 § TF
49 §	68 § TF
50 §	70 § TF
51 §	1 § FTV
52 §	2 § FTV
53 §	3 § FTV
54 §	–
55 §	73 § TF
56 §	74 § TF
57 §	75 § TF
58 §	76 § TF
59 §	77 § TF
60 §	79 § TF
61 §	80 § TF
62 §	4 § FTV
63 §	81 § TF
64 §	82 § TF
65 §	83 § TF
66 §	19 § TF
67 §	20 § TF
68 §	21 § TF
69 §	6 § tullreg.f.
70 §	84 § TF